

Ο ΗΛΙΟΣ

Εβδομαδιαία

Γιακροπαιδική

Επιδείξεις

557

*Ανθη κρόκου.

Πετεινός «μπούφ ρόκ» της Νορμανδίας εκτεθείς τελευταίως εις μίαν αγροτικήν έκθεσιν.

ΑΠΟ ΤΗΣ 1ης ΙΟΥΝΙΟΥ ΟΙ ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΟΙ ΤΟΜΟΙ ΤΟΥ «ΛΕΞΙΚΟΥ»
ΘΑ ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΠΡΟΣ 130 ΔΡΑΧΜΑΣ ΕΚΑΣΤΟΣ (ΑΔΕΤΟΙ)

ΑΘΗΝΑΙ, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 4 ΙΟΥΝΙΟΥ 1955.

Εβδομαδιαία Ο ΗΛΙΟΣ Γνωσις παιδικήν επιδιδόντες

Αριθμός τεύχους 557. Έτος 14ον Τόμος 27ος

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΑΔΙΟΥ 29. Τηλέφ. 31636—31305
Τιμή τεύχους δρχ. 6 (νέαι). Πώλησις διὰ τὴν Αἰ-
γυπτὸν γρόσια 10. Διὰ τὴν Κύπρον 18.

Ίδρυτής: ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΠΑΣΣΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εἰς τὸ παρὸν τεύχος τοῦ «ΗΛΙΟΥ», ἐκτὸς
τῆς ἄλλης ποικίλης ὕλης, δημοσιεύονται καὶ
τὰ ἑξῆς ἄρθρα:

Κ. Ι. ΑΝΑΝΙΑΔΗ: «Ἀπὸ τί ἐξορτάται ἡ
ἰχθυοτροφία. — Ὁ ρόλος τοῦ πλαγκτοῦ εἰς
τὴν διατροφήν τῶν ψαριῶν» (Σελίς 236).

Ν. ΤΖΑΡΤΖΑΝΟΥ: «Τὸ θαῦμα τῶν ἐλληνικῶν
βουνῶν. — Περίληψις ὁμιλίας τοῦ Γενικοῦ
Γραμματέως τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁρειβατικοῦ
Συνδέσμου» (Σελίς 245).

Γ. Μ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΟΥ: «Αἱ μάχαι τοῦ Ναθα-
ρίκου καὶ τῶν Χωνίων. — Εἰς τὴν Ἥπειρον,
τὴν ἐθνικὴν προφυλακὴν» (Σελίς 241).

Π. ΜΠΟΥΖΙΝΚΟ: «Ἐμβόλιον κατὰ τῆς πολιο-
μελίτιδος. — Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ
Σώλκ» (Σελίς 229).

Κ. ΠΟΥΛΙΓΚΑ: «Δὲν εἶναι πάντοτε ὥρασιον
ὅ,τι ἀρέσει. — Βιομηχανία καὶ αἰσθητική»
(Σελίς 257).

Φ. ΛΕΪΝ: «Ἀτυχήματα εἰς τὰ ζῶα. — Ὁ
μοιραῖος νόμος τῆς φθορᾶς εἰς τὴν φύσιν»
(Σελίς 220).

Λ. ΣΑΝΤΟΜΑΟΥΡΟ: «Παλirroροι καὶ «κυ-
νοὺς» ἀνθρώπων. — Ἐνέργεια ἀπὸ τὴν θάλασ-
σαν» (Σελίς 211).

Φ. ΦΟΤΖΙΟ: «Θὰ νικῆθῃ ἡ ἡμικρανία; — Μία
ἐπίμονος πάθησις» (Σελίς 231).

Ζ. ΦΩΞΕ: «Ἐποβρύχιος ἐκδρομὴ εἰς τὰς λί-
μνας τῆς Παλαιστίνης. — Ἀπὸ τῆς Ἐρυ-
θρᾶς Θαλάσσης μέχρι τῆς λίμνης Τι-
βερίδος» (Σελίς 215).

«Ὁ ἐξηλεκτρισμός τῆς χώρας. — Ἐν ζωτικῇς
σημασίαις πρόβλημα βαδίζει πρὸς τὴν λύσιν
του» (Σελίς 216).

«Πῶς βλέπουν τὰ βρέφη. — Ἡ πρώτη ἐπαφὴ
τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τὸν κόσμον» (Σελίς 233).

«Τὰ νέα δομικὰ ὕλικά. — Ζητήματα τῆς συγ-
χρόνου τεχνικῆς» (Σελίς 217).

«Ἡ ἱστορία τοῦ ἵππου. — Ὁ πολῦτιμος βοή-
θος τοῦ ἀνθρώπου» (Σελίς 225).

«Ἡ συμφορὴ εἰς τοὺς νέους. — Μία σπα-
νία προειπτιώσις» (Σελίς 230).

«Πῶς ἐξολοθρεύθησαν οἱ Ἀζτέκοι. — Ὁ πο-
λιτισμός τῶν βαρβάρων» (Σελίς 266).

«Ἡ εἰκὼν τοῦ ἐμπροσθοφύλλου μας. — Ὁ
κρόκος. Ἐνα φυτὸν φαρμακευτικὸν καὶ κο-
σμητικόν» (Σελίς 237).

ΕΙΔΙΚΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ

ΤΟΥ «ΛΕΞΙΚΟΥ»

ΘΑ ΕΚΔΩΣΗ ΜΕΤ' ΟΛΙΓΟΝ

Ο «ΗΛΙΟΣ»

Συνεπληρώθη ἤδη ἡ ἐκδόσις τοῦ «Μεγάλου Ἑγκυκλοπαι-
δικοῦ Λεξικοῦ» τοῦ «ΗΛΙΟΥ». Ὅπως εἶχε προκαθορισθῇ,
ἐξεδόθησαν 18 τόμοι ἐκ 1000 περίπου σελίδων ἑκαστος,
καὶ ἤδη ἐτερματίσθη ἡ ἐκδόσις καὶ τοῦ «Ἐπιτραπέζιου
Ἑγκυκλοπαιδικοῦ καὶ Ὁρθογραφικοῦ Λεξικοῦ». Τοιοῦτοτρό-
πος τὸ ἔργον ολοκληρωμένον εἶναι πλέον εἰς τὴν διάθεσιν
τῶν φιλαναγνωστῶν.

Ἐπειδὴ ὅμως ὑπάρχουν εἰδικὰ καὶ γενικὰ θέματα τῆς
ἀνθρωπίνης γνώσεως, τὰ ὅποια, λόγῳ τοῦ περιορισμένου
χώρου τοῦ «Λεξικοῦ», δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀναπτυχθῶν κατὰ
τρόπον λεπτομερέστερον καὶ εὐρύτερον, καὶ τὰ ὅποια ἀναμ-
φισβητήτως εἶναι μεγίστου ἐνδιαφέροντος, διότι συμπληρώ-
νουν τὴν γνώσιν παντὸς φιλομαθοῦς ἀνθρώπου, ὁ «ΗΛΙΟΣ»
θὰ ἀρχίσῃ νὰ ἐκδίδῃ μετ' ὀλίγον καὶ εἰδικὰ συμπληρώματα
τοῦ «Λεξικοῦ». Ἄλλως τε εἰς τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν δὲν
δύνανται κανεὶς νὰ ἀνεύρῃ καὶ νὰ ἀναγνώσῃ τὰ θέματα
αὐτά, πρῶτον διότι τὰ πρὸ τοῦ «Λεξικοῦ» τοῦ «ΗΛΙΟΥ»
ἐκδοθέντα Λεξικά δὲν ἐξέδωσαν εἰδικὰ συμπληρώματα καὶ
δεύτερον διότι αἱ τελευταῖαι διαπιστώσεις καὶ ἀνακαλύ-
ψεις τῆς Ἐπιστήμης ἀνέτρεψαν κυριολεκτικῶς τὰς γνώ-
σεις τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐπὶ πλέον εἰδικαὶ διαπιστώσεις καὶ κατακτήσεις τῆς
Ἐπιστήμης ἦσαν ἀγνωστοὶ πρὸ τίνος χρόνου, καὶ ἐσχάτως
μόνον περιελήφθησαν εἰς τὴν σφαῖραν τῆς ἀνθρωπίνης γνώ-
σεως καὶ εἶναι δυνατόν νὰ γίνωναι κτήμα ὅλων τῶν ἀνθρώπων.

Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ «ΗΛΙΟΣ», ἐνδιαφερόμενος νὰ
καταστήσῃ τὸ τεράστιον πνευματικὸν ἔργον ποὺ ἐξέδωκεν,
ἀρτιώτερον καὶ πληρέστερον ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, καὶ συγ-
χρόνως προτιθέμενος νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν εὐρύτεραν διάδο-
σιν τῶν τελευταίων κατακτήσεων, ἀνακαλύψεων καὶ διαπι-
στώσεων τῆς Ἐπιστήμης, ἀπεφάσισε, μετὰ τὴν ἀποπερά-
τωσιν καὶ τοῦ «Ἐπιτραπέζιου Ἑγκυκλοπαιδικοῦ καὶ Ὁρθο-
γραφικοῦ Λεξικοῦ» νὰ ἐκδῶσιν εἰς ἐβδομαδιαία καὶ πλουσί-
ως εἰκονογραφημένα φυλλάδια τὰ ἀπαραίτητα εἰδικὰ συμ-
πληρώματα τοῦ ἔργου, τὰ ὅποια ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀποτε-
λέσουν 4 τόμους εἰς τὸ μέγεθος τοῦ «Μεγάλου Λεξικοῦ».

Σημειωτέον ὅτι τὰ φυλλάδια αὐτά θὰ ἐκδίδωνται ὅπως
ἐξεδίδοντο καὶ τὰ τεύχη τοῦ «Λεξικοῦ», ἡτοὶ ταυτοχρόνως
μετὰ τὸ τεύχος τοῦ «ΗΛΙΟΥ», καὶ οἱ ἀναγνώσται μας θὰ ἀπο-
κτήσων καὶ τοὺς τέσσαρας αὐτοὺς τόμους χωρὶς καμμίαν
ἄλλην ἐπιβάρυνσιν.

Περισσότερας λεπτομερείας περὶ τοῦ εἶδους καὶ τῆς μορ-
φῆς τῶν εἰδικῶν αὐτῶν συμπληρωμάτων τοῦ «Λεξικοῦ» θὰ
δημοσιεύσωμεν εἰς προσεχὴ τεύχη τοῦ «ΗΛΙΟΥ».

Πάντως πληροφοροῦμεν τοὺς ἀναγνώσταις μας ὅτι τὰ εἰ-
δικὰ συμπληρώματα τοῦ «Λεξικοῦ» θὰ ἀποτελέσουν τὸ ἀπο-
κορύφωμα τῆς ἐκδοτικῆς προσπάθειας τοῦ «ΗΛΙΟΥ», διότι
ὡς περιεχόμενον θὰ εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον δὲν ὑπάρχει εἰς
τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν.

Η ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ

Ἐν τῷ μεταξύ ἐτερματίσθη ἡ ἐκδόσις καὶ τοῦ «Ἐπιτρα-
πέζιου Λεξικοῦ» καὶ οἱ ἀναγνώσται μας δύνανται προσκο-
μίζοντες τὰ τεύχη του εἰς τὰ γραφεῖα μας, νὰ τὸ δέσουν εἰς
ἓνα τόμον δερματοδέτον καταβάλλοντες 60 δραχμὰς ΜΟ-
ΝΟΝ διὰ βιβλιοδεσίαν.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΔΙΑ ΤΟ «ΛΕΞΙΚΟΝ»

Ἐπίσης ὁ «ΗΛΙΟΣ», θέλων νὰ διευκολύνῃ τοὺς ἀναγνώ-
σταις του διὰ τὴν καλὴν συντήρησιν τῶν τόμων τοῦ «Λεξι-
κοῦ», θὰ ἔχῃ μετ' ὀλίγον ἐτοιμάσει ἀναλόγους βιβλιοθηκᾶς
διὰ τὸ «Λεξικόν», αἵτινες θὰ περιλαμβάνουν καὶ τοὺς τέσ-
σαρας τόμους τῶν συμπληρωμάτων τοῦ ὅλου ἔργου. Οἱ ἀ-
ναγνώσται μας συνεπῶς ποὺ θέλουν νὰ ἀγοράσουν βιβλιο-
θήκην διὰ τὸ «Λεξικόν», ἂν ἀναμείνουν ἐπὶ τινὰ χρόνον διὰ
νὰ ἀγοράσουν τὴν κατάλληλον βιβλιοθήκην ποὺ ἐτοιμάζει ὁ
«ΗΛΙΟΣ» καὶ ἡ ὁποία ἀσφαλῶς θὰ τοὺς στοιχίσῃ πολὺ
ἐφθονότερα, ἢ ἂν ἀγόραζον ταύτην ἀπὸ οὐδουδήποτε.

ΕΠΙΧΡΕΙΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΟΜΜΙΤΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΙΟΡΕΑ Κ. Φωτιάδου

ΗΜΕΡΟΜ. 15-7-83

33089

Αί νέαι εφευρέσεις και αί τελευταίαι τεχνικαί πρόοδοι

ΖΕΣΤΟ ΝΕΡΟ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΡΜΟΤΗΤΑ
ΤΟΥ ΓΑΛΑΚΤΟΣ

Ερευναι διεξαχθείσαι σχετικῶς μετὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῆς ἀντλίας θερμότητος εἰς τὴν γαλακτοκομίαν, ἔδειξαν ὅτι φυσικὴ θερμότης οἰασθῆναι ποσότητος φρέσκου γάλακτος, παρέχει θερμὸν ὕδωρ, τὸ ὅποιον ἐπάρκει διὰ τὸ πλῆσιμον ὅλων τῶν δοχείων ποὺ περιεῖχον τὸ γάλα. Ὁ Βρεταννικὸς Συνδεσμός Ηλεκτρικῶν Ἐρευνῶν εὗρεν ὅτι ὅταν ἡ ἀντλία θερμότητος ποὺ ὑπάρχει εἰς τὸν ἐν Ρέντινγκ γαλακτοκομικὸν σταθμὸν τοῦ, χρησιμοποιηθῇ διὰ τὴν παγώσιν γάλα καὶ τὴν ζεστάσιν νεροῦ, ἡ θερμότης ποὺ συγκεντρώνεται ἀπὸ 35—40 γαλλόνια γάλα αὐξάνει τὴν θερμοκρασίαν 25 γαλλόνιων ὕδατος εἰς 130 βαθμοὺς Φαρενάιτ.

*
Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ
ΤΩΝ ΖΙΖΑΝΙΩΝ

Τὸ ἐπιστημονικὸν προσωπικὸν τοῦ Βρεταννικοῦ Συνδέσμου Ἡλεκτρικῶν Ἐρευνῶν εὗρε μεθόδον διὰ τῆς ὁποίας καταστρέφονται τὰ ζιζάνια καὶ ἀραιώνονται τὰ φυτῶρια μετὰ τὴν χρησιμοποίησιν ἰσχυρῶν ηλεκτρικῶν ἀσὲς ἐνὸς φορητοῦ σφάλῃος ποὺ ὁμοιάζει μετὰ μπαταρίαν. Ἡ θερμότης ποὺ γεννᾶται μετὰ τὴν διέλευσιν τοῦ ρεύματος καταστρέφει τὴν ρίζαν τοῦ ζιζανίου ἢ τοῦ φυτωρίου καὶ αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ φυτρώσῃ ἐκ νέου. Διεξάγονται πειράματα διὰ νὰ ἀποδείξηται ἡ ἀπόδοσις καὶ τὸ ἀκίνδυνον τῆς ἐν λόγω συσκευῆς πρὶν νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐμπορικὴ τῆς ἐκμετάλλευσιν.

*
ΤΕΛΕΙΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ
ΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΟΣ

Ὁ πλοίαρχος Μπάρρ, ἀρχηγὸς τῆς ἱατρικῆς υπηρεσίας τῆς Ναυτικῆς Ἀεροπορίας τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν, παρορίσασεν εἰς τὸ ἐτήσιον Συνέδριον τοῦ Ἀμερικανικοῦ Κολλεγίου Καρδιολογίας, καρδιογραφικὸν μηχανήμα, τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς θέσιν νὰ καταγράφῃ τοὺς παλμούς τῆς καρδίας ἐνὸς ἀτόμου ἀπασχολομένου μετὰ τὴν καθημερινὴν ἐργασίαν τοῦ. Χάρεις εἰς τὸ νένον αὐτὸ μηχανήμα, οἱ ἐξοικιστοὶ ἱατροὶ διὰ τὰς παθήσεις τῆς καρδίας θὰ δύνανται νὰ ἐπιτυγχάνουν καρδιογραφήματα τῶν ἀσθενῶν τῶν καθ' ὃν χρόνον οἱ τελευταῖοι αὐτοὶ ἐπιδίδονται εἰς τὰς καθημερινὰς τῶν ἀσχολίας. Μέχρι τοῦδε τὰ καρδιογραφήματα δὲν ἤδυναντο νὰ καταδείξουν τὰς κινήσεις τῆς καρδίας, εἰμὴ μόνον ἐπὶ ἀσθενοὺς εὐρισκομένου εἰς στάσιν ἀναπαύσεως.

*
Η ΚΟΠΩΣΙΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ

Μία βρεταννικὴ ἐταιρεία κατασκευάσει μίαν συσκευὴν μετὰ τὴν ὁποίαν μειοῦται ὁ χρόνος ποὺ ἀπαιτεῖται διὰ τὴν δοκιμὴν τῆς «κοπώσεως» ἐνὸς μεταλλοῦ ἀπὸ ἐβδομάδας εἰς ὥρας. Ἐνῶ ἄλλοτε ἡ κόπωσις τοῦ μεταλλοῦ ἐξητάετο μετὰ τὴν ὑποβολὴν τοῦ εἰς μηχανικὰς πιέσεις μετὰ ρυθμὸν περίπου δύο κατὰ δευτερόλεπτον, σήμερον χρησιμοποιῶνται ἰσχυρότερα ἡχητικὰ κύματα, ποὺ ἀκούον πίεσιν 30 τόνων κατὰ τετραγωνικὴν ἴντσιν μετὰ ρυθμὸν 20.000 φορές τὸ δευτερόλεπτον. Ἡ συσκευή αὕτη ἐπιτρέπει τὴν διεξαγωγὴν ἀκριβοστάτων δοκιμῶν.

ΜΗΧΑΝΗ ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΙΑΣ

Ἡ μέθοδος Πάλανταϊπ, τῆς μηχανικῆς στενογραφίας, γίνεται ὅλο καὶ περισσότερο δημοφιλὴς λόγῳ τῶν πλεονεκτημάτων ποὺ προσφέρει. Τὰ κείμενά της εἶναι εὐανάγνωστα, ἀκριβῆ καὶ ἀποστενογραφουμένη εὐκόλως. Ἡ μηχανὴ ἔχει 29 πλήκτρα καὶ καταγράφει τὴν ὁμιλίαν μετὰ φθόγγους μόνον (χωρὶς ὀρθογραφίαν) ἐπὶ μίας ταινίας ποὺ κινεῖται αὐτομάτως, ἐνῶ ἡ ὑπὸ ἀλφῶν κτυπᾷ ἕνα πλήκτρον διὰ καθεστὴν συλλαβῆς. Ἡ χειρίστρια, ἡ ὁποία καθεστὴν ἔχουσα τὴν μηχανὴν εἰς τὰ γόνατά της, μπορεῖ νὰ παρακολουθῇ τὴν γίνεσθαι γύρω τῆς καθὼς τὰ δάκτυλά της κινούνται ἐλαφρὰ ἐπάνω εἰς τὰ ἀδέρυδα πλήκτρα.

*
Ἐνας μόνον πρακτικογράφος δύναται εὐκόλως νὰ χειρισθῇ τὴν μηχανὴν μετὰ μεγάλην ταχύτητα εἰς συνεδριάσεις μακρᾶς διαρκείας χωρὶς μεγάλον κόπον, ἐπεὶ δὲ τὰ στοιχεῖα τυπώνονται, διαβάσονται τὸ ἴδιον εὐκόλως, εἴτε εἰναι γραμμένα μετὰ μεγάλην ταχύτητα, εἴτε ἀργά. Ἐπίσης ἐπεὶ διὰ τῆς μηχανῆς εἰς τοὺς φθόγγους, ἡ μηχανὴ ἡμπορεῖ νὰ προσαρμοσθῇ εὐκόλως εἰς οἰσθήσεις γλώσσας. Μακροσκελεῖς ἐκθέσεις ἡμποροῦν νὰ συμπληρωθῶν γρήγορα μετὰ τὴν βοήθειαν τῶν ἀποστενογράφων, οἱ ὁποῖοι ἐπεὶ διὰ τῆς μηχανῆς ἡμποροῦν νὰ συμπληρωθῶν γρήγορα τὰ συνηθισμένα γράμματα τοῦ αλφαβήτου ἀντὶ τῶν περιπλοκῶν συμβόλων, ἡμποροῦν εὐκόλως νὰ μάθουν τὴν στενοτυπικὴν γραφὴν. Εἰς τὴν μηχανὴν Πάλανταϊπ ἔδωκε δῖπλωμα εὐρεσιτεχνίας τὸ 1939 εἰς τὴν Μ. Βρετανίαν, ἀλλὰ λόγω τῶν δυσκολιών κατασκευῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, αὕτη δὲν ἐτέθη εἰς γενικὴν ὑπόθεσιν ἕως τὸ 1946. Ἄν καὶ παρόμοια μηχαναὶ ἐχρησιμοποιήθησαν καὶ χρησιμοποιοῦνται εἰς μεγάλην κλίμακα εἰς τὴν Γαλλίαν, τὴν Ὀλλανδίαν καὶ τὰς Ἡνωμένες Πολιτείας ἀπὸ ἀρκετὸν καιρὸν, τὸ αὐτὸ σύστημα Πάλανταϊπ ἀπεδείχθη τὸσον ἐπιδοτικὸν κατὰ τὴν διακρίσιν τῶν ἐννεῶν τελευταίων ἐτῶν, ποὺ ἦδη διδασκεῖται εἰς ἕξ χώρας καὶ λειτουργεῖ εἰς 17 γλώσσας: τὴν ἀφρικανικὴν, τὴν τσεχικὴν, τὴν δανικὴν, τὴν ἀγγλικὴν, τὴν γαλλικὴν, τὴν γερμανικὴν, τὴν ἑβραϊκὴν, τὴν ἰταλικὴν, τὴν νορβηγικὴν, τὴν πολωνικὴν, τὴν πορτογαλικὴν, τὴν ρωσικὴν, τὴν σερβοκροατικὴν, τὴν ἰσπανικὴν, τὴν σουηδικὴν καὶ τὴν οὐαλλικὴν.

*
Τὸ Κολλέγιον Πάλανταϊπ εἰς Χόλμμπορν τοῦ Λονδίνου εἶναι τὸ βασικὸν κέντρον διδασκαλίας τοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον ἀντικατέστησε τὴν στενογραφίαν ποὺ γράφεται μετὰ τὸ χέρι. Πρὸς τὸ παρὸν μαθηταὶ ἀπὸ 20 διαφορετικὰς χώρας παρακολουθοῦν τὰ μαθήματα τοῦ Κολλεγίου. Προέρχονται ἀπὸ τὰ περισσότερα μέρη τῆς Εὐρώπης: ἀπὸ τὴν Αὐστρίαν, τὴν Δανίαν, τὴν Φιλανδίαν, τὴν Γαλλίαν, τὴν Γερμανίαν, τὴν Ἱταλίαν, τὴν Νορβηγίαν, τὴν Πορτογαλίαν, τὴν Σουηδίαν καὶ τὴν Ἑλβετίαν καὶ ἀπὸ διάφορα μέρη τῆς Ἀφρικῆς, μετὰ τῶν ὁποίων περιλαμβάνονται ἡ Κένια καὶ ἡ Οὐγκάντα, ἡ Νιγηρία καὶ ἡ Σιέρρα Λεόνε, ἀπὸ τὰς Ἰνδίας, ἀπὸ τὸν Καναδὰ καὶ τὰς Ἡνωμένες Πολιτείας. Ἐκτὸς αὐτῶν παλαιότερα παρακολουθούσαν μαθήματα καὶ μαθηταὶ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΞΟΝΤΩΣΙΝ ΤΩΝ
ΕΝΤΟΜΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΣΒΑΛΛΟΥΝ
ΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ

Τελευταίως διεξάγονται εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐρευναι σχετικαὶ μετὰ τὴν χρησιμοποίησιν ηλεκτρικῶν πεδίων ὑψηλῆς συχνότητος διὰ τὴν καταστροφὴν τῶν ἐντόμων ποὺ προσβάλλουν τὰ τρόφιμα. Ἐγιναν πολλὰ σκετικὰ πειράματα καὶ ἀπεδείχθη ὅτι οἱ σιταρόμυροι ποὺ προσβάλλουν τὸ σιτᾶρι, τοὺς ἐνδύοντες καρπούς, τοὺς βολβοὺς, τὰ βαμβάκια καὶ ἄλλα γεωργικὰ προϊόντα ἡμποροῦν νὰ καταπολεμηθῶν μετὰ τὴν χρησιμοποίησιν ηλεκτρικοῦ ρεύματος. Ἐάν π. χ. διοχετεύσωμεν ηλεκτρικὸν ρεῦμα εἰς δημητριακὰ προσδληθέντα ἀπὸ ἔντομα, τὰ ὕγρα τοῦ σώματος τῶν ἐντόμων ἀποτελοῦν καλύτερον ἀγωγὸν ἀπὸ ὅ,τι τὰ δημητριακὰ. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν τὰ καταστρέφονται μετὰ ἐκκίνωσιν ηλεκτρισμοῦ, ἐνῶ τὰ δημητριακὰ ποὺ τὰ ἔντομα ἔχουν μολυνθῆναι δὲν βερμαίνονται περισσότερον ἀπὸ 40 βαθμοὺς ἐκατονταβάθμου. Ὑπολογίζεται ὅτι 635 κιλά δημητριακῶν ἡμποροῦν νὰ ἐκκαθαρισθῶν ἐντὸς μίας ὥρας ἀπὸ τὰ ἔντομα διὰ τῆς χρησιμοποίησεως ἐνὸς ηλεκτρικοῦ προσομοιωτῆρος τῶν 25 κιλοβάτ μετὰ μικρὰν δαπάνην.

*
ΑΙ ΙΝΕΣ ΚΟΡΝΤ

Τὸ ἐργοστάσιον κατασκευῆς μηχανῶν τοῦ Λένινγκραντ, κατασκεύασε πολὺπλοκον συγκρότημα μηχανημάτων διὰ τὴν παραγωγὴν ἐιδικῆς ἰνὸς «Κόρντ» ἐκ τεχνητῆς μετᾶξης, ἡ ὁποία διακρίνεται διὰ τὴν μεγάλην ἀντοχήν της. Ἐλαστικὰ αὐτοκινῆται, μετὰ ἐσωτερικὴν ἐπένδυσιν ὑφάσματος, κατασκευασμένη ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἰνὸς βισκόζης (κόρντ) ἀντέχουν εἰς βάρος 20 τόνων, καὶ σκεδὸν χωρὶς βλάβαν δέρονται 80 χιλιάδες χλμ. Τὸ νένον αὐτὸ συγκρότημα μηχανημάτων ποὺ ὀνομάζεται «κλωστοῦφαντουργικὸν κομπάνι», ἔχει ὕψος τριτοῦ κτιρίου καὶ συνίσταται ἀπὸ 140 χιλιάδας ἐξαρτήματα. Μόνον διὰ τὸ λάδωμά των μηχανημάτων αὐτῶν ἀπαιτοῦνται σχεδὸν ἕνας καὶ ἡμίση τόνος ὀρυκτολαίου. Τὸ «Κλωστοῦφαντουργικὸν κομπάνι» ἐκτελεῖ ὅλον τὸν κύκλον τῆς παραγωγῆς τῆς ἰνὸς «κόρντ», ἀπὸ τῆς κατασκευῆς τῆς ἰνὸς ἐκ βισκόζης μέχρι τῆς λευκάνσεως καὶ τοῦ στεγνωμάτος τῆς κλωστής. Ὁλος ὁ κύκλος τῆς παραγωγῆς διαρκεῖ 6 λεπτά, ἐνῶ εἰς τὰ ἐργοστάσια παραγωγῆς τεχνιτῶν ἰνῶν, ἡ ἐργασία αὕτη ἀπαιτεῖ 50 ὥρας. Εἰς τὸ αὐτὸ ἐργοστάσιον ἤρχισεν ἡ μαζικὴ παραγωγὴ αὐτῶν τῶν «κλωστοῦφαντουργικῶν κομπάνι».

ΟΙ ΜΥΛΟΙ «Μ-200»

Τὸ ἐργοστάσιον κατασκευῆς μηχανημάτων καὶ μηχανικῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ Χμέλνισκ (Οὐκρανία) ἤρχισεν ἤδη τὴν μαζικὴν παραγωγὴν μύλων «Μ-200» καθολικῆς χρήσεως. Οἱ μύλοι αὗτοι, ἡ λειτουργία των ὁποίων συνδυάζεται μετὰ τὴν μηχανικὴν ἐνέργειαν τῆς δονήσεως, ἀλέθουν σπασμένα τοῦβλα, σκουριά τοῦ ὑπολείμματος καύσεως γαιανθράκων, κτλ., ἄμμον, σιτηρὰ καὶ ροκανίδια χυτοσιδήρου.

Ο ΥΠΕΡΗΧΗΤΙΚΟΣ ΠΙΛΟΤΟΣ

Τὸ πρόβλημα τοῦ ἐμφύχου ὕλικου τῶν ἀεροπλοημένων

Ἡ χρησιμοποίησις τῶν ἀεριοπλοημένων δὲν ἔβρεσε μόνον προβλήματα κατασκευῆς τῶν ἀεροσκαφῶν ἢ τῶν κινητήρων των, ἀλλὰ κυρίως πρόβλημα ἐμφύχου ὕλικου.

Πράγματι, ὡς πρὸς τὸν ἀεροπόρον δὲν πρόκειται περὶ ἐνὸς νέου ἐπαγγέλματος. Πρόκειται δι' ἕνα νέον πεπρωμένον. Ὁ ἀνθρώπος ποὺ μπαίνει εἰς ἕνα ἀεριοπλοημένον δὲν εἶναι πλέον τὴν ἐπαύριον ὅ,τι ἦτο τὴν προηγουμένην. Ἀντικεῖται τοῦ λοιποῦ ἕως μίαν ἀνθρωπότητα, τῆς ὁποίας ἡ συμπεριφορὰ, ὁ τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐμφάνισις, εἶναι ἀμετακλήτως συνδεδεμένη μετὰ τὸν ἀντιδραστήρα. Αἱ ἱδρῖαι κινήσεις, αἱ ἱδρῖαι δοκιμασίαι, ἡ ἴδια ζωὴ κάμνουν τοὺς πιλότους τῶν ἀεριοπλοημένων ἰδίους ἀνθρώπους—εἴτε Ἀμερικανοὶ εἶναι, εἴτε Γάλλοι, εἴτε Ρῶσοι, εἴτε ὁποιασδήποτε ἐθνικότητος—ὅπως συμβαίνει πολλὰς φορές μετὰ τὰ μέλη ἐνὸς θρησκευτικοῦ τάγματος, ποὺ ἐνεργοῦν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καὶ σχεδὸν ὁμοιάζουν καὶ φυσιολογικῶς.

Ὁ πιλότος δημιουργημὰ καὶ ἐξάρτημα τῆς μηχανῆς

Ἡ σύγκρισις αὕτη δὲν εἶναι τὸσον παράλογος, ὅσον φαίνεται. Ἐάν οἱ πιλότοι τῶν ἀεριοπλοημένων δὲν εἶναι οἱ μοναχοὶ τοῦ ἀέρος, εἶναι τοῦλάχιστον ἀδελφοὶ ἐνὸς εἴδους τάγματος. Εἰς τὸ βασίλειον τῶν «Τζέτ», ἡ ἐγκράτεια ἀποτελεῖ βασικὴν ἀρετὴν. Διότι ἡ μηχανὴ ἀκριβείας ἀπαιτεῖ καὶ ἄνθρωπον ἀκριβείας. Καὶ ἐδῶ ἡ μηχανὴ δημιουργεῖ τὸν ἄνθρωπον. Ἀπὸ τὸν νεαρόν ποὺ φιλοδοξεῖ νὰ μιμηθῇ τὸν κεραυνόν, ἡ μηχανὴ θὰ δημιουργήσῃ τὸ τελειότερον σάκκινον ὄργανον ποὺ ἐγγώρῃσεν ὁ πολιτισμὸς τοῦ 20οῦ αἰῶνος: τὸν ἀνθρώπον-ἀεριοπλοημένον. Καὶ αὐτὰ τὰ δεινὰ τοῦ, ἐάν ἐχη, θὰ τὰ βυσιάσῃ εἰς τὸν δρόκοντα—σκάφος τῶν ὑπερηχητικῶν ταχυτήτων—διότι τὸ νένον εἶναι ὁ ἐχθρὸς τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν ὑπάρχει ἐκεῖ θέσις διὰ συλλογισμοὺς ἢ μαθηματικοὺς ὑπολογισμοὺς—αὐτὰ δὲν χρειάζονται στοὺς πιλότους τοῦ ἀεριοπλοημένου. Οὐτὲ ποιεῖται εἶναι οὐτε ρομπότ. Δὲν τοὺς ζητοῦν ποσὰ πνευματικὴν διαύγειαν—ἀλλ' ὀλοκλήρον τὴν διαύγειαν—ὕνεκα ἀπὸ τὸν καὶ ὑπάρχει.

Ἡ ἀεροπορία μετέβαλεν ὅσιν. Κόρη τοῦ αἰῶνος μας, εἰχε διατηρήσει κατὰ τὴν φαντασίαν τοῦ Ἀριεῖ, τοῦ πνεύματος τοῦ ἀέρος. Οἱ πιλότοι ἦσαν οἱ ἑσραταί της. Δὲν ἦσαν δοῦλοι της. Ἡ ἀεροπορία ἐστρατεύοντο εἰς τὴν πόρταν τῆς ἐστίας—δὲν ἔμπαινε μέσα. Ἦταν μία ἀεροπορία ἀνθρωπίνη.

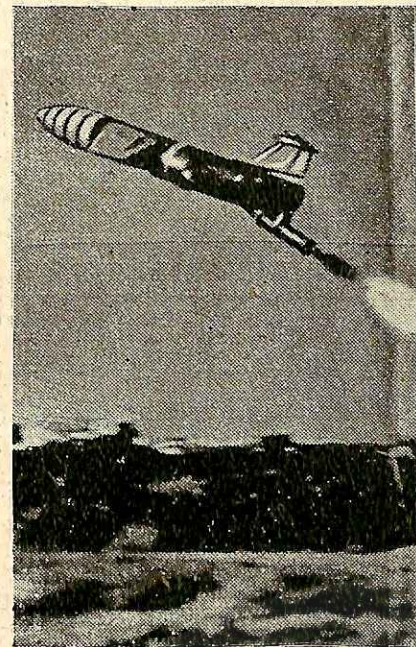
Ὁ κρότος τῶν ἀντιδραστήρων ἐσάρωσε τὴν εἰκόνα αὐτὴν. Ἡ μηχανὴ κατεβρόχιζε τὸν πιλότον. Ὁ τελευταῖος αὐτὰς ὑπετάγη εἰς τὴν μηχανὴν ὅχι μόνον ἐν πτήσῃ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ διὰ παντός. Πιλότος καὶ τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα, πιλότος εἰς τὰ γούστα καὶ τὰς τάσεις του, πιλότος εἰς τὰς αἰσθησιακὰς τοῦ υποθέσεως, μένει πιλότος καὶ εἰς τὸν τρόπον ποῦ τρώγει τὰ καρόττα τῆς διαίτης του καὶ εἰς τὸν τρόπον ποῦ ἀπαιτεῖ χωρὶς νὰ κυττάξῃ, τὸ ποτήρι ποῦ τοῦ τείνουν.

Ἐντονος ζωὴ καὶ συνεχὴς ἀσκήσις

Ζοῦν εἰς κατάστασιν συναγερμοῦ ἐπὶ 24 ὥρας τὸ εικοσιτετράωρον, ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας τὴν ἐβδομάδα, ἀρχίζει τὴν ἡμέραν τὸν ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου μετὰ μίαν διαλείπον γενικὴν ἀσέως. Ἡ διάλειψις ἀκολουθεῖται ἀπὸ πτήσεις. Αὐταὶ δὲν ὑπερβαίνουν τὰς τρεῖς συνεχεῖς ὥρας διὰ τοὺς πιλότους τῶν 25 ἐτῶν καὶ τὴν μίαν ὥραν δι' ἐκείνους ποὺ ἔφθασαν τὰ 35. Ἀλλὰ μία ὥρα ἀεριοπλοημένου ἀξίζει τέσσαρας

ὥρας συνήθους πτήσεως—διὰ τὰ νεῦρα καὶ τὴν καρδίαν. Τὸ ὑπόλοιπον τοῦ χρόνου εἶναι τὸ αἰώνιον σχολεῖν διὰ τοὺς αἰώνιως μαθητὰς: ὀφείλουν νὰ γνωρίζουν ὅλους τοὺς τύπους τῶν ὑφισταμένων ἀεροπλοημένων, τὴν σιλουέτταν ὅλων τῶν ἀρμάτων ἐφόδου. Ὀφείλουν νὰ ἀκούονται καθημερινῶς εἰς τὴν σποδοβολήν, εἰς τὴν ρίψιν βομβῶν καὶ ρουκεττῶν.

Εἰς κάθε ἀεροπορικὴν δάσιν, κάθε στολίσκος ἔχει τὸ δωματίον τοῦ ἀναπαύσεως μετὰ ρυθμιζόμενας πολυθρόνας. Δέκα λεπτὰ ἀναπαύσεως εἰς τὰς πολυθρόνας αὐτὰς ἀ-

Τὸ βομβαρδιστικὸν ρομπότ «Ματαντόρ», ἐγκαταλείπει τὴν ἐξέδρυν ἐκτοξεύσεως τοῦ.

Εἰδὼν μάλιστα ὥρα ἐπὶ συνήθους πολυθρόνας. Ἡ σωματικὴ ἀσκήσις διὰ τὸν πιλότον δὲν εἶναι κατὰ τὴν συνήθειαν ἀπλὴ, ἀλλὰ ποὺ διατάσσεται. Ὁ ὑπερηχητικὸς ἀεροπόρος εἶναι καταδικασμένος νὰ ἔχη «τὰς ἀρτηρίας τῆς ἡλικίας του». Ἐκάστη βασίς ἔχει τὸ γυμναστήριόν της, τὴν πισίνα της, τὸ δωμάτιον μασσάζ. Ὁ πιλότος τρέχει, πηδᾷ, ἐφορᾷ. Σηκώνει μετὰ ἕνα ἕνα βάρος 25 κιλῶν κρατῶν μετὰ ἀπόλυτον ἰσορροπίαν εἰς τὸ ἄλλο ἕνα ποτήρι γεμάτο νερό. Σφίγγει μετὰ τὸ δεξιὸ χεῖρ ἕνα δυναμόμετρον μετὰ ἐλατήριο, ἐνῶ μετὰ τὸ ἀριστερὸν κουρδίζει ἕνα ρολόι.

Ἀποχὴ ἀπὸ τὸ οἶνον πνευμα. Δίαιτα καὶ σταθερὸν βάρος

Καὶ αὐτὰ μὲν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐργασίαν τοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἰδιωτικὴ του ζωὴ δὲν ξεφεύγει ἀπὸ τοῦ ὄνυχος τῆς μηχανῆς. Ἐπιφανειακῶς εἶναι ἐλεύθερος. Κάθε πιλότος διακοσμεῖ τὸ δωματίον του, ὅπως νομίζει: μετὰ πίνακας, ἀποκόμματα περιοδικῶν, μακέττες ἀεροπλάνων. Εἰς τὴν δάσιν ὑπάρχει αἶθουσα συγκεντρώσεων. Κάθε ἐβδομάδα δίδεται χορὰς, ὅπου οἱ ἔγγαμοι πιλότοι φέρονται τὰς συζύγους των καὶ οἱ ἄγαμοι τὰς «ἐκλεκτάς» των. Ἀλλὰ αἱ παρεκτροπαὶ δὲν ἐπιτρέπονται πλέον.

Τὸ μᾶρ τοῦ στολίσκου δὲν ἔχει πλέον τὴν ἀναρχικὴν καὶ εὐθυμὸν ὄψιν, τὴν ὁπο-

σαν εἶχαν συνηθίσαι δύο γενεαὶ ἀεροπόρων. Εἶναι τόπος ἀναπαύσεως, ἀναγνώσεως καὶ συνομιλίας. Μόλις σηκώνουν τὸ κεφάλι ὅταν μπαίνει κανεὶς μέσα. Καὶ ἐναεθῶς ζωνταὶ εἰς τὴν ἀνάγκωσιν ἐφημερίδων. Τὰ μᾶρ ἔχει μεταβληθῇ εἰς λέσχην.

Πίνουν ἐλάχιστα καὶ ποτὲ ἄνω τῶν 18 βαθμῶν οἶνον πνευμα. Ἡ μεγάλη δύναμις τοῦ κονιάκ λ.χ. εἰς τὰ 6000 μέτρα εἶναι ἀσυμβίβαστος μετὰ τὴν πνευματικὴν ἐτοιμότητα τοῦ πιλότου, ποὺ ζῇ πολλὰς ὥρας τὴν ἐβδομάδα εἰς τὴν ζώνην τοῦ ἡχου. Δι' αὐτὸ, ὀκτὼ ὥρας πρὸς τῆς πτήσεως ὁ πιλότος δὲν βάζει—σταγόνα οἶνον πνεύματος στὰ χεῖλιά του. Οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ σμήνους ἔχουν δικαίωμα νὰ μὴ ἐπιτρέψωσιν τὴν πτήσιν εἰς ὅποιον νομίζουν ὅτι πρέπει νὰ τὰ κάμουν. Αἱ στατιστικαὶ ἀποδείξεις τὰ 56% τῶν ἀτυχημάτων εἰς τὸ προσωπικόν. Ἐάν ἡ σωματικὴ βλάβη ὑπολογισθῇ εἰς 5% ἐπὶ τοῦ συνόλου, τὸ ὑπόλοιπον ὀφείλεται εἰς κάποιαν διαταραχὴν τῆς ψυχικῆς τάξεως καὶ κυρίως εἰς μίαν ἐξασθεσίαν τῆς διανόου καὶ τοῦ χαρακτῆρος ἐναντὶ μίας δημιουργηθείσης καταστάσεως.

Ὡς πρὸς τὴν τροφήν, ἡ διαιτητικὴ ἔχει τὸν λόγον της καὶ ἐδῶ. Εἰς τὰ συσσίτια τῶν πιλότων δὲν παρασκευάζουν πατάτες, οὔτε φασόλια, οὔτε κρέατα μετὰ σάλτσες. Αὐτὰ παχαίνουν καὶ τὸ πάχος ἀντεδίδει κνύται εἰς τὴν πτήσιν. Οἱ Ἀμερικανοὶ ἐφαρμόζουν ἕνα ἀσύτρεπτον κανόνα: ἔσας ὑπερβάσεις τοῦ «ιδεώδους βάρους», πλέον τῶν 10% ἐπιφέρει τὴν παύσιν τοῦ πιλότου. Τὸ μέτρον εἶναι σκληρότατον, ἀλλὰ ἡ ἱατρικὴ συμφωνεῖ εἰς τοῦτο. Τὸ βάρος εἶναι ὁ ἐχθρὸς τοῦ πιλότου τοῦ ἀεριοπλοημένου, ἐχθρὸς τῆς ἀναπνοῆς τοῦ τῆς καρδίας του, τῶν ἀνακλαστικῶν κινήσεων του. Τὸ «ιδεώδες βάρος» τοῦ ἀνθρώπου μένει σταθερὸν ἀπὸ τὰ 25 ἔτη καὶ ἄνω, διότι ἡ μύδις καὶ ὀστεώδης μάζα δὲν αὐξάνει πλέον. Παρὰ τοῦτο, μετὰ τῶν 25 καὶ τῶν 35 ἐτῶν, τὸ βάρος αὐξάνει ταχέως, διότι κανεὶς δὲν θέλει νὰ περιορίσῃ τὴν ἐρεσίαν του. Διὰ τὸν «Τζέτ-μάν»—τὸν πιλότον ἀεριοπλοημένον—ὅμως ἡ ἐκλογὴ εἶναι σαφής: ἡ πτήσις ἢ φαγὴ τὸν!

Καλογηρικὴ ζωὴ

Εἰς τὸ σπῆτι των οἱ ἔγγαμοι πιλότοι—ποὺ ἔχουν τὸ προνόμιον νὰ μένουν εἰς τὴν πόλιν ἀντὶ τῆς βόσεως—ὀφίστανται ἐξ ἴσου στερήσεις, μετὰ τὴν διαφοράν ὅτι τώρα εἶναι ἡ σύζυγος ποὺ τὰς ἐπιβάλλει. Ὡς πρὸς τὰ ἄλλα, ἡ ζωὴ των εἶναι ἡ ἴδια. Ὅταν κανεὶς εἶναι πιλότος μεγάλης ἀκρίβειας, τὸ παραμικρὸν ἡμπορεῖ νὰ ἀποβῇ ὀλέθριον. Ἡ σύζυγος των ὀφείλει νὰ τὸ γνωρίζῃ. Ἐνῶ ἀπὸ συνάχι ἀρκεῖ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πτήσιν. Διὰ τὴν περὶ εἰς μετὰ ὅλην συναγωγὴν ἕνας πιλότος, σημαίνει νὰ ἐκτεθῇ εἰς σοβαρὰς ἀναπνευστικὰς ἀνωμαλίας.

Εἰς τὸν ὑπερηχητικὸν ἄνθρωπον δὲν συνιστάται ἐπίσης οὔτε ὁ κινηματογράφος. Κουράζει τὰ μάτια, καὶ τὰ μάτια του εἶναι κατὰ περισσότερο ἀπὸ περισσοῦς: εἶναι ἐκεῖνο ποὺ τοῦ προφυλάσσει τὴν ζωὴν. Χωρὶς καλὴν ὁρασίαν δὲν θὰ τὸν πιλότος. Χωρὶς ἐξαιρετικὴν ὁρασίαν δὲν θὰ ἦτο ζωντανός.

Ὅτι ἡ «καλογηρικὴ» οὕτως εἰπεῖν ζωὴ αὕτη εἶναι ἀνάγκη καὶ ὅχι διαταγὴ τῶν ἀνωτέρων, τὸ ἐξέφρασε μετὰ ὀλίγας λέξεις ἕνας τῶν διασημωτέρων πιλότων τῆς εποχῆς μας, ὁ Τζην Μαίϋ: «Ὁ σύγχρονος πιλότος ὀφείλει νὰ ἔχη τὰ μάτια του καὶ τὸ μυαλό του 80 χιλιομέτρων πρὸς ὑποστάσιν ἀπὸ τὴν μὴ τὴν ἀεροπλοίαν του». Δὲν ὑπάρχει ἀστειότης εἰς αὐτὴν τὴν φάσιν. Εἶναι σοβαροτάτη καὶ μάλιστα προκαλεῖ σχεδὸν τὸν φόβον.

Τὸ σκάφος προηγείται τῆς σκέψεως

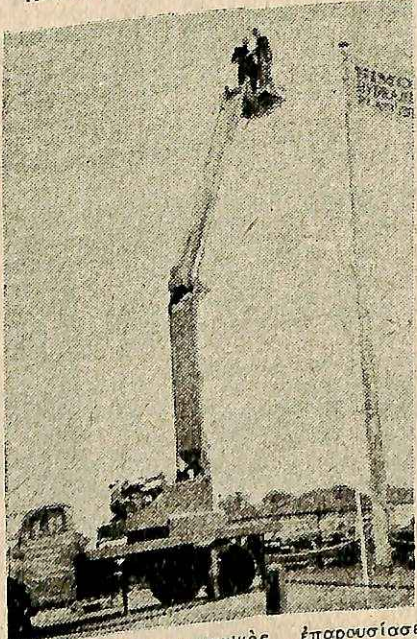
Τὸ 1955 τὰ ἀεριοπλοημένα ξεπερνῶν εὐκόλως τὴν ταχύτητα τοῦ ἡχου, ἀλλὰ εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ φθάσιν τὰ 3000 χιλιομέτρων τὴν ὥραν. Εἰς τὴν ταχύτητα αὕτη ἡμπορεῖ τὸ μάτι νὰ «παρακολουθῇ» ἀκόμη; Τὸ σῶμα εἶναι εἰς

θέσιν να ενεργήσει; Έδώ εγκείται όλον το πρόβλημα. Πριν ή ο πιλότος ενεργήσει εν συνεχεία των όσων βλέπει, δύο σειραί φαινόμενων παράγονται: άφ' ενός ο έγκέφαλος άποτυπώνει το βλέπόμενον πράγμα το άναγνωρίζει, άποφασίζει να δράσει, δίδει την κινητήριον ώθησιν εις τον μύν και άφ' ετέρου το άεροπλάνον άκολουθεί την πορείαν του και εις το διάστημα αυτό διατρέπει τεραστίαν απόστασιν.

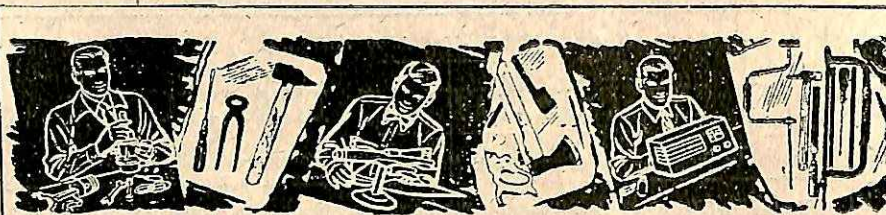
Τας πάρομεν ως παράδειγμα έν άεροπλάνον ίπταμενον με ταχύτητα 2900 χιλιομέτρων την ώρα. Ο πιλότος διακρίνει ένα αντικείμενον. Μεταξύ της εμφάνισης του αντικείμενου τούτου και της άναγνωρίσεώς του από τον άεροπόρον θα διαρρεύση 1,4 δευτερόλεπτον, χρόνος δηλαδή κατά τον όποιον το άεροπλάνον θα έχη διατρέξει απόστασιν 1104 μέτρων. Ο χρόνος δράσεως, ή μυϊκή ώθησις θα χρειασθής ακόμη 0,4 του δευτερόλεπτου, δηλαδή 420 μέτρα. Καθ' όλον αυτό το διάστημα τίποτε δεν θα έχη γίνει, ούτε ήμπορεί να γίνει. Έτσι, εάν δύο άεροπλάνα βγούν από τα σύννεφα εις απόστασιν 900 μέτρων, το ένα από το άλλο, αλλά δεν θα ήμπούν θά ίδω το άλλο, αλλά δεν θα ήμπούν θά ήσθουν θά συγκρούσιν και οι πιλότοι δεν θα δυνθον να σωθουν. Άλλ' εάν τα άεροπλάνα βγούν από τα σύννεφα εις απόστασιν 150 μέτρων, ή συγκρούσις εις λάβη χώραν χωρίς ούτε καν να γίνη αντιληπτόν το ένα άεροσκάφος από το άλλο.

Η χρήσις των όργάνων περιπλέκει άκόμη περισσότερο το πρόβλημα, διότι πρέπει να προστεθουν εις των χαμένων χρόνον και τα δευτερόλεπτα της άναγνώσεως του πίνακος και της έκ νέου στροφής του βλέμματος εις το αντικείμενον, φής του βλέμματος. Κατά το διάστημα περίπου 2,39 δευτερόλεπτα. Κατά το διάστημα αυτό ή απόστασις που θα διανυθή από το άεροπλάνον—1900 μέτρα—θα καταστήση άνόητους τας παρατηρήσεις και τας ληθεύσεις άποφάσεις. Η μόνη είναι άδύνατος—έκτός εάν κυβερνά αυτόματως το ραντάρ και διευθύνει το ίδιον των βολών των όπλων. Η ώσ' ήλθε κατά την όποιαν οι άεροπόροι δεν θα γνωρίζουν ότι μάχονται, ειμή άκούοντες τον κρότον των ιδίων των πυροβόλων και θα ύπακούουν εις το μοιραίον με το έκπληκτον βλέμμα των παιδιών που παραπατούν...

ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΣΚΑΛΩΣΙΞΣ

Ένας Άγγλος μηχανικός έπαρουσίασε τελευταίως εις το Μπρίμινγκχαμ τον αυτόκινητον αυτόν πυργόν, με τον όποιον τολμητόν να γίνονται επιδιορθώσεις κτιρίων, χωρίς να χρησιμοποιούνται σκαλιστές.

Η ΣΕΛΙΣ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ

Επαγύρωσις μεταξίνων ταινιών.

Υπάρχει μία σχετικώς απλή μέθοδος να διακοσμήσωμεν μίαν μεταξίνων κορδέλλαν δι' άργυρών σχεδίων, γραμμάτων κλπ. ή να την επαγύρωσωμεν όλοκληρον, έν προτιμώμεν.

Ιδού αυτή. Διαλύομεν μικράν ποσότητα νιτρικού άργύρου εις άπεσταγμένον ύδωρ, όπου προσθέτομεν και ολίγην γόμμαν. Με το ύδωρ αυτό ζωγραφίζομεν, χρησιμοποιούντες ένα τελεσίον καθαρό πινέλλο, τα σχέδια ή τα γράμματα επί της κορδέλλας και την άφαινομε να στεγνώσιν εις όχι πολύ φωτεινόν τόπον. Κατόπιν εις μίαν πλατύλαιμον διάλυν, ή καλύτερα εις ένα βάζο, ρίπτομεν λίγο κοινόν ύδροχλωρικόν οξύ και ένα-δύο κομμάτια από φύλλο ψευδαργύρου. Άρχίζει άμέσως ζωηρά έκλυσις υδρογόνου υπό την επίδρασιν του όποιου έκθέτομεν τα σχεδιασμένα σημεία της ταινίας, εισάγοντες αυτά διαδοχικώς στο έπάνω μέρος του βάζου. Το ύδρογόνομ άνάγει τον νιτρικόν άργυρον εις μεταλλικόν, ό όποιος είναι στερεώτατα προσκολλημένος διότι περιβάλλει κάθε ίνα του ύφασματος.

Με την ίδίαν μέθοδον ήμπορούμεν να επιτύχωμεν έπαγύρωσιν δαντελλών, άπεξηραμένων άνθρώπων κλπ.

Διά τους έντομοσυλλέκτας.

Οι καταρτιζόντες συλλογές από περίεργα έντομα, πεταλούδας κλπ. ένδιαφέρονται να τα διατηρήσουν άκέραια και άστρατατάσσειας και ως έκ τούτου δίδουν μεγάλην σημασίαν εις τον τρόπον με τον όποιον θα τα σκοτώσουν.

Από τους έν χρήσει τρόπους προχειρότεροι και με καλά άποτελέσματα είναι οι δι' άσφυξίας και οι διά δηλητηριάσεως. Άσφυξίαν μπορούμε να προκαλέσωμε τοποθετώντες το έντομον κάτω από ένα ποτήρι με το όποιον έχομεν «καπακώσει» ένα φυλλάδιον περιέχον ολίγες σταγόνες διθειούχου άνθρακος. Η δηλητηρίασις γίνεται συνήθως με κυανιούχον κάλιο. Εις ένα πλατύλαιμον φιαλίδιον θέτομεν ολίγα γραμμάτια από αυτό το άλας και το διατηρούμεν καλώς πωματισμένον. Άρκεί να εισαγάγωμεν το έντομον με μία μικρή λαβίδα εις τον άνωθεν του άλατος άέρα διά να εύρη θάνατον κεραυνόβολον, ως να είχε διευτύσει παρά τη Λουκρητία Βοργία.

Προσοχή όμως! Ο διθειάνθρας είναι λίαν εύφλεκτος και οι άτμοί του με τον άέρα σχηματίζουν εκροτούν άέριον, δηλαδή έκρηκτικόν μίγμα, το δε κυανιούχον κάλιο — και όλα τα κυανιούχα άλλωστε — λόγω της εύκολίας με την όποιαν έκλύει ύδροκυάνιον, άποτελεί κεραυνόβολον δηλητηρίου.

Επί της εύκαιρίας άναφέρομεν ότι κάποιος έντομολόγος είχε εις το «ταξάκι» του σακακιού του ένα σωληνάριον του κινίνου με κυανιούχον κάλι, άκριβώς γιά να σκοτώνη έντομα. Κάποιον στιγμήν έχασε τον φελλόν του σωληναρίου και το έκλεισε προχείρως με λίγο βαμβάκι και έκρηκλούθησεν την εργασία του. Μετά πάροδον ολίγου χρόνου ήρχισε να αισθάνεται άδιάθεσιαν και πονοκέφαλον, που άρχικώς τα απέδωσεν εις κόπωση. Κατόπιν όμως άντελήθη ότι άφείλγαντο εις τας άναθυμιάσεις του κυανιούχου καλίου, τας

όποιας άσυναισθήτως εισέπνεε καθώς έσκυβε να παρακολουθήσιν κανέν έντομον.

Συγκόλλησις μεταλλίνων μικροαντικείμενων.

Μία πατάτα ήμπορεί να μās προσοήρη άξιολόγους υπηρεσίας διά την έκτέλεσιν μίας συγκολλητικής μικροαντικειμένων, ίδια όταν το σχήμα των είναι τέτοιο που ή εξασφάλισις της μη μετατοπίσεως των διαρκούσης της συγκολλησεως είναι δυσχερής.

Η πατάτα μάς παρέχει την εύχρειαν να κορφώσωμεν τα αντικείμενα επί αυτής εις οιαδήποτε θέσιν, με πλήρη εξασφάλισιν της σταθερότητός των, άρκεί με ένα μαχαίρακι να διαμορφώσωμεν καταλλήλως την επιφάνειαν της. Έτσι ήμπορούμεν άνεως να κοφώμεν την συγκόλλησιν είτε με κασσίτερον, είτε άυτόγενή με όξυγόνομ, είτε με άσμοκόλλησιν ή μπρουτζοκόλλησιν.

Εν άκόμη πλεονέκτημα της πατάτας είναι ότι ψύχει, με την έν αυτή ύγρασίαν, το τμήμα των αντικειμένων που είναι κορφωμένον επάνω της και έτσι εύπαθη αντικείμενα δεν έχουν τον κίνδυνον να «καούν» από την μεγάλην θερμοκρασίαν που χρειάζεται ή συγκόλλησις.

Ολίγα περί συγκολλησεως μετάλλων.

Αι συγκολλησεις μετάλλων χωρίζονται εις δύο κυρίας κατηγορίας: τας άυτόγενεις, όπου αυτό το αυτο το μέταλλον των προς συγκόλλησιν τμημάτων τίκεται εις τα σημεία συνεπαφής και άποτελεί έν σώμα, και εις τας δι' ένδιάμεσου (συγκολλητικό) μέταλλον ή κράματος. Εις την πρώτην ύπαγονται ή όξυγονοκόλλησις και ή ηλεκτροκόλλησις, εις δε την δευτέραν ή διά συγκολλητικό κράματος με δάσιν του κασσίτερον (καλά κόλλησις), ή δι' άρειχάλκου (μπρουτζοκόλλησις), ή διά κράματος χαλκού και άργύρου (άσμοκόλλησις) κλπ.

Προϋποθέσεις διά τας συγκολλησεις της δευτερας κατηγορίας είναι ο καλός καθαρισμός των προς συγκόλλησιν επιφανειών, ώστε να παρουσιάζουν μεταλλικήν, επιφάνειαν, άπληλαγμένην παντός ίχνους άκαθαρσίας ή όξειδίων και ή παρουσία ουσίας τινός, της όποιος ο ρόλος είναι να διαλύη τα όξειδια τα σχηματιζόμενα κατά την στιγμήν της συγκολλησεως λόγω της ύψωσης της θερμοκρασίας.

Ός διαλυτικά των τοιούτων όξειδίων ουσίας διά μέν τας άπαιτούσας σχετικώς ύψηλην θερμοκρασίαν (άσμοκόλλησις, μπρουτζοκόλλησις) χρησιμοποιείται ο βοράς (βορικόν νάτριον), διά δε τας διά κασσίτερον ή κραμάτων του ο χλωριούχου ψευδαργύρου, ή ρητίν, το λίπος συγκολλησεως κλπ.

Ο ρόλος του χλωριούχου ψευδαργύρου είναι διττός. Με την θερμοκρασίαν τήξεως του συγκολλητικού κράματος άφ' ενός μεν διαλύει τα σχηματιζόμενα όξειδια, άφ' ετέρου δε άποσυντιθέμενος μερικώς επικαλύπτει με λεπτόν στρώμα ψευδαργύρου τα σημεία της συγκολλησεως. Αυτός δε είναι ο λόγος διά τον όποιον αι συγκολλησεις διά χλωριούχου ψευδαργύρου είναι στερεώτεροι των διά ρητίνης ή λίπους.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΑΛΑΣΣΙΑΝ

ΠΑΛΙΡΡΟΙΑΙ ΚΑΙ „ΚΥΑΝΟΥΣ” ΑΝΟΡΑΞ

Έμμεσος έκμετάλλευσις της... Σελήνης, ή έλξης της όποιος προκαλεί τας παλirroιας.

Υπό του καθηγητού Λουίτζι ΣΑΝΤΟΜΑΟΥΡΟ

Η θάλασσα επί σειράν όλοκληρών αίωνων εξητάετο μόνον από κοινωνικής και οικονομικής πλευράς. Αυτή ή διαδεδομένη δέν άποτελεί δεδαίως, κάτι το νέον. Μόνον δε ύπαγωγή των μελετών του όκεανού εις την συστηματικήν έπιστημονικήν έρευναν καθ' ήν τα παρατηρούμενα στοιχεία εξετάζονται υπό το φώς των έπιστημονικών γνώσεων, είναι πρόσφατος ιστορία.

Εν τούτοις, αι κινήσεις αυτής της τεραστίας ύγρας έκτάσεως—δέν έννοομένην δεδαίως διά της λέξεως κινήσις μόνον το δέσπομα των κυμάτων επί των ακτών υπό την επίδρασιν του άνέμου, αλλά και τα θαλάσσια ρεύματα, τους υδατίνους αυτούς ποταμούς, που κυλούν μέσα εις την άδρανή σχετικώς θαλασσίαν μάζαν και τας ρυθμικάς άνωφύσεις και ταπεινώσεις της στάθμης του όκεανού—ήσαν πράγματά γνωστά από αρχαιότατης εποχής.

Το γεγονός της συσχετίσεως του φαινομένου αυτού, του γνωστού ως παλirroια, με τας σεληνιακάς επιδράσεις είναι έργον καθώς προκύπτει από τα αρχαία κείμενα των Έλλήνων, έπιτελεσθέν κατά το 325. π. Χ. Έπρεπεν όμως να περάσουν πολλοί ακόμη αιώνες πριν ή ο Νεύτων άναγγείλη την θεωρίαν του επί της αγκοσμίου έλξεως, ίνα αντιληφθώμεν σαφώς τας δυνάμεις που προκαλούν τας παλirroιας. Με την εξέλιξιν της δυναμικής μετά δύο περίπου αιώνας, από της εποχής που διετυπώθη ή θεωρία της βαρύτητος του Νεύτωνος, έφθασαν οι έπιστήμονες εις την πλήρη διατύπωσιν της θεωρητικής έρμηνείας των παλirroιών, έρμηνείας που επιτρέπεται και την πρόβλεψιν των.

Που όφείλονται αι παλirroιαι.

Είναι γνωστόν, ότι ο νόμος της βαρύτητος του Νεύτωνος, είναι νόμος παγκοσμίου. Εις πλείστα όσα φυσικά φαινόμενα ακόμη και εις άπλουστάτα και κοινώτατα, διαπιστούμεν κάθε στιγμήν την επίδρασιν της βαρύτητος. Η γή, επί παραδείγματι, δέν διασπάται, διότι όλα τα μελη της έλκονται άμοιβαίως, το ίδιο και ή άτμοσφαιρα, που περιβάλλει την γήινην σφαίραν και δέν δραπέτευει εις το διάστημα άκριβώς λόγω της βαρύτητος. Όλο το ήλιακόν σύστημα βασίζεται εις τας μαθηματικάς τροχιάς των διαφόρων σωμάτων που έλκονται μεταξύ των άμοιβαίως, χάρις εις τα πεδία βαρύτητος και μέσα εις αυτά και ή γή μας είναι συνδεδεμένη με την σελήνην, με αυτήν την άόρατον δύναμιν που άντισταθμίζει έντελώς την φυγόκεντρον της σελήνης. Εάν κάποτε έξελείπεν αυτή ή ίσοροπία, τότε ή σελήνη θα άποκτούσεν έφαπτομενικήν κίνησιν και θα άπειακύνετο του πλανήτου μας.

Άλλά εάν αυτό είναι αληθές, όπως είναι αληθές, ότι ή γή και ή σελήνη έλκονται άμοιβαίως, τότε είναι έξ ίσου αληθές και το γεγονός ότι το μέρος της γήινης επιφάνειας το έκαστοτε πλησιέστερον προς την σελήνην, έλκεται κατά τι περισσότερο από ό,τι το κέντρον της γής και—θα ήδυνάμεθα να προσθέσωμεν—ή γήινή επιφάνεια, ή έστραμμένη προς την σελήνην, τείνει να μετακινήθι προς αυτήν. Αυτή ή δύναμις, έντυχώς δι' ήμάς, δέν έχει τόσην ένταση ώστε να άνωφύση αισθητώς των γήινων φλοίων, είναι όμως έπαρκής διά να έλξη τας ύγρας μάζας, προκαλούσα άνωφύσιν της στάθμης εις τας ύδατινας έκτάσεις τας πλησιέστερας προς την σελήνην. Η φάσις αυτή της παλirroιας καλείται πλημμυρίς, ενώ ή φάσις της ταπεινώσεως της στάθμης των ύδατων άμπτωσις. Η πλημμυρίς δέν πραγματοποιείται μόνον εις την θαλασσίαν έκτασιν την πλησιέστεραν προς την σελήνην, αλλά και εις την έκ διαμέτρου αντί-

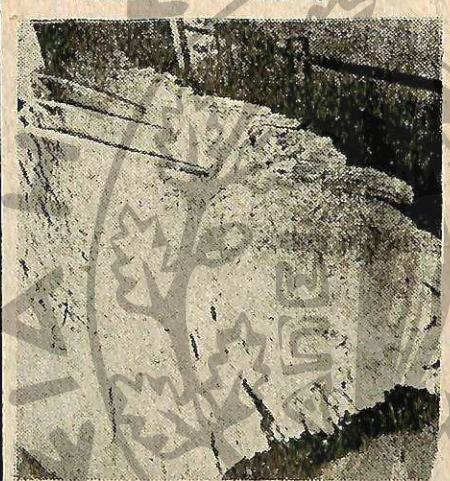
θετον, δηλαδή εις τους αντίποδας αυτής. Η πλημμυρίς των αντίποδων είναι μικρότερης έντάσεως, ή όπως λέγεται εις όκεανογραφικούς όρους μικρότερου πλάτους. Εις τας δύο αυτές περιοχάς της πλημμυρίδος αντίστοιχον άλλαι δύο περιοχαί άμπτωίδος. Άλλά αι παλirroιαι, όπως άναφέρει και ο Πλίνιος ο Πρεσβύτερος, δέν όφείλονται μόνον εις τας σεληνιακάς έλξεις, έστω και αν αυτές είναι αι περισσότερον αισθηταί, λόγω της σχετικής μικράς άποστάσεως που χωρίζει την γήν από τον δορυφόρον της. Υπάρχει και άμοιβαία έλξις μεταξύ ήλιου και γής που είναι πολύ μικρότερα, έπειδή ή άπόστασις ήλιου και γής, είναι ως γνωστόν, πολύ μεγαλύτερα της άποστάσεως της σελήνης. Αι ήλιακαί λοιπόν έλξεις προξενούν παλirroιας μικρότερου πλάτους, έν σχέσει προς τας σεληνιακάς.

Αι παλirroιαι λοιπόν, καθορίζονται από την σελήνην και τον ήλιον. Με την μεταβολήν της θέσεως αυτών των ουρανών σωμάτων ως προς την γήν και έν συσχετισμώ προς τα γεωγραφικά και ομορφολογικά δεδομένα μίας περιοχής μεταβάλλεται και ο χρόνος και το πλάτος αυτών των παλirroιών.

Όταν ή γή εύρίσκεται μεταξύ ήλιου και σελήνης ή όταν ή σελήνη εύρίσκεται μεταξύ ήλιου και γής, παρατηρούνται παλirroιαι μέγιστον πλάτους κατά τους όποιους τα άποτελέσματα της σεληνιακής έλξεως προστίθενται εις τα άποτελέσματα της ήλιακής έλξεως. Όταν ο ήλιος και ή σελήνη σχηματίζουν ως προς την γήν γωνίαν 90 μοιρών, συμβαίνει ώστε ή παλirroια του ενός να συμπίπτει προς την άμπτωίδα του άλλου, έκ τούτου δε προκύπτει γενική μείωσις του πλάτους της παλirroιας.

Αι διάφοροι θέσεις του ήλιου και της σελήνης ως προς την γήν, αι μεταβληταί άποστάσεις των και ή διαφορά των φάσεων που παρατηρούνται κατά την διάρκεια της σεληνιακής περιφοράς, έχουν ως άποτέλεσμα και την μεταβολήν των δια-

ΠΛΟΙΑΡΙΟΝ ΤΟΥ 500 π. Χ.

Πλησίον της λίμνης του Κόμο εις την Σπίναν της Ιταλίας, άνεκαλύφθη πρό ολίγων μηνών μία έλληνοετρούσκικη νεκρόπολις, της όποιος συνεχίζονται συστηματικά άνασκαφαί. Μεταξύ των τελευταίων εύρημάτων είναι και το άναγρω τμήμα έλληνοετρούσκικου μονοξύλου πλοιαρίου που είχε άναπηγυθή περίπου το 500 π. Χ.

στημάτων έντός των όποιων παρατηρείται το φαινόμενον. Γενικώς είναι δυνατόν να λεχθή ότι αι παλirroιαι είναι περισσότερον ή ολιγώτερον έντοναι εις ένάλλασσον μένα χρονικά διαστήματα έντός έκάστου σεληνιακού μηνός.

Μορφή και ύψος των παλirroιών.

Η άπλουστερα μορφή παλirroιας είναι ή του Άτλαντικού όκεανού, όπου έντός μίας σεληνιακής ήμέρας, δηλαδή έντός χρονικού διαστήματος 24 ώρων και 52 λεπτών, παρατηρούνται δύο παλirroιαι. Αι παλirroιαι αυτές άποκτούν το μέγιστον πλάτος των ολίγων μετά την νεαν σελήνην και την πανσέληνον και το έλάχιστον κατά το πρώτον και τελευταίον τέταρτον. Εις μερικάς περιοχάς του όκεανού παρατηρείται εις κάθε σεληνιακήν ήμέραν μία μόνη παλirroια (μία πλημμυρίς και μία άμπτωσις). Η παλirroια αυτή τη φθάνει το μέγιστον πλάτος της, όταν ή σελήνη φθάση εις την μεγίστην της άμπτωσιν, ενώ άποκτά το έλάχιστον πλάτος της όταν ή σελήνη εύρίσκεται εις τον ίσημερινόν.

Εάν ή γή ήτο έντελώς κεκαλυμμένη από ύδατον, αι παλirroιαι θα ήκόυθουν την διαδρομήν της σελήνης και του ήλιου και το πλάτος των θα ήτο μέγιστον εις τους τροπικούς και έλάχιστον εις τα πολικά διαμερίσματα. Έπειδή όμως το παλirroιακόν κύμα άπανάται κατά την διάρκεια της διαδρομής του έμπόδια, νήσους, χερσονήσους και ήπειρους, άποκτά περιεστροφικήν κίνησιν γύρω από την όκεάνιον λεκάνην, εις τρόπον ώστε εις το κέντρον μεν δέν σημειούται παλirroια, ενώ τα παλirroιακόν ύψος αύξάνει μετά της άποστάσεως από του κέντρου. Ας άναφερθώμεν εις ένα παράδειγμα που διηγούνται πολλοί όκεανογράφοι. Η παλirroια των νήσων Χαβάη που εύρίσκεται κοντά εις ένα από τα «κέντρα περιστροφής» του Ειρηνικού όκεανού, παρουσιάζει άνωφύσιν της στάθμης των ύδατων περίπου 30 έκατοστόμετρων, ενώ εις την περιοχήν του πρίγκιπος Ρούπερτ, εις απόστασιν 3.000 ναυτικών μιλίων, το ύψος της στάθμης των ύδατων άνέρχεται με την παλirroιαν κατά 8 μέτρα περίπου.

Αι παλirroιαι παρουσιάζουν και όρισμένης κινήσεις, αι όποιαι αν και είναι ολίγον αισθηταί εις τους όκεανούς, είναι σημαντικά εις άβαθείς θαλάσσας και κατά μήκος των ακτών. Αι κινήσεις αυτές χαρακτηρίζονται ως παλirroιακά ρεύματα. Εις τα στενά, (όπως εις το στενόν του Εύριπου εις την Ευβοίαν), φθάνουν τα ρεύματα αυτά την ταχύτητα των 8 μιλίων καθ' ώρα. Τα ρεύματα αυτά έχουν χαρακτήρα μεταβλητόν και άνάλογον προς την παλirroιαν. Κατά τας στιγμιαίας της άναστροφής των ρευμάτων σημειούνται στος διλώδεις κινήσεις. Έπειδή το ρεύμα δέν υπεδιέζεται κατά την αυτήν στιγμήν του μεταβάλλεται ο τύπος της παλirroιας. Εις τας ακτάς των ανοικτών περιοχών τα ρεύματα της παλirroιας συνδυάζονται με άλλας θαλασσίας κινήσεις προκαλούντα περιστροφικά ρεύματα μεταβλητά κατά διεύθυνσιν.

Αι παλirroιαι παρουσιάζουν σημαντικώς τατον τοπικόν ενδιαφέρον, τόσον λόγω της μεταβολής της μέσης στάθμης της θαλάσσης, όσον και διά τα ρεύματα που δημιουργούνται εις τους λιμένες και τας εϊώρυγας. Φυσικά, αυτό άφορά κυρίως τους λιμένες όπου ή διαφορά στάθμης μετξύ πλημμυρίδος και άμπτωίδος γίνεται αισθητή. Τότε άπαιτείται ή έκ των προεργων γνώσις των ώρων της εισροής και της έκροής των ύδατων, ώστε να μην παρεμποδίζονται αι κανονικά λιμενικά έργασια.

Υδροηλεκτρικά έργασια παλirroιακόντα.

Η εισροή και ή έκροή αυτή παρουσιάζουν μερικάς δυνατότητας έκμεταλλεύσεως της ένεργείας που άναπτύσσεται εις τας έν λόγω κινήσεις. Αι χώραι που ένδιεφέρθησαν κυρίως με το πρόβλημα της έκμεταλλεύσεως των παλirroιών, είναι ή Γαλλία και ή Μεγάλη Βρετανία.

Άνεργάρι τελευταίως εις τον τύπον ή είδησις ότι εις τον ποταμόκοιτον της

Ράβε, παρά το Σαϊντ Μαζλό εις την Γαλι-
λιάν ηρχισαν αἱ ἐργασίαι διὰ τὴν κατα-
σκευὴν μιᾶς ὑδροηλεκτρικῆς ἐγκαταστάσε-
ως παλιρροικινήτου. Πρόκειται περὶ τέρμα-
τίου ἔργου, βασισμένου ἐπὶ ἐνὸς εὐφυ-
οῦς συστήματος κινήτων διωρῶν, πού
θὰ παρέχῃ κίνησιν εἰς ἐικοσιεξ γυνή-
τριᾶς, ἐκάστη τῶν ὁποίων θὰ παρέχῃ
8.000 κιλοβάτ. Ἀλλὰ τὸ σχέδιον αὐτὸ ἔ-
χει ἕνα εὐρύτερον σκοπὸν: Θὰ ἀποτελέ-
σῃ πρότυπον καὶ δι' ἄλλας ὑδροηλεκτρι-
κὰς ἐγκαταστάσεις αὐτοῦ τοῦ εἶδους εἰς
τὸν κόλπον τοῦ Σαϊντ Μισέλ καὶ εἰς τὸ
Σαϊντ Καντέν.

Εἶναι προφανές ὅτι ἡ πραγματοποίησις
αὐτοῦ τοῦ σχεδίου εἶναι δυνατὴ, λόγω τῆς
εὐνοϊκῆς θέσεως τῶν παραθερισθεῶν
περιοχῶν κατὰ μήκος τῶν ἀκτῶν τῆς Μάγ-
νης, ὅπου μακροχρόνιαι παλιρροίαι με-
ταβάλλουσαι τὴν στάθμην τῶν ὑδάτων μέ-
χρι ὕψους 16 μέτρων.

Ἡ μέχρι στιγμῆς ὑψηλότερα σημειωθεί-
σα παλιρροία εἶναι ἡ τοῦ Πασσαμμάκου-
ν, ὅπου οἱ Ἀμερικανοὶ σκέπτονται νὰ
κατασκευάσῃ ὑδροηλεκτρικὴν ἐγκατά-
στασιν γαλλικοῦ τύπου, πού θὰ πρέπει νὰ
εἶναι ἡ ἰσχυρότερη τοῦ κόσμου.

Οἱ ὕδατογράφοι καὶ οἱ ὑδρογρά-
φοι ὑπέλογον ὅτι ἐὰν ἦτο δυνα-
τὸν νὰ μεταβληθῇ εἰς ηλεκτρικὴν
ἐνέργειαν ὅλη ἡ ἰσχύς τοῦ κινουμένου ὕ-
δατος, λόγω τῶν παλιρροιῶν εἰς τὴν διώ-
ρυκα τῆς Μάγνης, θὰ παρήγοντο περὶ τὰ
160 ἑκατομμύρια κιλοβάτ ἐκ τῶν ὁποίων
24 ἑκατομμύρια εἰς τὸν κόλπον τὸν περι-
λαμβάνομενον μεταξύ τοῦ Κοτανταίν καὶ
τῆς Βρεττάνης.

Ἡ πραγματοποίησις τῆς ἐκμεταλλεύσε-
ως τῶν παλιρροιῶν παρουσιάζει τεραστί-
ως δυσχερεῖς τεχνικὰς φύσεως. Κατὰ τὸ
παρελθὸν ἐμελετήθησαν διάφορα συστή-
ματα. Ἐνα ἀπὸ αὐτὰ ἀπέβλεπεν εἰς τὴν
χρησιμοποίησιν τῆς ἐναλλασσομένης κι-
νήσεως τοῦ κύματος τῆς παλιρροίας ἀπὸ
τεράστια πλωτὰ μέσα, ἀλλὰ ἀπὸ πρακτι-
κῆς πλευρᾶς ἡ μέθοδος αὕτη ἀπεδείχθη
μικρὰς μόνον ἀποδόσεως. Ἐσκέφθησαν ἀ-
κόλουθως νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν κίνησιν
τοῦ ὕδατος τῆς παλιρροίας διὰ νὰ συμπι-
έσουν τὸν ἀέρα, τὸν περιεχόμενον εἰς με-
γάλα ἀεροφυλάκια. Ὁ συμπιεσθεὶς κατ'
αὐτὸν τὸν τρόπον ἀήρ, θὰ ἠμποροῦσε νὰ
προκαλέσῃ κινήτηριον δύναμιν. Αὐτὸ τὸ
σύστημα ἂν καὶ εὐφύει, ἀπεδείχθη καὶ
πάλιν μικροτάτης ἀποδόσεως.

Πολλὰ σχέδια ἐβασίσθησαν εἰς τὴν χρη-
σιμοποίησιν τροχῶν με πτερύγια πού θὰ
κινούνται μετὰ τοῦ ρεύματος τῆς παλιρροίας, ἀλ-
λὰ χωρὶς κανένα πρακτικὸν ἀποτέλεσμα.
Εἰς τὸ σημερινὸν ἔργοσταςιον τῆς
Ράβε, ὅπου αἱ παλιρροίαι φθάνουν εἰς ὕ-
ψος 13 μέτρων, προβλέπεται ἡ κατασκευὴ
ἐνὸς φράγματος μήκους 800 μέτρων, πλά-
τους 47 καὶ ὕψους 15 μέτρων κατὰ τὴν
περίοδον τῆς ἀμεινότητος (κατὰ τὴν περι-
οδὸν πλημμυρίδος θὰ ἔχῃ ὕψος μόνον 1,5
μέτρων). διὰ τοῦ ὁποίου θὰ σχηματισθῇ
ἐν εἶδος ἀλμυρᾶς λίμνης ἐκτάσεως 20 πε-
ρίπου τετραγωνικῶν χιλιομέτρων. Τὸ μέ-
γιστον τῆς ἐκροῆς τῶν ὑδάτων ἀπὸ τοῦ
φράγματος θὰ φθάσῃ τὰ 18.000 κυβικά μέ-
τρα κατὰ δευτερόλεπτον. διὰ νὰ χρησι-
μοποιηθῇ ἐπιφελῶς ἡ τεραστία αὕτη μά-
ζα, ἐνεργεῖσθαι νὰ διαμοιρασθῇ ἡ ἰσχύς
μεταξύ 26 μονάδων καὶ διὰ νὰ ἀποφευ-
χθῇ ὁ σχηματισμὸς στροβίλων καὶ κυμά-
των τὸ ἀνοιγμὰ καὶ τὸ κλείσιμον θὰ γί-
νεται δομηθὸν εἰς συνολικὸν χρόνον 30'.

Ἡ λειτουργία τοῦ ἐργοστασίου αὐτοῦ
ἔχει εἰς γενικὰς γραμμὰς ὡς ἑξῆς: ἀνοί-
γεται τὸ φράγμα διὰ νὰ γεμίσῃ μέχρι
τῆς παλιρροιακῆς στάθμης καὶ εἵπεται
κλείνεται. Μετὰ διάστημα τριῶν ὥρων, ὁ-
ταν δηλοῦν ἡ στάθμη τῆς θαλάσσης κα-
τέλθῃ αἰσθητῶς, τὸ νερὸ τῆς ἀλμυρᾶς
λίμνης, θέτει ἐν κίνησει τοὺς ὑδροστρο-
βίλους πού παρέχουν ἐνέργειαν μέχρι τῆς
στινμῆς πού ἀνοίξει τὸ νέον παλιρροιακὸν
κύμα. Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν αἱ δύο
στάθμαι, ἡ ἐξωτερικὴ καὶ ἡ ἐσωτερικὴ,
εἶναι ἴσαι. Εἶναι ἡ στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποί-
αν κλείνεται τὸ ὑδροηλεκτρικὸν ἐργοστά-
σιον, ἀνοίγονται καὶ πάλιν τὰ φράγματα
καὶ ἀρχίζει ὁ νέος κύκλος.

ΛΟΥΙ-ΙΤΖΙ ΣΑΝΤΟΜΑΟΥΡΟ

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ

ΑΙ ΠΡΟΟΔΟΙ ΤΗΣ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑΣ

Ἡ διαστολὴ τοῦ Σύμπαντος.

Θὰ ἐχρειάζοντο πολλοὶ τόμοι διὰ
νὰ περιγραφῇ ἡ πρόοδος πού ἐσημεί-
ωσεν κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετί-
ας ἡ ἀστρονομία. Ἀπὸ 25 τώρα ἐτῶν ὁ
ἄνθρωπος ἀπέκτησεν αἰφνιδίως συνεί-
δησιν ἐνὸς σύμπαντος, πού αἱ προηγη-
θεῖσαι γενεαὶ δὲν κατάρθωσαν νὰ συλ-
λάβουν. Αὐτὸ τὸ νέον σύμπαν τὸσον
διὰ τὰς ὑπερόγκους διαστάσεις του,
ὅσον καὶ διὰ τὴν δομὴν του, καὶ διὰ
τὰ παραξένα φαινόμενα πού λαμβά-
νουν χώραν ἐν αὐτῷ, διαφέρει τὸσον ἀ-
πὸ τὸν οὐρανὸν πού περιέγραψεν ὁ
Νεύτων, ὅσον καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ Νεϋ-
τωνος ἀπὸ τὸν τῶν πρωτογόνων. διὰ
νὰ ὑποσημειώσωμεν αὐτοὺς τοὺς προ-
σφάτους σταθμοὺς θὰ χαράξωμεν συν-
τόμως τὴν εἰκόνα τοῦ κόσμου εἰς τὸν
ὁποῖον ὀδηγοῦν. Ἡ κυριώτερη μονάς,
ἡ μονάς μεγάλης κλίμακος, εἰς τὸ σύμ-
παν εἶναι τὸ σπειροειδὲς νεφέλωμα.
Κάθε σπειροειδὲς νεφέλωμα εἶναι μία
νησίς ὕλης μεμονωμένης εἰς τὸ διάστη-
μα. Τὸ φῶς θέλει εἰκασί καὶ τριάντα
χιλιάδες ἔτη διὰ νὰ διασχίσῃ ἕνα μέ-
τριον νεφελοειδὲς κατὰ τὸ μέγιστον
μήκος του. Εἰς αὐτὸ τὸ ἀπέραντον πε-
δῖον κινουμένη διασκατομύρια διασκα-
τομύρια ἀστέρων εἰς ἕνα σύννεφον
ἀπὸ κοσμικὸν ὕλικον (μύρια, ἄτομα
καὶ κόνις). Τὸ φῶς ἐνὸς σπειροειδοῦς
νεφελοειδοῦς φθάνει τὰ γειτονικά του
νεφελοειδῆ διὰ μέσου ἐνὸς κενοῦ σχε-
δὸν ἀπολύτου μετὰ χρονικὸν διάστη-
μα ἐνὸς ἑκατομμυρίου ἐτῶν περίπου.
Ἀπὸ σπειροειδὲς εἰς σπειροειδὲς, τὸ
πλῆγμα μᾶς διατρέχει σήμερον μετὰ
ἰσχυρὰ μέσα πού τοῦ παρέχει ἡ ἐπι-
στήμη, διάστημα ἐνὸς διασκατομυρί-
ου ἐτῶν φωτός.

Ἀλλὰ τὸ περιεργότερον φαινόμενον

εἶναι ἡ καταπληκτικὴ διαστολὴ αὐτοῦ
τοῦ σύμπαντος. Ὅλαι αὗται αἱ νησί-
δες φαίνεται ὅτι ἀπομακρύνονται ἡ μία
τῆς ἄλλης με ταχύτητας πού αὐξάνουν
ἀναλόγως τῆς ἀποστάσεως μέχρις ὅ-
του φθάσουν εἰς φαντασιώδεις τιμὰς.
Εἶναι εὐκόλον νὰ φαντασθῇ κανεὶς τὰ
κοσμολογικὰ προβλήματα πού ἐγείρον-
ται ἀπὸ αὐτὰς τὰς κινήσεις.

Ὁ γαλαξίας εἶναι τὸ σπειροειδὲς νε-
φέλωμα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου κινεῖται ὁ
ἥλιος. Ὁ γαλαξίας εἶναι τεράστιος, ἡ
διάμετρος του φθάνει τὰ ἑκατὸν χιλιά-
δες ἔτη φωτός, ὁ πληθυσμὸς του, κα-
ταπληκτικός, περιλαμβάνει ἀναμειβό-
λως ἑκατὸν διασκατομύρια ἡλίου. Εἰς
αὐτὸ τὸ σύνολον ὁ ἥλιος κατέχει μί-
αν θέσιν μάλλον ταπεινὴν, στρέφεται
δὲ περὶ τὸ κέντρον τοῦ γαλαξίου, μετὰ
τὴν καταπληκτικὴν ταχύτητα τῶν 275
χιλιομέτρων ἀνὰ δευτερόν λεπτόν.

Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τελειώσωμεν
χωρὶς νὰ ἀναφέρωμεν τὰ ἰδιαίτερα αὐ-
τὰ πεδία ἐρεῖνης, εἰς τὰ ὁποία ἡ ἀ-
στρονομία ἔκανε ἀνακαλύψεις κεφαλαί-
ωδους σημασίας δι' ἑαυτὴν καὶ διὰ
τὴν φυσικὴν: νεφελοειδῆ με ἡρωϊκῶς
ἐν φθορίζουσιν πρᾶσινωπῇ ὕλῃ, κα-
τακλυσμοὶ τῶν καινοφανῶν καὶ τῶν ὑ-
περκαινοφανῶν, κηφίδαὶ με τιτανικὴν ἀ-
ναπνοήν, λευκοὶ νάνοι καταπληκτικοί,
ὅπου ἕνα κομματάκι ὕλης ζυγίζει πολ-
λοὺς τόνους, γάνοι ἀπείρως μεγάλοι,
ἐσωτερικὴ κατὰστασις τῶν ἀστέρων
καὶ μηχανισμὸς τῆς ἀκτινοβολίας των,
ἀτμόσφαιραι τῶν πλανητῶν καὶ τέλος
κοσμολογία στήριζομένη ἐπὶ τῆς σχε-
τικότητος. Ἰδοὺ τὰ ἐπιτεύγματα τῆς
ἀστρονομίας κατὰ τὰ τελευταία πενή-
κοντα ἢ ἑκατὸν ἔτη!

Η ΕΞΟΙΚΕΙΩΣΙΣ ΜΕ ΤΟΝ ΛΕΟΝΤΙΔΕΑ

Ἡ ἐκκεντρικὴ Γερμανὶς Νόλα Γκότσαλκ, κάτοικος τοῦ Ἀμβούργου, εἶχεν ἰσχυρὰν
ἐπὶ μακρὸν διάστημα ἕνα λεοντάρι μετὰ τὸ ὁποῖον ἐξοικειώθη εἰς ἀπίστευτον βαθ-
μόν καὶ ἐφθασε μέχρι τοῦ σημείου νὰ λουεταὶ μαζί του μέσα εἰς τὴν μπανιέραν τοῦ
σπιτιοῦ της. Πρὸς μεγάλην τῆς ὀμῆς λύπην, ἐπειδὴ τὸ λεοντάρι μεγαλύνοντας
ἤρχισε νὰ ἐμπνέῃ φθόρον εἰς πολλοὺς, ἔγινε διάδημα τῶν γειτόνων τῆς ὥρας
Νόλας πρὸς τὰς ἀρχάς, αἱ ὁποῖαι ἐφροντίσαν νὰ κλείσουν τὸν λεοντιδεὰ εἰς ἕνα
ζωολογικὸν κήπον τοῦ Ἀμβούργου.

ΤΟ «ΑΒΑΡΕΣ ΡΕΥΣΤΟΝ» ΚΑΙ ΤΑ ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ ΤΟΥ

ΤΟ ΦΩΣ ΚΑΙ ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ ΓΑΛΙΛΑΙΟΥ

ὑπὸ ΝΤΕΖΙΝΤΕΡΙΟΥΣ ΠΑΠ

Ὅπου ὑπάρχουν κύματα πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καὶ κάτι πού
νὰ δυνάται, εἶναι μία λογικὴ ἀπαιτήσις. Ἀλλὰ ἡ ὑπόθεσις
ὅτι αὐτὸ τὸ κάτι πού δυνάται πρέπει νὰ ἔχῃ ὕλικας ιδιό-
τητας δὲν εἶναι καθόλου λογικὴ ἀπαιτήσις. Ἡ κλασσικὴ Φυ-
σικὴ κλίνει πρὸς τὴν συγκεκριμένην εἰκόνα. Αὐτὸ τὸ «κατὶ»
πού δυνάται, ὁ «αἰθέρ» ἔχει κατ' αὐτὴν ὕλικας ιδιότητες.
Εἶναι γνωστὰ αἱ ἀτελείωτοι συζητήσεις ἐπὶ τῶν ιδιοτήτων
πού πρέπει νὰ ἀποδοθῇ ἢ νὰ μὴν ἀποδοθῇ εἰς τὸν αἰ-
θέρα.

Ἡ νέα, ἡ σύγχρονος Φυσικὴ, εἶναι ὀλιγώτερον ἀπαιτητικὴ,
ὀλιγώτερον προσηλωμένη εἰς τὰς συγκεκριμένας παραστά-
σεις καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ὅταν ἀναφερεται εἰς τὸν αἰ-
θέρα, τὴν μοναδικὴν ιδιότητα πού τοῦ ἀποδίδει, εἶναι, κατὰ
τὴν περιφημὸν ἐκφρασιν τοῦ Τζήνς ὅτι ὁ αἰθερὶ προσφέρει
ἕνα ὑποκείμενον εἰς τὸ ρῆμα δυνάται. διὰ τοὺς ἐρευνητάς
πού δυνάται, ὁ «αἰθερ» ἔχει κατ' αὐτὴν ὕλικας ιδιότητες.
Εἶναι γνωστὰ αἱ ἀτελείωτοι συζητήσεις ἐπὶ τῶν ιδιοτήτων
πού πρέπει νὰ ἀποδοθῇ ἢ νὰ μὴν ἀποδοθῇ εἰς τὸν αἰ-
θέρα.

Ὅταν κανεὶς ὀμιλῇ περὶ τῆς ἀκίνησις τοῦ αἰθέρος προ-
υποθέτει δι' ἕνα ἀντικείμενον, διασχίζον τὸν ὠκεανὸν αὐτὸν
τοῦ αἰθέρος, συναντᾷ ἀντίστασιν, ὅπως ἀκριβῶς συναντᾷ ἀν-
τίστασιν ἕνα βλήμα διασχίζον τὴν ἀτμόσφαιραν. Ἐν ἐναντί-
α περὶ τῆς κινήσεως τοῦ αἰθέρος σημαίνει ὅτι τὸ ἐν
κίνησι ἀντικείμενον δὲν εὐρίσκειν ἀντίστασιν μέσα εἰς αὐ-
τὸν καὶ παρασύρουν μαζί των μέρος τοῦ αἰθέρος πού τὰ
περιβάλλει. Ἀλλὰ ὅταν κανεὶς παρασύρῃ τὸν αἰθέρα, εἶναι
τὸ ἴδιον ὡς νὰ ἐννοῇ ὅτι παρασύρει τὸ φῶς. διὰ νὰ ἀποκα-
τασταθῇ αὐτὸ τὸ ἐρώτημα καὶ νὰ τεθῇ ἀπᾶς διὰ πάντος ἐάν
τὸ φῶς παρασύρεται ἢ ὄχι ἀπὸ τὰ ἐν κίνησι ἀντικείμενα ὁ
Φιζώ ἐξέτελεσεν ἕνα πείραμα ἐν ἰστορίᾳ τῆς Φυσι-
κῆς πείραμα προσπαθὼν νὰ ὑπολογίσῃ τὴν αὐξάνσιν τῆς τα-
χύτητος τοῦ φωτός πού παρασύρεται ἀπὸ ἕνα ὑδάτινον
ρεύμα.

ΤΟ ΠΕΡΙΦΗΜΟΝ ΠΕΙΡΑΜΑ ΤΟΥ ΦΙΖΩ

Ὁ Φιζώ ἄφησε νὰ πέσῃ τὸ φῶς μιᾶς ἰσχυροτάτης λυχνίας
ἐπὶ δύο κατόπτρων εἰς τρόπον ὥστε ἡ φωτεινὴ δέσμη διαι-
ρουμένη εἰς δύο, νὰ διασχίζῃ ἕνα σωλήνα ὕειδῃ, ἐντὸς τοῦ
ὁποίου ἐκυκλοφορεῖ ρεῦμα ὕδατος, με κατευθύνσιν φυσικὰ
ἀντίθετον εἰς τὸ καθε σκέλος. Εἶναι προφανές ὅτι συμφῶνως
πρὸς τὴν θεωρίαν, εἰς αὐτὸ τὸ σκέλος τοῦ σωλήνος, ὅπου
τὸ νερὸ καὶ τὸ φῶς εἶχον τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν, τὸ φῶς ἔπρε-
πε νὰ αὐξήσῃ τὴν ταχύτητά του καθὼς παρεσύρετο, ἐνῶ εἰς
τὸ ἄλλο σκέλος, ὅπου τὸ νερὸ καὶ τὸ φῶς εἶχον ἀντίθετους
κατευθύνσεις, ἡ ταχύτης τοῦ φωτός ἔπρεπε νὰ ἐλαττωθῇ.
Ἐπομένως μία τῶν ἀκτίνων ἔπρεπε νὰ φθάσῃ ἀργότερον εἰς
τὴν ὀθόνην πού ἐτοποθετήθη ὀπίσθεν τοῦ σωλήνος. Ἡ δια-
φορὰ τοῦ χρόνου διαδρομῆς ἔπρεπε νὰ διδῇ ἐπὶ τῆς ὀθόνης
χαρακτηριστικὰ ἴχνη συμβολῆς.

Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ πειράματος ὑπῆρξαν καταπληκτι-
κά. Ὁ Φιζώ ἠλπίζεν ὅτι ἡ φύσις, εἰς τὴν ὁποίαν ἔθεσε μίαν
ἀκριβῆ ἐρώτησιν, θὰ τοῦ ἀπαντοῦσε μετὰ ἕνα καὶ ἢ ἕνα ὄχι.
Ἀλλὰ αὕτη δὲν ἔκανε τίποτε ἀπὸ τὰ δύο καὶ δὲν ἐκηρύχθη
οὔτε ὑπὲρ τῆς μιᾶς οὔτε ὑπὲρ τῆς ἄλλης τῶν δύο ὑποθέσεων.
Ἡ ὥσις τῶν εἰκόνων συμβολῆς ἀπεδείκνυν ὅτι εἰς ἕνα ἀπὸ
τὰ δύο σκέλη τοῦ σωλήνος ἡ ταχύτης τοῦ φωτός εἶναι
μεγαλύτερη παρὰ εἰς τὸ ἄλλο, πράγμα πού ἀπεδείκνυν
ὅτι τὸ νερὸ παρέσυρε μετ' ἑαυτοῦ τὸ φῶς, ἀλλὰ ἡ διαφορὰ
μεταξύ τῶν δύο ταχυτήτων δὲν ἀνταπεκρίνετο εἰς τὰς προ-
βλέψεις τοῦ λογισμοῦ. Πρὸ τοῦ πειράματος, ἦτο σαφές διὰ
τὸν Φιζώ ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν πού παρεσύρετο τὸ φῶς, ἡ
ταχύτης τοῦ ὕδατος ἔπρεπε νὰ προστεθῇ εἰς τὴν τοῦ φωτός,
εἰς τὸν ἕνα σωλήνα, ἐνῶ εἰς τὸν ἄλλον ἔπρεπε νὰ ἀφαιρεθῇ.
Ἀλλὰ ἡ φύσις πολὺ ὀλίγον ἐνδιεφέθη δι' αὐτοὺς τοὺς
ὑπολογισμούς. Εἰς τὴν ὑπόθεσιν μεταξὺ ἀκινήτου καὶ κινου-
μένου αἰθέρος προστεθῇ τώρα καὶ μία τρίτη, τῆς μερικῆς
παρασύσεως τοῦ αἰθέρος.

ΑΛΛΑ ΚΛΑΣΣΙΚΑ ΠΕΙΡΑΜΑΤΑ

Αὐτὸ τὸ αἰνίγμα προεκάλεσε μεγάλην περιέργειαν ὥστε
εἰ φυσικοὶ ἐπανελάβον τὸ πείραμα τοῦ Φιζώ, τελειοποιήσαντες
τὴν διάταξιν καὶ ἀντικειμενικὰ τὸ νερὸ μετὰ ἄλλα ὕγρα.
Οἱ Μάικελσον καὶ Μόρλεϋ κατὰ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος
αἰῶνος καὶ ὁ Ζεεμαν κατὰ τὴν ἐποχὴν μας (1921), ἐπρα-
γματοποίησαν ἀναλόγως ἐρευνὰς πού ἐπεβεβαίωσαν τὰ ἀ-
ποτέλεσματα τῶν πειραματικῶν ἐρευνῶν τοῦ Φιζώ. Εἰς ὅλας
τὰς περιπτώσεις μόνον ἕνα κλάσμα τῆς ταχύτητος τοῦ ρέ-
οντος ὕγρου προσετίθετο εἰς τὴν ταχύτητα τοῦ φωτός.

Πῶς ἔπρεπε νὰ ἐρμηνευθῇ αὕτη ἡ ἥδη ἀφ' ἑαυτῆς ἀκατα-
νόητος ἀνακάλυψις, πού ἤρχετο τὸσον σαφῶς εἰς ἀντίθεσιν
μετὰ τὸν θεμελιώδη νόμον τῆς μηχανικῆς, τὸ ἀξίωμα τοῦ Γα-
λιλαίου περὶ τῆς προσθήκης τῶν ταχυτήτων; Συμφῶνως πρὸς
αὐτὸν τὸν νόμον, ἡ συνισταμένη δύο ταχυτήτων πού κατευ-
θύνονται πρὸς τὴν αὐτὴν ἐννοίαν πρέπει νὰ ἰσοῦται πρὸς τὸ

ἄθροισμα ἀμφοτέρων. Ἀλλ' ὁ νόμος αὐτὸς δὲν ἐπεβεβαιώθη
ὑπὸ τοῦ πειράματος πού ἔτυχεν ἐπανελημμένων δοκιμῶν καὶ
πού ἔφερον εἰς πραγματικὴν ἀμηνανίαν, ὁδοὶ ἐδίδε μίαν ἐν-
διαμέσον τιμὴν μεγαλυτέραν τῆς ταχύτητος τοῦ φωτός εἰς
τὸ νερὸ καὶ συγχρόνως μικροτέραν τοῦ ἀθροίσματος τῆς τα-
χύτητος αὐτῆς καὶ τῆς ταχύτητος τοῦ ὕγρου ρεύματος. Εἰς
αὐτὸ τὸ σημεῖον ἐφάνη ὅτι ἡ κλασσικὴ μηχανικὴ ἐφθασεν εἰς
τὰ ὅρια τῶν δυνατοτήτων της διὰ νὰ ἐρμηνεύσῃ τὴν φύσιν.
Παρὰ τὰς ποικίλας ὑποθέσεις πού προετίθησαν καὶ πού ἦ-
σαν ὅλαι κατὰ τὸ μάλλον ἢ ἥττον τεχνικὰ κατασκευάσμα-
τα, ἐμενε πάντοτε ἐπιδηλητικὸν τὸ μυστήριον τοῦ ἀποτελέ-
σματος τοῦ πειράματος.

ΚΛΑΣΣΙΚΗ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΑ ΦΥΣΙΚΗ

Καὶ ἤδη εὐρίσκόμεθα εἰς τὸ καίριον σημεῖον τοῦ θεματό-
μας, ὁδοὶ μετὰ τὸ παράδειγμα αὐτοῦ τοῦ πειράματος θίγοντες
ἐναν ἀπὸ τοὺς λόγους πού διαχωρίζουν τὴν νέαν ἐπιστήμην
τῆς Φυσικῆς ἀπὸ τὴν κλασσικὴν. Εἰς τὸ πείραμα τοῦ Φιζώ
καὶ τῶν διαδοχῶν του δὲν ἐπηληθεύθη ὁ νόμος τοῦ Γαλιλαίου.
Ἀλλὰ τί πράγμα ἐδικαιολογεῖ τὴν προσδοκίαν μας νὰ ἐφαρ-
μοσθῇ ὁ νόμος αὐτός τοῦ Γαλιλαίου εἰς τὸ πείραμα τοῦ Φι-
ζώ; Ἀπὸ πού συνήγαγεν ὁ Γαλιλαῖος αὐτὸν τὸν νόμον; Τὸν
συνήγαγεν ἀπὸ πείραμα εἰς τὰ ὁποία ὑπεισήρχοντο μόνον
μικραὶ τιμαὶ ταχύτητος. Τὸ γεγονός ὅτι ὁ νόμος αὐτός ἐπα-
ληθεύεται μετρίως ταχύτητας, ταχύτητας προσεγγίζουσας εἰς τὴν
τρέχουσιν τεχνικὴν, δὲν μας πείθει ἐν τούτοις ὅτι εἶναι δυ-
νατὸν νὰ ἰσχύσῃ καὶ διὰ πολλὰ μεγάλα ταχύτητας. Μία γε-
νικεύσις πού ἐπεκτείνει τὴν ἀξίαν ἐνὸς πειράματος δοκιμᾶς
σθέντος εἰς περιορισμένην κλίμακα, εἰς μίαν πολὺ πλεον-
εῦρειαν κλίμακα, διατρέχει τὸν κίνδυνον νὰ παύσῃ νὰ εἶναι
ἀληθής. Ἀκριβῶς λοιπὸν ἡ κλασσικὴ Φυσικὴ ἔκαμε αὐτὴν τὴν
οὐκ ἐπίσημον ὑπόθεσιν, ἐπίστευσεν ὅτι ἕνας νόμος, αὐτοῦ
ἐπηληθεύθη διὰ τὴν ταχύτητα τῶν σφαιρῶν τοῦ μιλιαρδίου
ἢ τῶν δελμάτων τοῦ ὅπλου, ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰς
τὰς τεραστίως ταχύτητας τῶν ηλεκτρονικῶν ρευμάτων καὶ εἰς
τὴν κίνησιν τοῦ φωτός. Τὸ πείραμα τοῦ Φιζώ ἀπέδειξεν ὅ-
τι πλῶς αὕτη ἡ γενικεύσις εἶναι ἐπισημῆς. Δὲν πρέπει νὰ
ἀναμνησκόμεν ὅτι ἕνας νόμος ἐπαληθεύετο διὰ μίαν μέσην
κλίμακα, ἰσχύει καὶ διὰ κλίμακας πού διαφέρουν πολὺ ἀπὸ
αὐτῆς. Αὐτὸ μαζί μετὰ πολλὰ ἄλλα πράγματα μας διδάσκει
τὸ πείραμα τοῦ Φιζώ.

Ἐὰν ὁ νόμος τοῦ Γαλιλαίου εἶχεν ἀπόλυτον ἀξίαν καὶ ἴ-
σχυεν δι' ὅλας τὰς ταχύτητας, ἔπρεπε νὰ ἀποδειχθῇ τότε
διὰ μέσου πειραμάτων ὀπτικῶν ἡ κίνησις τῆς γῆς μέσα εἰς
τὸν ὠκεανὸν τοῦ αἰθέρος, μετὰ τὴν προϋπόθεσιν πάντοτε ὅτι
αὐτὸς παραμένει ἀκίνητος καὶ δὲν παρασύρεται ἀπὸ τὰ οὐ-
ράνια σώματα, πού μετακινουμένη εἰς τοὺς κόλπους του. Ἀ-
κριβῶς τὸ πείραμα τοῦ Φιζώ ἀντιτίθετο πρὸς τὴν ἀπόλυτον
ἀκίνησιν τοῦ κοσμικοῦ αἰθέρος. Καὶ λοιπὸν ὑποτιθεμένου
ὅπως πολὺ πρὸ τοῦ Φιζώ ὑπέθεσεν ὁ Φρενέλ — ὅτι μόνον
διαφανῶν σώματα, ὅπως ἡ ὕαλος, τὸ νερὸ καὶ τὰ ἄλλα ὕγρα,
εἶναι ἰκανὰ νὰ παρασύρουν τοὐλάχιστον μερικῶς τὸν αἰθέρα,
ἔπρεπε νὰ διατηρηθῇ καὶ ἡ ὑπόθεσις ὅτι τὰ ἀδιάρρητα σώ-
ματα ὅπως οἱ πλανῆται καὶ οἱ ἀστέρες ἐν γενεῇ, δὲν διατα-
ρασσον καθ' ὁλοκληρίαν τὴν αἰωνίαν ἡρεμίαν τοῦ αἰθερίου
ὠκεανοῦ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΚΛΙΣΙΝ ΤΟΥ ΦΩΤΟΣ

Αὐτὸ τὸ τελευταῖον γεγονός ἐπεβάλλετο δεδομένου ὅτι ἡ
ἀπόκλισις τοῦ φωτός πού ἀνεκαλύφθη κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ
18ου αἰῶνος ἀπὸ τὸν ἀστρονόμον Τζαίμης Μπράνλεϋ, ἀπᾶ-
ναι ἕναν αἰθέρα ἀκίνητον. Πράγματι ἡ ἀκτίς πού ἔρχεται ἀ-
πὸ ἕναν ἀστέρα καὶ διεισδύει κατακορύφως εἰς τὸ τηλεσκό-
πιον καὶ διέρχεται διὰ τοῦ κέντρου τοῦ ἀντικειμενικοῦ φα-
κοῦ, δὲν σχηματίζει τὴν εἰκόνα τοῦ ἀστέρος εἰς τὸ κέντρον
τοῦ προσοφθαλμοῦ. Ἀντὶ νὰ παρατηρήσωμεν τὸν ἀστέρα εἰς
τὴν πραγματικὴν του διεύθυνσιν, τὸν βλέπομεν νὰ ἀποκλίνει
κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς κινήσεως τῆς γῆς ἐπὶ τῆς τροχιάς
τῆς.

Τὸ φαινόμενον αὐτὸ ἐρμηνεύεται ἀμέσως ὡς ἡ σύνθεσις
δύο κινήσεων, τῆς κινήσεως τοῦ φωτός καὶ τῆς κινήσεως τῆς
γῆς, δοθέντος ὅτι, ὅπως εἶναι προφανές, ἡ γῆ ἐν τῇ κινήσει
τῆς παρασύρει τὸ τηλεσκόπιον καὶ ὄχι τὴν φωτεινὴν ἀκτίνα
ἡ τὸν αἰθέρα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου διαδίδεται αὕτη. Ἡ ἀπόκλι-
σις ἀπαιτεῖ λοιπὸν ἀκίνητον αἰθέρα. Ὅταν γίνῃ δεκτικὴ αὐ-
τῇ ἡ ὑπόθεσις ἐξάγεται ἀμέσως τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ με-
τακίνησις τῆς γῆς διὰ μέσου τοῦ ὠκεανοῦ τοῦ αἰθέρος θὰ ἔ-
πρεπε νὰ διδῇ ἀφορμὴ

νής ακτίνος που διαδίδεται παράλληλα προς την μετακίνηση της γής και μιας άλλης ακτίνος που διασχίζει δρόμον κά-
θετον προς την διεύθυνση κινήσεως του
πλανήτη μας. Ο Μάξγουελ πρότεινε το
πείραμα και δύο Βορειοαμερικανοί, οι Μάϊ-
κελσον και Μόρλεϋ το έπραγματοποίη-
σαν. Καένα πείραμα μέχρι του έτους
1887 δεν έπραγματοποιήθη με όργανα ά-
κριβείας τσσαν ευαίσθητα όσαν το κλασ-
σικών συμβολόμετρον τών δύο φυσικών,
ούτε εις την φύσιν ετέθη ποτέ σαφέστε-
ρον και ακριβέστερον έρώτημα. Έν τού-
τοις ή απάντησις απέδειχθη διά μίαν φο-
ραν ακόμη απρόβλεπτος. Ο ύπολογισμός
απέδιδεν εις την κάθετον ακτίνα μεγαλύ-
τεραν ταχύτητα της ακτίνος που ήκολού-
θη την άκτινικήν κίνησιν της γής, και όμως
το πείραμα απέδειξεν ότι άμφότεροι αί
ακτίνες άφού διέσχισαν κατά την μετάβα-
σιν και την επιστροφήν αύστηρώς τά αυ-
τά διαστήματα μεταξύ τών κατοπτρών του
συμβολομέτρου, έφθασαν εις το πέτασμα
κατά την αύτην στιγμήν. Αί ταχύτητες των
δεν άπεκάλυψαν καμμίαν ύπολογισίμην δι-
αφοράν. Μεταγενέστερα πείράματα που έ-
πραγματοποιήθησαν εις μεγάλον αριθμόν
και μερικά μάλιστα με όργανα διάφρα-
της συσκευής του Μάϊ-κελσον, έπεβεβαί-
ωσαν το άπρόβλεπτον αποτέλεσμα.

Η έρμηνεία του Αϊνστάιν

Πώς να έρμηνευθί αύτή ή συνταρακτι-
κή άρνησις των γεγονότων; Πώς άλλως,
παρά με την παραδοχήν ότι ό άήρ αύτός
του αϊθέρος δεν ήμπορεί να ύπάρξη άφού
δεν έπρεπε να είναι εις κατάστασιν ήρε-
μίας; Έάν έγινετο άποδεκτόν ότι ό αϊ-
θηρ είναι δυνατόν να παρασυρθί έλασχε-
ρώς από τα ούράνια σώματα, ή άρνητική
άπάντησις εις το έρώτημα του Μάϊ-κελσον
άναμφιδόλως θα έξηγείτο. Άλλά τότε θα
προέκυπτεν ως άνεξηγητος ή έρμηνεία του
Μπράνλεϋ επί της άποπλανήσεως του φω-
τός. Και μεταξύ τών δύο αύτών πειραμά-
των του Μπράνλεϋ και του Μάϊ-κελσον,
που άπήτην δύο άνταγωνιζόμενας υποθέ-
σεις, εισέρχεται ως σφήν ένα τρίτον πεί-
ραμα, το πείραμα του Φιζώ, που έφαίνεται
να συνηγορή μερικώς μόν με την μίαν και
μερικώς με την άλλην των ύποθέσεων, ή
διά να είμεθα ακριβέστεροι, με καμμίαν
έξω τας δύο. Μά δεν ήτο τρόπος να άπε-
λευθερωθώμεν από τών ζυγών αύτών των
αντιθέσεων άποφεύγοντες από την περι-
γραφήν των πειραμάτων τών αϊθέρα, αύτό
το ύποθετικόν κατασκεύασμα που ή ύπο-
θετική του ύπαρξις όχι μόνον διέφευγε της
έπαληθεύσεως, αλλά και ώδήγει την έρευ-
ναν εις το να του άποδώξη άντιφατικός
ιδιότητας;

Πρός αύτην την κατεύθυνσιν άνεξή-
τησεν ό Αϊνστάιν την λύσιν του προβλή-
ματος. Άντί να λύση τών γόρδιον δεσμόν,
τόν έκοψε και έδωκε μίαν έκδοχήν του
πειράματος του Μάϊκελσον, χωρίς να ά-
ναφερθί εις την μίαν ή εις την άλλην ύ-
πόθεσιν. Κατ' αύτόν τα άποτελέσματα των
πειραμάτων του Μάϊκελσον άποδεικνύουν
ότι ή ταχύτης του φωτός εις το κενόν εί-
ναι σταθερά, άνεξαρτήτως του γεγονό-
τος ότι το σύστημα επί του οποίου με-
τρείται, εύρίσκειται έν ήρεμία ή κέκτται
όμαλήν και ευθύγραμμον κίνησιν. Και ή
γή κατά την διάρκειαν του κλάσματος του
δευτερολέπτου που άπαιτεί το φώς διά να
διατρέξη το διάστημα, το μεταξύ των κα-
θεπτών του συμβολομέτρου του Μάϊκελ-
σον δύναται να θεωρηθί ως κεκτημένη κί-
νησιν όμαλήν και ευθύγραμμον. Η ταχύ-
της λοιπόν του φωτός δεν προστίθεται αυ-
τε άφαιρείται από την της γής και κατά
συμπέρασμα ό νόμος του Γαλιλαίου περί
άθροίσεως των ταχυτήτων έφαρμοζόμενος
ως κανών κατά προσέγγισιν εις τας κινή-
σεις της άνθρωπίνης κλίμακος δεν ισχύει
διά την τεραστίαν διάδοσιν των φωτεινών
ακτίνων. Όχι μόνον αύτό. Άλλά εάν άνα-
γνωρισθί εις την σταθερότητα της ταχύ-
τητος του φωτός ή ισχύς παγκοσμίον νό-
μου, τότε ό νόμος αύτός του Γαλιλαίου
δεν ισχύει δι' ούδέν σύστημα.

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΕΡΠΕΙ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΕΙ

...Σαπουνόφουσκές διαρκείας.

Είναι γνωστόν ότι οί συνήθεις σα-
πουνόφουσκές σπάζουν γρήγορα και,
κυριολεκτικώς, σάν... σαπουνόφουσκές.
Ουχ ήττον ύπάρχει τρόπος να κάμη
καείς ωραιότατες και μεγάλες σαπυ-
νόφουσκές, διαρκείας όλοκληρών ωρών.
Τό μυστικόν έγκειται εις την προσθή-
κην γλυκερίνης εις το διάλυμα του σά-
πωνος. Ίδου μία συνταγή:

Διαλύσμεν εις ήπιαν φωτιάν ένα μέ-
ρος σάπωνος καλής ποιότητος εις 40
μέρη ύδατος άπεσταγμένου. Διηθου-
μεν και εις κάθε τρεις όγκους διαλύ-
ματος προσθέτομεν ένα όγκον γλυκε-
ρίνης. Μετά από έν εικοσιτετράωρον,
διηθούμεν έκ νέου και προσθέτομεν ά-
κόμη ένα όγκον γλυκερίνης.

Η συνταγή αύτή είναι περισσότε-
ρον του δέοντος έπιστημονικοφανής—
άπεσταγμένον ύδωρ, διήθησις κλπ.—
ό δε παραδίδων αύτην ισχυρίζεται ότι
οί σαπουνόφουσκές αυτές χρειάζονται
«πρός μελέτην των ποικίλων άποχρώσε-
ων τας όποιās έμφανίζουν».

Ημείς, άποδίδοντες περισσότερον
εις την τέρψιν συνιστάμεν απλώς διά-
λυμα καλού σάπωνος με προσθήκην ι-
σου όγκου γλυκερί-
νης. Με το ύγρυν
αυτό ήμπορούμε να
κάμω με σαπυνό-
φουσκές ωραιότα-
τες, εάν δε διαδέ-
τω μεν φωταέριον
για την διόγκωσιν
των, αληθινά μπαλ-
λόνια που άνεβαί-
νουν σιγά - σιγά
προς την όροφην θ-
που και σπάζουν.

Με όλίγην έπιτηδειότητα ήμπορού-
με να προσαρμόσωμεν εις το κάτω μέ-
ρος της φούσκας ένα δισκίον από έ-
λαφρό χαρτί, από το μέρος του όποι-
ου κρέμαται με μία ψιλή κλωστή ένα
χαρτίνο λίλλιπυτοειον όμοίωμα λέμβου
άεροστάτου και να παρακολουθήσω-
με το μεγαλοπρεπές άνέβασμα των
χαρτινών άεροναυτών προς τα ύψη.

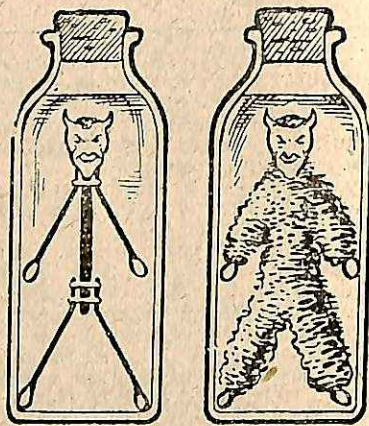
Ο «διάβολος» εις το μπουκάλι.

Λέγεται ότι αί άπόγονοι της Εύας
κατορθώνουν με την πονηρίαν των να
«βάλουν το διάβολο στο μπουκάλι»,
αλλά αυτό δεν είναι παρά συκοφαντία
και κουτσουμπολιό του ισχυρού φύλου.
Όπωςδηποτε ύπάρχει ένας τρόπος —
όφειλόμενος εις την χημείαν — να το-
ποθετήσωμεν έν ογκωδέστατον όμοίω-
μα «διαδόλου» μέσα εις ένα στενολαι-
μο μπουκάλι προς κατάπληξιν των ά-
μυήτων — πώς έχώρεσε! — χωρίς να
έχωμε κανέν άπό το χαρίσματα της
πρωμάμης μας Εύας.

Κατασκευάζομεν από βουλοκέρι, το
όποιον μαλακώνομεν διά θερμάνσεως,
ένα στοιχειώδες όμοίωμα κεφαλιού, με
δυο μαύρες χαντρίτσες για μάτια και
το στολίζομε, άν θέλωμε με ένα ζευ-
γος καμπύλων και αίχιμηρών κεράτων
από σιδερένια σύρματα έμπηγμένα εις
την κατάλληλον θέσιν. Εις την θέσιν
του λαιμού, έμπηγνόμεν ένα λεπτό έ-
λασματίον τσίγγου μήκους 4—5 πόν-
των που θα άποτελέσει το σώμα, εις το
όποιον προσδένουμεν δύο άλλα έλασμα-
τια για χέρια και δύο για πόδια. Εις
τα άκρα των έλασματιών αύτών σιά-
ζομε όλίγο βουλοκέρι, που θα άντιπρω-
σωπεύη τας παλάμιας και τα παπού-
τσια.

Τό άνθρωπάριον αυτό το εισάγομεν
εις ένα άχρυν μπουκάλι φροντίζοντες
τά χέρια και τα πόδια να είναι διε-
στώτα, να μην είναι δηλαδή κολλητά.
Ακολουθως γεμίζομε το μπουκάλι με
διάλυμα όξικου μολύβδου. Μετά πά-

ροδον όλίγης ώρας θα ίδούμε ότι ό
τσίγγος φουσκώνει και τείνει να κα-
ταλάβη όλον τόν γύρω του χώρον της
φιάλης. Ίδου περί τίνος πρόκειται:
Ο όξικός μολύβδος άποσυντίθεται ύ-

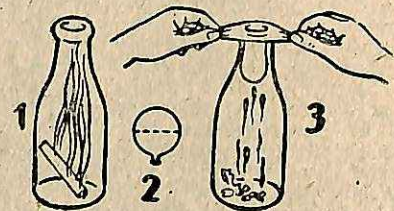
πό του ψευδαργύρου και ό σχηματιζό-
μενος μεταλλικός μολύβδος άποτίθεται
ως σπογγώδες ίζημα. Έτσι το άνθρω-
πάριον μας λαμβάνει τερατώδεις δια-
στάσεις και εύλόγως άπορούν οί άμύ-
ητοι «πώς εμπήκε στο μπουκάλι»!

Άντί άνθρωπαρίον ήμπορεί να γίνη
όμοίωμα δένδρου που, εάν τά συνι-
στάντα έλασματία έχουν ποικίλον πά-
χος και καλήν διάταξιν, είναι όντως
φαντασμαγορικόν. Άλλά τότε άνομά-
ζεται «δένδρον του Κρόνου» και όχι του
διάδολου

Πώς το νερό και ένα σπερματόετο άνε-
βαινουν μέσα εις την φιάλην

1) Γεμίζομεν μίαν φιάλην γάλακτος
ως τά μισά με νερό και χύνομεν το
νερό μέσα εις μίαν λεκάνην ή κατασ-
ρόλαν. Σηπρίζομεν όρθιον μέσα εις την
λεκάνην ένα σπερματόετο μήκους δύο
έκστμ. και το άναπτोμεν.

2) Άναποδογυρίζομεν την άδειαν ή
φιάλην πάνω από το άναμμένο κερι

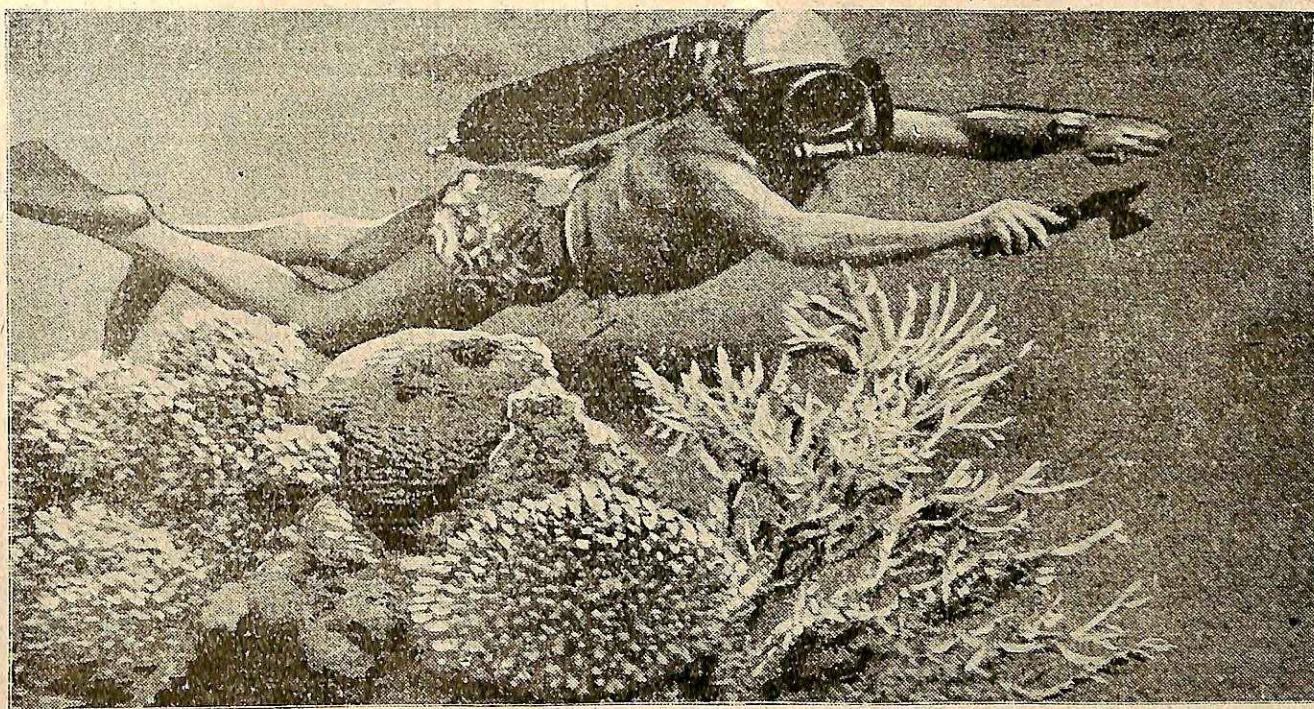
και κρατούμεν το στόμιόν της κάτω
από την επιφάνειαν του νερού και μέ-
χρι βάθους 1/4 του έκστμ., έως ότου
παύσουν να βγαίνουν φυσαλίδες θερ-
μού άέρος από την φιάλην.

3) Βυθίζομεν κατόπιν την φιάλην ως
τόν πυθμένα της λεκάνης, όποτε βλέ-
πομεν το νερό και το σπερματόετο να
άνεβαίνουν μέσα εις την φιάλην.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ

Η θερμότης από την φλόγα του σπερ-
ματόετου διαστέλλει τόν άέρα και έ-
ξωθει μέρος τούτου έξω από την φιά-
λην. Κάποτε εξαντλήσιν το όξυγόνον
και ή φλόγα σβύνει, όποτε ό άπομένων
άέρας μέσα εις την φιάλην ψύχεται και
συστέλλεται. Έτσι ή πίεσις του άέρος
μέσα εις την φιάλην έλαττούται, όπο-
τε ή έξωτερική άτμοσφαιρική πίεσις
που άσκήται επάνω εις την επιφάνειαν
του νερού της λεκάνης, εξαναγκάζει το
νερό να ύψωθί μέσα εις την φιάλην.
Μαζί με το νερό άνεβαίνει και το σπερ-
ματόετο, που σάν έλαφρότερο από το
νερό, έπιπλεί εις την επιφάνειάν του.

ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΡΥΘΡΑΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΛΙΜΝΗΣ ΤΗΣ ΤΙΒΕΡΙΔΟΣ

ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΣ ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΤΑΣ ΛΙΜΝΑΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

Η εξερεύνησις των τοπίων του βυθού της Νεκράς Θαλάσσης, της λίμνης της Τιβεριάδος και των
άκτων της Έρυθράς Θαλάσσης υπό της άποστολής «Ιωνάς»

Υπό ΖΑΝ-ΑΛΜΠΕΡ ΦΟΕΞ, άρχηγού της Άποστολής.

Δι' όσους έχουν μεγάλο έν-
διαφέρον διά τας ύποβρυχιους
έκδρομας, ή Έρυθρά θάλασ-
σα άποτελεί ένα πειρασμόν,
μίαν δοκιμήν, μίαν άνωτάτην
σχολήν και μίαν άμοιβήν.

Τά ύποβρυχία τοπία της
διαφέρουν, ό θυθός της κρύ-
πτει ένδιαφέροντα μυστικά και
οί ένάλιοι κάτοικοι της έκπλητ-
τουν.

Διοργανούσα την άποστο-
λήν «Ιωνάς» ή Μεσογειική
Λεσχί έπέθυμε να προσφέρη
εις μίαν έκλεκτήν μερίδα δυ-
τών την εύκαιρίαν να πειρα-
ματισθούν εις νέα ύδατα και
να άποκτήσουν εύρύτεραν εξά-
σκησιν.

Δέν έπρόκειτο διά την έκτέ-
λεσιν άνδραγαθημάτων, ούτε
έξαιρετικών άποδόσεων, αλλά
διά την εξακρίβωσιν του μέ-
τρου κατά το όποιον είναι δυ-
νατή ή επέκτασις του ύποβρυ-
χίου αθλητισμού εις θαλάσσας
θεωρουμένας δυσκόλους, ή δε
άποστολή άποτελούμενη από
20 μέλη επέτυχε να συλλέξη
άρκετον πλούτον στοιχείων έ-
πί του ζητήματος τούτου.

Από την Χαϊφαν επί της
Μεσογειου μένει της βιβλικής
Αιλώθ, της σημερινής Άκά-
μπα επί της Έρυθράς θαλάσ-
σης διά της Νεκράς θαλάσ-
σης και της λίμνης της Τιβε-
ριάδος ή διαδρομή παρουσιάζ-
ει διά την άποστολήν τά ακό-
λουθα πλεονεκτήματα:

Έπικτείνεται άποκλεστι-
κώς επί εδάφους του Ισραήλ,
πράγμα το όποιον διευκόλυνε
τάς κινήσεις των μελών της
άποστολής. Περιλαμβάνει την
όμοιοτητα ζώνην από Ά-
γίου Ιωάννου της Άκρας μέ-

χρι Γιάφας και μίαν κατάλλη-
λον ζώνην διά την ύποβρυχίαν
έκδρομας, ή Έρυθρά θάλασ-
σα άποτελεί ένα πειρασμόν,
μίαν δοκιμήν, μίαν άνωτάτην
σχολήν και μίαν άμοιβήν.

Τά ύποβρυχία τοπία της
διαφέρουν, ό θυθός της κρύ-
πτει ένδιαφέροντα μυστικά και
οί ένάλιοι κάτοικοι της έκπλητ-
τουν.

Διοργανούσα την άποστο-
λήν «Ιωνάς» ή Μεσογειική
Λεσχί έπέθυμε να προσφέρη
εις μίαν έκλεκτήν μερίδα δυ-
τών την εύκαιρίαν να πειρα-
ματισθούν εις νέα ύδατα και
να άποκτήσουν εύρύτεραν εξά-
σκησιν.

Δέν έπρόκειτο διά την έκτέ-
λεσιν άνδραγαθημάτων, ούτε
έξαιρετικών άποδόσεων, αλλά
διά την εξακρίβωσιν του μέ-
τρου κατά το όποιον είναι δυ-
νατή ή επέκτασις του ύποβρυ-
χίου αθλητισμού εις θαλάσσας
θεωρουμένας δυσκόλους, ή δε
άποστολή άποτελούμενη από
20 μέλη επέτυχε να συλλέξη
άρκετον πλούτον στοιχείων έ-
πί του ζητήματος τούτου.

Από την Χαϊφαν επί της
Μεσογειου μένει της βιβλικής
Αιλώθ, της σημερινής Άκά-
μπα επί της Έρυθράς θαλάσ-
σης διά της Νεκράς θαλάσ-
σης και της λίμνης της Τιβε-
ριάδος ή διαδρομή παρουσιάζ-
ει διά την άποστολήν τά ακό-
λουθα πλεονεκτήματα:

Έπικτείνεται άποκλεστι-
κώς επί εδάφους του Ισραήλ,
πράγμα το όποιον διευκόλυνε
τάς κινήσεις των μελών της
άποστολής. Περιλαμβάνει την
όμοιοτητα ζώνην από Ά-
γίου Ιωάννου της Άκρας μέ-

χρι Γιάφας και μίαν κατάλλη-
λον ζώνην διά την ύποβρυχίαν
έκδρομας, ή Έρυθρά θάλασ-
σα άποτελεί ένα πειρασμόν,
μίαν δοκιμήν, μίαν άνωτάτην
σχολήν και μίαν άμοιβήν.

Όταν εξετάζαμεν τους χάρ-
τες και διάφορα χρήσιμα έγ-
γραφα, ή Βίβλος, άλλα βιβλία
και τά σχέδια του συνταγμα-
τάχου Λώρενς, προσέφεραν
εις την φαντασίαν μας έρεθι-
στικήν πνευματικήν τροφήν.

Έκεί, έξ αυτού του δράκου

Τά ύποβρυχία τοπία της
διαφέρουν, ό θυθός της κρύ-
πτει ένδιαφέροντα μυστικά και
οί ένάλιοι κάτοικοι της έκπλητ-
τουν.

Διοργανούσα την άποστο-
λήν «Ιωνάς» ή Μεσογειική
Λεσχί έπέθυμε να προσφέρη
εις μίαν έκλεκτήν μερίδα δυ-
τών την εύκαιρίαν να πειρα-
ματισθούν εις νέα ύδατα και
να άποκτήσουν εύρύτεραν εξά-
σκησιν.

Δέν έπρόκειτο διά την έκτέ-
λεσιν άνδραγαθημάτων, ούτε
έξαιρετικών άποδόσεων, αλλά
διά την εξακρίβωσιν του μέ-
τρου κατά το όποιον είναι δυ-
νατή ή επέκτασις του ύποβρυ-
χίου αθλητισμού εις θαλάσσας
θεωρουμένας δυσκόλους, ή δε
άποστολή άποτελούμενη από
20 μέλη επέτυχε να συλλέξη
άρκετον πλούτον στοιχείων έ-
πί του ζητήματος τούτου.

Από την Χαϊφαν επί της
Μεσογειου μένει της βιβλικής
Αιλώθ, της σημερινής Άκά-
μπα επί της Έρυθράς θαλάσ-
σης διά της Νεκράς θαλάσ-
σης και της λίμνης της Τιβε-
ριάδος ή διαδρομή παρουσιάζ-
ει διά την άποστολήν τά ακό-
λουθα πλεονεκτήματα:

Έπικτείνεται άποκλεστι-
κώς επί εδάφους του Ισραήλ,
πράγμα το όποιον διευκόλυνε
τάς κινήσεις των μελών της
άποστολής. Περιλαμβάνει την
όμοιοτητα ζώνην από Ά-
γίου Ιωάννου της Άκρας μέ-

Τά ύποβρυχία τοπία της
διαφέρουν, ό θυθός της κρύ-
πτει ένδιαφέροντα μυστικά και
οί ένάλιοι κάτοικοι της έκπλητ-
τουν.

Διοργανούσα την άποστο-
λήν «Ιωνάς» ή Μεσογειική
Λεσχί έπέθυμε να προσφέρη
εις μίαν έκλεκτήν μερίδα δυ-
τών την εύκαιρίαν να πειρα-
ματισθούν εις νέα ύδατα και
να άποκτήσουν εύρύτεραν εξά-
σκησιν.

Δέν έπρόκειτο διά την έκτέ-
λεσιν άνδραγαθημάτων, ούτε
έξαιρετικών άποδόσεων, αλλά
διά την εξακρίβωσιν του μέ-
τρου κατά το όποιον είναι δυ-
νατή ή επέκτασις του ύποβρυ-
χίου αθλητισμού εις θαλάσσας
θεωρουμένας δυσκόλους, ή δε
άποστολή άποτελούμενη από
20 μέλη επέτυχε να συλλέξη
άρκετον πλούτον στοιχείων έ-
πί του ζητήματος τούτου.

Από την Χαϊφαν επί της
Μεσογειου μένει της βιβλικής
Αιλώθ, της σημερινής Άκά-
μπα επί της Έρυθράς θαλάσ-
σης διά της Νεκράς θαλάσ-
σης και της λίμνης της Τιβε-
ριάδος ή διαδρομή παρουσιάζ-
ει διά την άποστολήν τά ακό-
λουθα πλεονεκτήματα:

Έπικτείνεται άποκλεστι-
κώς επί εδάφους του Ισραήλ,
πράγμα το όποιον διευκόλυνε
τάς κινήσεις των μελών της
άποστολής. Περιλαμβάνει την
όμοιοτητα ζώνην από Ά-
γίου Ιωάννου της Άκρας μέ-

σαυρών του Όφίο.
Διέβημεν τόν όρμον κολυμ-
δώντες. Έντός του ύδατος με
την άπαράμιλλον διαύγειαν δι-
εκρίνομεν ως άσφυρόχρσα φαν-
τάσματα τά σώματα δυτών,
των εργαζομένων εις τά ύπο-
βρυχία συνεργεία του κατα-
σκευαζομένου νέου λιμένος του
Σολομώντος.

Εις την λίμνην της Τιβερι-
άδος ήκολούθησαμεν το δρο-
μολόγιον του Ιησού και δέ-
κα λεπτά άργότερον οί ίχθυες
του Ευαγγελίου έσπάρασσαν
έντός των δικτύων μας.

Αί επί του εδάφους εξερευ-
νήσεις είναι κατ' ανάγκην συ-
νυφασμένα μετ' της Ιστορί-
ας της Έθνολογίας και της
Κοινωνιολογίας διά μέσου των
αίωνων, το αύτό δε ισχύει και
διά τας ύποβρυχίους εξερευνη-
σεις.

Κατά την ώραίαν έκφρασιν
του Φιλίππου Ντιολέ εις την
«όχθην της γής» ή θάλασσα
διατηρεί τά ίχνη της διαδόσε-
ως των ανθρώπων.

Η ΕΚΚΛΙΨΙΣ ΤΗΣ 20ΗΣ ΙΟΥΝΙΟΥ

Οί Κινέζοι άστρονόμοι θα
δυνθούν διά πρώτην φοράν, α-
πό της παρελεύσεως 1.250 έ-
τών, να παρακολουθήσουν όλην
έκλειψιν του ήλιου, ή ό-
ποία θα σημειωθί την 20ην
Ιουνίου θα διαρκέση 7' και
8", και θα είναι όρατή εις ό-
λόκληρον την Κίνα. Η έκλει-
ψις θα είναι μερική μόνον εις
το βόρειον Σιν Κιάγκ, την έ-
σσοτικήν Μογγολίαν και την
Βορειοανατολικήν περιοχήν της
Κίνας.

Ο ΕΞΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Η πραγματοποίησης ενός παλαιού όνειρου των τεχνικών μας, ή όποια θα αλλάξει την όψιν της χώρας.

Εμείς οι Έλληνες έχουμε ανάγκη να μελετησώμεν ιδιαίτερος αριθμούς, τους οποίους μας δίδουν οι στατιστικά υπηρεσία δια να γυαλισμέν από την μελέτην αὐτῶν, μερικά συμπεράσματα, θλιβερά ἴσως, ἀλλὰ ἀναμφισβήτητα.

Εάν ἐπὶ παραδείγματι συγκρίνωμεν τὴν θέσιν τῆς χώρας μας ἀπὸ ἀπύθμεν κατανάλωσας ηλεκτρικῆς ἐνεργείας με ἄλλας εὐρωπαϊκάς χώρας, τὰ ἀποτελέσματα θὰ εἶναι λυπηρὰ. Τὸ 1951 ἐπὶ 10 χιλιάδων πόλεων καὶ χωρίων μόνον 300 εἶχον ἔστω καὶ στοιχειώδη ηλεκτροφωτισμόν. Τὸ 1939 εἰς κάθε Ἑλλάδα ἀντιστοιχοῦσε κατὰ μέσον ὅρον κατανάλωσις 2,7 κιλοβάτ, ἐνῶ εἰς κάθε Βουλγαρίαν 43, εἰς κάθε Ἑλβετίαν 472 καὶ εἰς κάθε Νορβηγίαν 1071 κιλοβάτ!

Τὸ 1953 ἡ κατανάλωσις ηλεκτρισμοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀνῆλθε κατὰ μέσον ὅρον εἰς 51,3 κιλοβάτ ἀνὰ κάτοικον, δηλαδή ἐξέπεσε τὴν προπολεμικὴν κατανάλωσιν τῆς Βουλγαρίας.

Ἡ παραγομένη εἰς τὴν Ἑλλάδα ηλεκτρικὴ ἐνέργεια δὲν κατανέμεται ὁμοιόμορφος εἰς τὴν χώραν. Ἐκαστος Ἀθηναῖος καταναλίσκει 410,3 κιλοβάτ, ἐνῶ εἰς κάθε κάτοικον τῆς Χαλκιδικῆς ἀντιστοιχεῖ μόνον 1,7 κιλοβάτ!

Καὶ ὅμως αἱ δυνατότητες τῆς πατρίδος μας εἶναι τεράστιαι. Διαθέτομεν ἀπύθμενους ὑδατοπτώσεις, αἱ ὅποιαι καταλλήλως ἀξιοποιούμεναι εἶναι δυνατόν να παράγουν 3.630.000.000 ΩΧΒ ἐτησίως. (Τὸ 1939 ἡ συνολικὴ παραχθεῖσα εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα ηλεκτρικὴ ἐνέργεια ἀνῆλθεν εἰς 260.000.000 ΩΧΒ καὶ τὸ 1951 εἰς 608.991.000 ΩΧΒ).

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ λιγνιτωρυχεῖα μας, ὅλοι αἱ ἐνδείξεις μας πεῖθουν ὅτι εἶναι δυνατόν να γίνοντο ὅχι μόνον πηγὴ μεγάλων ποσῶν ηλεκτρικῆς ἐνεργείας, ἀλλὰ καὶ βάσις ρωμάλων χημικῶν βιομηχανιών.

Γι' ἐκεῖ πραγματοποιηθῇ μέχρι σήμερον

Τὸ πρῶτον μέρος τοῦ προγράμματος ἐξηλεκτρισμοῦ τῆς χώρας, περιελάμβανε τὴν ἰδρυσιν ἐνὸς θερμοληκτρικοῦ ἐργοστασίου εἰς Ἀλιβερί, τριῶν ὑδροηλεκτρικῶν εἰς Λάδωνα, Ἀγρὰν καὶ Λούρου καὶ τὴν κατασκευὴν ἐθνικοῦ δικτύου, μεταφοράς καὶ διανομῆς τῆς ηλεκτρικῆς ἐνεργείας.

Τὰ ἔργα ἤρχισαν τὸ 1951 ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῆς ἐταιρείας Ἐμπάσκο καὶ με συμμετοχὴν διαφόρων ἄλλων ἐταιριῶν ὡς καὶ πλήθους ξένων τεχνικῶν καὶ ἐιδικῶν.

Σήμερον τὰ ἔργα ἔχουν ἀποπερατωθῇ, ἀπομένοντες δὲ λεπτομέρειαι τινὲς πρὸς συμπληρώσιν.

Ἐκεῖ κατασκευασθῇ καὶ λειτουργεῖ ἀπὸ τῆς 2 Ἰουλίου 1953 τὸ θερμοληκτρικὸν ἐργοστάσιον Ἀλιβερίου με πρῶτην ὕλην τοὺς λιγνίτας τῆς περιοχῆς, ὑπὸ ἔγκαστημένην ἰσχύϊν 80.000 κιλοβάτ. Ἡ παραγομένη ἐνέργεια διανεμεῖται κατὰ τὸ μέγιστον μέρος τῆς εἰς τὴν περιοχὴν Πρωτευούσης, μικρὸν δὲ ποσὸν διατίθεται διὰ τὰς ἐπιτοπίους ἀνάγκας.

Ἐπίσης ἔχουν κατασκευασθῇ καὶ λειτουργοῦν τὰ ὑδροηλεκτρικὰ ἐργοστάσια τοῦ Λούρου (19 Μαρτίου 1953), με ἐγκατεστημένην ἰσχύϊν 5.000 κιλοβάτ, τοῦ Ἐδεσσάου (Ἀγρὰ), (17 Ὀκτωβρίου 1954), με ἐγκατεστημένην ἰσχύϊν 40.000 κιλοβάτ καὶ τοῦ Λάδωνος (22 Μαρτίου 1955), με ἐγκατεστημένην ἰσχύϊν 50.000 κιλοβάτ. Αἱ πηγαὶ αὗται ηλεκτρικῆς ἐνεργείας συνδέονται με τὰ κέντρα καταλάσας διὰ τοῦ ἐθνικοῦ δικτύου διανομῆς, συνολικὸν μήκος 1.100 χιλιομέτρων, τὸ ὁποῖον ἀπαρτίζουσιν τρεῖς κύρια γραμμαί:

Ἀλιβερίου - Ἀθηνῶν, Πατρῶν - Ἀθηνῶν, Ἑσσεως - Θεσσαλονίκης καὶ Θεσσαλονίκης - Καβάλας καὶ περισσότεραι δευτερεύουσαι. Ἐξυπηρετοῦνται διὰ τοῦ δικτύου αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται εἰς τὸ τελικὸν στάδιον τῆς ἀποπερατώσεως 24 περιφερειᾶς τῆς χώρας, ἴτοι: ἡ Ἀνατολικὴ Στερεὰ Ἑλλάς, ἡ Κεντρικὴ Εὐβοία, ἡ Βορειοδυτικὴ καὶ Κεντρικὴ Πελοπόννησος, ἡ Ἡπείρος καὶ ἡ Κεντρικὴ καὶ Ἀνατολικὴ Μακεδονία. Ἡ συνολικὴ ἐγκατεστημένη ἰσχύς θὰ ἀνέλθῃ εἰς 175.000 κιλοβάτ καὶ ἡ εἰρησὶα παραγωγὴν ηλεκτρικῆς ἐνεργείας εἰς 966.000.000 ΩΧΒ. (Τὸ 1953 ἡ ἰσχύς τοῦ θερμοληκτρικοῦ ἐργοστασίου τῆς Η.Ε.Α.Π., τὸ ὁποῖον λειτουργεῖ κυρίως διὰ καυσίμων ἐξωτερικῆς προέλευσεως, ἦτο 132.000 κιλοβάτ, τὸν δὲ λοιπὸν θερμοληκτρικὸν καὶ μὴ ἐργοστασίων τῆς χώρας 26.000 κιλοβάτ). Διὰ τὰ ἔργα ἐν μέτρον συγκρίσεως, ἀναφέρωμεν ὅτι πρὸ τοῦ πολέμου ἡ μόνη ἀξία λόγου ὑδροηλεκτρικὴ ἐγκαταστάσις ἦτο τὸ ἐργοστάσιον τοῦ Γλαύκου εἰς Β. Πελοπόννησον, με ἰσχύϊν ὀλίγων χιλιάδων κιλοβάτ.

Αἱ προοπτικαὶ διὰ τὸ ἄμεσον καὶ τὸ ἀπώτερον μέλλον.

Τὰ ἐργοστάσια τοῦ Λάδωνος, τοῦ Ἀγρὰ καὶ τοῦ Ἀλιβερίου, μολοντὶ μόνον ἔχουν ἰσχύϊν μεγαλύτεραν ἀπὸ ὅλα τὰ ὑπόλοιπα ἐργοστάσια ηλεκτρισμοῦ τῆς χώρας ὅμοι, καὶ ἄλλο παρα ἐξαντλοῦν τὰς δυνατότητας τῆς χώρας.

Κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας ὑπεγράφη ἡ σύμβασις διὰ τὰ ἔργα τοῦ Μεγδόβα, τὸν ὁποῖον ἡ ἐκτέλεσις θὰ ἀρχίσῃ ἐντὸς τοῦ ἔτους. Πρόκειται περὶ μικτοῦ ἔργου, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐγγειοβελτιωτικὸ καὶ ἀρδευτικὸν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑδροηλεκτρικόν, πρὸς τὴν μεταρρύθμισιν τῆς οἰκονομίας τῆς περιοχῆς καὶ τὴν δόσιν ἀφθονοῦν ηλεκτρικῆς ἐνεργείας εἰς τὴν Θεσσαλίαν. Ἡ ἰσχύς τοῦ ἐργοστασίου τοῦ Μεγδόβα προβλέπεται ὅτι θὰ ἀνέλθῃ εἰς 30.000 κιλοβάτ καὶ ἡ ἐτησίως παραγομένη ἐνέργεια εἰς 250.000.000 ΩΧΒ.

Τὸ ἔργον θὰ ἐκτελεσθῇ αὐτὴν τὴν φορὰν ὅχι ἀπὸ ἑξῆς ἐταιρίας καὶ τεχνικῶν, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν Δ.Ε.Η. καὶ ὁργανισμόν, ὁ ὁποῖος ἰδρύθη διὰ τὰς διαδεχθῇ τὴν Ἐμπάσκο εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐργῶν ἐξηλεκτρισμοῦ. Ἡ Δ.Ε.Η. διαθέτει σήμερον ὁλόκληρον τὴν πείραν καὶ τὸ προσωπικόν ἀπὸ Ἑλλήνων ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνικῶν, ὅχι μόνον διὰ τὴν διεύθυνσιν ὑπαρχουσῶν ἐγκαταστάσεων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν κατασκευὴν νέων ἔργων.

Ἐντὸς τοῦ ἔτους ἐπίσης προβλέπεται ὅτι θὰ ἀρχίσῃ ἡ κατασκευὴ τοῦ δευτέρου μεγάλου θερμοληκτρικοῦ ἐργοστασίου εἰς τὴν Πτολεμαῖδα. Τὸ ἐργοστάσιον αὐτό, τὸ ὁποῖον θὰ καταναλίσκῃ τὰ ἀνεξάντλητα ἀποθέματα λιγνιτῶν τῆς Πτολεμαίδας, εἶχεν ὑπολογισθῇ ἀρχικῶς θὰ ἔχῃ ἰσχύϊν 80.000 κιλοβάτ, μία τελευταία ὅμως ἐκβασίς τῆς Ἐμπάσκο (Μάρτιος 1955), περιορίζει τὴν ἰσχύϊν τοῦ ἐργοστασίου εἰς 60.000 κιλοβάτ.

Ἀλλὰ τὴν λύσιν τοῦ ἐνεργειακοῦ προβλήματος τῆς χώρας θὰ δώσῃ ἡ κατασκευὴ τῶν μεγάλων ἔργων τοῦ Ἀχελώου. Προβλέπεται ἡ κατασκευὴ ἐντὸς τῶν ἐπομένων πέντε ἐτῶν ἐνὸς συγκροτήματος ἀπὸ τρία ὑδροηλεκτρικὰ ἐργοστάσια: Ἐνὸς εἰς τὴν θέσιν Κρεμαστὰ (ἐγκατεστημένης ἰσχύος 100.000 κιλοβάτ), δευτέρου εἰς τὴν θέσιν Πρεβέντζα (ἐγκατεστημένης ἰσχύος 40.000 κιλοβάτ) καὶ τρίτου εἰς τὴν θέσιν Κρικουκί (ἰσχύος 50.000 κιλοβάτ). Ὑπολογίζεται ὅτι ὅταν τὰ ἔργα τοῦ Ἀχελώου ὁλόκληρωθῶν θὰ συνεισφέρουν μόνον αὐτὰ διπλασίαν ποσότητα ἐνεργείας ἀπὸ ὅλα ὁμοῦ τὰ ὑδρὰ καὶ θερμοληκτρικὰ ἐργοστάσια, τὰ ὁποῖα θὰ λειτουργοῦν

γούν τότε εἰς τὴν χώραν καὶ ὑπολογίζεται ὅτι θὰ παράγουν περὶ τὸ 1.000.000.000 ΩΧΒ ἐτησίως.

Πλὴν τοῦ Ἀχελώου, κατὰ τὸ τρίτον στάδιον τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ, προβλέπεται ἡ ἰδρυσις μεγάλων ὑδροηλεκτρικῶν ἐργοστασίων εἰς τὸν Ἀλιάκμονα, τὸν Πηνειὸν τὸν Καλαμᾶν, εἰς τοὺς ποταμούς ἢ τὰς ὑδατοπτώσεις τῶν Σερῶν (Ἀγ. Ἰωάννης), τῆς Βερροίας (Τριπόταμος), τῆς Ναούσης (Ἀράπισσα), καὶ, πολυσφίθμων μικροτέρων ἄλλων, ὡς καὶ ἡ ἐπέκτασις τῶν ἤδη ὑπαρχόντων ἐργοστασίων, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποδώσουν τὸ μέγιστον τῆς δυναμικότητος τῶν.

Τέλος, ἰδιαίτερας σημασίας εἶναι τὰ ἔργα ἐξηλεκτρισμοῦ τῆς Κρήτης, μολοντὶ δὲ συνδέονται με τὸ δίκτυον τῆς Ἡπείρου. Ἑλλάδος, λόγῳ τοῦ ὅτι ἐξυπηρετοῦν μίαν εὐρείαν καὶ ἐξαιρετικῶς παράγωγικὴν περιοχὴν τῆς χώρας.

Ποῖα ἀποτελέσματα θὰ ἔχῃ ὁ ἐξηλεκτρισμός;

Ἄς ἴδωμεν ὅμως τί σ'οικεῖ εἰς τὴν χώραν ἡ μὴ πραγματοποίησις μέχρι σήμερον τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ τῆς.

Κατὰ τὸ 1954, μολοντὶ εἶχεν ἤδη ἀρχίσει ἡ λειτουργία τοῦ Λάδωνος, τὸ δὲ ἐργοστάσιον Ἀλιβερίου εὐρίσκειτο ἐν πλήρει λειτουργίᾳ, ἐπὶ πλέον δὲ εἶχεν αὐξηθῇ τὸ ποσὸν ἐνδοπίου λιγνίτου τὸ κατανάλισκόμενον ὑπὸ τῶν διαφόρων βιομηχανιῶν τῆς χώρας, εἰσέχθησαν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ:

238.614	τόνοι	Γαϊάνθρακες
16.292	»	Κακ
1.015.936	»	Μαζούτ
95.311	»	Φωτιστικὸν πετρέλ.

Διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν καυσίμων αὐτῶν ἐξήχθησαν 876.880.578 δρχαμαὶ νέας ἐκδόσεως!

Τὰ καύσιμα αὐτὰ κατηνάλωθησαν διὰ τὴν κίνησιν τῶν σιδηροδρόμων καὶ τῶν ἐργοστασίων καὶ διὰ τὴν θέρμανσιν καὶ τὸν φωτισμόν τῶν οἰκιῶν.

Ὁ ἤλεκτρισμός ἡμπορεῖ νὰ κινήσῃ νὰ θερμάνῃ καὶ νὰ φωτίσῃ ἐργοστάσια, σιδηροδρόμους καὶ οἰκῆματα με ἀσυγκρίτως μεγαλύτεραν ἀπόδοσιν.

Ὁ ἐξηλεκτρισμός τῆς χώρας σημαίνει μεταφορὰν τοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὴν ὑπαίθρου. Σημαίνει χωρία με κινήματα ὁρῶν καὶ ἀγροτικά σπιτία με ηλεκτροφωτισμόν, ηλεκτρικὴν κουζίαν καὶ ραδιόφωνον. Σημαίνει ταχύτητα, ἀνετα καὶ καθαρά ηλεκτρικὰ τραίνα εἰς ὅλην τὴν χώραν. Σημαίνει μεταμόρφωσιν τῶν υπαρχουσῶν βιομηχανιών. Σημαίνει ὅμως καὶ κάτι ἄλλο: τὴν ἀνάπτυξιν βιομηχανιών, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἰδρυθῶν καὶ νὰ λειτουργήσουν σήμερον.

Τὸ ὑπέδαφος τῆς Ἑλλάδος περιέχει μέγαν ποσὰ δύο σπουδαίων μεταλλευμάτων: τοῦ βωξίτου καὶ τοῦ μαγνησίτου (λευκολίθου), ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐξάγονται τὸ ἀλουμίνιον καὶ τὸ μαγνήσιον, δύο ἀλαφρά μέταλλα με τεραστίας δυνατότητας.

Ἡ ἑλληνικὴ θάλασσα εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ πηγὴ ἀκένωτος πλούτου, παράγονσα καυστικὴν σόδα (πρῶτη ὕλη τῆς σάπωνοποιίας), ἀνθρακικὴν σόδα (πρῶτη ὕλη τῆς ὑαλουργίας καὶ ἄλλων βιομηχανιών), χλωρίον καὶ χλωριούχα ἅλατα, μαγνήσιον κλπ. Δι' ὅλα αὐτὰ χρειάζεται μόνον ἀφθονοῦν καὶ φθινὸν ηλεκτρικὸν ρεῖμα. Ὅλοι αὗται αἱ βιομηχανίαι χαρακτηρίζονται ὡς «ἠλεκτροβόροι», ἀκριβῶς διότι καταναλίσκουν μεγάλαν ποσότητα ἠλεκτρικοῦ ρεύματος καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι ἀδύνατον νὰ ἰδρυθῶν σήμερον ὅταν τὸ κόστος τοῦ ΩΧΒ εἶναι ὑψηλόν. Με τὰ ὑπάρχοντα ἀποθέματα βωξίτου καὶ μαγνησίου καὶ με τὴν ἀνεξάντλητον δυναμικότητα τῶν ἀλυκῶν μας εἶναι δυνατόν, ἐφ' ὅσον διατεθῇ τὸ ἠλεκτροικόν ρεῖμα, νὰ γίνωμεν ὅχι μόνον αὐτάρκεις, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξαγάγωμεν μέγαν ποσὰ ἀλουμινίου καὶ μαγνησίου (ἀκατεργαστοῦ καὶ διαμορφωμένου), καυστικῆς σόδας καὶ μεγάλου πλῆθους χημικῶν προϊόντων (διαλυτῶν, ἐντομοκτόνων, λευκάντικῶν, κλπ.).

ΤΑ ΝΕΑ ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ

Αἱ ἀνάγκαι τῆς ἐποχῆς καθιστοῦν ἐπιτακτικὴν τὴν ἐξέυρεσιν νέων, μεγαλύτερας ἀποδόσεως, οἰκοδομητικῶν ὕλων.

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποῖαν ὁ ἄνθρωπος ἐγκατέλειπε τὰ σπήλαια καὶ μετεβλήθη ἀπὸ κυνηγὸν εἰς γεωργόν καὶ κτηνοτρόφον, ἀντιμετώπισε τὸ πρόβλημα τῆς στεγασέως με ὅλην τὴν ὀξύτητα.

Πλεκταὶ καλύβη ἀπὸ κλάδους δένδρων, σκεπασμένα με χῶμα ἢ λάσπην, ἦσαν αἱ πρῶται τοῦ κατοικίαι, αἱ ὁποῖαι ἐξακολουθοῦν καὶ σήμερον νὰ κατασκευάζωνται εἰς τὴν Νεάν Γουινέαν, τὴν Κεντρικὴν Ἀφρικὴν ἢ τὴν Ζουγκλάν τοῦ Ἀμαζονίου.

Με τὴν δημιουργίαν τῶν πρῶτων πολιτισμῶν ἔχονεν νὰ ἐξελιγμένα εἰγμάτια δομικῆς. Οἱ Αἰγαῖοι, οἱ Αἰγύπτιοι καὶ οἱ Κινεζοὶ μαθαίνουν νὰ χρησιμοποιοῦν τὴν πέτραν. Τὰ κυκλώπεια τεῖχη καὶ αἱ πυραμίδες εἶναι δείγματα τῆς τεραστίας τῶν παρῶν εἰς τὸ σημεῖον αὐτό. Βεβαίως, τὰ παλαιότερα μεγαλιθικά μνημεῖα τῆς νεολιθικῆς ἐποχῆς, τὰ ὁποῖα εἶναι σκορπισμένα εἰς ὅλην τὸν κόσμον, προκαλοῦν πάντοτε τὴν κατὰπληξιν καὶ τὴν ἀπορίαν ἐξ αἰτίας τοῦ μεγέθους τῶν, εἰς τὴν περιπτῶσιν ὅμως τῶν Κροτομυκηναϊκῶν καὶ τῶν Αἰγυπτιακῶν μνημείων δὲν εἶναι μόνον τὸ μέγεθος, τὸ ὁποῖον μας καταπλήττει, ἀλλὰ καὶ ἡ θαυμαστὴ κατασκευὴ τῶν.

Εἰς τὴν Μεσοποταμίαν ὅπου δὲν ὑπῆρχον λίθοι, ἐδημιουργήθη ἡ τεχνικὴ τῆς πλινθοδομῆς. Τεράστια μέγαρα καὶ μνημεῖα ἐκτίσθησαν ἀπὸ ψημένα τοῦβλα καὶ ἰσχυρὰ κατοικίαι ἀπὸ ἄσφτα.

Ὁλόκληρος ὁ Βαυλωνιακὸς πολιτισμὸς στηρίζεται εἰς τὴν πλινθοποιάν. Ὡς συνθετικὸν ὕλικον, ἐκτὸς τῆς λάσπης ἐχρησιμοποίητο ἡ ἄσφαλτος, ἡ ὁποία ἀφθονοῦσε καὶ ἀφθονεῖ ἀκόμη ἐκεῖ.

Ὁλόκληρος ἡ κλασσικὴ ἀρχαίότης δὲν ἐγνώρισεν ἄλλα δομικὰ ὑλικά, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πέτραν, τὰ τοῦβλα, τὴν λάσπην καὶ τὰ ξύλα. Με τὰ ὑλικά αὐτὰ ἐκτίσθησαν ὅλα τὰ θαύματα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῆς ἀρχαίότητος.

Ἡ Ρωμαϊκὴ ἐποχὴ δὲν χαρακτηρίζεται ἀπὸ μεγάλαν ἐπιστημονικὴν δραστηριότητα. Ὁ Λουκρήτιος καὶ ὁ Πλίνιος, εἶναι σπάνια δροσερά δάσεις εἰς τὴν ἔρημον τῆς Ρωμαϊκῆς διανοήσεως. Ἐν τούτοις, οἱ Ρωμαῖοι ἦσαν σπουδαῖοι μηχανικοὶ. Οἱ Ρωμαῖκοὶ δρόμοι, τὰ ὑδραγωγεία καὶ αἱ γέφυραι, διασώζονται μέχρι σήμερον καὶ προκαλοῦν τὸν θαυμασμόν διὰ τὴν στερεότητά τῶν. Ἡ συμβολὴ τῶν Ρωμαίων εἰς τὴν δομικὴν δύναμιν ἀντιστοιχεῖ εἰς τὴν ἐπινόησιν τῆς ἀσπίδος καὶ εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ φυσικοῦ τσιμέντου ὡς οἰκοδομικῆς ὕλης.

Πράγματι, οἱ Ρωμαῖοι ἐχρησιμοποίησαν ἓνα μίγμα ἀσβέστου καὶ εἰδικοῦ πηλοῦ (ποτιολανῆς γῆς), τὸ ὁποῖον εἶχεν ἰδιότητας ὑδραυλικῆς κοπίας. Μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων, ἡ Ἰταλία ἦτο ἡ πηγὴ φυσικοῦ τσιμέντου, ὅταν κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα καὶ συγκεκριμένως τὸ 1756, παρεσκευάσθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὸ πρῶτον τεχνητὸν τσιμέντον, τὸ ὁποῖον ἀργότερον ἐξελίχθη εἰς τὸ κυρίως τσιμέντον πόρτλαντ.

Ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ τσιμέντου εἰς τὴν δομικὴν ἐσημείωσεν ἓνα σταθμὸν εἰς τὴν τεχνικὴν, ἰδίως ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 19ου αἰῶνος, ὅταν ἤρχισαν ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ὑπὸ μορφῇ μπετόν-ἀρμέ. Σήμερον τὸ μπετόν, τὸ ὁποῖον ἡ βάση εἶναι τὸ τσιμέντον, ἀποτελεῖ τὴν κυριώτεραν οἰκοδομικὴν ὕλην τῆς ἐποχῆς μας.

Προσπάθειαι βελτιώσεως τοῦ τσιμέντου. Ἐπειροὶ δοκοὶ καὶ σανίδες ἀπὸ μπετόν-ἀρμέ. Τὰ ἀφρόδες τσιμέντον.

Τὸ μέγα πλεονέκτημα τοῦ τσιμέντου (καὶ τοῦ μπετόν), ἀπέναντι τῶν ἄλλων οἰκοδομικῶν ὕλικῶν, εἶναι ἐκτὸς τῆς μεγάλης

τοῦ ἀντοχής, ἡ ταχύτης οἰκοδομήσεως, τὴν ὁποῖαν ἐπιτρέπει.

Ἐνας τοῖχος ἀπὸ πέτρα ἢ τοῦβλα, ὑψώνεται εἰς πολλαπλάσιον χρονικὸν διάστημα ἀπὸ ἓνα τοίχον ἀπὸ μπετόν, ὁ ὁποῖος ἀπαιτεῖ μόνον τρία στάδια: καλοῦπωμα, παρασκευὴν τοῦ μίγματος καὶ ἐκκένωσιν τοῦ μέσα εἰς τὰ καλούπια.

Ἐν τούτοις, τὸ τσιμέντον δὲν εἶναι ἡ βελτιωμένη οἰκοδομικὴ ὕλη τῆς ἐποχῆς μας. Ἐκεῖ πολλὰ μειονεκτήματα καὶ κυρίως μεγάλο βάρος. Ἐκτὸς τούτου, κάποτε ἡ ταχύτης οἰκοδομήσεως τῶν ὁποῖων ἐπιτρέπει, δὲν θεωρεῖται ἐπαρκής.

Ἐγίναν πολλὰ προσπάθειαι βελτιώσεως τοῦ τσιμέντου. Εἰς μικρὰς κατασκευὰς (αὐλότοιχοι, μικρὰ κτίσματα), ὅπου δὲν συμφέρει ἡ χρησιμοποίησις μπετόν-ἀρμέ, καλουπῶν κλπ., χρησιμοποιοῦνται σήμερον οἱ τσιμεντόλιθοι, δηλαδή τοῦβλα ἀπὸ τσιμέντον, συνήθως κοῖλα ἐσωτερικῶς, τὰ ὁποῖα ἐπιτρέπουν ἀρκετὰ μεγάλαν ταχύτητα οἰκοδομήσεως καὶ σημαντικὴν στερεότητα κατασκευῆς.

Εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἑνώσιν ἐπίσης ἔχει δοκιμασθῇ με ἐπιτυχίαν ἡ κατασκευὴ ἐτοιμῶν δοκῶν, «σανίδων» ἢ καὶ πατωμάτων ἀκόμην, μικροῦ πάχους καὶ μεγάλης σχετικῶς ἐλαφρότητος ἀπὸ μπετόν-ἀρμέ, τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται ὅπως αἱ δοκοὶ καὶ αἱ σανίδες ἀπὸ ξύλου. Ἡ καινοτομία αὕτη ἐπιφέρει μεγάλην οἰκονομίαν χρόνου, διότι ἀπλουστεύεται πολὺ ἡ κατασκευὴ τῶν πλῶκων ὁροφῆς καὶ τῶν τοίχων ἀπὸ μπετόν-ἀρμέ.

Ἐνα ἄλλο μειονέκτημα τοῦ τσιμέντου καὶ τοῦ μπετόν, εἶναι ἡ μικρὴ μονωτικὴ ἱκανότης τοῦ ἀπέναντι τοῦ πηλοῦ καὶ τῆς θερμότητος. Οἱ κάτοικοι τῶν πολυκατοικιῶν ἔχουν πικρὰν πείραν τῆς καλῆς ἡχητικῆς ἀγωγιμότητος τοῦ μπετόν, ὅλοι δὲ ὅσοι ζοῦν κάτω ἀπὸ στέγην ἀπὸ μπετόν,

δομικῆν.

ὑποφέρουν τὸ καλοκαίρι ἀπὸ τὴν ζέσθη καὶ τὸν χειμῶνα ἀπὸ τὸ κρύο, πολὺ περισσότερο ἀπὸ ἐκείνους τοὺς ὁποῖους σκεπάζουν τὰ κοινὰ κεραμίδια.

Ἐγίναν πολλὰ προσπάθειαι πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν. Ἡ πλέον ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ κατασκευὴ ἀφρόδους ἢ πορώδους τσιμέντου. Τὸ τσιμέντον αὐτό, χάρις εἰς τοὺς πόρους τοῦ καὶ τὰς φυσαλίδας ἀέρος, τὰς ὁποῖας περικλείει, εἶναι ἀρίστον μονωτικὸν-ὕλικον, χωρὶς ἡ μηχανικὴ ἀντοχὴ τοῦ νὰ μειώνεται ὑπερβολικῶς.

Ὑπάρχουν πολλοὶ τρόποι ἀναπτύξεως φυσαλίδων μέσα εἰς τὴν μάζαν τοῦ τσιμέντου, ἡ τεχνικὴ τῶν ὁμῶς φυλάσσεται μυστικῇ ἀπὸ τὰς διαφόρους ἐνδιαφερομένους ἐταιρίας.

Ἡ σκληρὰ γύψος: Ἐνα ὕλικον με μέλλον.

Ἡ γύψος ἡμπορεῖ βεβαίως νὰ χρησιμοποιηθῇ εἰς δευτερευούσας δομικὰς ἐργασίας, δὲν ἀποτελεῖ ὅμως κατ' οὐδένα τρόπον δομικὸν ὕλικον, με τὴν ἐννοιαν ὑπὸ τὴν ὁποῖαν ἐννοοῦμεν τὸ τσιμέντον ἢ τὴν ἀσβέστον. Ἐκεῖ πολὺ μεγάλαν ταχύτητα πηξέως καὶ πολὺ μικρὰν μηχανικὴν ἀντοχὴν. Ἐν τούτοις, εἶναι δυνατὴ ἡ παρασκευὴ ἐιδικῆς γύψου με μικροτέρων ταχυτήτων πηξέως καὶ σημαντικῶς μεγαλύτεραν ἀντοχὴν, ἀντοχὴν ἡ ὁποία νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν χρησιμοποίησιν τῆς ὡς κύριον δομικὸν ὕλικον.

Εἰς τὴν Γαλλίαν ἔχουν γίνεαι κατὰ τὰ τελευταῖα ἐπὶ πολλὰ προσπάθειαι πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν, με πολὺ καλὰ ἀποτελέσματα. Κατασκευάζονται ἤδη δοκίμαστικῶς «χυτὰ» σ

Τὰ τελευταῖα ἐπιστημονικὰ νέα ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον

Ο ΑΓΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΔΑΚΟΥ

Ὁ καθηγητὴς τῆς Δενδροκομίας κ. Πάνος Θ. Ἀναγνωστόπουλος, διευτύπων ὡς ἐξῆς τὰ συμπεράσματά του ἐκ τῶν συζητήσεων τοῦ Διεθνoῦς Συνεδρίου κατὰ τοῦ δάκου, ποὺ συνήλθε τελευταίως εἰς τὰς Ἀθήνας:

1. Ἡ καταπολέμησις τοῦ δάκου μὲ τὸν συνηθισμένον τρόπον διαβροχῶν, μὲ ἄρσενικο - μελασσούχον πολτὸν (σύστημα Μπερλέζε) πρέπει νὰ θεωρηται μὴ ἱκανοποιητικὴ.

2. Τὰ νέα φάρμακα (παραθεϊον κ.ά.) εἶναι δηλητήρια μὴ μελετημένα καὶ δυσφημιστικά φάρμακα διὰ τὸ λάδι καὶ τὴν ἐλῆς καὶ δὲν πρέπει νὰ χρησιμοποιούνται πέραν τοῦ Ἰουλίου, διότι διαλύονται εἰς τοὺς καρποὺς καὶ τὸ λάδι.

3. Τὰ ἑλληνικὰ ἐξωπαράσιτα τοῦ δάκου, ποὺ εἶναι παράσιτα καὶ ἄλλων ἐντόμων, ποὺ ζοῦν εἰς αὐτοφύσιμα εἰς τοὺς ἐλαιώνας φυτὰ (ἀγγιελῆς, ψυλλίθρα, κίστος ἢ ἀλάθανος, ἀσπάλαθος, πριναρί, ἀφάν κ.ά.) εἶναι ἀποτελεσματικά διὰ περιορισμὸν τῆς πρώτης καὶ δευτέρας γενεᾶς τοῦ δάκου ἕως τὸν Αὐγούστου, ἥτοι ἕως οὗ ἀρχίσῃ νὰ σχηματίζεται λάδι εἰς τὴν σάρκα τοῦ φυτοῦ.

4. Ἐνεφανίσσαμε τὰ πορίσματα τῶν πειραματισμῶν καὶ παρατηρήσεών μας: α) ὅτι ὁ δάκος ἔχει τρεῖς γενεάς εἰς τὴν Ἑλλάδα. β) ὅτι αἱ ἐκτάσεις τῶν ἐλαιῶνων εἶναι χωρισμέναι εἰς πεδιάδας καὶ εἰς ὄρεινὰς, ἢ ὁρεινὰς, γ) εἰς τὰς πεδιάδας ἐκτάσεις εὐρίσκειτο ὁ δάκος ὅλον τὸν χρόνον, ἐνῶ εἰς τὰς ὁρεινὰς ἢ ψυχρὰς δὲν ἐξεγερνῶνται. δ) τὸ φθινόπωρον (Ὀκτώβριον) αἱ δάκαι τῶν ψυχρῶν περιφερειῶν μεταναστεύουν κατὰ μεγάλα κύματα ἐκ τοῦ βουνοῦ πρὸς τὴν πεδιάδα, τὴν δαύνουσι ἐκ τῶν πεδιάδων πρὸς τὰς ὄρεινὰς τοποθεσίας, ε) ὅτι τὸ εἰσαχθὲν ὕψος ἐνδοπαράσιτον ὅπως ἐκ Χονολουλού, ἀπεδείχθη ἱκανὸν νὰ παρασιτῇ τὸν δάκον τῆς ἐπικινδύνου τρίτης γενεᾶς (Ὀκτώβριον) καὶ νὰ συμπληρώσῃ τὸν παρασιτισμὸν τοῦ δάκου.

5. Δὲν ἀπομένει συνεπῶς πρὸς καταπολέμησιν τοῦ δάκου, μετὰ τὴν ἀποτυχίαν, τὰς δυσκολίας καὶ τοὺς κινδύνους τῆς χημικῆς καταπολεμήσεως (ἀνυπαρξία ὕδατος διὰ ψεκασμοὺς ἀεροκλιμακίους, δηλητηρίασις τῶν ὑπερπαρασίτων καὶ μελισσῶν), εἰμὴ μίαν μόνον μέθοδον, ἢ φυσικὴ ἢ βιολογικὴ (διὰ τοῦ παρασιτισμοῦ).

6. Ἐπρετείνουμεν δὲ: α) Νὰ συνεχισθῶν, ἀλλὰ λίαν περιορισμένως, οἱ πειραματισμοὶ τῆς χημικῆς καταπολεμήσεως. β) Νὰ διατηροῦνται οἱ ἄλλοι ξενιστὰς τῶν ἑλληνικῶν παρασίτων (ἀναφερόμενα φυτὰ). γ) Νὰ συλλέγονται οἱ καρποὶ ἐνῶρις. δ) Νὰ συνεχισθῇ ὁ πειραματισμὸς καταπολεμήσεως μετὰ τὰς ἐλπίδας καὶ ε) Νὰ φροντισθῇ νὰ ἐγκατασταθῇ τὸ φθινόπωρον ἐνδοπαράσιτον ὅπως ἐκ Χονολουλού, εἰς τὰς διαφόρους ἐλαιακομικὰς καὶ πεδιάδας, κατὰ προτίμησιν ὑγρᾶς περιφερείας.

7. Ἐτοι, θὰ κατορθωθῇ ἡ βιολογικὴ καταπολέμησις τοῦ δάκου, ἡ ὁποία εἶναι ἀδάπανος καὶ φυσικὴ, ὅσοι ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐρευνῶν μας καὶ τῆς διαπιστώσεως τῆς βιολογίας τοῦ δάκου καὶ τῶν μετεωρολογικῶν συνθηκῶν (οἰκολογία) ἀναπτύξεως τοῦ ἐντόμου, ποὺ μᾶς ὡδήγησαν εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἀσθενοῦς τοῦ σημείου τοῦ Ὀκτωβρίου.

Η ΣΑΛΑΜΙΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ὁμάς Βρετανῶν ἐξερευνητῶν, εἰς τὴν ὁποίαν μετέχει καὶ γυνὴ φωτογράφος, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Κύπρον, προκειμένου νὰ ἐξερευνήσῃ τὴν καταπονηθεῖσαν πόλιν τῆς Σαλαμίνος, ἡ ὁποία κατεστράφη τὸ ἔτος 243 μ.Χ. Ἡ ὁμάς προτίθεται νὰ λάβῃ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερας φωτογραφίας τῆς πόλεως, ἡ ὁποία ἄλλοτε ἦτο σημαντικὸς λιμὴν τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου καὶ θὰ ἐπιχειρήσῃ ἐπίσης τὴν ἀνεύρεσιν θησαυρῶν εὐρισκομένων ἐν τῷ ναυστοίῳ πλοίῳ, κειμένων εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης. Ἐν τούτοις, ἡ ὁμάς ἐνδιαφέρεται κυρίως διὰ βοτανολογικὰς καὶ βιολογικὰς ἐρευνας, ὡς καὶ διὰ τὴν συλλογὴν ἐπαρκῶν ἀποδείξεων, διὰ τὸν ὅτιον νὰ ὑποστηρίχῃ ἡ θεωρία ὅτι εἰς παρωχημένας ἐποχὰς ἡ Κύπρος ἦτο συνδεδεμένη μὲ τὴν Ἀσιατικὴν ξηρὰν. Ἡ ἀποστολὴ ἀποτελεῖται ἐξ ἑπτὰ μελῶν τῆς «Βρετανικῆς Λέσχης Ὑποθαλασσίων Ἐξερευνητῶν».

Η ΝΕΑ ΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΚΙΝΕΖΩΝ

Ἡ μεταρρυθμισὶς τῆς Κινεζικῆς γραφῆς ἀπασχολεῖ ἰδιαιτέρως τὴν Λαϊκὴν Δημοκρατίαν τοῦ Μάο Τσέ Τούγκ. Αἱ δυσχερεῖαι ποὺ παρουσιάζει ἡ παλαιὰ γραφὴ παρεμποδίζουν τὴν γενικεύσιν τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου. Ἀπὸ καιροῦ αἱ λαϊκαὶ μάζαι ἔχουν προοδευτικὰς ἀπλοποιήσεις ἀρκετὸν ἀριθμὸν γραμμάτων. Ἐπίσης θὰ ἀπαιτηθῇ ὅπως οἱ νέοι χαρακτήρες χρησιμοποιηθῶν εἰς τὰ βιβλία καὶ τὰς ἐφημερίδας διὰ νὰ ἀποδοῦν κοινὸν κτήμα. Ἐν τούτοις ὁ πρῶτος τῆς ἐπιτοπῆς μεταρρυθμίσεως Βοῦ Γιού Σάγκ, ἀρνεῖται τὴν μέθοδον αὐτήν. Ἡ ἀπλοποίηση τῶν γραμμάτων, βεβαίως, εἶναι πηγὴ ἀκαταστασίας εἰς τὴν γραφὴν. Ὑστερὰ θὰ συνεπιφέρῃ ὀρθογραφικὰ λάθη ποὺ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπικυρωθῶν ἐπιστήμως. Ἡ χρησιμοποίησις ἐνὸς καθωρισμένου συστήματος διὰ τὴν ἀπλοποίησιν, προκαλεῖ νέα προβλήματα. Θὰ ἀπαθῇ νὰ πηγὴ μελέτης διὰ τοὺς ἐγγραμμάτους, πρᾶγμα περὶ τὸν διὰ τὴν μεταβατικὴν μας ἐποχὴν, ἐφ' ὅσον ὑποχρεωτικῶς θὰ καταλήξωμεν εἰς τὴν φωνητικὴν γραφὴν. Ἡ φωνητικὴ γραφὴ ἔχει πολλοὺς ὁπαδοὺς, ἀλλὰ προκαλεῖ πολλὰς ἀνυσυχίας εἰς τοὺς ἐγγραμμάτους. «Ἀπὸ τῆς μιάς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην, δηλαδή, θὰ ἐξομοιωθῶν πρὸς τοὺς ἐγγραμμάτους: Καὶ ἂν ἡ παλαιὰ γραφὴ κατάρχηθῃ, πῶς θὰ γίνῃ ἡ μεταδίδασις πρὸς τὴν νέαν γενεάν τῆς πνευματικῆς κληρονομίας τῶν προγόνων». Ἡ ἐπιτροπὴ ἀπεγνωσμένως προσπαθεῖ νὰ εὕρῃ λύσεις εἰς αὐτὴν τὴν νέαν Κινεζικὴν «σπαζοκεφαλία». Προτείνει μεταξὺ ἄλλων νὰ χρησιμοποιούνται ταυτοχρόνως ἡ παλαιὰ καὶ ἡ νέα γραφὴ κατὰ τὴν διάρκειαν μακρὰς μεταβατικῆς περιόδου. Αἱ κυβερνητικὰ διατάξεις καὶ αἱ κυριώτεραι ἐφημερίδες θὰ συντάσσονται καὶ εἰς τὰς δύο γραφὰς. Ἐν τέλει ἡ παλαιὰ γραφὴ, παρ' ὅλον ὅτι θὰ παύσῃ νὰ χρησιμοποιηθῇ, θὰ διατηρηθῇ καὶ ἡ διδασκαλία τῆς θὰ εἶναι ὑποχρεωτικὴ εἰς ὁρισμένας ἀνωτέρας σχολὰς ἢ ἀνωτέρα πνευματικὰ ἱδρύματα.

«ΑΤΟΜΙΚΗ» ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΜΗΚ-ΑΠ

Εἰς ἓνα ξενοδοχεῖον τοῦ Λονδίνου ἡ ἡθοποιὸς τῆς τηλεοράσεως Κάθλιν Μπούλ, ἐπέδειξεν ἓνα νέο καλλυντικὸν τὸ ὁποῖον μποροῦν νὰ προμηθευθῶν αἱ κυριαὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Τὸ καλλυντικὸν αὐτὸ εἶναι ἓνα ὑγρὸν μέλκ-ἀπ, ποὺ κατεσκευάσθη κατόπιν πολλῶν ἐρευνῶν. Ἐως σήμερον, λέγουσιν οἱ κατασκευασταὶ του, αἱ κυριαὶ ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιοῦν μέλκ-ἀπ διαφόρων ἀποχρώσεων, ἀναλόγως τῶν περιστάσεων, καὶ δὲν εἶχαν τὴν εὐκαιρίαν νὰ τὸ παρασκευάζουν μόναι τῶν. Τὸ νέον, ὁμῶς, καλλυντικὸν ἀποτελεῖται ἀπὸ τρία κομμάτια καὶ χαριτωμένα μπουκαλάκια. Τὸ πρῶτον περιέχει μέλκ-ἀπ ἀνοικτοῦ χρώματος, τὸ δεύτερον σκούρου καὶ τὸ τρίτον εἶναι κενόν. Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν κάθε κυρία μπορεῖ νὰ φτιάξῃ μόνη τῆς τὸ χρῶμα τοῦ μέλκ-ἀπ ποὺ θέλει.

ΠΕΤΑΛΟΥΔΕΣ ΜΕ ΡΑΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ

Οἱ κοινὲς λευκὲς πεταλοῦδες ποὺ βλέπομεν εἰς τοὺς λαχανοκήπους, βοηθοῦν εἰς ἐρευνας ποὺ διεξάγονται διὰ τὴν συγκέντρωσιν στοιχείων σχετικῶν μὲ τὰς ἐπιδράσεις τῆς ατομικῆς ἀκτινοβολίας ἐπὶ τοῦ χρωματισμοῦ τοῦ ἀνθρωπίνου δέρματος, καὶ τῆς κληρονομικότητος. Ἐβδομήντα πεταλοῦδες ἔγιναν «ραδιενεργοὶ» καὶ κατόπιν ἀπλευθερώθησαν εἰς τὴν ἀγρικήν ὑπαίθρου. Τὸ ἐν λόγω πείραμα καθὼς καὶ διάφορα ἄλλα, διεξάγονται ἀπὸ τὸν δρ. Ἐντουαρντ Ἐλμχίρτ, τοῦ Νοσοκομείου Ἀνατολικοῦ Σάφολκ καὶ Ἰνσουίτς, ὁ ὁποῖος ἀσχολεῖται μὲ τὴν ραδιενέργειαν ἀπὸ τῆς ἰατρικῆς πλευρᾶς. Τὸ κάτω τμήμα τῶν πετερυγῶν τῶν ἐντόμων ἔχει βαφὴ κόκκινον, ὥστε ὅπου δῆποτε καὶ ἂν εὐρεθῶν—ἀκόμη καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν—νὰ μποροῦν νὰ τὰ ἀναγνωρίσουν.

ΑΕΡΟΠΛΑΝΑ ΜΕ ΕΜΒΟΛΟΦΟΡΟΥΣ ΚΙΝΗΤΗΡΑΣ

Παρὰ τὴν μεγάλην ἐπιτυχίαν τῶν στροβιλοαεριοφωθόμενων καὶ τῶν ἑλικοστροβιλοκινήτων ἐπιβατικῶν ἀεροπλάνων, τὰ βρετανικὰ ἐργοστάσια ἐξακολουθοῦν νὰ λαμβάνουν συνεχῶς παραγγελίας διὰ τὰ βραδύτερα καὶ ὀλιγώτερον θεαματικὰ ἀεροπλάνα μὲ ἐμβολοφόρους κινητήρας. Ὁ Βρετανικὸς Σύνδεσμος Κατασκευαστῶν Ἀεροπλάνων εἰς τελευταίαν ἀνακοίνωσίν του ἀναφέρει ὅτι συνεχίζεται σταθερὰ ἡ ζήτησις ἐκπαιδευτικῶν ἀεροπλάνων, μεταγωγικῶν-ἐλαφρῶν καὶ μεσαίου μεγέθους, καθὼς καὶ ἀεροπλάνων δι' εἰδικὰς ὑπηρεσίας.

ΠΩΣ ΕΞΟΥΔΕΤΕΡΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ.

Οἱ ἐπιστήμονες τοῦ Ἑθνικοῦ Ἰνστιτούτου Καρδιολογίας ἀνέφεραν τὴν ἔαριν ἐντὸς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος ὁρισμένους ἐνάντι-παραγόντων, οἱ ὁποῖοι καταστρέφουν τὰ φάρμακα ἢ οἰσθῶντε ἄλλας οὐσίας ποὺ δὲν ἔχουν θρεπτικὰς ἰδιότητες διὰ τὸν ἀνθρώπου. Οἱ ἐν λόγω παράγοντες ἀνεκαλύφθησαν τυχαίως κατὰ τὴν μελέτην τῆς ἀποτελεσματικότητος ἢ μὴ τῶν διαφόρων φαρμάκων. Οἱ ἐνάντι-παραγόντες εὐρίσκονται ἐντὸς μικροσωμάτων τοῦ ἥπατος, (μικροσκοπικῶν μορίων τῶν κυττάρων, ποὺ δὲν εἶναι ὁρατὰ οὔτε μὲ τὸ μικροσκόπιον).

Τὸ κράτος τῶν σφηκῶν

Θάυμα ὁργάνωσης.

Ὅ,τι γνωρίζομεν περὶ τῶν μελισσῶν καὶ τῶν μυρμηκῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον τῆς ζωῆς τῶν εἶναι πραγματικῶς ἄξια ἐνδιαφέροντος καὶ θαυμασμοῦ.

Ἀλλὰ περὶ τῶν σφηκῶν, τῶν συγγενῶν αὐτῶν ἐντόμων πρὸς τὰς μελίσσας, πολὺ ὀλίγα εἶναι γνωστά.

Εἰς ἓνα ταξίδι τοῦ εἰς τὰ δάση τῆς Βενεζουέλας, εἰς τὸν καθηγητὴν Ἀλμάρκιτ Ἀσέ, τοῦ πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου, ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ ἐνδιατρίψῃ ἰδιαίτερως εἰς τὸν τρόπον τῆς ζωῆς τῶν ἐντόμων αὐτῶν καὶ ὁμολογεῖ ὅτι δὲν εἶναι ἡ σφήκα ὀλιγώτερον ἀξία θαυμασμοῦ ἀπὸ τὰ ἄλλα συγγενῆ τῆς ἐντομα, ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ζωῆς τῆς.

Ὑπάρχει λοιπὸν εἰς τὴν Βενεζουέλαν ἓνα εἶδος σφηκῶν, αἱ ὁποῖαι κατασκευάζουν κατὰ τὸν ἴδιον ἀξιοθαύμαστον τρόπον τὴν φωλεάν των, ὅπως καὶ αἱ μελίσσαι. Ἡ φωλεὰ τῆς Βολυβία Ἀτρα—αὐτὸ εἶναι τὸ ὄνομα τῆς—ἔχει συνήθως τὸ μέγεθος μίας κεφαλῆς ἀνθρώπου, καὶ εἶναι θαύμα κατασκευῆς καὶ συναρμολογήσεως. Ἡ σφήκα αὕτη παρασκευάζει ἐπίσης μέλι καὶ καταβροχίζει τὸν χειμῶνα μαζί με τὸ μέλι τῆς. Μία φωλεὰ ποὺ παρατήρησεν ὁ Γερμανὸς καθηγητὴς, περιεῖχε περὶ τὰς 1528 σφήκας, ἀνεπτυγμένας ἤδη καὶ ἀκόμη 238 νύμφας, 825 πεταλοῦδες καὶ ἀπειράριθμα ἀνγὰ, σκορπισμένα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εἰς εἰδικὰς φωλεὰς πρὸς ἐκκόλαψιν.

Ἡ ἐργασία εἰς τὸ πρότυπον αὐτὸ στρατόπεδον, εἶχε μορὰς εἰς τρεῖς κατηγορίας, εἰς ὑπηρεσίαν τῆς φωλεᾶς, εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ ὑπαίθρου καὶ εἰς ὑπηρεσίαν τῆς φρουρᾶς.

Αἱ νεαραὶ σφήκαι ἐκτελοῦν τὴν ἐσωτερικὴν ὑπηρεσίαν τῆς φωλεᾶς, ἡ ὁποία συνίσταται εἰς τὸ νὰ παραλάβουν τὰς τροφὰς ἀπὸ τὰς συναδέλφους των τὰς ἐργαζομένας εἰς τὸ ὑπαίθρου, νὰ τὰς διαμοιράσων ἐντὸς τῆς φωλεᾶς καταλλήλως, νὰ φροντίσουν διὰ τὰ ὑπὸ ἐκκόλαψιν ἀνγὰ καὶ τὰ ἐκκολλητὰ νὰ ἀναμείνουν, νὰ κτίσουν τὰς κηρύθρας κλπ.

Αἱ μεγαλύτεραι πάλιν ἐκτελοῦν τὴν ἐργασίαν τοῦ ὑπαίθρου, τὴν συλλογὴν καὶ μεταφορὰν δηλαδὴ μέχρι τῆς φωλεᾶς, τὰν τροφῶν, τῶν ὑλικῶν κατασκευῆς τῶν κηρύθρων κτλ.

Ἡ ὑπηρεσία τῆς φρουρᾶς ἀσκεῖται ἀπὸ τὴς μεγαλύτερας. Αὐτὲς δὲ διδάσκουν εἰς τὴς νεώτερας τὸν τρόπον τῆς φρουρῆσεως τῆς μικροσκοπικῆς πολιτείας των.

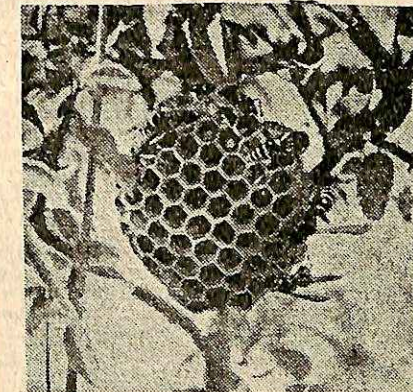
Τὰ μέλη τῆς φρουρᾶς κάθονται εἰς τὸ ἄκρον τῆς φωλεᾶς καὶ ἐπιβλέπουν, μήπως αὕτη προσβληθῇ ἀπὸ ἐξωτερικοὺς ἐχθρούς, ὅπως σπεύδουν νὰ εἰδοποιήσουν τὰς λοιπὰς ἀδελφὰς των, ποὺ εἶναι σκορπισμένες ἕως εἰς τὸ ὑπαίθρου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν κυκλοφορίαν μεταξὺ ὑπαίθρου καὶ φωλεᾶς ὁ Γερμανὸς καθηγητὴς παρατήρησεν, ὅτι ἡ μεγαλύτερα ἐντασις κυκλοφορίας ὑπάρχει ἀπὸ τὰς 10 μέχρι τὰς 3 μ.μ. Συνεπέρανε δὲ στατιστικῶς, ὅτι κυκλοφοροῦν καθημερινῶς περὶ τὰ 1500 ἐντομα, μεταξὺ φωλεᾶς καὶ ὑπαίθρου, τὰ ὁποῖα πηγαίνουσιν πρὸς τὰς 700 ἕως 750 φορές καθημερινῶς!

Ἡ εἰσόδος καὶ ἡ ἐξόδος τῶν σφηκῶν εἰναι σχεδὸν μὲ μαθηματικὴν ἀκρίβειαν. Εἰσέρχοντο 100 λ.χ. σφήκες εἰς τὴν φωλεάν των, ἔπρεπε ἀμέσως ἄλλες τόσες νὰ ἐξέρχωντο.

Παρατηρήθη ἐπίσης ὅτι ὅταν ἐπιλησθῇ μίαν σφήκα εἰς τὴν κυψέλην των, μίαν ἄλλην, ποὺ ἐκάθητο φρουρὸς εἰς τὴν εἰσόδον ἐξηφανίζετο πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς

φωλεᾶς, ἐνῶ συγχρόνως μία ἄλλη ἐξέρχεται. Ἄξιον περιεργείας καὶ παρατηρήσεως εἶναι ἐπίσης καὶ τοῦτο. Ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν 6 ἡμερῶν παρατηρητοῦ ἐντασις τῆς κυκλοφορίας, ἐνῶ τὴν 7ην ἡμέραν ἐπῆρχετο κάποια ἡσυχία. Ἐπειδὴ

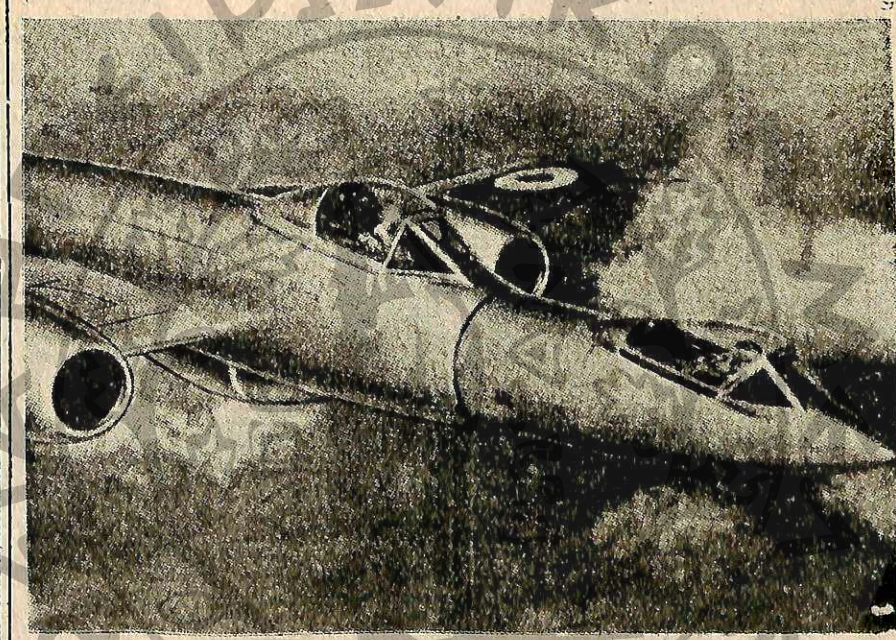

Φωλεὰ σφηκῶν.

δὲ τὴν 7ην ἡμέραν ἐξεκολάπτοντο τὰ νέα άτομα, εἰκάζεται ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν 6 πρώτων ἡμερῶν ὅλη ἡ φροντίς τῶν μεγαλύτερων σφηκῶν περιορίζεται εἰς τὴν προσκόμισιν τροφῶν διὰ τὰ ἀναμεινόμενα μικρὰ των.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἀφοῦ ἐπὶ 6 ἡμέρας συνεκτείνωνσαν ἀρκετὰς τροφὰς, ἡσυχάζουν τὴν 7ην καὶ ἀναμεινὸν τὴν γέννησιν τῶν «νεογνῶν» των, τὰ ὁποῖα ἐπὶ ἀρκετὰς ἡμέρας δὲν ἔχουν ἀνάγκην τροφῆς, δὲν εἶναι ὑπογρεωμένα δηλ. νὰ φροντίσουν μόνον τὴν διὰ τὰ ζήσουν.

Η ΠΡΗΝΗΣ ΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΙΛΟΤΟΥ

Μὲ τὸ μαχητικὸν αὐτὸ ἀγγλικὸν ἀεροπλῶν βοῦμενον «Μέτεορ» εἶναι τελευταίως δοκιμασθῆναι τὸν πιλότου εἰς θέσιν πρὴν (μπρούμπα). Ὅπως διεπιστώθη, ἡ πρὴν θέσις προβάλλει τὸν πιλότον ἀπὸ ἀνωμαλίας τοῦ κυκλοφορικοῦ τοῦ συστήματος καὶ σκοτοδίνιας ὅταν ἐκτελῇ ἀποτομὰς κινήσεις εἰς μεγάλα ὕψη. Τὸ «Μέτεορ» ἔχει δύο καμπίνες διὰ τοὺς πιλότους, ἀπὸ ἐκάστην τὴν ὁποῖαν δύναται νὰ γίνετα πληρὴ διακυβέρνησις τοῦ ἀεροσκάφους ἀναλόγως τῆς παρουσιάζομένης ἀνάγκης. Εἰς τὴν ἀνωτέρω φωτογραφίαν ὁ πιλότος τῆς μίας καμπίνης καθεστὶ κανονικῶς, ὁ δὲ πιλότος τῆς καμπίνης τῆς πρώτης παραμένει καὶ διευνεῖ πρηνῆς.

Ο άειδίμος Α. Σ. Έμερ, Άγγλος πολιτικός, διηγείται την ιστορίαν μιάς άρκτου που διείσδυσεν εις μίαν άποθήκην τροφίμων που είχαν αφήσει χωρίς φύλακα μερικοί ταξιδιώται εις τον Καναδαν. Μέσα εις όλας τας προμηθείας περιελαμβάνοντο και ένας σάκος με 10 κιλά αφυδατωμένα μήλα, που ή άρκτος κατέδρο- χθίσε λαιμάργα. Άργότερα έ- πήγεν εις ένα ρεύμα που ήταν εκεί κοντά και έπιεν άφθονον νερό. Τό αποτέλεσμα αυτού του γεύματος είναι εύκολον να τό φαντασθήτε. Όταν οι ταξιδιώ- ται επέστρεψαν, εύρηκαν την άρκτον κοντά εις τό ρεύμα σκα- σμένην.

Παρομοία άφορμή θανάτου διεπιστώθη και εις μίαν μετα- ναστευτικήν περισσότεράν που εί- χε φαίνεται άσθενες ένστικτον. Αύτά τά πουλιά συχνά έπι- πτουν εις τους άγρούς, που μό- λισ έχουν σπαρή με μπίζελια. Άκολουθως με τον πρόλοχον πλήρη, πετούν μέχρι των πλησιεστέρων ρευμάτων και πίνουν άφθονο νερό. Τούτο προκαλεί διαστολήν των ζηρών μπίζελιών, όποτε οι πρόλοχοι διασπώννται και φυσικά τά περισσότερία πεθαίνουν.

Αύτά τά δύο παραδείγματα είναι μερικά από τά πολλά που μας δείχνουν πως ή τροφή είναι δυνατόν να προκαλέση τον θάνατον εις τά ζώα. Κάπο- τε έν ζών ήμπορεί να εύρη τροφήν «που δεν είναι γιά τά δόντια του» και να φονευθή ά- πό την ίδιαν του την λείαν. Αύ- τη ή περιπέτεια συχνά τελειώ- νει με τον θάνατον άμφοτέρων. Τό πάθημα αυτό ύφιστανται, ά- λιόστοι και κορμιόρανοι όταν συμβή να θυθίσουν τους δυ- ναείς των σε ψάρια πολύ βα- ρεία, τά όποια να μη δύνανται να τά ανυψώσουν. Τότε πνινο- νται, ενώ ή λεία των κατά πά- σαν πιθανότητα άποθνήσκει και αυτή κατόπιν. Νυφίτσες και ίκτίδες όταν συλληφθούν από τά νύχια των άρπακτικών

Ο ΜΟΙΡΑΙΟΣ ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΦΘΟΡΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΥΣΙΝ

'Ατυχήματα εις τά ζώα

Διάφοροι άπίστευτοι αλλά άληθιναι περιπτώσεις

Υπό ΦΡΑΝΚ ΛΕΙ'Ν

πτηνών και μεταφερθούν εις τά ύψη, συχνά θυθίζουν τά δόν- τια τους που είναι μυτερά ως βελόνες εις τό σώμα των σπα- γωγών των και κατακρημνί- ζονται μαζί με αυτούς προς τον θάνατον.

Τά ψάρια πάλιν εύρίσκουν κάποτε τον θάνατον καθώς προσπαθούν να καταπιούν άλ- λα ψάρια που είναι πολύ με- γάλα και δεν χωρούν να περά- σουν από τον φάρυγγά των. 'Ο Γκούλζερ (1929) διηγείται λε- πτομερώς και αναφέρει διαφό- ρους περιπτώσεις του είδους αυτού. Μία πέστροφα της λι- μνης, μήκους 21 εκατοστομέ- τρων εύρέθη νεκρή με ένα άλ- λο ψάρι μήκους 13 εκατοστο- μέτρων έσφηνωμένο μέσα εις τά δόντια της. Ένα λαβράκι της Άμερικής, άάρους 20 κι- λών, επνίγηκε καθώς προσπα- θει να καταπιή έναν κυπρίνον ενός κιλού.

Κάποτε πάλιν εύρέθησαν νε- κρές δύο λούτσες, ή μία με τό κεφάλι της θυθισμένο μέσα εις τό κεφάλι της άλλης. Αύτά τά περιστατικά δεν είναι πάντοτε τό αποτέλεσμα προσπαθειών καννιβαλισμού, αν και δι' αυ- τού είναι δυνατόν να έρμηνευ- θούν μερικά από αυτάς. Ένας φυσιοδίης, ό Χολμοντέλεϋ Πέννελ διηγείται τί συνέβη με δύο λούτσες που τίς είχαν με- σα εις ένα ένυδρείον. Όταν έ- να κουμάτι τροφής εύρέθη πε- ρίπου εις την ήμισιαν από- στασιν από αυτάς, ώρμησαν ταυτοχρόνως και τό αποτέλε- σμα είναι ότι τό κεφάλι της μικροτέρας έσφηνώθη εις τό ά-

νοικτόν στόμα της μεγαλυτέ- ρας και μάλιστα τόσον στερεώς ώστε, παρήλθε άκετόν χρονί- κόν διάστημα έως ότου τά δύο ψάρια κατορθώσουν να άπαγκι- στρωθούν.

Αν και πάσης κατηγορίας ζώα από καιρού εις καιρόν πεθαίνουν εις την προσπάθειαν τους να καταδροχθίσουν θηρά- ματα πολύ μεγάλα έν αναλο- γία προς τό σώμα τους, αυτό τό είδος του θανάτου φαίνεται να είναι συνηθέστερον μεταξυ των πτηνών. Τό θήραμα σφη- νώνεται κάποτε εις τό μέσον του οισοφάγου και τότε τό πτηνόν δεν κατορθώνει ούτε να τό καταπιή, ούτε να τό άποβά- λη. Κάποτε πάλιν τό ίδιον τό θήραμα όταν είναι άκόμη ζων- τανόν, αντίδρα και αγωνίζεται να έξέλθη.

Αναφέρονται συχνά περι- πτώσεις μεγάλων χελιών που έ- φόνευσαν έρωδιούς. Όταν συλ- ληφθή τό χέλι στρέφει τό ελεύ- θερον μέρος του σώματός του γύρω από τον μακρύν λαιμόν του έρωδιού και τον στραγγα- λίζει. 'Ο Χάντσον διηγείται ό- τι κάποτε παρέστη μάρτυς ά- ναλόγου περιπέτειας μιάς κο- λυμβίδος (δουσαναρίας). Τό πτηνόν διωκε τούτο κατώρθωσεν έν τέλει να άπελευθερωθή από τό χέλι. Μία άλκυων όμως ή ό- ποία συνέλαβεν ένα χέλι μή- κους 15 μόλις εκατοστομέτρων, έστραγγαλίσθη από αυτό.

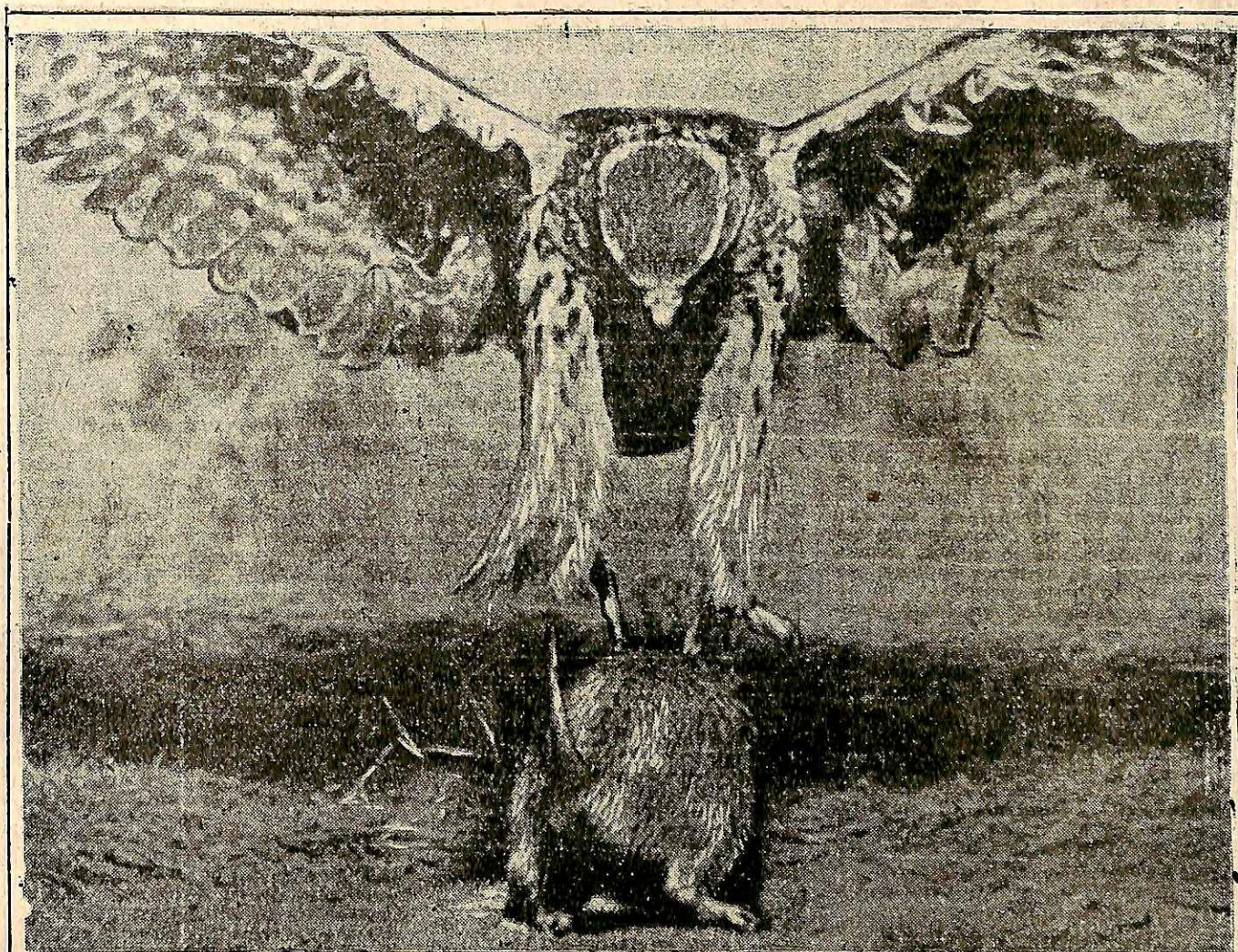
Ο Κάμινγκ διηγείται ότι κά- ποτε του έστάλη μία κολυμβίς μαζύ με ένα χέλι μήκους 6 έ- κατοστομέτρων, που της είχε φράξει έντελώς τον άριστερόν

ρώθωνα. Τό άλλο μέρος του χελίου εύρίσκετο ήδη εις τον λαιμόν της κολυμβίδος.

Άλλοτε πάλιν θηράματα που έχουν καταποθή ζώντα, προσπαθούν να έξέλθουν, από τον στόμαχον του ζώου που τά κατέπιεν. 'Ο Μάκ Ατη διη- γείται την περίπτωσιν ενός πτηνού που κάποτε κατέπτε ζωντανόν ένα μεγάλο κα ίσχυ- ρον κολεόπτερον, τό όποιον κα- τώρθωσε να διαφύγη διασείγον τον οισοφάγον του πτηνού. 'Ο Ρός πάλιν διηγείται την περί- πτωσιν ενός πτηνού της Δυτι- κής Άμερικής που έφονεύθη ά- πό μίαν μέλισσαν ή όποία τό έκέντισεν εις τον ούρανίσκον.

Κατά τό 1922 ό Τζάντζ έ- γραψε διά μακρόν επί των ξέ- νων σωμάτων, συμπεριλαμβα- νομένων και των λειών, που εύρέθησαν ένσωματωμένα εις τους ιστούς ψαριών. Μία από τας περιεργότερας περιπτώσεις είναι ενός δακαλάου, ό όποιος κατέπτε ένα πάγουρον ζώοντα. Όταν εύρέθη μέσα εις τό σώ- μα του ίχθύος, ό πάγουρος ήρ- χισε να περιπλανάται. Άφού διέτρησε τά τοιχώματα του στομάχου του δακαλάου, εισηλ- θεν εις τό κοίλωμα του σώμα- τος του ίχθύος όπου και εύρέ- θη μοιοποιημένος από τον άν- θρωπον που έτεμάρισε τον βα- καλάον. Ένας άλλος πάλιν βα- καλάος εύρέθη με ένα μάγαίρι με περίεργα σκαλισματα και με την έξ όρειχάλκου λαβήν του θυθισμένη εις τό κρέας του. Άλλά αν κρίνη κανείς ά- πό τας συνθήκας υπό τας οποί- ας τά διάφορα ψάρια άποκτούν τόσον περιέργους φιλοξενου- μένους, θα αντιληφθή ότι δεν άποβαίνουν δι' αυτά πάντοτε μοιραίοι.

Φυσικά τροφαί δηλητηρια- όεις συχνά φονεύουν τά άγρια ζώα. Τά πουλιά πεθαίνουν κά- ποτε έπειδή έχουν φάγει αίχμη- ρά αντικείμενα, όπως βελόνες φωνογράφου, καρφάκια, αγκί- στρια και διάφορα άλλα πρά- γματα που είναι άδύνατον να

Τά πτηνά έναντίον των ζώων. Φωτογραφία άρπακτικού όρνέυ, ληφθίσα με αυτόματον μηχανήν υπό του Ντίσνεϋ καθ' ήν στιγμήν έπιπίπτει τούτο από μέγα ύψος διά να άρπάση την λείαν του.

χωνευθούν και που τους δια- τρυπών τον στόμαχον, προέ- νουντα σοβαράς παθολογικάς καταστάσεις. Χήνες απέθανον, έπειδή κατέπιον σκάγια. 'Η ταχύτης με την όποιαν ίππάνται τά πουλιά γίνεται ά- φορμή μερικών σπανίων περι- πτώσεων άτυχημάτων. 'Ο Μα- σιντάϊό έλεγε ότι μία σούλα, ένα νηκτικόν πτηνόν του Ά- τλάντικου έπεσε κάποτε έξη- νημέθεν εις την άκτήν του Μουλ της Σκωτίας με τό σώμα μιας ούρίας, ενός άλλου νη- κτικού πτηνού, γύρω από τον λαιμόν του. Προφανώς τό πτη- νόν τούτο εις μίαν από τας να- ρακτηριστικάς κατακόρυφους έ- φορμήσεις του εις την θάλασ- σάν, αντί να άποπή τό ψάρι, τό όποιον έσκόπευσεν, είχε την γύλην να διατρυπήσει τό άλλο πτηνόν. 'Ο Μανσιντάϊό λέγει ότι όταν δύο από τά πτηνά αυτά όρμήσουν εις ένα και τό αυτό ψάρι με τροχιάς που διασταυ- ρούνται, τότε θα άφήσουν μίαν προεξοχιστικήν κορυφήν και παρ' όλον ότι κατέρχονται με μεγίστην ταχύτητα ως πίπτον- τά κουμάτια από μολύβι, θα ένκάταλειψουν τό θήσαυρό των και θα άποκλινούν πλάγιως με κορυφάς που φαίνονται ως έπιπλήεις του ενός προς τό άλλο.

Ο Τόμσον, ένας άκόμη μελε- τητής της ζωής των πτηνών αυτών, μας πληροφορεί ότι πολύ σπανίως μία σούλα περ- νά τό σώμας της εις τό άνοι- κτόν στόμα ενός ίχθύος. Είς

αυτήν την περίπτωσιν τό πτη- νόν πνίγεται και τό ψάρι φο- νεύεται. Μίαν άλλην φοράν μία σούλα ώρησε, εις μίαν ασή- γανα και τό όξύ άγκυρος του ίχθύος έδυθίσθη μέσα εις τον όφθαλμόν του πτηνού και τού διετράσε τον ένκέφαλον. 'Ο Ικούρνεϋ που, νηπιονεύει, αυ- τήν την περίπτωσιν προσθε- τει: «Μερικά είδη πτηνών υ- πόκεινται περισσότερόν από άλλα εις άτυχήματα και νομι- ζω, ότι αυτό είναι δυνατόν να ληνθή ιδιαιτέρως διά την σου- λαν».

Πολύ σπανίως τά πουλιά συγκρούονται εις τον άέρα. Κά- ποτε ή συγκρούσις αυτή άπο- δίνει μοιραία. 'Ο Τζού είδε κάποτε ένα πετρογελίδον να ήτετά έξω, από έναν ύψηλόν πύργον, που ένοσημένον ως σιδηροδρομική άποθήκη. Κα- θώς άπεμακρύνετο συνεκρού- οθη με ένα άλλο πετρογελίδον. Και τά δύο πουλάκια έ- πτεσαν εις τό έδαφος και πέντε λεπτά όγώτερον απέθανον.

Είς τό περιοδικόν «Τό Πε- δίον» και εις τό τεύχος της 8ης Δεκεμβρίου 1945 γράφει, ότι δύο όδοις συνήντησε πτηνά να συγκρούωνται με μοιραία ά- ποτέλεσμα. Μίαν φοράν όταν δύο γήνες συνεκρούσθησαν εις μίαν αυλήν και ή μία απέθανε, και μίαν άλλην πάλιν φο- ράν όταν δύο κολυμβίδες συ- νεκρούσθησαν καθώς έπέταν πολύ ύψηλά και ή μία από τις δύο έπέσεν.

Ο Προθερό αναφέρει ένα

άλλο άτύχημα αυτού του εί- δους, όταν ένας φασιανός με- σα εις ένα σύνθος από ψαρό- νια έφονεύθη προφανώς ά- πό έπάνειλημένα πλήγματα, τά όποια έδένθη πάλιν άκούη κατόρθωση να άπομακρυνθή του σύνθους.

Έλαφρότατα έμπόδια εί- ναι κάποτε αρκετά διά να προ- καλέσουν βλάβας εις τά πτερά των πτηνών. Έξοσκες, χελιδ- νια και πετρογελίδονα έτραυ- ματίσθησαν εις τά πτερά των ή και τά έθραυσαν όταν προ- σέκρουσαν εις μικρά κλαδά- κια.

Ο Κήστον πάλιν αναφέρει περιπτώσεις πουλιών, των ό- ποιων τά πτερά έθραυσθησαν ενώ εύρίσκοντο εις τον άέρα. Κατά τινά έξ αυτών, ένας γε- ρών έρόγτης έπαύσμενος εις ένα δάσος, έπίσθεν μίας μι- κρας σείας λωρίσκων, είδεν ένα κοπάδι από περόδικες να έρωγνται κατ' έπάνω του. Χω- ρίς να πολυσκεφθή έξεσφενδύ- νισεν έναντίον του σύνθους τό σφυρί του με την μακράν λα- βήν τό όποιον έκράτει εις τάς νείδας του. Ένα από τά που- λια πτόηθεν προφανώς από την κίνησιν του έρόγτου, διε- κειν έπ'ότουμε την πτήσιν του και έπέσεν επί του έδάφους με τά πτερά σπασμένα. 'Οι έ- ηκηριώθη τό πουλί αυτό προ- ηγουμένως ύπήρξε στόχος έ- νος κυνηγού και κάποιο σκάγι τού είχε κτυπήσει τό όστρον της μιας πτέρυγας.

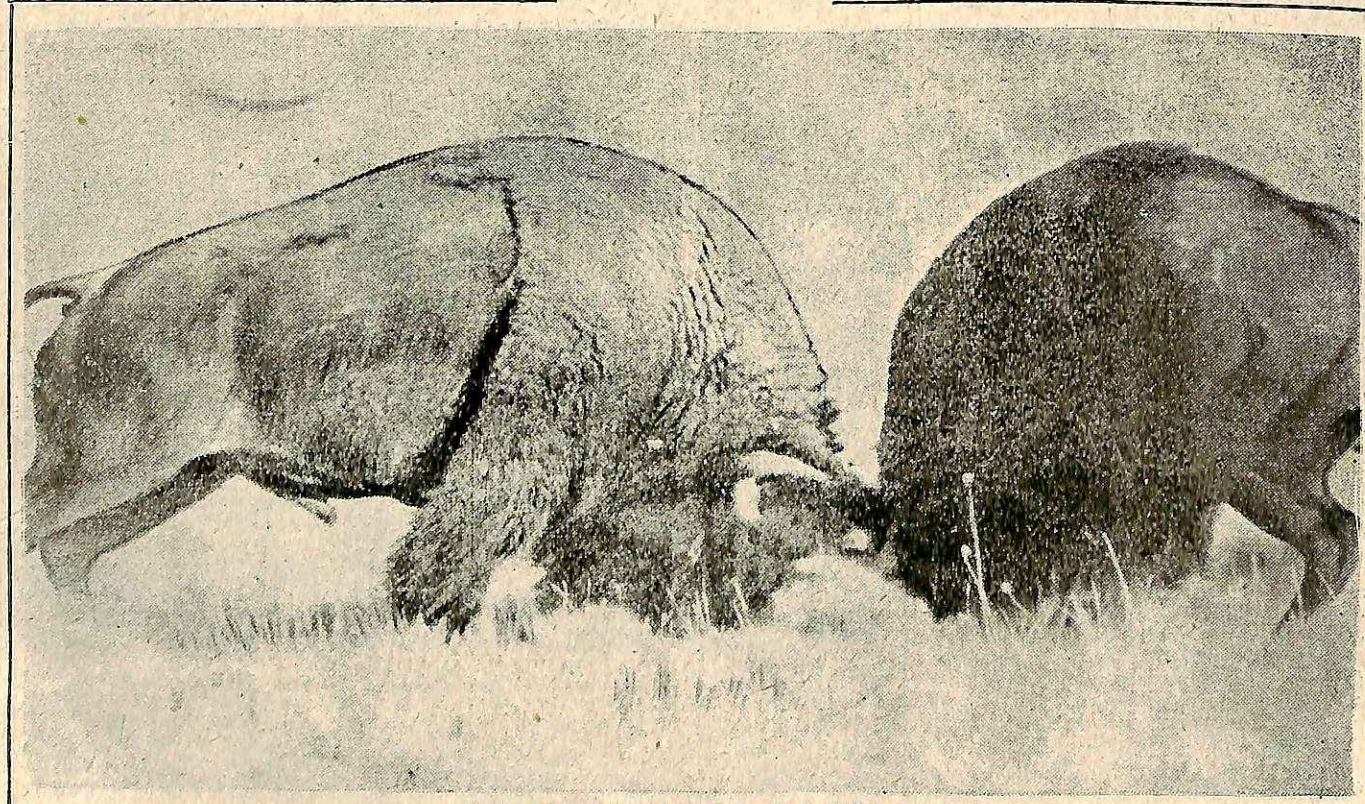
Η άπότομος αυτή προσπά-

θεια που κατέβαλεν όπως δια- φύγη τό σφυρίον του έρόγτου, συνετέλεσεν εις την οριστικήν θυσίαν της πτέρυγας.

Ο Κήστον πιστεύει, ότι είς μερικά περιπτώσεις μόνον ή προσπάθεια της πτήσεως είναι ίκανή να σπάση ένα ανεπά- ρκον πτερό. Διηγείται ότι κά- ποτε ένας κυνηγός «έσώκωσε» έναν μπουφά, καθώς έκυνηγού- σε όστύκια κάπου εις την Αι- γυπτον. Χάριν αστέίου ύψους τό όπλον του και άκρίβως αυ- τήν την στιγμήν τό πτηνόν έ- πεσεν εις τό έδαφος. Όταν τό εξέητσε, διεπίστωσεν ότι είχε ένα από τά πτερά του σπα- σμένα. 'Ο Γκλάρστον πάλιν δι- ηγείται παρομοίαν περιπτώ- σεις, των όποιων ύπήρξεν αυ- τόπτης μάρτυς. Ένας κυνη- γός έστρεψε κάποτε ένα άδειό όπλον εις ένα κοπάδι από πε- ροδικες. Καποία από αυτές, προ- ακώς τομοκρατηθείσα, έπα- ρθεν άγκυλωσιν των πτερύγων έν πτήση και έπεσεν εις τό έ- δαφος, όπου και συνεληφθή.

Τά διάφορα άρπακτικά πτη-νά παρά την θαυμασίαν πεί- ραν την όποιαν έχουν εις τάς πτήσεις, συχνά εύρίσκουν τον θάνατον, όταν κατόπιν βιασάς διώξας του θηομάτος των προσκρούσουν επί αντικείμε- νου τινός.

Αυτά όμως τά άτυχήματα, δεν συμβαίνουν μόνον εις τά άρπακτικά πτηνά. Συχνά ανσ- φέρονται περιπτώσεις και άλ- λων πτηνών που εύρηκαν τον θάνατον άπροόπως.

Άγών μέχρις έξοντώσεως μεταξύ βουβάλων.

Δεν είναι μόνον η ουσία ή η κατασκευή ενός πραγματος, που το καθιστά περισσότερο ή λιγότερον ζεστό, αλλά και το χρώμα του. Εάν επάνω εις μίαν χιονισμένην επιφάνειαν απλώσωμεν δυο ύφασματα, ένα λευκό και ένα μαύρο, τα ύφασματα αυτά δεν θα συμπεριφερθούν κατά τον ίδιον τρόπον, και αν ακόμη είναι ακριβώς της αυτής ποιότητος. Μετά πάροδον χρόνου τίνος, κάτω από το μαύρο ύφασμα το χιόνι θα έχη λυώσει, ενώ κάτω από το λευκό ύφασμα το χιόνι θα εξακολουθή να είναι άσχητον ή η τήγξις θα έχη προχωρήσει πολύ ολίγον.

Τούτο θα συμβῇ ἐπειδὴ τὰ μαύρα ἀντικείμενα, μὰς φαίνονται μαύρα ἐπειδὴ ἀπορροφῶσιν ὅλας τὰς ὁρατὰς ἀκτίνας καὶ δὲν τὰς ἀφίουν· νὰ ἀνακλασθῶν ἕως τὸν ὀφθαλμὸν μὰς, ὥστε νὰ μὰς δώσουν τὸ αἰσθημα κάποιου χρώματος. Τὸ ἀντίθετον λαμβάνει χώραν μὲ τὰ λευκὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα ἀνακλῶν ὅλας τὰς ὁρατὰς ἀκτίνας.

Τὸ φαινόμενον τοῦτο τὸ εἶχον παρατηρήσει καὶ πρὶν ἀκόμη ἐπιτευχῇ ἡ ἐρμηνεία του. Δι' αὐτὸ ἐξ ἄλλου τὸν χειμῶνα χρῶματιοιοῦμεν ἐνδύματα θαυέως χρώματος, τὸ δὲ θέρος ἀνοικτοῦ. Τὸ «ἐρμῶν» χρώμα, δηλαδὴ ἐκεῖνο πού συγκρατεῖ περισσότερο τὴν θερμότητα, εἶναι τὸ μαύρο· ἀκολουθεῖ τὸ μενεξεδί, τὸ κυανόν, τὸ πράσινο, τὸ κόκκινον, τὸ κίτρινον, καὶ τέλος τὸ λευκόν, τὸ «δροσερώτερον» ὅλων τῶν χρωμάτων.

*

ΔΙΑΤΙ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙ ΣΙΓΗ ΕΙΣ ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΒΟΥΝΑ.

Τὰ πυκνότερα σώματα εἶναι καλύτεροι ἀγωγοὶ τοῦ ἤχου παρ' ὅτι τὰ ἀραιά. Ἀν ἀκουμπήσωμεν τὸ αὐτὸ μὰς ἐπάνω σὲ μίαν σιδηρὰν δοκὸν ἀρκέτου μήκους, καὶ κτυπήσωμεν δυνατὰ εἰς τὴν ἄλλην ἄκρην τῆς, ὁ ἤχος θὰ φθάσῃ ἰσχυρότατος εἰς τὸ αὐτὸ μὰς. Ἐάν ὁμοίως ὁ ἴδιος ἤχος φθάσῃ εἰς τὸ αὐτὸ μὰς διὰ τοῦ ἀέρος θὰ εἶναι πολὺ ἀσθενέστερος.

Ὁμοίως ὁ ἀραιὸς ἀὴρ μεταφέρει ἀσθενέστερα τοὺς ἤχους παρὰ ὁ πυκνός. Εἶναι παρατηρημένον ὅτι εἰς τὰ ὕψηλὰ βουνὰ ἐπικρατεῖ γενικῶς σιωπὴ καὶ ἡσυχία μεγαλύτερα παρ' ὅτι εἰς τοὺς καίμους. Ὁ ἀραιὸς ἀὴρ πού εὐρίσκειται εἰς τὰ ὄρη, ἐξασθενεῖ τοὺς διαφοροὺς θορύβους καὶ μὰς παρέχει τὴν ἐντύπωσιν τῆς ἡρεμίας. Ὅσον ὁ ἀὴρ ἀραιώνεται τόσο δυσκολώτερα μεταφέρει τοὺς ἤχους διὰ τοῦ κενοῦ δὲ φέρει τοὺς ἤχους διὰ τοῦ κενοῦ δὲ οὐδὲ ἤχος δύναται νὰ μεταφερῇ. Ἀν ὑποθέσωμεν ὅτι ἐπὶ τῆς Σελήνης λαμβάνει χώραν τρομακτικὴ ἐκρήξις πού καταστῇ τὸν δορυφόρον μὰς, θὰ ἴδωμεν θεατικῶς τὴν φοβεράν καταστροφήν, ὁμοίαν δὲν θ' ἀκούσωμεν τίποτε, ἐπειδὴ μεταξύ Γῆς καὶ Σελήνης δὲν ὑπάρχει ἀὴρ ἢ ἄλλο ὕλικόν πού θὰ μετέφερε τὸν κρότον.

Τὸ ἀντίθετον φαινόμενον παρατηρεῖται εἰς τὸν καταδυτικὸν κώδωνα μὲ τὸν ὅποιον γίνονται ἐργασίαι ὑπὸ τὴν θάλασσαν καὶ ὅπου ἡ πίεσις τοῦ ἀέρος εἶναι κατὰ πολὺ ἡξημένη. Ἐκεῖ οἱ ἐλαφροὶ ἤχοι ἀκούονται ὥς ἡχηροὶ ἐπὶ παραδειγματὶ ὁ κρότος πού κάμνει τὸ σφυρὶ ὅταν κτυπᾷ ἓνα καρφί, καθίσταται ἀνυπόφορος ἐξ αἰτίας τῆς μεγάλης πυκνότητος τοῦ ἀέρος.

ΠΟΙΑ ΖΩΑ ΕΚ ΤΗΣ ΤΡΟΦΗΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΟΥΝ ΑΛΛΗΝ ΤΡΟΦΗΝ

Αἱ τροφαί, τὰς ὁποίας λαμβάνει ὁ ἄνθρωπος καὶ τὰ ζῶα, μετασχηματίζονται ἐντός τοῦ ὁργανισμοῦ, σχηματίζουν τοὺς διαφόρους ἰστούς. Ὅμως, ὑποκαταλήλους συνήκας, αἱ τροφαὶ μετατρέπονται πάλιν εἰς τροφήν, διαφορῶν ὁμοίως τῆς ἀρχικῆς, δυναμένην οὕτω νὰ χρησιμοποιηθῇ ἐκ νέου.

Κλασσικὸν παράδειγμα τοῦ φαινομένου τούτου ἀποτελεῖ ἡ γαλακτοπαραγωγή, ἥτοι ἡ ἰδιότης ὠρίσμενων ἀδένων νὰ ἐκκρίνουν θρεπτικὴν ὕλην, τὸ γάλα, χρησιμοποιούντες εἰς τὸ ἐργάζεσθαι τὸν αὐτὸν τὰς τροφὰς πού λαμβάνει τὸ ζῶον· μία ὁλόκληρος δὲ ἐμοταξία τοῦ ζωικοῦ βασιλείου, τὰ θηλαστικά, ἐκ τῆς ἰδιότητος αὐτῆς χαρακτηρίζεται, ἥτοι τῆς χρησιμοποίησεως τῶν τροφῶν τὰν διὰ νὰ σχηματίσων ἐντός τοῦ ὁργανισμοῦ τῶν ἄλλων τροφῶν, διαφορῶν τῆς ἀρχικῆς, πρὸς συντήρησιν τῶν μικρῶν τῶν, τὸ γάλα.

Ἀξιόλογον φαινόμενον παρατηροῦμεν μὲ τὰς μελίσσας, ἐντός τοῦ ὁργανισμοῦ τῶν ὁποίων αἱ τροφαὶ τῶν μετατρέπονται εἰς μέλι, πού καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ τροφήν.

Εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον τῶν πτηνῶν, μόνον ἓνα ἔχει ὁμοίαν μὲ τὰς περιγραφείσας ἰκανότητάς. Τούτο εἶναι τὸ περιστέρι, πού ὑπὸ τὰ τοιχώματα τοῦ προλόβου τοῦ ἐκκρίνει ἓνα γαλακτώδες θρεπτικὸν ὕγρον, ἀνάλογον μὲ τὸ γάλα τῶν θηλαστικῶν, μὲ τὸ ὁποῖον τρέφει τοὺς νεοσσούς του.

Ὁ ἄνθρωπος, ἐνῶ προβήμως ἀφαιρεῖ ἀπὸ πολλὰ θηλαστικά τὸ γάλα πού αὐτὰ παρασκευάζουν διὰ τὰ τέκνα τῶν, ὥς καὶ τὸ μέλι τῶν ἐντόμων (τῶν μελισσῶν), οὐδεμίαν χρῆσιν κάμνει τοῦ ἰδιομόρφου γαλακτοῦ τῶν περιστέρων. Ὅμως ἐσχάτως γίνεται σκέψις, μήπως ἀπὸ αὐτὰ θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ληφθοῦν εἰδικὰ θιγαίναι, εἰς τὰς ὁποίας καὶ ὀφείλεται ἡ ταχεία ἀνάπτυξις τῶν νεοσσῶν τῶν περιστέρων.

*

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΓΕΩΜΑΓΝΗΤΙΚΟΙ ΠΟΛΟΙ

Οἱ ἐπιστήμονες δίδουν ὅλο καὶ μεγαλύτεραν σημασίαν εἰς τὰς κοσμικὰς ἀκτίνας, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ πᾶσαν κατεύθυνσιν καταφθάνουν ἐκ τοῦ ἀστρικοῦ συμπαντος καὶ εἰσδύνουν διὰ τῆς ἀτμοσφαιρας μὰς, ἡ ὁποία ὁμοίως συγκρατεῖ τὰς πλείστας ἐξ αὐτῶν, ὥστε ὀλίγαι σχετικῶς ἔρχονται ἕως τὸ ἐδαφος. Ἡ Γῆ ὁμοίως εἶναι ἓνας μεγάλος μαγνήτης, ὁ ὁποῖος ἀναγκάζει τὰς κοσμικὰς ἀκτίνας ν' ἀποκλίνουν. Ἡ ἀπόκλισις τῶν κοσμικῶν ἀκτίνων συνετελεῖται τοῦ μαγνητικοῦ πεδίου τῆς Γῆς, ἔχει τὴν ἐλαχίστην τῆς τιμῆς εἰς δύο σημεῖα τῆς σφαίρας μὰς, τὰ ὁποῖα καλοῦνται Γεωμαγνητικοὶ Πόλοι καὶ δὲν συμπίπτουν οὔτε μὲ τοὺς μαγνητικούς οὔτε μὲ τοὺς γεωγραφικούς πόλους τοῦ πλανήτου μὰς. Ὁ βόρειος Γεωμαγνητικὸς Πόλος κεῖται εἰς τὴν Β. Δ. Γροιλλανδίαν, ὁ δὲ Νότιος εἰς τὴν Ἀνταρκτίδα. Ἡ μέγιστη ἀπόκλισις τῶν κοσμικῶν ἀκτίνων λαμβάνει χώραν εἰς τὸν λεγόμενον Γεωμαγνητικὸν Ἰσημερινόν. Αὐτὸ εἶναι μέγιστος κύκλος τῆς Γῆς τῆς Σφαίρας, ἀπέχων ἐξ ἴσου ἀπὸ τοὺς δύο Γεωμαγνητικούς Πόλους.

Ὅταν στεκώμεθα ἐπάνω ἀπὸ μίαν λίμνην, ἢ ἓνα ποταμόν, ἢ τὴν θάλασσαν καὶ παρατηροῦμεν τὸ νερό, αὐτὸ θὰ μὰς φανῇ πάντοτε ἄρκετὰ ρηνότερον ἀπὸ τὴν πραγματικότητά, ἐξ αἰτίας τῆς διαθλάσεως τοῦ φωτός. Εάν, κρατοῦντες ἓνα μπαστοῦν ἢ καλάμι, ἢ κατὶ παρόμοιον, βυθίσωμεν τὴν μίαν ἄκρην του εἰς τὴν θάλασσαν λοξά, ὥς ἐκ τῆς διαθλάσεως, θὰ μὰς φανῇ ὅτι τὸ ἀντικείμενον αὐτὸ εἶναι τοσακίσμενον.

Θ' ἀντιληφθῶμεν καλῶς, πῶς τὸ νερό ἐμφανίζει ἀνυψώμενον τὸν πυθμένα, ἂν ἐμβαπτίσωμεν λοξά ἓνα κουτάλακι μέσα εἰς ἓνα ποτήρι μὲ νερό, καὶ το παρατηρήσωμεν ἀπὸ τὸ πλάϊ, βασιζόμενοι ὅμως τὸ ποτήρι εἰς τοιοῦτον ὕψος, ὥστε νὰ βλέπωμεν εἰς τὸ πλάϊ του καὶ τὴν ἐπιφάνειαν. Τότε ἐντός τοῦ ὕδατος θὰ φαίνωνται δύο κουτάλα, τὸ ἓνα (αὐτὸ πού θὰ διακρίνεται ἀπὸ τὸ πλάϊ), θὰ μὰς φαίνεται χαμηλότερο, δηλαδὴ εἰς τὸ πραγματικὸ βάθος, τὸ ἄλλο δὲ (πού θὰ διακρίνεται ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν), θὰ μὰς φαίνεται ὥς κείμενον ἄνω τοῦ πρώτου.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ὁ βυθὸς τῆς θαλάσσης φαίνεται πάντοτε ὅτι εὐρίσκειται ὑψηλότερα ἀπ' ὅτι πράγματι εἶναι. Ἡ φαινομενικὴ δὲ αὐτῆς ἀνάστασις εἶναι ἀρκέτα μεγάλη. Γενικῶς, ὅταν θέλωμεν νὰ εἰσελθῶμεν εἰς τὴν θάλασσαν ἢ ποταμόν κλπ., πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ βάθος εἶναι περίπου κατὰ τὸ ἐν τρίτον μεγαλύτερον ἀπ' ὅσον ἐμφανίζεται ἐκ πρώτης ὄψεως. Εάν, ἐξ ἀπλῆς παρατηρήσεως, μὰς φαίνεται ὅτι κάπου τὸ νερό εἶναι βαθὺ ἓνα μέτρον, πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ὅτι τὸ βάθος τοῦ φθάνει περίπου τὸ 1½ μέτρον· ἐάν μὰς εἴδῃ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἔχει βάθος 2 μέτρα, εἰς τὴν πραγματικότητά εἶναι 3 μέτρα βάθος, ἀλλὰ ἡ διάθλασις τοῦ φωτός ἀναβιβάζει φαινομενικῶς τὸν πυθμένα.

ΔΙΑΤΙ ΤΑ ΑΝΟΙΚΤΑ ΠΑΡΑΘΥΡΑ ΔΕΝ ΘΑΜΠΩΝΟΥΝ

Ὅλοι γνωρίζομεν ὅτι τὸν χειμῶνα τὰ τζάμια τῶν παραθύρων θολώνουν, ἐξ αἰτίας μικρῶν σταγονιδίων ὕδατος πού συνηπυκνίζονται ἐπ' αὐτῶν ἐκ τῆς συνηπυκνώσεως τῶν ὑδρατμῶν τῆς ἀτμοσφαιρας. Ὅμως τὸ φαινόμενον αὐτὸ παρατηρεῖται μόνον εἰς τὰ κλειστά παράθυρα καὶ ὄχι εἰς τὰ ἀνοικτά.

Ἀπαραίτητος αἰτία τοῦ σχηματισμοῦ ὀμίχλης εἰς τὰ παράθυρα εἶναι τὸ νὰ ἔχουν αὐτὰ διάφορον θερμοκρασίαν τοῦ περιβάλλοντος. Ὅταν τὸ παράθυρον εἶναι κλειστὸ, διατηρεῖ θερμοκρασίαν ταπεινότεραν τοῦ δωματίου ἐπειδὴ ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὸ κρῦν πού ἐπικρατεῖ ἐξω. Ἐπειδὴ εἰς τὴν χαμηλὴν θερμοκρασίαν ὁ ἀὴρ συγκρατεῖ ὀλιγωτέρους ὑδρατμῶν παρ' ὅτι εἰς τὴν ὑψηλὴν, τὸ ψυχρὸν τζάμι κρύνει τὸν παρ' αὐτὸ ἀέρα τοῦ δωματίου, κατεβάσει τὸ σημεῖον τοῦ κρόου, καὶ τοὺς περισσεύοντες ὑδρατμῶν τοὺς ἡγοποιεῖ ὥς λεπτὴν ὀμίχλην, πού ἐπικαθίσταται εἰς τὸ γυαλί καὶ τὸ θολώνει.

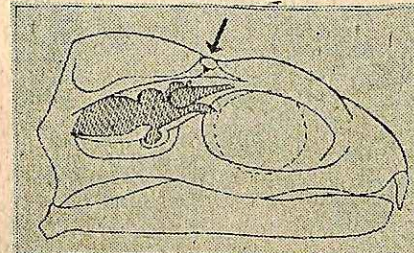
Ὅταν ὁμοίως τὸ τζάμι εἶναι ἀνοικτὸ τὸ δωμάτιον παραμένει ψυχρόν. ἔχει δηλαδὴ τὴν αὐτὴν θερμοκρασίαν μὲ τὸ τζάμι, ὁπότε αὐτὸ δὲν εἶναι πλέον εἰς θέσιν νὰ χαμηλώσῃ τὴν θερμοκρασίαν τοῦ ἡδὲ ψυχροῦ ἀέρος τοῦ δωματίου· καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν ἐμφανίζονται αἱ συνθήκαι πού προκαλοῦσαν τὴν ἀπόθεσιν σταγονιδίων ἐκ συμπυκνώσεως ὑδρατμῶν.

ΤΟ «ΤΡΙΤΟ ΜΑΤΙ» ΤΩΝ ΣΠΟΝΔΥΛΩΤΩΝ

«Ἐνα «ζῶν ἀπολίθωμα» τῆς Νέας Ζηλανδίας μὲ τὸν «εἰς τὸν ὀφθαλμὸν» ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του

Μέσα εἰς θαθεῖαν σχισμὴν, μεταξύ τῶν δύο ἡμισφαιρίων τοῦ ἀνθρώπινου ἐγκεφάλου εὐρίσκειται ἓνα· στερεὸν σωματίον, πού ἔχει τὸ μέγεθος πυρήνος κερασί. Εἶναι ὁ κωνοειδὴς ἀδὴν, πού ἀποκαλεῖται καὶ ἀπλῶς κωνάριον, ὅτι τὸ σχῆμα του ἐνθυμίζει τὸν κώνον πεύκης. Ὁ Γάλλος φιλόσοφος Καρτεσιος εἰς τὸ σύγγραμμά του «Τὰ πάθη τῆς ψυχῆς» (1650), κάμνει λόγον περὶ τῆς πιθανῆς θέσεως τῆς ψυχῆς μέσα εἰς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα καὶ καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι αὐτὴ, ἐνῶ εἶναι διακεχυμένη μέσα εἰς ὁλόκληρον τὸ σῶμα, ἀσκεῖ, ἐν τούτοις, κυρίως τὸν ἐλεγχόν τῆς ἐκ τινος μικροῦ ἀδένος εὐρισκόμενου εἰς τὸ μέσον τοῦ ἐγκεφάλου. Ἀν καὶ δὲν κατονομάζῃ τὸ ὄργανον τοῦτο, τὸ ὅποιον ἐθεώρει ὥς ἑδραν τῆς ψυχῆς, πιθανώτατον ὁμοίως εἶναι ὅτι εἶχεν ὑπ' ὄψιν του τὸν κωνοειδὴ ἀδὴνα. Τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Καρτεσιου, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστῆριξε τὸ συμπέρασμα τοῦ αὐτοῦ, ἦσαν ἀπλά. Ὅλα τὰ ἄλλα τμήματα τοῦ ἐγκεφάλου, ἔλεγεν, ὥς καὶ τὰ ἐξωτερικὰ αἰσθητήρια ὄργανα, εἶναι διπλά, ἐνῶ αἱ σκέψεις μὰς δὲν εἶναι. Αἱ διπλά, ἐπομένως ἐντυπώσεις πού ἔρχονται ἀπὸ τὰ ζεύγη τῶν αἰσθητήριων ὀργάνων, πρέπει νὰ συγχωνεύωνται πρὶν φθάσουν εἰς τὴν ψυχὴν, καὶ τοῦτο λαμβάνει χώραν μέσα εἰς τὸν κωνοειδὴ ἀδὴνα.

Εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν, μὲ τὸν πλοῦτον τῶν γνώσεών μὰς, κατόπιν τῆς πολυ-

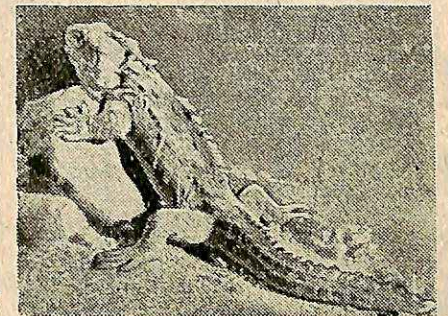

Σχεδιάγραμμα τῆς κεφαλῆς τῆς τουατάρας ἐκ τῶν παγιῶν, μὲ τὸ «τρίτο μάτι» εἰς τὸ ἄνω μέρος αὐτῆς, ἀκριβῶς εἰς τὸ σημεῖον πού δεικνύει τὸ τόξον.

τῶν ἐρευνῶν ἐπὶ τῆς συγκριτικῆς ἀνατομίας, αἱ ἀπόψεις αὐτὰς τοῦ Γάλλου σοφοῦ φαίνονται τοῦλάχιστον ἀφελείς. Ἦτο ὁμοίως τὸσον τὸ κῶρος τοῦ Καρτεσιου, ὥστε ἐπὶ πολὺ χρόνον ἡ ἐξηγησις τοῦ ἐπηρεάζε τὰς σκέψεις. Σήμερον ὁ κωνοειδὴς ἀδὴν εἶναι γνωστός ὑπὸ διαφόρους μορφὰς εἰς ὅλα τὰ σπονδυλῶδη ζῶα καὶ φέρεται συνηθῶς ὑπὸ τὸ ὄνομα ἐπιφύσεως. Ὑπῆρξε δὲ τὸ ἀντικείμενον σημαντικῶν ἐρευνῶν. Ὑπὸ πολλῶν προβάλλεται ἡ γνώμη ὅτι εἶναι τὰ ἐκφυλισμένα λείψανα ἓνός δευτέρου ζεύγους ὀφθαλμῶν, τῶν καλουμένων βρεγματικῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ὅτι αὐτοὶ, τοποθετημένοι εἰς τὴν κορυφὴν τῆς κεφαλῆς, ἦσαν ἐν λειτουργίᾳ αἰσθητήρια ὄργανα τῶν ἀγνώστων προγόνων τῶν σπονδυλῶδων, πού ἔζησαν πρὶν ἀπὸ 400 ἑκατομμύρια χρόνια.

Διὰ πρώτην φοράν, τὸ 1872, ὁ Λέυντιγκ κάμνει λόγον περὶ τῆς ὑπάρξεως τρίτου ὀφθαλμοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς σαύρας. Δώδεκα ἔτη δευτέρον ὁ Ράμπλ-Ρύκχαρτ ἐφίστα τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ μικροῦ ἀνοίγματος πού παρατηρεῖται εἰς τὸ βρεγματικὸν τμήμα τῶν κρανίων τῶν μεγάλων ἀπολιθωμένων ἑρπετῶν, τῶν ἰχθυοσαύρων καὶ πλοισοσαύρων. Καὶ ὑποβάλλει τὴν γνώμην, ὅτι κάτω ἀπὸ τὸ ἀνοίγμα αὐτὸ θὰ ὑπῆρχεν ἴσως κάποιο αἰσθητήριον ὄργανον. Κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη, ἀνάλογα ὄργανα πρὸς τὰ παρατηρηθέντα ὑπὸ τοῦ Λέυντιγκ εὐρέθησαν καὶ εἰς ἄλλα σπονδυλῶδη, ἀλλ' ὀλίγα ἀπὸ αὐτὰ

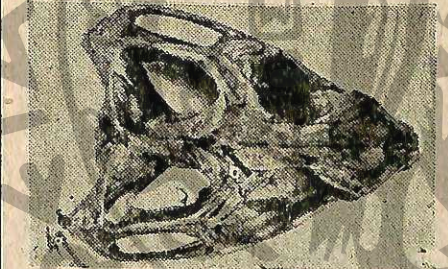
παρουσίαζον ἐνδείξεις ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ ἔχουν ὀπτικὸν χαρακτήρα. Ὁ Ντέ Γκράφ, π.χ. ἐμελέτησε τὴν ἐπιφύσιν θαλάσσιων καὶ φρύνων, ἓνα ἀδὴνα εὐρισκόμενον ἐξω ἀπὸ τὸ κρανίον καὶ εἰς τὸ μέσον τῆς

Ἡ τουατάρα, τὸ περίεργον ζῶον πού ἔχει ἀκόμη «τρίτο μάτι».

ἄνω ἐπιφανείας τῆς κεφαλῆς, καὶ συνέκρινε τὴν θέσιν τῆς πρὸς τὴν τοῦ ἀνοίγματος τοῦ παρατηρούμενου ἐπὶ τῶν κρανίων τῶν ἐκλειψάντων λαθρινθοδόντων, προγόνων τῶν ἀμφιβίων, πού ἔζησαν κατὰ τὴν λιθανθρακοφόρον περίοδον. Παρόμοια ἐπιφυσικά ὄργανα εὐρέθησαν εἰς ἰχθύς μὲ ὁστέινον σκελετόν, εἰς καρχαρίας καὶ εἰς πτηνά. Μία ἀπὸ τὰς μεγαλύτερας δυσκολίας εἰς τὴν ἐρμηνείαν αὐτῶν ἦτο ἡ διάφορος μορφή πού παρουσίαζον εἰς τὰ διάφορα ζῶα. Εἰς τὰς σαύρας, π.χ. ὁ «τρίτος ὀφθαλμὸς» ἔχει τὴν ἐμφάνισιν πραγματικῶ ὀφθαλμοῦ, ἐνῶ εἰς τοὺς χαμαιλέοντας ἔχει περιορισθῇ εἰς ἀπλὴν κύστιν. Εἰς πολλὰ ἑρπετὰ μόλις διακρίνεται ἡ καὶ δὲν φαίνεται καθόλου. Εἰς ἄλλα, τέλος, σπονδυλῶδη ἀπαντᾷ μὲν, ἀλλ' εἶναι πολὺ περισσότερον ἐκφυλισμένον παρὰ εἰς τοὺς χαμαιλέοντας.

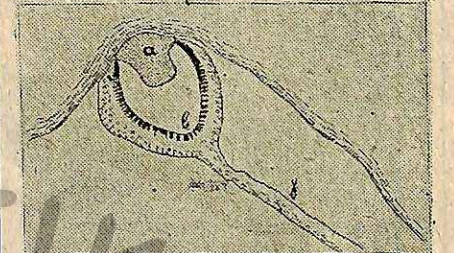
Τὸ πλέον, πάντως, ἐντυπωσιακὸν παράδειγμα «τρίτου ὀφθαλμοῦ» συναντᾷται σήμερον εἰς τὴν σαύραν τῆς Νέας Ζηλανδίας τουατάρας (σφηνοδόντα τὸν στικτόν), τὸ μόνον ἐπιζῶν μέλος ὁμάδος ἑρπετῶν, τῶν λεγομένων ρυγχοκεφάλων, τὰ ὁποῖα ἔζησαν κατὰ τὴν τριάζσαν περίοδον, τὸ ὅποιον διὰ τοῦτο συγκαταλέγεται μετὰ τῶν λεγομένων «ζῶων ἀπολιθωμάτων». Ὁ τρίτος ὀφθαλμὸς τοῦ ζώου αὐτοῦ εὐρίσκειται ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς καὶ περιλαμβάνει διαφανὴ φολίδα, περιέργου σχήματος φακόν, ὑποτυπώδη, ἀμφιβληστροειδῆ καὶ καλῶς ἀνεπτυγμένον νεῦρον, πού συνδέει τὸν ἀμφιβληστροειδῆ μὲ τὸν ἐγκέφαλον. Τὸ ὅλον ὄργανον εὐρίσκειται ἐντός ὁπῆς τοῦ κρανίου, πού ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ ἀνοίγμα τὸ συναντῶμε-

Τὸ κρανίον τῆς τουατάρας ὅπως φαίνεται ἐκ τῶν ἄνω. Τὸ τόξον δεικνύει τὴν θέσιν ὅπου εὐρίσκειτο τὸ λεγόμενον «τρίτο μάτι».

νον εἰς τὰ κρανία τῶν ἐκλειψάντων ἑρπετῶν καὶ ἀμφιβίων. Αἱ διαστάσεις πάντως τούτου εἶναι πολὺ μικρότεροι ἀπὸ τὰς τῶν πραγματικῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ζώου.

Πολλὰ προσπάθειαι ἐγίναν διὰ τὴν ἐξηγησὴν τῆς λειτουργίας τοῦ «εἰς τὸν ὀφθαλμὸν» τῆς τουατάρας καὶ τῶν ἄλλων σπονδυλῶδων. Μερικοὶ ἠθέλησαν νὰ συγκρίνουν αὐτὸν πρὸς τοὺς ἄλλους ὀφθαλμικούς πού παρατηροῦνται εἰς τὰ ἐντομα καὶ ἄλλα ἀρθρόποδα, δὲν φαίνεται ὁμοίως νὰ ἔχουν σχέσιν πρὸς αὐτοὺς. Τὰ ἐξαντλητικά πειράματα διαφόρων ἐρευνητῶν ὡδήγουν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι μάλλον αὐτὸς δὲν ἔχει ὀπτικὰς ἰκανότητας καὶ ὅτι δὲν εἶναι εὐαίσθητος εἰς τὰς μεταβολὰς τοῦ φωτισμοῦ. Ἐπρωτάτῃ καποτε ἡ γνώμη, ὅτι διὰ τὰ ἑρπετὰ τοῦ παρελθόντος ἦτο ἐν αἰσθητήριον ὄργανον πού ἐκρησιμοποιετο διὰ νὰ εἰδοποιῇ τὰ ζῶα περὶ τῆς ἐντάσεως τῆς θερμότητος τοῦ τροπικοῦ ἡλίου. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη υποστηρίζεται ἡ ἀπόψις ὅτι ὁ τρίτος ὀφθαλμὸς τῆς τουατάρας ἀπορροφᾷ θερμότητα ἀπὸ τὸν ἥλιον διὰ νὰ θερμαίνῃ τὸν ἐγκεφάλον τοῦ ζώου. Καμία ἀπὸ τὰς ἐρμηνείας αὐτὰς δὲν ἰκανοποιεῖ πλήρως καὶ εἰς τὴν βάσην τοῦ τοῦ πρόβλημα παραμένει ἀκόμη ἀγνώστου. Ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐπίφυσιν τοῦ ἀνθρώπου δὲν γνωρίζομεν πολλὰ πράγματα. Ἐν ὄργανον, πάντως, τὸ ὅποιον εἶναι τόσον διαδεδομένον ὅχι μόνον μετὰ τῶν ζώων πού ζοῦν σήμερα, ἀλλὰ καὶ ἄλλων πολλῶν τῶν παρωχημένων ἐποχῶν, δὲν ἡμπορεῖ παρὰ νὰ ἦτο σημαντικωτάτης σημασίας. Τὸ γεγονός δὲ ὅτι καὶ σήμερον ἐπιμένει νὰ ὑφίσταται, ἔστω

Τομὴ τοῦ «τρίτου ὀφθαλμοῦ» τῆς τουατάρας, μὲ τὸν περίεργον σχήματος φακόν του (=α), τὸν ὑποτυπώδη ἀμφιβληστροειδῆ (=β) καὶ τὸ νευρὸν στέλεχος (=γ), πού συνδέει τὸν ὀφθαλμὸν μὲ τὸν ἐγκέφαλον.

καὶ ὑπὸ μορφήν ἡλλοιωμένην, ὡδηγεῖ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ λειτουργία του εἶναι ἀπαραίτητος ἀκόμη εἰς τὸν ὁργανισμόν. Ὅπως ὅποτε ἡ γνώμη ὅτι ἀποτελεῖ αὐτὴ τὸ τελευταῖον λείψανον ἓνός δευτέρου ζεύγους ὀφθαλμῶν, πού οἱ ὁπαμεμακρυσμένοι πρόδρομοί μὰς ἔφερον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν, ὀφείλει, ἴσως νὰ μὰς ἐμβάλλῃ εἰς μελαγχολικὰς σκέψεις. Ἄν γνωρίζομεν τὰ αἰτία, πού προκαλοῦσαν τὸν ἐκφυλισμὸν τῶν, θὰ ἦτο, πάντως, λίαν εὐπρόσδεκτος, ἔστω καὶ εἰς ἀκόμη ὀφθαλμὸς, ἐπὶ τῆς κορυφῆς, μάλιστα τῆς κεφαλῆς μὰς.

ΟΙ ΒΟΥΒΑΛΟΙ ΤΟΥ ΑΡΝΧΕΜ

Εἰς τὴν περιοχὴν «Ἀρνχεμ» τῆς Αὐστραλίας, ζοῦν χιλιάδες ἀγριοὶ βουβαλοὶ, οἱ ὁποῖοι ἔχουν πληθυνθῇ τόσον πολλοί, ὥστε ἀποτελοῦν δημόσιον κίνδυνον. Οἱ βουβαλοὶ αὗτοὶ εἰσπύχθησαν πρὸς 100 καὶ πλέον ἐτῶν ἀπὸ τὴν νῆσον Λιμὸρ διὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ ἐδάφους τῆς Αὐστραλίας, ἀλλὰ περιήλθον μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου εἰς ἀγρίαν κατάστασιν. Ἡ κυβέρνησις τῆς Αὐστραλίας σκέπτεται νὰ ὁργανώσῃ συστηματικὴν ἐκστρατείαν διὰ τὴν ἐξόντωσιν τῶν ἐπικινδύνων βουβάλων, πού θάβουν συχνὰ καὶ εἰς κατακνημένους περιοχάς.

Κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας εἰς τὴν περιοχὴν Οὐέσσα, παρὰ τὸν ποταμὸν Σανγκά, νοτίως τοῦ Γαλλικοῦ Ἰσημερινοῦ, τῆς Ἀφρικῆς, οἱ γορίλλαι ἔχουν ἀποβῆ πολλὴ ἐπικίνδυνος διὰ τοῦ ἐθαγνέως, ἐπιτιθέμενοι πρὸ πάντων ἐναντίον γυναικῶν καὶ παιδίων, διότι οἱ ἄνδρες, κατὰ τὰ ἔθνη τῆς περιοχῆς παρμένοντες εἰς τὰ καίρια τῶν ἀνασπασμένων, ἐνῶ αἱ γυναῖκες

καὶ τὰ παιδιὰ τῶν ἐργάζονται εἰς τὰς φυτείας μπατανῶν.

Κατὰ τὴν ξηρὰν ἐποχὴν, ὅτε ἀρχίζουν νὰ ἐλαττώνωνται ὕδωρ καὶ τροφή εἰς τὰ βάθη τοῦ δάσους, οἱ γορίλλαι ἐπιτίπτει κατὰ τῶν φυτῶν τῶν αὐτοχθόνων καὶ προξενεῖ εἰς αὐτὰς μεγάλας καταστροφάς.

Ἐὰν ἀπροσδοκῆτως συναντηθῇ μετ' ἄνθρωπον καὶ νομίσῃ ὅτι κινδυνεύει, ἐξεγείρεται, ἐκπέμπει ἐκ βάθους τοῦ στήθους θρυλητὸν καὶ διὰ τῶν γιγαντιαίων αὐτοῦ πυγμῶν γρονθοκοπεῖ τὸ εὐρύτερον αὐτοῦ στήθος. Ἐὰν ἔχη κανεὶς τὴν ἀτυχήσαν νὰ πληγώσῃ αὐτὸν ἐλαφρῶς, ἡ φυγὴ ἀπέναντι αὐτοῦ εἶναι ἀδύνατος, ὑπερβάσις δὲ δι' ἄλλων μέσων, πλὴν τῶν ὅπλων, εἶναι μὴδὲν.

Ὅταν ἑνὶς γορίλλας ἐνοχληθῇ, γίνε-

ται τότε τρομερὸς καὶ μανιώδης καὶ ἐπιτίθεται ἀδυστάκτως κατὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ εἶναι ἱκανὸς νὰ ξεκοιλίῃσῃ ἕνα ἄνθρωπον μετὰ ἕνα μόνον λάκτισμα ἢ νὰ τοῦ σπάσῃ τὸ κρανίον μετὰ τὴν ἰδίαν ἐκκολίαν μετὰ τὴν ὀπίαν ὁ καρυοθραύστης σπάζει τὰ καρυδιά.

Τὴν αὐτὴν εἰκόνα ἐσχέδισσε Γάλλος καλλιτέχνης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πληροφοριῶν περὶ ἐπιθέσεως γορίλλων ἐναντίον γυναικῶν, πού ἐργάζονται εἰς φυτείας μπατανῶν εἰς τὴν περιοχὴν Οὐέσσα.

Κάτω ἀριστερὰ δημοσιεύομεν μίαν φωτογραφίαν γυναικῶν τῆς φυλῆς Μ'Μπέτι, εἰς τὴν περιοχὴν Λικουάλα τοῦ ποταμοῦ Σανγκά, ἐνῶ περιμένουν τὴν διανομὴν κρέατος ἐνὸς γορίλλα, πού ἐφόνευσε μίαν ἐξερευνητικὴ ἀποστολὴ Εὐρωπαϊκῶν.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΙΠΠΟΥ

Ἀπὸ τὸ πενταδάκτυλον Ὑρακοθήριον, πού ἔζησε πρὶν ἀπὸ 50 ἑκατομμύρια χρόνια εἰς τὸ σημερινὸν μονοδάκτυλον εὐγενὲς ζῶον.

Πολλὰς ἑκατοντάδας χρόνια πρὶν ἀπὸ τὴν ἐποχὴν, μας βασιλεὺς τῆς πόλεως Πίσσης, παρὰ τὴν Ὀλυμπίαν, ἦτο ὁ Οἰνόμαος, ὁ ὁποῖος εἶχε μίαν ὠραιότατην κόρη, τὴν Ἰπποδάμειαν. Τὸ κάλλος τῆς εἶχε προσελκύσει πολλοὺς μνηστήρας. Δυστυχῶς ὁμως ὁ βασιλεὺς, ὁ ὁποῖος εἶχε εἰς τὴν διάθεσίν του ἵππους ταχεῖς σὰν τὸν ἀνεμὸν, εἶχε δηλώσει ὅτι θὰ ἐδίδοι τὴν Ἰπποδάμειαν εἰς ἐκεῖνον μόνον, πού θὰ ἠγωνίζετο μαζί του εἰς τὴν ἀρματοδρομίαν καὶ θὰ τὸν ἐνίκη. Δώδεκα ὑποψήφιοι παρουσιάσθησαν, ἀλλ' ὅλοι ἐνίκηθησαν καὶ ἐπλήρωσαν μετὰ τὴν ζωὴν τὴν ἀγάπην τῶν πρὸς τὴν βασιλοπούδα διότι, κατὰ τὴν συμφωνίαν, ὁ ἠττώμενος εἰς τοὺς ἀγῶνας θὰ ἀπεκεφαλίζετο. Οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ διεκδικήσῃ πλεον τὴν νίκην ἀπὸ τὸν βασιλέα, ὅτε μίαν ἡμέραν, ὅλως ἀπροσδοκῆτως, ἐνεφανίσθη ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἀρματος ὁ νεαρὸς Πέλοψ, προστατευόμενος τοῦ θεοῦ τῆς θαλάσσης Ποσειδῶνος, ὁ ὁποῖος καὶ εἶχε δανείσει εἰς αὐτὸν τοὺς πτερυγούς του ἵππους. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ὁ βασιλεὺς δὲν θὰ ἐνίκητο, ἴσως, ἐὰν ὁ προστατευόμενος τῶν θεῶν δὲν κατέφευγεν εἰς τὴν ἀπάτην. Μετὰ τὴν συνδρομὴν τῆς Ἰπποδαμείας, ἡ ὁποία τὸν ἠγάπησε περιπαθῶς, ἐπέτυχεν νὰ παρασύρῃ μετὰ τὸ μέρος του τὸν ἥνιοχον τοῦ βασιλέως Μυρτίλον, ὁ ὁποῖος ἐδέχθη νὰ τοποθετήσῃ ἄλλους ἐκ κηροῦ εἰς ἕνα τῶν τροχῶν τοῦ ἀρματος του. Ἔτσι, μετὰ ὀλίγον χρόνον διαδρομῆς τὸ ἄρμα τοῦ βασιλέως διελύθη, ὁ Οἰνόμαος ἐφονεύθη, ἐνῶ ὁ Πέλοψ, ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ ἵππου, ἐφθασεν εἰς τὸ τέρμα καὶ ἐγένετο κύριος τῆς Ἰπποδαμείας.

Μὲ αὐτὴν τὴν ἱστορίαν ἔρωτος ὁ ἵππος εἰσέρχεται εἰς τὸν πολιτισμὸν μας. Κατὰ τὸν ἱστορικὸν Διόδωρον εἰς τὸ κατόρθωμα τοῦτο τοῦ Πέλοπος οφείλεται ἡ θέσπισις τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους ἀπέρρευσαν, διὰ μέσου τῶν ἀρματοδρομιῶν τῶν Ῥωμαίων, αἱ σημεριναὶ ἱπποδρομίαι.

Διὰ τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας ὁ ἵππος ἦτο ζῶον μεγάλης σημασίας, διὰ τοῦτο καὶ ὑπῆρξε τὸ ἀντικείμενον πολλῶν μύθων, τῶν ὁποίων τὰ ἴχνη εὐρίσκωμεν τὸσον εἰς τὴν Τέχνην, ὅσον καὶ εἰς τὴν Ὀρθοκρίαν. Ἐξετιμάτο ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐθαυμάζετο ὁχι μόνον διὰ τὴν χρησιμότητά του εἰς τὰς μεταφορὰς καὶ τὸν πόλεμον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ὠραιότητά του. Ἡ μυθολογία ἀπέδιδεν εἰς αὐτὸν καταγωγήν θεϊάν. Γενικῶς τὸ ζῶον ἐμφανίζεται πανταχοῦ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Ἀς μὴ λησμονώμεν τὸν ξύλινον δούρειον ἵππον, διὰ τοῦ ὁποίου οἱ Ἕλληνες κατόρθωσαν νὰ κατακτήσουν τὴν Τροίαν. Τὴν ἀθανασίαν, ἀφ' ἑτέρου, ἐκέρδιξεν ὁ Βουκέφαλος, ὁ θρυλικὸς ἵππος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ὁ ὁποῖος ὁφείλει τὴν φήμην του ὁχι μόνον εἰς τὸ γεγονός ὅτι εἶχε τὸ ἐξαιρετικὸν προνόμιον νὰ μεταφέρῃ τὸν κατακτητὴν εἰς τὰς λαῖς του τὰς ἐκστρατείας ἀνὰ τὰ βάθη τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Αἰγύπτου, ἀλλὰ καὶ διότι, ἐπὶ πλέον ἔφερε τρεῖς δακτύλους. Ἡ τοῦτο μίαν ἀνατομικὴ ἀνωμαλία ἐξαιρετικῶς σπανία, δεικνύουσα τὴν ἐπιστροφὴν πρὸς μίαν ἀπὸ τὰς προγονικὰς μορφὰς τοῦ σημερινοῦ ἵππου, αἱ ὁποῖαι μετὰ τὴν σειρὰν τῶν κατ'ἀγόντων ἀπὸ ἄλλων ἀκούη παλαιότερα χοροφάγα ζῶα μετὰ δακτύλους, πού ἔζησαν πρὶν ἀπὸ 50 ἑκατομμύρια περίπου χρόνια.

Εἶναι καιρὸς νὰ ἀφήσωμεν τὴν μυθολογίαν καὶ τὴν ἱστορίαν, καὶ νὰ ἀναζητήσωμεν μέσῃ εἰς τὰ παλαιοντολογικὰ στοιχεῖα τὴν πραγματικὴν καταγωγὴν τοῦ ἵππου, ὅπως μᾶς ἀποκαλύπτεται σήμερον

μετὰ τὴν σπουδὴν τῶν ἀπολιθωμένων εὐρημάτων.

Ἀπὸ τὸ πενταδάκτυλον Ὑρακοθήριον εἰς τὸν μονοδάκτυλον ἵππον.

Ἡ ἱστορία ἡ ἀκριβέστερον ἡ προϊστορία τοῦ ἵππου ἀρχίζει πρὶν ἀπὸ 50 περίπου ἑκατομμύρια χρόνια, ὅταν, ἐν εἰδος ὄνου ἐν σμικρογραφίᾳ, πού εἶχε τὸ μέγε-

θος μεγάλης γάτας, ἔκαμε τὴν ἐμφάνισίν του μέσα εἰς τοὺς φυσικοὺς λειμῶνας καὶ τὰς ἀδενδροὺς ἐκτάσεις τῶν περιοχῶν πού ἐμελλον βραδυτερον νὰ σχηματίσῃ, τὴν Εὐρώπην. Πολλὴ περισσότης, ὁμως, διαδεδομένη ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν. Πρὸς νῆον ὄνον παρομοιάζον τὸ ζῶον αὐτό, ἀν καὶ δὲν ἔφερε τὰ χαρακτηριστικὰ μεγάλα ὦτα τοῦτο. Εἶχε τὴν οὐρὰν ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένην καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπιμήκη, ἀπολήγουσαν εἰς ὀξύ ρύγχος. Οἱ ὀδόντες του προσομοιάζον περισσότερον πρὸς τοὺς τοῦ πηλίκου καὶ τοῦ ἀνθρώπου, μετὰ τὸς κοπιήρας, τοὺς κυνῶντας, τοὺς προγομφίους καὶ γομφίους ὅλως διαφόρους μετὰ τῶν. Μεγαλύτερον ὁμως ἐνδιαφέρον παρουσιάζον οἱ πόδες του, πού ἀπέληγον εἰς πέντε δακτύλους, ἀνεξαρτήτως, τῶν ὁποίων ἡ τελευταία φάλαγξ, ἡ τρίτη, περιεβάλλετο ἀπὸ μίαν μικρὰν δακτύλον.

Εὐρισκόμεθα τότε εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς τριτογενούς περιόδου. Ὁ πρόγονος αὐτῶς

ἀπὸ τὸν ὁποῖον κατ'ἀγόντων τόσοι οἱ ἵπποι, ὅσον καὶ τὰ μηρυκαυτικά, ἴσως δὲ καὶ αὐτὰ τὰ σαρκοφάγα καὶ οἱ πρωτεύοντες, εἶναι τὸ καλούμενον Ὑρακοθήριον. Ἀπ' εὐθείας ἐξ αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν διεύθυνσιν πού μᾶς ἐνδιαφέρει, προέκυψεν ὁ ἀμερικανικὸς Ἡώϊππος, μικρὸσωμος ἵππος, ὕψους 30 ἕως 60 ἑκατοστομέτρων κατὰ τὸ ἀκρώμιον, ὁ ὁποῖος ἔφερεν ἥδη τέσσαρας δακτύλους εἰς τοὺς ἐμπροστίους πόδας καὶ μόνον τρεῖς εἰς τοὺς ὀπίσθιους. Ὁ Ἡώϊππος ἔζησε κατὰ τὴν ἡώκαινον ὑποπερίοδον πρὶν ἀπὸ 45 ἑκατομμύρια περίπου χρόνια.

Θὰ ἦτο πολὺ κουραστικὸν νὰ παρακολουθώμεν μετὰ ὅλας τὰς λεπτομερείας τὴν ἐξελίξιν, ἡ ὁποία ἀπὸ τὸν Ἡώϊππον, τὸν πρῶτον ἀσθεντικὸν πρόγονον τοῦ σημερινοῦ ἵππου, ὠδήγησεν εἰς τοὺς πραγματικὸς ἵππους, τῶν ὁποίων εὐρίσκωμεν σήμερον τὰ ἀπολιθώματα. Περιορίζομεθα μόνον εἰς τὴν ἀναγραφὴν τῶν κυρίων σταθμῶν τῆς ἐξελίξεως ταύτης.

Τὸν Ἡώϊππον διεδέχθη, κατὰ τὴν δι' ἀρκείαν τῆς ἡώκαινου, ὁ Ὁρόϊππος, ὁ ὁποῖος δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸν πρῶτον, παρὰ μόνον κατὰ τὸ ἀνάστημα πού εἶναι ἐλαφρῶς ὑψηλότερον. Κατόπιν ἐμφανίζεται, πάντοτε εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ὁ Μεσοῖππος, τῆς ὀλιγοκαινου ὑποπεριόδου πού ἔζησε πρὶν ἀπὸ σαράντα περίπου ἑκατομμύρια χρόνια. Δὲν φέρει πλέον αὐτὸς παρὰ τρεῖς μόνον δακτύλους εἰς ἕκαστον πόδα καὶ ἔχει τὸ ἀνάστημα μεγαλύτερον, ὕψους 80 περίπου ἑκατοστομέτρων. Ἀκόμη βραδυτερον, πρὶν ἀπὸ τριάντα περίπου ἑκατομμύρια χρόνια, κατὰ τὴν Μεισοκαινον περίοδον, ἐμφανίζεται ὁ Μερύϊππος, κατὰ τι μεγαλύτερος. Ἐξακολουθεῖ οὗτος νὰ φέρῃ τρεῖς δακτύλους εἰς ἕκαστον πόδα, ἀλλὰ δὲν βαδίζει, πλέον παρὰ μόνον ἐπὶ τοῦ μεσαίου καὶ μεγάλου, ἐνῶ οἱ δύο πλάγιοι δὲν ἐγγίζουσι τὸ ἔδαφος. Τέλος, πρὶν ἀπὸ δέκα περίπου ἑκατομμύρια χρόνια, τὸν Μερύϊππον διαδέχεται ὁ Πλειόϊππος, τῆς Πλειοκαινου ὑποπεριόδου, ὁ ὁποῖος δὲν φέρει πλέον παρὰ ἕνα μόνον δακτύλον εἰς ἕκαστον πόδα· οἱ δύο πλάγιοι ἔχουν περιορισθῇ εἰς τὴν κατάστασιν δύο λεπτῶν δακτύλων ἐκφύσεων. Ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὸν πλειόϊππον αὐτὸν ἀνέκυψεν ὁ ἀπολιθωμένος ἵππος (Equus fossilis) τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, ἀπὸ τὸν ὁποῖον προέρχονται οἱ σημερινοὶ ἵπποι. Ἔτσι βλέπομεν ὅτι εἰς τὰ ζῶα αὐτὰ οἱ δακτύλοι, μέσα εἰς τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν 50 περίπου ἑκατομμυρίων ἐτῶν, ἐγένον διαδοχικῶς ἀπὸ πέντε, τέσσαρες, κατόπιν τρεῖς, καὶ τελικῶς ἕνας. Ταῦτα χρόνια, τὸ ἀνάστημα τῶν ζῶων αὐτῶν προοδεύει, ἐνῶ οἱ πόδες τῶν γίνονται λεπτότεροι καὶ ἐπιμηκέστεροι. Πρόκειται περὶ μίαν πραγματικὴν προσαρμογὴν εἰς τὸν δρόμον, εἰς τὴν ταχύτητα ἐπάνω εἰς τοὺς ἀκαλύπτους τόπους, ὅπου συνήθως ἔζον.

Ἡ μετανάστευσις ἀπὸ τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὴν Εὐρώπην.

Ἀλλ' ἀφ' ἧς ἐποχῆς οἱ πρόγονοι τοῦ ἵππου ἤρχισαν νὰ ἀντιλαμβάνωνται ὅτι διαβέβαιον μέσα μετακινήσεως σπανίας ἀποτελεσματικότητος, θὰ ἐσκεφθῶσαν ἴσως ὅτι δύνανται πλέον νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν μόνον ζωὴν εἰς τὸ ἴδιον περιβάλλον καὶ νὰ ἐπιχειρήσουν μετακινήσεις μεγάλης ἀκτίνας. Καὶ πρῶτος ὁ Μεσοῖππος ἐγκαταλείπει τὴν Ἀμερικὴν διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Εὐρώπην. Δὲν γνωρίζομεν πολλὰ πράγματα διὰ τὸν δρόμον πού ἠκολούθησεν τὰ ζῶα κατὰ τὸ πέρασμά των ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡπείρου εἰς τὴν ἄλλην. Μερικοὶ ἱσχυρίζονται ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ Εὐρώπη καὶ ἡ Ἀμερικὴ συνδεόταν διὰ μίαν ἡπειρωτικὴν γεφυρὰς πού εὐρίσκειτο εἰς τὴν θέσιν πού σήμερον καλύπτεται ἀπὸ τὰ ὕδατα τοῦ Βορείου Ἀτλαντικοῦ. Ἐξαιρετικῶς γνωστὸν δὲν εἶναι ὅτι ὑπῆρχε πρῶτον ἡ γέφυρα αὐτή. Πιθανότερον εἶναι ἡ ἐκδοχὴ ὅτι οἱ πρόγονοι τοῦ ἵππου ἐφθασαν εἰς τὴν Εὐρώπην, προερχόμενοι ἀπὸ τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν, διὰ μέσου τῆς Ἀλάσκας καὶ

Το ρωσικόν έργοστάσιον «Μοσραν-τγέν» ήρξισε την μαζικήν παραγωγήν νέων έγκαταστάσεων διά την χρησιμοποίησιν εις την ιατρικήν και την βιομηχανίαν των ραδιενεργών ακτινοβολιών. Είς την Ρωσίαν με τας έγκαταστάσεις αυτές εργάζονται ήδη πολλοί επιστήμονες, ιατροί, μηχανικοί, εις 150 πόλεις της χώρας. Οι ιατροί χρησιμοποιούν τας εγκαταστάσεις ταύτας διά θεραπευτικούς σκοπούς, ως επίσης και κατά την διάγνωσιν των ασθενειών, οι επιστήμονες διά την μελέτην της μεταβλητότητας της ύλης εις τον οργανισμόν των ζώων και των φυτών, οι μηχανικοί διά τον έλεγχον της ποιότητος των τετηγμένων μετάλλων των υφικαμιών, της ποιότητος της συγκολλησεως των λεβήτων, των σιδηροδοκών και άλλων κατασκευών. Λίαν προσεχώς εγκαταστάσεις χρησιμοποιήσεως των ραδιενεργών ακτινοβολιών θα άποσταλάσων εις την Ούγγαριαν, Πολωνίαν, Κίναν και άλλας χώρας.

του Βεριγγείου πορθιού, ο όποιος τότε ήτο πλήρης (και σήμερα, άλλωστε, έχει πλάτος ολίγων δεκάδων χιλιομέτρων), και κατόπιν διά μέσου της Κεντρικής Ασίας. Δεν είναι μετά δεκαετίες γνωστόν εάν αυτός ούτος ο Μεσόπτερος έτραγάμ-τοποίησε την μετανάστευσιν αυτήν ή κάποια πληθυστάτος πρόγονός του. Τό βέβαιον πάντως είναι ότι ο Μεσόπτερος ένεφανίσθη εις την Εύρώπην πριν από 40 περίπου εκατομμύρια έτη και εξελίχθη εκεί διά να δώση γένεσιν εις τό περίφημον ίππάριον, μικρόσωμον ίππον, έξασφαισθέντα ήδη, τον όποιον μερικοί εσφαλμένως θεωρούν ως άμεσον πρόγονον του σημερινού ίππου, ενώ εις την πραγματικότητα δεν πρόκειται παρά περί ενός εξαδέλφου τούτου πολύ άπομεικρούμένου. Τό ίππάριον είναι έν συντομία άπο-τυχούσα μορφή ίππου, τό άκρον μίας σειράς χωρίς μέλλον, διότι πρέπει να έχωμεν υπ' όψην ότι κατά την εξέλικτικήν πορείαν των οργανισμών, πρό της διαμορφώσεως ενός ζωϊκού τύπου, ή φύσις, εις τας πλείους των περιπτώσεων, «ψηλαφεί» και πραγματοποιεί πρωτότυπα εις αριθμόν κατά τό μάλλον ή ήττον μεγάλον, εκ των οποίων έν μόνον επιζή και γνωρίζει την επιτυχίαν. Ούτω, π.χ. εκ των θηλαστικών πέντε δοκιμαί έγιναν διά των τύπων του ρινόκερωτος, τέσσαρες διά των τύπων του έλέφαντος, από της άπό-ψεως δε αυτής τό ίππάριον πρέπει να θεωρηθή ως μία άποτυχούσα δοκιμή διά τον ίππον.

Βραδύτερον έφθασεν εις την Εύρώπην, διά του Βεριγγείου πορθιού και της Κεντρικής Ασίας (την φοράν αυτήν γνωρίζομεν τούτο μετά δεκαετίες), ο πραγματικός ίππος, άπόγονος του Πλειοίππου. Περιέργον είναι τό γεγονός ότι ο ίππος αυτός διητηρήθη και εξελίχθη εις την Ασίαν, την Εύρώπην, ίσως δε και εις την Αφρικήν, κατά τας χιλιετηρίδας που διέρρευσαν έκτοτε, ενώ εις την Αμερικήν, όπου έγεννήθη, έξηφανίσθη πλήρως διά λόγους που παραμένουν άκόμη σκοτεινοί. Μόνον κατά τας άρχας του 16ου αιώνος, και μετά την ανακάλυψιν του Νέου Κόσμου εισήχθη και πάλιν υπό των Ισπανών κατακτητών ο ίππος εις την Αμερικήν, προερχόμενος ήδη εκ της Εύρώπης.

Ούτω, κατά την αΰγην της τεταρτογενούς περιόδου έχομεν εις την Εύρώπην τον γνήσιον πλέον ίππον, ένα ίππον με τούς γομφίους οδόντας όλους όμοιους, προσσημειμένους εις την μάσησιν των φυτών, με τούς μακρούς πόδας άπολήγοντας εις ένα μόνον δάκτυλον, του όποιου ή τελευταία φάλαγξ περιβάλλεται από μίαν όπλήν,

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

Καλλιέργεια... γεωσκωλήκων

Όλοι οι γεωπύνοι αναγνωρίζουν την μεγάλην ώφελιμότητα των γεωσκωλήκων, των μεγάλων αυτών παραγωγών χούμου. Υπολογίζουν ότι οι 150 χιλιάδες σκώληκες που, κατά τους μετριοτέρους υπολογισμούς αποτελούν τον πληθυσμόν ενός έκταρίου γης, παράγουν έτησίως 55 τόνους χούμους. Κατ' άλλους πάλιν υπολογισμούς, των Αγγλων άρμολιών, ο όγκος χούματος τό όποιον καταναλίσκουν οι σκώληκες διά να τον άποδώσουν πάλιν άλλ' έμπλουτισμένον, ανέρχεται εις 25 τόνους. Όπωςδήποτε ή χρησιμότης των γεωσκωλήκων ώθησε τούς Αμερικανούς να δημιουργήσουν άγροικίας δι' αυτούς. Συγκεκριμένως εις την Καλιφόρνιαν υπάρχουν ίδρύματα ειδικά τό όποια είναι εις θέσιν να έφοδιάζουν τούς άγοραστάς με 500 χιλιάδας σκωλήκων ήμερησίως, εις δέ τας Κάτω Χώρας προσφεύγουσιν εις τας υπηρεσίας των σκωλήκων αυτών όταν θέλουν να αξιοποιήσουν τά πόλντερ τό όποια προέκυψαν μετά τας πλημμύρας του 1953. Ένας Γερμανός άγρότης έγκατέστησεν επίσης άγροικίαν γεωσκωλήκων, τούς όποιους διαδέτει αντί ενός και ήμισους μάρκου κατά κυτίον των 100 τεμαχίων.

Ένοπλοι φρουροί του...γκουανό

Έάν ή Κυβέρνησις του Περού δεν είχε προέλθει εις την λήψιν των τόσων αυστηρών μέτρων προστασίας του γκουανό, ασφαλώς από πολλών έτών ή χώρα θα είχε στερηθή μίας των κυριότερων φυσικών πηγών του πλούτου της. Η Έταιρία Διαχειρίσεως του γκουανό διαθέτει επί των νήσων, όπου φαλεύουν κορμοράνοι και πελεκάνοι, ειδικώς εξωτισμένον προσωπικόν διά την άπομάκρυνσιν των ανεπιθύμητων άρπακτικών πτηνών και των περισσότερον επικινδύνων κλεπτήν. Έχει επίσης άνεγειρεί προχώματα εκ σιμέντου, κατά μήκος των άκτών ίνα μη τό πολύτιμον λίπασμα παρασύρεται προς την θάλασσαν. Τό περιεργότερον έν τούτοις των μέτρων είναι ή απαγόρευσις εις τά παραπλέοντα τας άκτάς πλοία να θέτουν εις κίνησιν τας σειρήνας των... διά να μη τρομάζουν τά πτηνά!

Όρμύνη έντόμου

Πρό ολίγων μηνών δύο Γερμανοί βιολόγοι, ο Α. Μπούτεναντ και ο Π. Κάροσον, έπέτυχον να άποκτήσουν, εις κρυσταλλικήν κατάστασιν, την όρμύνην, ή όποια ρυθμίζει την άλλαγην του δέρματος και τας μεταμορφώσεις του μεταξοσκώληκος. Είναι ή πρώτη φορά καθ' ήν έπετεύχθη άπομόνωσις όρμόνης έντόμου εις καθαράν κατάστασιν. Διά να επιτύχουν την άπόκτησιν 25 χιλιοσμών του γραμμαρίου εκ της όρμόνης ταύτης έχρησιμοποίησαν ως πειραματόζωα 500 χιλιογράμμια προνυμφών μεταξοσκώληκος. Δέκα έκταμιμυριστά του γραμμαρίου εκ τού καθαρού τούτου προϊόντος άρκούν διά να προκαλέσουν την με-

ταμόρφωσιν του δόμβικος της αίλαντου (δρωμόδεδνδρου) και 75 έκταμιμυριστά διά την μεταμόρφωσιν της κρεατούρας! Αι πρώται χημικαί αναλύσεις της όρμόνης ταύτης απέδειξαν ότι ουδεμίαν παρουσιάζει σχέσηιν προς τας μέχρι τούδε γνωστάς όρμόνας, διότι ή συνθεσις της είναι όλως διάφορος.

Η έλαφος του πάτερ Δαυίδ

Περιεργότατη είναι ή ιστορία της έλαφου του πάτερ Δαυίδ (Έλάφουρας Νταβιντιάνους) ενός ζώου που άριθμεί ζώνη τεσσάρων περιπου χιλιετηριδών, ώστε να μη θεωρηθή υπερβολή αν χαρακτηρισθή ως «άπολιθωμα έν ζωή». Τό 1865 ο πάτερ Δαυίδ, ιεραπόστολος έν Κίνα, αντίκρυσε διά πρώτην φοράν τό ζώνον αυτό, σκαρφαλωμένον επί του τοίχου του Αυτοκρατορικού Πάρκου του Πεκίνου. Χάρεις ής διπλωματικής ένεργείας και εις ώρισμένα ανταλλάγματα κατέστη δυνατόν να άποσταλούν εις Εύρώπην μερικά νεαρά ζεύγη έλαφούρων και μερικοί σκελετοί προσποδισάντων. Η ένεργεια αυτή απέδειχθη σωτηρία, διότι τό είδος των ζώων αυτών εξέλιπεν ολοσχερώς από την Κίναν και γενικώς από την Άπω Ανατολήν. Πλημμύρια λιμοί, πόλεμοι, έπέφεραν τον άφανισμόν της άγέλης, ή όποια εξετρεφέτο εις τό Αυτοκρατορικών Πάρκων. Αι έπακολουθήσασαι παλαιοντολογικαί έρευναι απέδειξαν ότι ή Κίνα υπήρξε τό τελευταίον καταφύγιον του έλαφούρου από του έτους 2000 π.Χ. Σήμεραν τό είδος αντιπροσωπεύεται από τριάντα περίπου άτομα, κατεσπαρμένα ανά τούς ζωολογικούς κήπους της Εύρώπης και από τό άραιότατον κοπάδι των 250 έλαφούρων τούς όποιους έκτρέφει ο δούξ του Μπέντφορντ εις τό πάρκον του Άββαείου του Γουώμπερν.

Η μεταφορά ζωντανών ιχθύων

Μία πρωτότυπος μέθοδος διατηρήσεως και μεταφοράς ζωντανών ιχθύων δοκιμάζεται υπό Δανών βιολόγων. Η μέθοδος συνίσταται εις την αναισθητοποίησιν των ιχθύων διά ένεσεως μικράς δόσεως εδιπών και εις την τοποθέτησιν των έντός ψυχρού ύδατος, τό όποϊον άκολουθως φέρεται βαθμιαίως εις βαθμόν ψύξεως. Τά τεμάχια του πάγου με τούς αιχμαλώτους των είναι έτοιμα προς μεταφοράν διά των ειδικών σιδηροδρομικών όχημάτων - ψυγείων ή των πλοίων - ψυγείων και μάλιστα εις μεγάλας άποστάσεις, δεδομένου ότι τό ψάρι ήμπορεί με τον τρόπον αυτόν να διατηρηθή έν ζωή επί ένα μήνα. Διά να τό άπελευθερώσουν από τον πάγον, προκαλούν την τήξιν του και ύψώνουν βαθμιαίως και μετά προσοχής την θερμοκρασίαν του ύδατος εις τούς 12 βαθμούς. Η τεχνική της ταιούτης διατηρήσεως χρήζει άκόμη βελτιώσεως, διότι ποσοστόν 38% των ψαριών δεν ζωντανεύουν... με τό ξαναζέσταμα.

Κάθε μητέρα ή ένα από τά ε-νήλικα μέλη της οικογενείας πρέπει να γνωρίζη την τεχνικήν των υποδο-ρειών και των ενδο-μυϊκών ένεσεων διά να ήμπορή να βοηθήσιν έν ώρα έπει-σούς ής ανάγκης τον άρρωστο. Πολ-λές φορές είναι τό-σον άμεσος ή ά-νάγκη έν ισχύσεως του οργανισμού με-μιά ένεσι, ώστε και ολίγων λεπτών μο-νο ν καθυστερήσις ήμπερει να έχη καταστρεπτικας συνεπειας.

Για να κάνουμε μιά ένεσι, πρέπει άπα-ραιτήτως να άπολυμάνωμε την σύριγγα και την βελόνα (έξακριβώνοντες πρώτα αν τό έμβολον της σύριγγας κινήται ομα-λώς, αν τό μετάλλινον ράμφος της βελό-νης έφαρμόζη καλώς επί του στομίου της σύριγγας και αν ή όπή της βελόνης είναι έλευθέρα, άλλως υπάρχει φόβος άμα τη πιέσει προς έξώθυσιν του ύγρου, ή βελό-νη να έκαθενδισιοθή ή και να επιτρέπη την διαρροήν του).

Προς τον σκοπόν αυτόν τοποθετούμε μέσα σε μιά μικρή κατασρόλα με κρύο νερό τά δύο κομμάτια της σύριγγας — ά-πεχωρίζοντες τό έμβολον από τό κύριον σώμα — την βελόνην και τό μετάλλινον ράμφος. Βάζομεν την κατασρόλα στην φω-τιά και άφαινομε να βράσθι τό νερό επί πέντε έως δέκα λεπτά. Τη βοηθεία μίας μικράς λαβίδας, άπολυμασμένης επίσης επάνω εις φλόγα, άποσύρομεν από τό καυ-τό νερό τά διάφορα εξαρτήματα και τά συναρμολογούμε. Άκουμπάμεν εις τά χεί-λη της κατασρόλας την σύριγγα και λαμ-βάνοντες την φύσιγγα που περιεχει τό υ-γρόν της ένεσεως, άποκόπτομε τον στε-νόν λαϊμόν της διά μιάς ειδικής λεπτής λί-μας ή τη βοηθεία ενός τεμαχίου δάμδα-κος άποστεριωμένου ή δρεγμένου εις αι-θέρα. Εις την μικράν όπήν της φύσιγγας εισάγομεν την βελόνην της σύριγγας και αρχίζομεν να σύρωμεν έλαφρώς προς τά έξω τό έμβολον. Κατά τον τρόπον αυτόν τό υγρόν της φύσιγγας αναρροφάται έν-τός του κυλινδρικού σώματος της σύριγγας. Μόλις τό υγρόν άναρροφηθή πλήρως, έξάγομεν την βελόνην από την κενήν πλε-ον φύσιγγα και άναστρέφοντες την σύριγγα — με την βελόνην προς τά άνω — ώ-βούμεν τώρα προς τά έντός τό έμβολον

Όταν ή βελόνη έσχωρήσιν έντός του συν-δετικού ιστού τό έμβολον πιέζεται διά βραδείας κινήσεως του άντικειρος της δε-ξιάς χειρός.

Διά να άπομακρύνωμε τον έντός της σύ-ριγγας αέρα, μέχρις ότου έξέλθη μία στα-γών ύγρου από τό έλευθερόν άκρον της βελόνης.

Όταν ή σύριγγς είναι πλέον έτοιμη διά

την ένεσιν, την τοποθετούμε κάπου προ-σεκτικά, ώστε ή βελόνη να μην έγγισθι πουθενά, ώσπου να έτοιμάσωμε τον άρ-ρωστο.

Αν τό υγρόν της φύσιγγας είναι έλαι-ώδες και συνεπώς παχύρρευστον, όπότε με δυσκολίαν αναρροφάται εις την βελό-νην, αλλά και δυσχερώς διοχετεύεται δι' αυτής υπό τό δέρμα, τότε άφ' ενός μετα-χειρίζομεθα βελόνην μεγαλυτέρας διατομής, άφ' έτέρου δε βουτού-με την φύσιγγα σε νε-ρό ζεστό ώστε τό υ-γρό να αναλύσθι.

Ένεσεις ύ-ποδόρειοι. Με-τάς ένεσεως αυτάς εί-σάγεται τό φαρμακευ-τικόν διάλυμα άπ' ευ-θείας εις τον υποδόρει-ον ιστόν. Η διά της μεθόδου ταύτης χορή-γησις φαρμάκων πα-ρουσιάζει τέσσαρα βα-σικά πλεονεκτήματα έν συγκρίσει προς την διά του στομάτους χορήγη-σιν. Πρώτον πλεονέ-κτημα είναι ή ταχύτης άπορροφήσεως του δια-λύματος και συνεπώς ή θεραπευτική έπένερ-γιά του έντός δραχυ-τάτου χρονικού δια-στήματος. Δεύτερον πλεονέκτημα: τό υγρόν δεν άλλοιούται — δ-πως συμβαίνει εις τον στομάχον, τά πεπτικά ύγρα του όποιου άλ-λοιώνουν τά συστατικά του φαρμάκου — και συνεπώς ένεργεί πλήρως. Τρίτον πλε-ονέκτημα: Ημπορούμεν να χορηγήσωμεν φάρμακα τά όποια δεν άνέχεται ο στομά-χος ή ο δυστροπος άσθενής και τέταρ-τον: Παρέχει την εύχέρειαν χορηγήσεως δόσεων κατά πολύ ισχυροτέρων έκείνων, που θα ήδύνατο να δεχθή ο στομάχος.

Αι υποδόρειαι ένεσεις γίνονται εις τας έπιφανείας εκείνων του σώματος, αι ό-ποιαι παρουσιάζουν άφθονον και χαλαρόν υποδόρειον ιστόν, δηλαδή: την έξω προ-σθίαν έπιφάνειαν των μηρών, εις την έξω έπιφάνειαν του θρακίονος, εις την χώραν του δελτοειδούς μυός (υπό τό όστον της ώμοπλάτης), εις την κοιλιακήν χώραν, τά πλάγια του θώρακος και τούς γλουτούς. (Ένεσεις ύγρου άνω των 10 κυβικών έκτα-τοστών προτιμότερον να γίνονται υπό την ώμοπλάτην ή υπό τό δέρμα της κοιλίας).

Η τεχνική της υποδόρειου ένεσεως δεν παρουσιάζει καμμίαν δυσχέρειαν, δεν δι-καίοιλογείται συνεπώς ή κατανόησιν της ανήλικης, άρνησις πολλών ανθρώπων να μάθουν να κάνουν ένεσεις, επί τη προφά-σει ότι φοβούνται μην κάνουν τον άλλον να πονέσθι ή μήπως σπάσθι ή βελόνα, και διάφορα άλλα. Δεν ήμπορεί να λογαρια-σθι πόσον τό τσίμπημα της βελόνης — μιάς στιγμής ύπόθεσις —, αλλά και πό-σον αν ποίμε ότι είναι, πρέπει να τον θε-ωρήσωμεν ως αναγκαίον κακόν. Άλλωστε εύκολα ήμπορεί κανείς να άσκηθι εις τον νεορίσμον της σύριγγας πρώτα επάνω σε άψητο ψάρι, σε πεπόνι, σε καρπούζι, σε

κάμωμεν την ένεσιν, με ένα κομμάτι δαμ-πάκι βουτηγμένο εις οινόπνευμα 90 βα-θμών, εις αϊθέρα ή, έν έλλείψει τούτου, εις κολώνιαν, τρίβοντες ολίγον δυνατά.

Πλύνομεν τότε τό δέρμα με τον δείκτην και τον αντίχειρα της άριστερας χειρός και τό άνασκήκονομε. Παίρνομεν τότε με τό δεξί χέρι την γεμισμένην σύριγγα και ώδοούμε την βελόνην της με άπότομον τα-χείαν κίνησιν κατά την βάση της άνασκη-κωμένης πιτυχής και παραλλήλως προς τό δέρμα. Διά την ώθησιν αυτήν ο δείκτης της δεξιάς χειρός καλόν είναι να άκούμ-εθα έλαφρώς εις την βάση της βελόνης. Όταν αυτή εισχωρήσθι σχεδόν καθ' όλον της τό μήκος έντός του ιστού αρχίζομεν πιέζοντες έλαφρώς τό έμβολον με τον άν-τίχειρα, ώστε τό φαρμακευτικόν διάλυμα να διοχετευθή βραδέως έντός του σώμα-τος. Η βραδεία διοχετεύσις του ύγρου ε-πιβάλλεται διά να δοθι καιρός εις τούς ιστούς να προσαρμωσθούν εις την δι-φω-σικήν δι' αυτούς κατάστασιν, άλλως θα υποστούν κάκωσις.

Όταν όλον τό υγρόν διοχετευθή, τοπο-θετούμεν τό ίδιο βαμπάκι κοντά εις τό ση-μείον όπου εισήλθε ή βελόνα, την όποιαν άποσύρομεν και πάλιν διά ταχείας άποτά-μου κινήσεως.

Η μικρά έξόγκωσις, ή όποια παρατη-ρείται εις την περιοχήν όπου έγένετο ή ένεσις θα εξαλειφθή μόλις συντελεσθή πλήρως ή άπορρόφησις του διοχετευθέν-τος ύγρου.

Μόλις ή ένεσις τελειώσθι, πρέπει να

Ό τρόπος με τον όποιον άνασκήκονομεν τό δέρμα και κρατούμεν την σύριγγα διά να κάνωμε την ένεσιν.

βράσωμεν πάλιν σύριγγα και βελόνην, δ-πως και εις την άρχην, να στεγνώσωμεν την σύριγγα και τό έμβολόν της με όλί-γην γάλαν, να φυσήσωμεν διά της όπης του μεταλλινού ράμφους της βελόνης ώστε να άπομακρυνθούν και τά τελευταία ενίος αυτής σταγονίδια και διά της λεπτής ο-πής της να εισαγάγωμεν έντός του σωλη-νίσκου της τό λεπτόν σύρμα διά του ό-ποιου κάθε βελόνη είναι έφοδιασμένη και τούτο διά να παρεμποδίσωμεν τυχόν έμ-βρασίν της.

ΑΙ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΟΦΘΑΛΜΩΝ
Η ΑΧΡΩΜΑΤΟΨΙΑ

229

των θλαβερών στοιχείων και να τα εξουδετερώσει.

Η πολιομυελίτις δεν θεραπεύεται

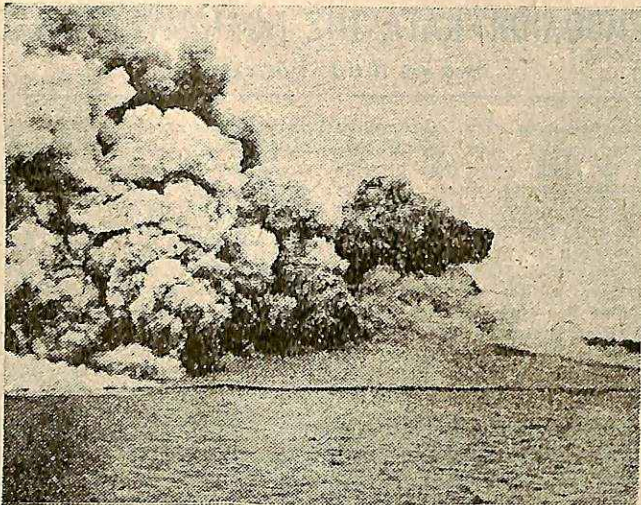
Φυσικά ο εμβολιασμός δεν είναι πάντοτε σονατος και συχνά εις την πράσιν τα πράγματα δεν ανταποκρίνονται όπως θέλει η θεωρία. Δια την πολιομυελίτιδα υπάρχει η πρακτική αουναμία της εξευρεσεως μιας βεραπειας. Πιαγματι μολις άρχιση η παραλυσις, η ολαδη του νευρικού συστήματος εχει ήδη πραγματοποιηθη. Τα καεστραμμενα κυτταρα δεν θα επανωρωσουν ποτε πλέον. Η μονη δυνατήτης άμυνης κατά της ασθνείας αυτής προσφερεται από τον εμβολιασμόν. Έαν εμβολιασμον που εμπλουτίζει πολυπλητικώς τον οργανισμόν με αντίσωματα και δίδει μίαν έγκαιρον άμυναν εις κάθε ύπουλον επίθεσιν των ίδν. Αυτών τον αντικειμενικόν σκοπόν ήκολούθησαν διάφοροι μελετηται. Ηδη κατά το 1931 οι Μπρόντι και Κολμέξ έπραγατοποίησαν σημαντικά πειράματα εμβολιασμού, είτε εις ανθρώπους, είτε εις πιθήκους. Κατά το 1941 ο Μόργκαν χρησιμοποίησιν εμβόλιον φορμολιωμένον, κατώρθωσε να καθορίση εις τους πιθήκους την εμφάνισιν σημαντικών ποσοτήτων άμυντικών αντισωμάτων. Η πραγματοποίησις ενός αποδοτικού εμβολίου κατά της πολιομυελίτιδος υπεβοηθήθη σημαντικώς εις την πράξιν από τας μελέτας των Έντερς Γουέλνερ, Ρούτινς. Ηδανς και των συνεργατών των, οι όποιοι κατώρθωσαν να αναπτύξουν τους άπαιτητικούς αυτούς ιούς όχι μόνον εις τον έγκεφαλον των ζώωνν πιθήκων, άλλα και εις άλλους ιστούς των όπως επί παραδείγματι, εις τους νεφρούς των, τους όρχεις των κλπ. Ένα μεγάλο τεχνικόν εμπόδιον έλειψε με αυτόν τον τρόπον και αι έρευναί ήτο πλέον δυνατών να συνεχισθούν με οικονομίαν χρόνου και χρημάτων με μεγαλύτεραν άνεσιν. Ο ιός τώρα έσπερίετο εις ζώοντα καλλιεργητικά έδάφη, όπως έλέγη εις κύτταρα των ιστών των νεφρών και των όρχεων. Εις αυτό το θεπτικόν περιβάλλον ο ιός αναπτύσσεται άνετως και από αυτό είναι δυνατόν να έξαχθι κατά βούλησιν δια να νοσημεύσθι ως υλικόν εμβολιασμού.

Όπως καταλαβαίνει ο καθείς ο ιός προτού χρησιμοποιηθι ως εμβόλιον πρέπει να έασθενήσθι από την φυσικήν του επιθετικότητα και τέλος πρέπει να άποφευθι ο κίνδυνος όπως η εισαγωγή του εμβολίου προκαλέσθι τον νόσον.

Ο Σώλκ εις το μεγαλειόβηλον πείραμα που πραγματοποιεί τώρα εις την Άμερικην έρησιμοποίησιν ως υλικόν εμβολιασμού ιούς που έλήφθησαν κυρίως από τους νεφρούς των πιθήκων. Δια την εξουδετέρωσιν της παθογόνου ίσχύος των νηροσημοποίηθη η φοομολη. Η δε φοομολη με την σισιάν της εξουδετερώσθι με διθειούχον νάτριον. Δια να ένισχυθι η ικανότης δημιουργίας αντισωμάτων, ποοετέθη μέσα εις το παρασκευάσμα και όλίγον μεταλλικόν όλος. Έπειδη πρόκειται περί έπικινδύνου ιού ο Σώλκ και οι συνεργάται του έλέγγουν το άδελφεί κάθε σειρά φαρμάκου με την πειραματικήν ένεσιν επί ενός πιθήκου τοι έίδους μακάρος κυνομογόλος.

Δι' όσφονωτιαίας παρακεντήσεως και της λήψεως όλίγου έγκεφαλονωτιαίου υγρού, δύναται να γίνη άμέσως η διάγνωση

NEON ΗΦΑΙΣΤΕΙΟΝ

Η δράσις ενός νέου ήφαιστείου της Νέας Γουινέας, του άνατολικού Τούλμαν, που εύρίσκεται παρά τα στενά του Άγίου Ανδρέου.

ΜΙΑ ΣΠΑΝΙΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ

Η συμφόρησις εις τους νέους

Εις τι όφείλεται.

Μεταξύ των γερόντων που υποφέρουν από αρτηριοσκληρώσιν και υπέρτασιν, η συμφόρησις είναι κατι το πολύ συνηθισμένον.

Συμφόρησιν όμως δυνατόν να ύποστούν και νέα άτομα άκόμη και έφηβοι η βρέφη. Αι περιπτώσεις αυτά όδουλνται εις τελείως διαφορετικά αίτια. Μια αίτια δυνατόν να είναι η έξασθενησις ενός αιμοφόρου άγγείου.

Μερικά άτομα π.χ. έχουν έκ γενετής ασθενή τα αίμοφόρα άγγεϊα από έγκεφάλου. Τοιαύτη έξασθενησις των τοιχωμάτων μιάς αρτηρίας δυνατόν να έπιτρέψθι την δημιουργίαν μικρού θύλακου, που καλεϊται άνευρύσμα. Τελικά το άγγείον είναι δυνατόν εις το ασθενές εκείνον σημείον να ύποστή ρήξιν.

Η ρήξις αυτή δυνατόν να επέλθθι αιφνιδιακώς, άνευ προφανούς αίτιας, συνήθως όμως έπέρχεται μετά καταβολήν μεγάλης σωματικής προσπάθειας. Το άτομον υποφέρει από ισχυρόν πονοκέφαλον, ενός τύπου που συνήθως δεν ήσθάνθη ποτέ προηγουμένως. Παρατηρείται επίσης δια δυσκαυσίαν του τραχήλου. Αυτά δυνατόν να είναι τα μόνα συμπτώματα μέχρις ότου βαθμηδόν γάνει τας αισθήσεις του. Δυνατόν να ύποστή και παράλυσιν, καίτοι αυτό δεν συμβαίνει πάντοτε.

Μέχρι πρό όλίγων ετών, άν έν νεόν άτομον υφίστατο συμφόρησιν, οι ίατροι δεν ήδύναντο να το βοηθήσουν ήτο δε καταδικασμένον εις θάνατον. Με τας σημειώθεισας όμως προόδους εις την νευρολογικήν και την διαγνώστικην των παθήσεων του έγκεφάλου, έπιτυγανεται η διάσωσις πολλών νέων πασχόντων.

Μόλις ένας ίατρος έχει άσθενή με τα άνωτέρω περιγραφέντα συμπτώματα, συνιστά άμέσως την εισαγωγήν του εις νοσοκομείον.

Δι' όσφονωτιαίας παρακεντήσεως και της λήψεως όλίγου έγκεφαλονωτιαίου υγρού, δύναται να γίνη άμέσως η διάγνωση

σις. Συνήθως έντός του υγρού αυτού, άν έπλήθην έγκεφαλική αιμορραγία, περιέγεται αίμα.

Ο έγκεφαλος όμως έχει πολλά αίμοφόρα άγγεϊα. Ούτω από της έναρξεως της θεραπείας, πρέπει να εξακριβωθι η θέσις του άγγείου που προκαλεί το κακόν. Τοϋτο έπιτυγανεται δια νωοστικής εισαγωγής εις το αίμα δια μιάς αρτηρίας που τροφοδοτεί τον έγκεφαλον. Κατόπιν λαμβάνεται σειρά ακτινογραφιών, επί των οποίων διαγράφονται τα αίμοφόρα άγγεϊα του έγκεφάλου.

Δια της μεθόδου αυτής ο ίατρος δυνατόν να εξακριβώσθι το ακριβές σημείον του άνευρύσματος, ή του αιμοφόρου άγγείου που το τροφοδοτεί, του όποιου και γίνεται η απολινυσις.

Πολλάκις η έγχειρησις αυτή προκαλεί πολύ μικράς θλάδας εις τους ουσιολογικούς ιστούς του έγκεφάλου και ο πάσχων δύναται κατόπιν να ζήσθι ως υγιές άτομον. Υπάρχουν όμως και ειδικά περιπτώσεις, όποτε δυνατόν ο πάσχων να ύποστή παράλυσιν μικράς όμως έκτάσεως.

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΚΑΒΟΥΡΙΩΝ

Δύο έπιστήμονες άνεχώρησαν πρό τινος δια Σιγκαπούρην όπως μελετήσουν την έρωτικήν ζωήν των καβουριών. Πρόκειται περί του δόκτορος Ουίλλιαμ Μπλζ, τέως διευθυντού του τμήματος τροπικών, έρευνών της Ζωολογικής Έταιρείας Νέας Υόρκης και της γνωστής έπιστήμονος μίς Τζόσλιν Κρέυν. Η μίς Κρέυν έδηλωσε πρό της αναχωρήσεως της ότι ώρισμένα είδη καβουριών άλληλογαίρετώνται εις την άκτίν ήωοντα τα άκρα των ποδών των. Τότε άρχίζει έρωτικός νορός μεταξύ των καβουριών διαφορετικού φύλου. Κατά την διάρκεια του χορού ούτο το ναλακόστροκα αυτά άλλασσούν ένιοτε και γούμα.

Έπακολούθει υόνιμος συμβίωσις και δημιουργία οίκονε

ΑΙ ΠΡΟΦΥΛΑΞΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΤΑΞΙΔΙΑ

Κάθε άνθρωπος που σκοπεύει να ταξιδεύσθι εις το έξωτερικόν, πρέπει να λαμβάνη υπ' όψιν του ώρισμένα προφυλακτικά μέτρα που είναι πολύ σημαντικά δια την υγείαν όλων των ταξιδιωτών. Πριν έγκταλείσθι κανείς το έδαφος των Ένωμένων Πολιτειών κατατοπίζεται ως πρός τας υπό των όργων της χώρας αυτής ζητούμενας υγιεινάς προϋποθέσεις δια την εις την χώραν έπιστροφήν του.

Πάς όστις έπιστρέφει από ταξίδιον εις το έξωτερικόν, πρέπει λ. χ. να παρουσιάσθι πιστοποιητικόν έμφανόν ότι κατά τα παρελθόντα τρία έτη υπέστη έπιτυχή δαμαλισμόν. Το πιστοποιητικόν αυτό πρέπει να φέρη τας έπίσημους φραγίδας της άρμοδίας υγιεινολογικής κρατικής ύπηρεσίας της χώρας από την όποιαν προέρχεται ο ταξιδιωτής.

Άν ένα παιδί πρόκειται να ταξιδεύσθι, είναι σκόπιμον να ύποβληθι εις εμβολιασμόν κατά της διφθερίτιδος. Επίσης είναι σκόπιμον να άνοσιοποιηθι κανείς κατά του τυφοειδούς πυρετού και του παρατύφου.

Οι έλλογντες να έπισκεφθούν την Μέσην Άνατολήν ή την Νότιον Άμερικήν πρέπει να ύποβληθούν εις εμβολιασμόν πρός προστασίαν κατά του κιτίνου τυφοειδ. Οι έλλογντες τέλος να έπισκεφθούν την Άπω Άνατολήν, πρέπει να άνοσιοποιηθούν κατά του έξανθηματικού τύφου και της χολέρας.

Άν ταξιδεύετε άτυπολνϊκάς, καλά θα κάμετε να συζητήσετε με τον ίατρόν σας την περίπτωσιν της ναυτίας. Ποός πρόληψιν της έπιπολής αυτής παλνύνται είδη πολλά φάρμακα. Έν έξ αυτών είναι το γνωστόν υπό το όνομα δρασολκίνη που κατεδείχθη λίαν άποτελεσματικόν εις την άνοκούφισιν των Άμερικανών στρατιωτών από τα ένοχλήματα της ναυτίας των άεροπορικών ή θαλασσίων ταξιδίων κατά τον τελευταίον πόλεμον.

Είναι πολλοι οι ταξιδεύοντες με άεροπλάνον. Χάρις εις τους σημερινούς θαλάμους πίσεως των νεώτερου τύπου άεροσκαφών, δεν απαιτείται μεγάλη προσαρμοστική ικανότης εκ μέρους του σώματος. Άκόμη και δια τους καρδιοπαθείς τα άεροπορικά ταξίδια είναι σχετικώς ακίνδυνα από της πλευράς αυτής. Τοϋτο συμβαίνει διότι η ποσότης του οξυγόνου δεν έλαττωται καθόλου από το μέγα ύψος.

Πριν έκκινήσετε δι' ένα μεγάλο ταξίδι, πρέπει να ύποβληθίτε εις γενικήν εξέτασιν, δια να εξακριβωθι άν ύπάρχη καμμία πάθησις που θα ήτο δυνατόν να σας καταστήσθι την μετακίνησιν δυσάρεστον. Έο' όσον θα άπομακρυνθίτε από τον ίατρόν σας, πρέπει να είσθε βέβαιος ότι είσθε καλά εις την υγείαν σας.

ΜΙΑ ΕΠΙΜΟΝΟΣ ΠΑΘΗΣΙΣ

Μία από τας πλέον βασανιστικές ασθνεϊας που προσβάλλουν άποκλειστικώς σχεδόν μόνον τας γυναίκας είναι ο ίσχυρός πόνος της κεφαλής, που τον συνοδεύουν κάποτε και πεπτικά διαταραχαί και ο όποιος είναι γνωστός εις την ίατρικήν έπιστήμην ως ημικρανία.

Η εμφάνισις της ημικρανίας είναι δυνατόν να είναι άπτόμενος, άλλα συνήθως προηγούνται ταύτης επί μερικάς ώρας διάφοροι άόριστοι διαταραχαί. Συχνά άφορμην έκδηλώσεως δίδει μία συγκίνησις, κάποια σωματική ή πνευματική κόπαισις ή μία κατάχρησις εις το κάπνισμα. Κάποτε άμέσως πρό της έναρξεως της ημικρανίας παρουσιάζεται έμπρός από τους όφθαλμούς του άσθενούς το λεγομενον «οπινθηροβόλον σκότος», δηλαδή η έντελής ύποκειμενική θέα μιάς διακεκομμένης γραμμής συνοδευμένης από σπινθηρισμούς έν είδει ήμικκλίου που τρεμοσύνουν και κάποτε λαμβάνουν διαφόρους ίριδισμούς. Το φαινόμενον αυτό διαρκεί όλίγα μόνον λεπτά και εξαφανίζεται χωρίς να άφήσθι ίχνος ή διαταραχήν της όράσεως. Το φαινόμενον αυτό δύναται να λάβθι χώραν και έντελώς μεμονωμένως, δηλαδή άνεξαρτήτως της ημικρανίας, προκαλείται δε από την διαταραχήν και διαστολήν μερικών αρτηριακών διακλαδώσεων που διατρέχουν τα όπτικά κέντρα του έγκεφάλου.

Ο πόνος της ημικρανίας, που φθάνει μέχρις να γίνη δυνατός και άνυπόφορος, άρχιζει από το καλύτερον μέρος του μετώπου, συνήθως επάνω από την μίαν όφθαλμικήν κόγχην και έκτείνεται κατόπιν εις όλόκληρον το ήμισυ πλάγιον του κρανίου, διατηρούμενος κατά το πλείστον μέρος της διαρκείας του έτερόπλευρος. Ένίοτε όμως, ίδιως πρός το τέλος του, έπεκτείνεται και πρός το αντίθετον πλάγιον του κρανίου.

Τους πονοκεφάλους αυτούς συνοδεύουν ένίοτε τάσις προς ναυτίαν, κρίσεις έμετών και άπόλυτος άποστρόφη πρός όποιονδήποτε τροφήν ή ποτόν. Αυτά αι γαστρικά διαταραχαί της ημικρανίας είναι τδσον σταθερά, ώστε ο άσθενής άποδίδει έσφαλμένως εις τον στόμαχον το αίτιον της κρίσεως. Και ο παοαιμικός θόρυβος και η παοαιμικά φεινική έντύπωσις έπαυξάνουν τον πόνον, ώστε ο άσθενής αισθάνεται την άνάγκην να άπομονωθι εις ένα σκοτεινόν και ήσυχον δωμάτιον.

Αυτοί οι πόνοι διαρκούν συνήθως από δώδεκα έως είκοσιτέσσαρας ώρας. Κατόπιν όλα διαλύονται ταχέως, χωρίς να άφήσουν ίχνη. Η κρίσις αυτή της ημικρανίας σπανίως μένει μεμονωμένη, συχνά έπαναλαμβάνεται κατά χρονικά διαστήματα άκανόνιστα που ποικίλλουν από μερικάς ήμέρας εις μερικούς μήνας.

Η ασθνεϊα αυτή άν την παραμέλησθι άνείς είναι δυνατόν να διαρκέσθι επί μήνας και έτη, εις μερικάς δε περιπτώσεις επί δύο και τρεις δεκαετίας.

Μερικάς κρίσεις αυτής της ημικρανίας ήμπορούν να συνοδεύωνται από ισχυράς διαταραχάς που έπιδρούν πολύ εις το ήλικόν του άσθενούς και της οικογενείας τών. Επί παραδείγματι εμφανίζονται ίλιγγοι, εις αίτίας των οποίων όταν ο άσθενής προσπαθήσθι να περιπατήσθι τρικλίζει ως μεθυσμένος, δέμευσις εις την άρθρωσιν λέξων, μερική παράλυσις, ίδιως εις το πρόσωπον, δόμδοι και συριγμοί των ώτων κλπ. Όλοι όμως αυτά αι άνωμαλίες εξαφανίζονται έντελώς μόλις παύσθι η προσβολή εκ της ημικρανίας.

Κατά τας στατιστικάς, η ημικρανία προσβάλλει σχεδόν έξ όλόκληρου το γυναικείον φύλον. Οι άνδρες σπανίως προσβάλλονται. Αυτό συμβαίνει προφανώς έπειδη το νευροφυτικόν σύστημα της γυναίκας είναι πολύ ασθενέστερον του νευροφυτικού συστήματος του άνδρος.

Η παλαιά γνώμη ότι η ημικρανία είναι άποκλειστικόν κληροδότημα της νεότητος δεν έπιβεβαιούται εις την πράξιν. Άντιθέτως είναι πολύ συχνότεραι αι περιπτώ

ΘΑ ΝΙΚΗΘΗ Η ΗΜΙΚΡΑΝΙΑ;

Υπό του καθηγητού Φ. ΦΟΤΖΙΟ

σεις της ημικρανίας εις τας ώριμους γυναίκας κατά την κλιμακτήριον περιόδον.

Εις τους υποφέροντάς έξ ημικρανίας, και κυρίως εις τας γυναίκας, είναι εύκον να παρατηρήσθι κανείς ώρισμένον βαθμόν υπέρθερμειδισμού και έντονον δραστηριότητα του συμπαθητικού νευροφυτικού συστήματος και συγχρόνως άνεπαρκείαν των όδώνων του γεννητικού συστήματος.

Αυτά αι νοσογόνοι συνθήκαι που προδιαθέτουν εις την ημικρανίαν δεν είναι εύτυχώς μόνιμοι. Προϊούσης της ηλικίας, η ημικρανία παύρχεται, εις τας γυναίκας δε ίδιως άφού υπέρδουν την κλιμακτήριον περίοδον, ένώ εις τας νεαράς ασθνεϊς η ημικρανία εξαλείφεται μόλις αυται φθάσουν εις την πλήρη σεξουαλικήν ώριμότητα και την πλήρη ίσορροπίαν του ένδοκρινούς συστήματος. Ούτως εξηγούνται αι αυτόματοι θεραπείαι ημικρανιών, αι όποιαι ειχον αντίσθθ και εις την πλέον μακράν και έπίμονον θεραπείαν.

Αίτια και μηχανισμός της ημικρανίας

Δια τα αίτια τα προκαλούντα την ημικρανίαν, και τον μηχανισμόν των υπαρχουν αυτήν την στιγμήν διάφοροι αντίφατικοί θεωρίαί, διατυπωθείσαι από τους διάφορους ειδικούς. Μία από τας θεωρίας αυτές που φαίνεται περισσότερο πισυετή, άποδίδει την ασθνεϊαν αυτήν εις άγγειοσυσταλτικήν κρίσιν, προκαλουμένην άπό διεγερσιν του συμπαθητικού συστήματος. Κατά την θεωρίαν αυτήν, κατά την διάρκεια της ημικρανιακής προσβολής, μερικά των άγγειοσυσταλτικών κέντρων του συμπαθητικού, έπηρεαζόμενα από τας όρμονας που θυρεοειδούς, διεγείρονται και προκαλούν άγγειοκον σπασμόν, ο όποιος συμπίεζει τα τοιχώματα μερικών έγκεφαλικών αρτηριών. Εις την περιπτωσιν της ημικρανίας, σημείον άφειρησίας των άγγειοσυσταλτικών κινήσεων είναι τοιάνώτερον έγκεφαλικόν γάγγλιον του συμπαθητικού, το δεξιόν ή το άριστερόν, ανάλόγως της έδρας της ημικρανίας.

Η ημικρανία συμφωνως προς όλα αυτά δεν είναι τίποτε άλλο, παρά έν σύμπτωμα μιάς πολυπλόκου διαταραχής του νευροφυτικού και του ένδοκρινούς συστήματος με χαρακτήρα άγγειοσυσταλτικόν, που ήμπορει να άφορά και άλλα άγγειακά συγκροτήματα εκτός των έγκεφαλικών. Αυτό έξηγει δια ποίον λόγον ήμπορούν να συνυπαρξούν με την ημικρανίαν κρίσεις παροξυσμού αρτηριακής υπέρτασεως δια συστολής του πυκνού αρτηριακού διύου που κατανέμεται εις τα γαστρικά όργανα.

Η σπαστική διαστολή των αρτηριών, που διακλαδίζονται μέσα εις τον έγκεφαλον δεν είναι οδυνηρά, προκαλεί όμως ίλιγγους ή φευγαλέας όπτικές διαταραχάς, όπως την «οπινθηροβόλον σκοτεινίην», που έμνημονεύσαμεν άνωτέρω. Είναι όμως πολύ έπίπονοι οι σπασμοί των αρτηριών που διακλαδίζονται εις την έξωτερικήν μεμβράνην των μηνίγγων, διότι εις τα τοιχώματα των αρτηριών τουτων εύρίσκεται η πλήθος λεπτατών νευρικών άπολήξεων πολύ εύαισθητών.

Η συμπίεσις ή μέλλων ή θλάσις των εύαισθητών ίνών που πραγματοποιείται δια της σπαστικής διαστολής των αρτηριών είναι όχι μόνον το αίτιον ισχυρού πόνου της κεφαλής, αλλά και της ναυτίας και των συμπτωμάτων έμετου που προκαλούνται κατά την ημικρανιακήν προσβολήν.

Αι άνωτέρω έπιστημονικά άπόψεις, παρ' όλον ότι φαίνονται πειστικά, δεν ικανοποιούν τον διεκρινέμενον Άμερικανόν νευροχειρουργόν Χέρολντ Βόλφ, ο όποιος πορ μερικάς ετών βασίζόμενος επί πειραμάτων που διεξήγαγεν εις σκύλους, με τον μυελόν άκάλυτον, και επί άσθε

νών κατά την διάρκειαν έγχειρήσεων κρανιοτομίας, καταλήγει εις το συμπέρασμα ότι αυτά αι κρίσεις της ημικρανίας δεν όφείλονται εις διαστολήν των έγκεφαλικών αρτηριών, άλλα εις την όρην των.

Δοθέντος ότι ο Βόλφ θεωρείται μεταξύ των συναδέλφων του ως άβεντία, η θεωρία του εύρε πολλούς οπαδούς μεταξύ των έρευνητών όλου του κόσμου και ετέφερεν, όπως είναι εύκον να αντιληφθι κανείς, άναστροφήν των θεραπευτικών συστημάτων.

Η άλλεργική ημικρανία

Υπάρχει μία μορφή κεφαλαλγίας που ώνομάσθθ «ίσταμινική ημικρανία» από τον ίατρόν Χόρτον που την καθώρισε πρώτος. Με την πραγματικήν ημικρανίαν έχει ένα μόνον κοινόν σημείον: Παρουσιάζεται εις νυκτερινάς κρίσεις μικράς διάρκειας χωρίς ναυτίαν, η έμέτους και συνοδεύεται από φλόγωσιν των όφθαλμών και με άφθονον έκκρισιν του δακρυογόνου της ρινός.

Άλλη μορφή ψευδοημικρανίας είναι η κεφαλαγία που συνοδεύεται από ναυτίαν, όφειλομένην εις την έσφαρην τενίωσιν με το άνθρακικόν όξύ που προσβάλλει τους μαγειρικούς και άλλα προσώπα, που είναι ύποχρεωμένα να εργάζωνται εις μαγειρεία έφωδισμένα με φούρνους φωταερίου ή ζυλάνθρακος που δεν λειτουργούν καλά. Υπάρχουν και άλλα κεφαλαλγία που δεν έχουν σχέσιν με την ημικρανίαν.

Η ημικρανία είναι ασθνεϊα από εκείνας που θέτουν εις δοκιμασίαν την ικανότητα και την ύπομονήν του ίατρου. Καί αυτό συμβαίνει έπειδη τα φάρμακα που μέχρι στιγμής χρησιμοποιούσιν οι ίατροι δεν άνταποκρίνονται εις ασφαλή αίτιολογίαν. Εις αυτό συντελούν αι ύπάρχουσαι άμφιβολαί επί του προβλημάτων της ημικρανίας. Είναι σύνθετες οι ασθνεϊς όταν διαπιστώνουν έλλειψιν άποτελεσματικότητας των διαφόρων θεραπειών να γάνουν την έμπιστοσύνην των προς ταςτας και να καταφεύγουν, πρός μετριασμόν των άνυπόφορών πόνων, εις τα διάφορα αναλγητικά δισκία, εις τών οποίων την σύνθεσιν ύπεισέρχονται κατά κανόνα κατά διάφορον σύνθεσιν ή άσπιρίνη, το πικρινόν, η φαινακετίνη, η λουμινάλη και η κοφεΐνη.

Ένα παράγωγον της έρυσίδης της δριζης (σικάλεως)

Βασίζόμενοι έν τούτοις εις την θεωρίαν κατά την όποιαν ο πόνος της ημικρανίας όφείλεται εις αρτηριακήν διαστολήν, οι περισσότεροι των ίατρών συνιστούν ως είδικόν φάρμακον την τρινηκίνη έργοσταμίνη, η όποια είναι ένο παράγωγον της έρυσίδης, παρασπτικού, μύκητος της σικάλεως. Εις την πράξιν η άποτελεσματικότης αυτού του άγγειοσυσταλτικού φαρμάκου εις την περίπτωση της πραγματικής ημικρανίας όπτεδείχθη έντελώς υπησιμνή. Δεν παοοι σιάζει έξ άλλου ιδιότητας προληπτικές δεταν χρησιμοποιήται εις το μεταξύ δύο κρίσεων διάστημα. Επί πλέον εισαγομένη εις τών οργανισμόν επί μακρόν χρονικόν διάστημα προκαλεί μόνιμον πόνον της κεφαλής, ναυτίαν, έμέτους, μυρμηκιάσεις εις τας άρθρώσεις και τέλος συσπάσεις των περιφερειακών αρτηριών, όποτε το φάρμακον προκαλεί κακόν χειρότερον εκείνου που έκλήθη να θεραπεύσθ.

Άκόμη και τα αντίισταμινικά φάρμακα, των οποίων έγένητο εύρεία χρήσις κατά τα τελευταία έτη, έχουν τώρα σχεδόν έντελώς έγκταλείφθθ λόγω της σταθεράς έλπίσεως άποτελεσματικότητος εις τας περιπτώσεις ημικρανίας.

ΑΙ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΙ ΛΟΥΤΡΟΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Λουτρόπολις	Χαρακτηρισμός	Θερμοκρασία εις βαθμούς Κελσίου	Κύρια θεραπευτικά ένδειξεις	Έγκαταστάσεις Υδροθεραπείας
Αιδηψός	*Αλιππηγιά υπέρθερμη, υπέρθερμοι, υπέρτονοι, ραδιενεργοί.	34—71,2	1. Παθήσεις αρθρώσεων και οστών. 2. Ρευματικά παθήσεις. 3. Γυναικολογικά παθήσεις.	19 δημόσια και ιδιωτικά υδροθεραπευτήρια — Λουτήρες 256.
Βουλιαγμένη	Χλωριονατρίουχες υπέρθερμες, υπέρτονες.	24,6	1. Ρευματοπάθειαι. 2. Αρθραλγία. 3. Γυναικολογικά παθήσεις.	Υδροθεραπευτήριον με 48 λουτήρες τριών κατηγοριών και μία λίμνη ομαδικών λουσιών.
Θερμή (Λέσβου)	*Αλιππηγή θερμή υπέρτονος σιδηρούχης.	46,9	1. Γυναικολογικά παθήσεις. 2. Ρευματοπάθειαι. 3. Παθήσεις πεπτικού συστήματος.	Υδροθεραπευτήριον με 15 λουτήρας και δύο δεξαμενές κοινής λούσεως.
Ίκαρία	*Αλιππηγιά υπέρθερμοι ραδιενεργοί.	52,4	1) Παθήσεις αρθρώσεων και οστών. 2) Παθήσεις του νευρικού συστήματος. 3) Γυναικολογικά παθήσεις. 4) Δυσλειτουργία ενδοκρινών αδένων. 5) Ρευματοπάθειαι.	Υδροθεραπευτήρια με φύλον λουτήρων 48.
Καϊάφας	α) Υδροθερμιο - χλωριονατρίουχες. β) Υδροχλωριονατρίουχες.	27,4—35,5	1) Δερματοπάθειαι. 2) Παθήσεις του ήπατος και της χολής. 3) Παθήσεις των αρθρώσεων. 4) Γυναικολογικά παθήσεις.	Δύο κοινά δεξαμενά εντός φυσικών σπηλαίων διαλύσεις εις φυσικήν θερμοκρασίαν και 26 λουτήρες δια θερμής λούσεως. — Περίπτερον προσιθεραπείας.
Καλλιθέα (Ρόδου)	α) Υπότονος - χλωριονατρίουχες. β) Αλιππηγή θερμή υπέρτονος.	19,1—45,6	1) Εντεροπάθειαι (χρόνια δυσκοιλιότητες. 2) Νοσήματα ήπατος και χολής.	Γενικών υδροθεραπευτήριον με δέκα τας συγχρόνους ανέσεις.
Καμμένα Βούρλα	α) Ραδιενεργός χλωριονατρίουχες. β) Υδροθερμιο - χλωριονατρίουχες.	32,7—35,1	1) Παθήσεις αρθρώσεων και οστών. 2) Παθήσεις του νευρικού συστήματος. 3) Δυσλειτουργία ενδοκρινών αδένων. 4) Ρευματοπάθειαι.	Γενικών υδροθεραπευτήριον 65 λουτήρων και λοιπών ιασηπτικών χώρων.
Κυλλίνη	*Υδροθερμιο - χλωριονατρίουχες.	24,8	1) Νοσήματα του αναπνευστικού συστήματος. 2) Παθήσεις αρθρώσεων και οστών. 3) Δερματοπάθειαι.	Γενικών Υδροθεραπευτήριον 28 λουτήρων, μετ' αΐθουσών ατομικών συσκευών εισπνοών, ομαδικών εισπνοών και ρινοπλύσεων.
Λαγκαδάς	Ακρατοθέρμη.	37—39,2	1) Παθήσεις του νευρικού συστήματος. 2) Παθήσεις του κυκλοφοριακού συστήματος. 3) Χρόνιοι ρευματισμοί.	Υδροθεραπευτήριον με 39 λουτήρας και δύο κοινές δεξαμενές.
Λουτράκι	*Υπόθερμοι, χλωριονατρίουχες, υπότονοι, ραδιενεργοί.	30,4—31,3	1) Παθήσεις νεφρών. 2) Παθήσεις ήπατος και χολής. 3) Παθήσεις πεπτικού συστήματος.	6 συγκροτήματα θερμών λουσιών και λούσεως φυσικής θερμοκρασίας (λουτήρες 161). Τρία περίπτερα προσιθεραπείας.
Μέθανα	α) Αλιππηγή θερμή θειούχος. β) Αλιππηγή θερμή, υδροθειούχος, δευανθρακική γ) θερμή χλωριονατρίουχες υπέρτονος. δ) Οξυανθρακικά. ε) όξυπηγιά χλωριονατρίουχες.	21,9—41,2	1) Νοσήματα δέρματος. 2) Παθήσεις αρθρώσεων και οστών. 3) Γυναικολογικά παθήσεις. 4) Δυσπεψία. Χρόνιοι δυσκοιλιότητες.	3 Υδροθεραπευτήρια με 140 λουτήρας και δύο κοινά δεξαμενά εις φυσικήν θερμοκρασίαν.
Νιγρίτα	α) Αλκαλική όξυπηγή. β) Αλκαλική και των αλκαλικών γαιών όξυπηγή.	24,5—55,8	1) Νοσήματα σύνδρομου του γαστρεντερικού συστήματος. 2) Νοσήματα ήπατος και χολής.	19 λουτήρες και μία δεξαμενή κοινής λούσεως. — Κρήνη προσιθεραπείας.
Πλατύστομον	α) Καθαυτό αλκαλική θειοπηγή. β) Υπόθερμος υδροθειοπηγή.	25,5—33,6	1) Νοσήματα ήπατος και χολής. 2) Νοσήματα νεφρών. 3) Δυσπεπτικά διαταραχά. 4) Ρευματοπάθειαι.	Γενικών Υδροθεραπευτήριον 38 λουτήρων και δύο κοινών δεξαμενών. — Περίπτερον προσιθεραπείας.
Υπάτη	Υδροθερμιο - χλωριονατρίουχες και των αλκαλικών γαιών όξυπηγή.	33,5	1) Νοσήματα του κυκλοφοριακού συστήματος. 2) Δερματοπάθειαι και κυρίως τα έκζέματα ξηράς μορφής.	Γενικών Υδροθεραπευτήριον 42 λουτήρων.

Ενα παιδί που γεννιέται άρτιμελές και ύγιές, είναι φυσικών και τα όργανα της όράσεώς του, τα μάτια του δηλαδή, να είναι επίσης τελειοποιημένα. Έν τούτοις, δεν ήμπορεί ακόμη να βλέπει από την πρώτην ημέραν που θα γεννηθή, δηλαδή, δεν ήμπορεί να ξεχωρίση το σχήμα, το χρώμα, την θέσιν και την απόστασιν.

Αυτό πρέπει να το μάθη με τον καιρόν.

Γι' αυτό, άλλως τε, μαζί με τα μάτια, είναι προικισμένο και με διάφορα αντανακλαστικά όπτικά όργανα και με ένα ύγιες και ικανόν να εξελιχθή κεντρικόν νευρικόν σύστημα.

Τα όργανα αυτά είναι τόσον τέλεια και εύσθητοι, συσκειάζι, ώστε με την επίδρασιν ώρισμένων εξωτερικών έρεθισμάτων τίθενται μόνες τους εις λειτουργίαν.

Ένα από τα όργανα αυτά, είναι εκείνο δια του οποίου συντελείται ή αυτόματα διάνοιξις ή σμίκρυνσις της κόρης του οφθαλμού, ή το κλείσιμον των βλεφάρων, όταν αισθανόμεθα κάποιον κίνδυνον να πλησιάσθι.

Το όρεφος, όταν γεννιέται, έχη μίαν εύσθησίαν προς τα φώς, ή οποία άσφαλώς μέν υπό την δεύτεραν, σπανιότερα δε από την πρώτην ημέραν της γεννήσεώς του, αρχίζει να ύφιστάται. Όταν το μάτι του όρεφους άντ' κρήση φώς, στρέφει την κεφαλήν του άπ' αυτό και όταν το φώς διαδεχθή το σκοτάδι ή το ήμίφως, τότε το βλέμμα του όρεφους ήρεμεί.

Συμβαίνει μάλιστα, όταν το φώς είναι ίσχυρόν και έξαφνικόν, να έρεθισθι τα όργανα του όρεφους. Την αντίδρασιν αυτήν την παρατηρούμεν ζωντανήτα εις τα πρόωρα γεννηθέντα έρεφί, ενώ εις τα κανονικά, είναι κάπως ήπιωτέρα. Το φώς χρησιμεύει εις το νεογέννητον, αλλά πρέπει να είναι απαλόν και γλυκύ. Είναι σφάλμα αυτό, που πιστεύουν πολλοί ήπτερες, ότι το παιδί πρέπει να εύρισκεται πάντα εις σκοτεινόν σκοτάδιον. Άπεναντίας μάλιστα, το νεογέννητον έχει άνάγκη από φώς, διότι το φώς είναι εκείνο, που θα προκαλέσθι την εξέλιξιν και ανάπτυξιν των οργάνων της όράσεώς του. Άλλ' όπως είπομεν, γλυκύ και μαλακόν και όχι απότομον.

Άν το νεογέννητον κρατήται πάντοτε εις σκοτεινόν σκοτάδιον, ή συνέπειαι ήπιωτούν να είναι πολύ σοβαρά δια την όρασιν του παιδιού. Προκαλείται τότε μεγάλη εύπάθεια των βλεφάρων, και φαίνονται ταύτα ως εάν τρέμουν διαρκώς και διάφοροι άλλοι παθήσεις, συνήθως δε σπασμωδικά κινήσεις της κεφαλής προς τα κάτω.

Παραδείγματα παρόμοια άναφέρονται πολλά από ήτρούς. Τα τελευταία μάλιστα έτη, εις παιδιά ήλικίας δύο έτών, που παρετηρήθησαν παρόμοια άσθενεία, έξεκριθώθη ότι προήγοντο από έλλειψιν φωτός. Τούτων ή ύγεια άποκατεστάθη μόλις έφημοσθή θεραπεία φωτιστική, παραμονή δηλαδή του παιδιού σε μέση φωτισμένα καλά, άλλ' όχι ένοχλητικώς. Ός το καταλληλότερον φώς δια το όρεφος, συνιστάται το φώς της ήμέρας. Είναι έκ φύσεως γλυκύ και έχει τας φυσικάς διαβαθμίσεις του.

Εμφανίζεται δηλαδή ως άσθενές και γίνεται σιγά - σιγά δυνατότερον, σθένει δε συ-

Η ΠΡΩΤΗ ΕΠΑΦΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

Πώς βλέπουν τα βρέφη

Συμβουλαι προς τας μητέρας.

νάμα κανονικά και όμαλά. Προσφέρει ούτω εις τα όπτικά όργανα του όρεφους τας συνήκας ακριβώς εκείνας που θα τα κάμουν να εξελιχθουν όμαλώς και θα τα καταστήσουν ικανά να έξασκηθουν εις την φυσικήν, την όρθην όρασιν.

Το φώς εισέρχεται εις το έσωτερικόν των οφθαλμών μέσω της κόρης των. Αι κόραι των οφθαλμών ενός νεογεννήτου δεν δέχονται, δεν επιτρέπουν μάλλον, την πρόσπτωσιν πολλού, άφθονού φωτός, όπως ένας άνεπτυγμένον παιδίον, δια τον λόγον, ότι εις το όρεφος είναι ακόμη άσηματίστοι και έχουν μικρότερον άνοιγμα. Άρχίζουν δε να μεγαλυνουν και να λαμβάνουν τας όριστικας διαστάσεις των κατά την διάρκεια του πρώτου έτους της ήλικίας του παιδιού. Κατά το έτος τουτο όμως, όσον και αν άναπτυχθουν αι κόραι, δεν έχουσι ακόμη άποκτήσει την εύπάθειαν και την εύσθησίαν, που έχουσι αι κόραι των οφθαλμών ενός άνεπτυγμένου ατόμου. Όταν το όρεφος γίνη 5—6 μηνών, τότε ή κόρη των οφθαλμών του αρχίζει όχι μόνον να αισθάνεται την ένεργειαν του φωτός, αλλά και να έρεθίζεται συγγνώμως και με την άσθιν και τον ήνον.

Το όρεφος, όταν γεννιέται, έχη μίαν εύσθησίαν προς τα φώς, ή οποία άσφαλώς μέν υπό την δεύτεραν, σπανιότερα δε από την πρώτην ημέραν της γεννήσεώς του, αρχίζει να ύφιστάται. Όταν το μάτι του όρεφους άντ' κρήση φώς, στρέφει την κεφαλήν του άπ' αυτό και όταν το φώς διαδεχθή το σκοτάδι ή το ήμίφως, τότε το βλέμμα του όρεφους ήρεμεί. Συμβαίνει μάλιστα, όταν το φώς είναι ίσχυρόν και έξαφνικόν, να έρεθισθι τα όργανα του όρεφους. Την αντίδρασιν αυτήν την παρατηρούμεν ζωντανήτα εις τα πρόωρα γεννηθέντα έρεφί, ενώ εις τα κανονικά, είναι κάπως ήπιωτέρα. Το φώς χρησιμεύει εις το νεογέννητον, αλλά πρέπει να είναι απαλόν και γλυκύ. Είναι σφάλμα αυτό, που πιστεύουν πολλοί ήπτερες, ότι το παιδί πρέπει να εύρισκεται πάντα εις σκοτεινόν σκοτάδιον. Άπεναντίας μάλιστα, το νεογέννητον έχει άνάγκη από φώς, διότι το φώς είναι εκείνο, που θα προκαλέσθι την εξέλιξιν και ανάπτυξιν των οργάνων της όράσεώς του. Άλλ' όπως είπομεν, γλυκύ και μαλακόν και όχι απότομον.

Άν το νεογέννητον κρατήται πάντοτε εις σκοτεινόν σκοτάδιον, ή συνέπειαι ήπιωτούν να είναι πολύ σοβαρά δια την όρασιν του παιδιού. Προκαλείται τότε μεγάλη εύπάθεια των βλεφάρων, και φαίνονται ταύτα ως εάν τρέμουν διαρκώς και διάφοροι άλλοι παθήσεις, συνήθως δε σπασμωδικά κινήσεις της κεφαλής προς τα κάτω.

Παραδείγματα παρόμοια άναφέρονται πολλά από ήτρούς. Τα τελευταία μάλιστα έτη, εις παιδιά ήλικίας δύο έτών, που παρετηρήθησαν παρόμοια άσθενεία, έξεκριθώθη ότι προήγοντο από έλλειψιν φωτός. Τούτων ή ύγεια άποκατεστάθη μόλις έφημοσθή θεραπεία φωτιστική, παραμονή δηλαδή του παιδιού σε μέση φωτισμένα καλά, άλλ' όχι ένοχλητικώς. Ός το καταλληλότερον φώς δια το όρεφος, συνιστάται το φώς της ήμέρας. Είναι έκ φύσεως γλυκύ και έχει τας φυσικάς διαβαθμίσεις του.

Εμφανίζεται δηλαδή ως άσθενές και γίνεται σιγά - σιγά δυνατότερον, σθένει δε συ-

Το όρεφος, όταν γεννιέται, έχη μίαν εύσθησίαν προς τα φώς, ή οποία άσφαλώς μέν υπό την δεύτεραν, σπανιότερα δε από την πρώτην ημέραν της γεννήσεώς του, αρχίζει να ύφιστάται. Όταν το μάτι του όρεφους άντ' κρήση φώς, στρέφει την κεφαλήν του άπ' αυτό και όταν το φώς διαδεχθή το σκοτάδι ή το ήμίφως, τότε το βλέμμα του όρεφους ήρεμεί. Συμβαίνει μάλιστα, όταν το φώς είναι ίσχυρόν και έξαφνικόν, να έρεθισθι τα όργανα του όρεφους. Την αντίδρασιν αυτήν την παρατηρούμεν ζωντανήτα εις τα πρόωρα γεννηθέντα έρεφί, ενώ εις τα κανονικά, είναι κάπως ήπιωτέρα. Το φώς χρησιμεύει εις το νεογέννητον, αλλά πρέπει να είναι απαλόν και γλυκύ. Είναι σφάλμα αυτό, που πιστεύουν πολλοί ήπτερες, ότι το παιδί πρέπει να εύρισκεται πάντα εις σκοτεινόν σκοτάδιον. Άπεναντίας μάλιστα, το νεογέννητον έχει άνάγκη από φώς, διότι το φώς είναι εκείνο, που θα προκαλέσθι την εξέλιξιν και ανάπτυξιν των οργάνων της όράσεώς του. Άλλ' όπως είπομεν, γλυκύ και μαλακόν και όχι απότομον.

Άν το νεογέννητον κρατήται πάντοτε εις σκοτεινόν σκοτάδιον, ή συνέπειαι ήπιωτούν να είναι πολύ σοβαρά δια την όρασιν του παιδιού. Προκαλείται τότε μεγάλη εύπάθεια των βλεφάρων, και φαίνονται ταύτα ως εάν τρέμουν διαρκώς και διάφοροι άλλοι παθήσεις, συνήθως δε σπασμωδικά κινήσεις της κεφαλής προς τα κάτω.

Παραδείγματα παρόμοια άναφέρονται πολλά από ήτρούς. Τα τελευταία μάλιστα έτη, εις παιδιά ήλικίας δύο έτών, που παρετηρήθησαν παρόμοια άσθενεία, έξεκριθώθη ότι προήγοντο από έλλειψιν φωτός. Τούτων ή ύγεια άποκατεστάθη μόλις έφημοσθή θεραπεία φωτιστική, παραμονή δηλαδή του παιδιού σε μέση φωτισμένα καλά, άλλ' όχι ένοχλητικώς. Ός το καταλληλότερον φώς δια το όρεφος, συνιστάται το φώς της ήμέρας. Είναι έκ φύσεως γλυκύ και έχει τας φυσικάς διαβαθμίσεις του.

Εμφανίζεται δηλαδή ως άσθενές και γίνεται σιγά - σιγά δυνατότερον, σθένει δε συ-

Το όρεφος, όταν γεννιέται, έχη μίαν εύσθησίαν προς τα φώς, ή οποία άσφαλώς μέν υπό την δεύτεραν, σπανιότερα δε από την πρώτην ημέραν της γεννήσεώς του, αρχίζει να ύφιστάται. Όταν το μάτι του όρεφους άντ' κρήση φώς, στρέφει την κεφαλήν του άπ' αυτό και όταν το φώς διαδεχθή το σκοτάδι ή το ήμίφως, τότε το βλέμμα του όρεφους ήρεμεί. Συμβαίνει μάλιστα, όταν το φώς είναι ίσχυρόν και έξαφνικόν, να έρεθισθι τα όργανα του όρεφους. Την αντίδρασιν αυτήν την παρατηρούμεν ζωντανήτα εις τα πρόωρα γεννηθέντα έρεφί, ενώ εις τα κανονικά, είναι κάπως ήπιωτέρα. Το φώς χρησιμεύει εις το νεογέννητον, αλλά πρέπει να είναι απαλόν και γλυκύ. Είναι σφάλμα αυτό, που πιστεύουν πολλοί ήπτερες, ότι το παιδί πρέπει να εύρισκεται πάντα εις σκοτεινόν σκοτάδιον. Άπεναντίας μάλιστα, το νεογέννητον έχει άνάγκη από φώς, διότι το φώς είναι εκείνο, που θα προκαλέσθι την εξέλιξιν και ανάπτυξιν των οργάνων της όράσεώς του. Άλλ' όπως είπομεν, γλυκύ και μαλακόν και όχι απότομον.

Άν το νεογέννητον κρατήται πάντοτε εις σκοτεινόν σκοτάδιον, ή συνέπειαι ήπιωτούν να είναι πολύ σοβαρά δια την όρασιν του παιδιού. Προκαλείται τότε μεγάλη εύπάθεια των βλεφάρων, και φαίνονται ταύτα ως εάν τρέμουν διαρκώς και διάφοροι άλλοι παθήσεις, συνήθως δε σπασμωδικά κινήσεις της κεφαλής προς τα κάτω.

Παραδείγματα παρόμοια άναφέρονται πολλά από ήτρούς. Τα τελευταία μάλιστα έτη, εις παιδιά ήλικίας δύο έτών, που παρετηρήθησαν παρόμοια άσθενεία, έξεκριθώθη ότι προήγοντο από έλλειψιν φωτός. Τούτων ή ύγεια άποκατεστάθη μόλις έφημοσθή θεραπεία φωτιστική, παραμονή δηλαδή του παιδιού σε μέση φωτισμένα καλά, άλλ' όχι ένοχλητικώς. Ός το καταλληλότερον φώς δια το όρεφος, συνιστάται το φώς της ήμέρας. Είναι έκ φύσεως γλυκύ και έχει τας φυσικάς διαβαθμίσεις του.

Εμφανίζεται δηλαδή ως άσθενές και γίνεται σιγά - σιγά δυνατότερον, σθένει δε συ-

Το όρεφος, όταν γεννιέται, έχη μίαν εύσθησίαν προς τα φώς, ή οποία άσφαλώς μέν υπό την δεύτεραν, σπανιότερα δε από την πρώτην ημέραν της γεννήσεώς του, αρχίζει να ύφιστάται. Όταν το μάτι του όρεφους άντ' κρήση φώς, στρέφει την κεφαλήν του άπ' αυτό και όταν το φώς διαδεχθή το σκοτάδι ή το ήμίφως, τότε το βλέμμα του όρεφους ήρεμεί. Συμβαίνει μάλιστα, όταν το φώς είναι ίσχυρόν και έξαφνικόν, να έρεθισθι τα όργανα του όρεφους. Την αντίδρασιν αυτήν την παρατηρούμεν ζωντανήτα εις τα πρόωρα γεννηθέντα έρεφί, ενώ εις τα κανονικά, είναι κάπως ήπιωτέρα. Το φώς χρησιμεύει εις το νεογέννητον, αλλά πρέπει να είναι απαλόν και γλυκύ. Είναι σφάλμα αυτό, που πιστεύουν πολλοί ήπτερες, ότι το παιδί πρέπει να εύρισκεται πάντα εις σκοτεινόν σκοτάδιον. Άπεναντίας μάλιστα, το νεογέννητον έχει άνάγκη από φώς, διότι το φώς είναι εκείνο, που θα προκαλέσθι την εξέλιξιν και ανάπτυξιν των οργάνων της όράσεώς του. Άλλ' όπως είπομεν, γλυκύ και μαλακόν και όχι απότομον.

Άν το νεογέννητον κρατήται πάντοτε εις σκοτεινόν σκοτάδιον, ή συνέπειαι ήπιωτούν να είναι πολύ σοβαρά δια την όρασιν του παιδιού. Προκαλείται τότε μεγάλη εύπάθεια των βλεφάρων, και φαίνονται ταύτα ως εάν τρέμουν διαρκώς και διάφοροι άλλοι παθήσεις, συνήθως δε σπασμωδικά κινήσεις της κεφαλής προς τα κάτω.

Παραδείγματα παρόμοια άναφέρονται πολλά από ήτρούς. Τα τελευταία μάλιστα έτη, εις παιδιά ήλικίας δύο έτών, που παρετηρήθησαν παρόμοια άσθενεία, έξεκριθώθη ότι προήγοντο από έλλειψιν φωτός. Τούτων ή ύγεια άποκατεστάθη μόλις έφημοσθή θεραπεία φωτιστική, παραμονή δηλαδή του παιδιού σε μέση φωτισμένα καλά, άλλ' όχι ένοχλητικώς. Ός το καταλληλότερον φώς δια το όρεφος, συνιστάται το φώς της ήμέρας. Είναι έκ φύσεως γλυκύ και έχει τας φυσικάς διαβαθμίσεις του.

Εμφανίζεται δηλαδή ως άσθενές και γίνεται σιγά - σιγά δυνατότερον, σθένει δε συ-

Το όρεφος, όταν γεννιέται, έχη μίαν εύσθησίαν προς τα φώς, ή οποία άσφαλώς μέν υπό την δεύτεραν, σπανιότερα δε από την πρώτην ημέραν της γεννήσεώς του, αρχίζει να ύφιστάται. Όταν το μάτι του όρεφους άντ' κρήση φώς, στρέφει την κεφαλήν του άπ' αυτό και όταν το φώς διαδεχθή το σκοτάδι ή το ήμίφως, τότε το βλέμμα του όρεφους ήρεμεί. Συμβαίνει μάλιστα, όταν το φώς είναι ίσχυρόν και έξαφνικόν, να έρεθισθι τα όργανα του όρεφους. Την αντίδρασιν αυτήν την παρατηρούμεν ζωντανήτα εις τα πρόωρα γεννηθέντα έρεφί, ενώ εις τα κανονικά, είναι κάπως ήπιωτέρα. Το φώς χρησιμεύει εις το νεογέννητον, αλλά πρέπει να είναι απαλόν και γλυκύ. Είναι σφάλμα αυτό, που πιστεύουν πολλοί ήπτερες, ότι το παιδί πρέπει να εύρισκεται πάντα εις σκοτεινόν σκοτάδιον. Άπεναντίας μάλιστα, το νεογέννητον έχει άνάγκη από φώς, διότι το φώς είναι εκείνο, που θα προκαλέσθι την εξέλιξιν και ανάπτυξιν των οργάνων της όράσεώς του. Άλλ' όπως είπομεν, γλυκύ και μαλακόν και όχι απότομον.

Άν το νεογέννητον κρατήται πάντοτε εις σκοτεινόν σκοτάδιον, ή συνέπειαι ήπιωτούν να είναι πολύ σοβαρά δια την όρασιν του παιδιού. Προκαλείται τότε μεγάλη εύπάθεια των βλεφάρων, και φαίνονται ταύτα ως εάν τρέμουν διαρκώς και διάφοροι άλλοι παθήσεις, συνήθως δε σπασμωδικά κινήσεις της κεφαλής προς τα κάτω.

Παραδείγματα παρόμοια άναφέρονται πολλά από ήτρούς. Τα τελευταία μάλιστα έτη, εις παιδιά ήλικίας δύο έτών, που παρετηρήθησαν παρόμοια άσθενεία, έξεκριθώθη ότι προήγοντο από έλλειψιν φωτός. Τούτων ή ύγεια άποκατεστάθη μόλις έφημοσθή θεραπεία φωτιστική, παραμονή δηλαδή του παιδιού σε μέση φωτισμένα καλά, άλλ' όχι ένοχλητικώς. Ός το καταλληλότερον φώς δια το όρεφος, συνιστάται το φώς της ήμέρας. Είναι έκ φύσεως γλυκύ και έχει τας φυσικάς διαβαθμίσεις του.

Εμφανίζεται δηλαδή ως άσθενές και γίνεται σιγά - σιγά δυνατότερον, σθένει δε συ-

Το όρεφος, όταν γεννιέται, έχη μίαν εύσθησίαν προς τα φώς, ή οποία άσφαλώς μέν υπό την δεύτεραν, σπανιότερα δε από την πρώτην ημέραν της γεννήσεώς του, αρχίζει να ύφιστάται. Όταν το μάτι του όρεφους άντ' κρήση φώς, στρέφει την κεφαλήν του άπ' αυτό και όταν το φώς διαδεχθή το σκοτάδι ή το ήμίφως, τότε το βλέμμα του όρεφους ήρεμεί. Συμβαίνει μάλιστα, όταν το φώς είναι ίσχυρόν και έξαφνικόν, να έρεθισθι τα όργανα του όρεφους. Την αντίδρασιν αυτήν την παρατηρούμεν ζωντανήτα εις τα πρόωρα γεννηθέντα έρεφί, ενώ εις τα κανονικά, είναι κάπως ήπιωτέρα. Το φώς χρησιμεύει εις το νεογέννητον, αλλά πρέπει να είναι απαλόν και γλυκύ. Είναι σφάλμα αυτό, που πιστεύουν πολλοί ήπτερες, ότι το παιδί πρέπει να εύρισκεται πάντα εις σκοτεινόν σκοτάδιον. Άπεναντίας μάλιστα, το νεογέννητον έχει άνάγκη από φώς, διότι το φώς είναι εκείνο, που θα προκαλέσθι την εξέλιξιν και ανάπτυξιν των οργάνων της όράσεώς του. Άλλ' όπως είπομεν, γλυκύ και μαλακόν και όχι απότομον.

Άν το νεογέννητον κρατήται πάντοτε εις σκοτεινόν σκοτάδιον, ή συνέπειαι ήπιωτούν να είναι πολύ σοβαρά δια την όρασιν του παιδιού. Προκαλείται τότε μεγάλη εύπάθεια των βλεφάρων, και φαίνονται ταύτα ως εάν τρέμουν διαρκώς και διάφοροι άλλοι παθήσεις, συνήθως δε σπασμωδικά κινήσεις της κεφαλής προς τα κάτω.

Παραδείγματα παρόμοια άναφέρονται πολλά από ήτρούς. Τα τελευταία μάλιστα έτη, εις παιδιά ήλικίας δύο έτών, που παρετηρήθησαν παρόμοια άσθενεία, έξεκριθώθη ότι προήγοντο από έλλειψιν φωτός. Τούτων ή ύγεια άποκατεστάθη μόλις έφημοσθή θεραπεία φωτιστική, παραμονή δηλαδή του παιδιού σε μέση φωτισμένα καλά, άλλ' όχι ένοχλητικώς. Ός το καταλληλότερον φώς δια το όρεφος, συνιστάται το φώς της ήμέρας. Είναι έκ φύσεως γλυκύ και έχει τας φυσικάς διαβαθμίσεις του.

Εμφανίζεται δηλαδή ως άσθενές και γίνεται σιγά - σιγά δυνατότερον, σθένει δε συ-

Το όρεφος, όταν γεννιέται, έχη μίαν εύσθησίαν προς τα φώς, ή οποία άσφαλώς μέν υπό την δεύτεραν, σπανιότερα δε από την πρώτην ημέραν της γεννήσεώς του, αρχίζει να ύφιστάται. Όταν το μάτι του όρεφους άντ' κρήση φώς, στρέφει την κεφαλήν του άπ' αυτό και όταν το φώς διαδεχθή το σκοτάδι ή το ήμίφως, τότε το βλέμμα του όρεφους ήρεμεί. Συμβαίνει μάλιστα, όταν το φώς είναι ίσχυρόν και έξαφνικόν, να έρεθισθι τα όργανα του όρεφους. Την αντίδρασιν αυτήν την παρατηρούμεν ζωντανήτα εις τα πρόωρα γεννηθέντα έρεφί, ενώ εις τα κανονικά, είναι κάπως ήπιωτέρα. Το φώς χρησιμεύει εις το νεογέννητον, αλλά πρέπει να είναι απαλόν και γλυκύ. Είναι σφάλμα αυτό, που πιστεύουν πολλοί ήπτερες, ότι το παιδί πρέπει να εύρισκεται πάντα εις σκοτεινόν σκοτάδιον. Άπεναντίας μάλιστα, το νεογέννητον έχει άνάγκη από φώς, διότι το φώς είναι εκείνο, που θα προκαλέσθι την εξέλιξιν και ανάπτυξιν των οργάνων της όράσεώς του. Άλλ' όπως είπομεν, γλυκύ και μαλακόν και όχι απότομον.

Άν το νεογέννητον κρατήται πάντοτε εις σκοτεινόν σκοτάδιον, ή συνέπειαι ήπιωτούν να είναι πολύ σοβαρά δια την όρασιν του παιδιού. Προκαλείται τότε μεγάλη εύπάθεια των βλεφάρων, και φαίνονται ταύτα ως εάν τρέμουν διαρκώς και διάφοροι άλλοι παθήσεις, συνήθως δε σπασμωδικά κινήσεις της κεφαλής προς τα κάτω.

Παραδείγματα παρόμοια άναφέρονται πολλά από ήτρούς. Τα τελευταία μάλιστα έτη, εις παιδιά ήλικίας δύο έτών, που παρετηρήθησαν παρόμοια άσθενεία, έξεκριθώθη ότι προήγοντο από έλλειψιν φωτός. Τούτων ή ύγεια άποκατεστάθη μόλις έφημοσθή θεραπεία φωτιστική, παραμονή δηλαδή του παιδιού σε μέση φωτισμένα καλά, άλλ' όχι ένοχλητικώς. Ός το καταλληλότερον φώς δια το όρεφος, συνιστάται το φώς της ήμέρας. Είναι έκ φύσεως γλυκύ και έχει τας φυσικάς διαβαθμίσεις του.

Εμφανίζεται δηλαδή ως άσθενές και γίνεται σιγά - σιγά δυνατότερον, σθένει δε συ-

Το όρεφος, όταν γεννιέται, έχη μίαν εύσθησίαν προς τα φώς, ή οποία άσφαλώς μέν υπό την δεύτεραν, σπανιότερα δε από την πρώτην ημέραν της γεννήσεώς του, αρχίζει να ύφιστάται. Όταν το μάτι του όρεφους άντ' κρήση φώς, στρέφει την κεφαλήν του άπ' αυτό και όταν το φώς διαδεχθή το σκοτάδι ή το ήμίφως, τότε το βλέμμα του όρεφους ήρεμεί. Συμβαίνει μάλιστα, όταν το φώς είναι ίσχυρόν και έξαφνικόν, να έρεθισθι τα όργανα του όρεφους. Την αντίδρασιν αυτήν την παρατηρούμεν ζωντανήτα εις τα πρόωρα γεννηθέντα έρεφί, ενώ εις τα κανονικά, είναι κάπως ήπιωτέρα. Το φώς χρησιμεύει εις το νεογέννητον, αλλά πρέπει να είναι απαλόν και γλυκύ. Είναι σφάλμα αυτό, που πιστεύουν πολλοί ήπτερες, ότι το παιδί πρέπει να εύρισκεται πάντα εις σκοτεινόν σκοτάδιον. Άπεναντίας μάλιστα, το νεογέννητον έχει άνάγκη από φώς, διότι το φώς είναι εκείνο, που θα προκαλέσθι την εξέλιξιν και ανάπτυξιν των οργάνων της όράσεώς του. Άλλ' όπως είπομεν, γλυκύ και μαλακόν και όχι απότομον.

Άν το νεογέννητον κρατήται πάντοτε εις σκοτεινόν σκοτάδιον, ή συνέπειαι ήπιωτούν να είναι πολύ σοβαρά δια την όρασιν του παιδιού. Προκαλείται τότε μεγάλη εύπάθεια των βλεφάρων, και φαίνονται ταύτα ως εάν τρέμουν διαρκώς και διάφοροι άλλοι παθήσεις, συνήθως δε σπασμωδικά κινήσεις της κεφαλής προς τα κάτω.

δεχθή πολύ φώς ύφιστάται εύθως από τοίς που θα γεννηθή. Έν τούτοις ή ικανότης των οφθαλμών των οφθαλμών όταν προκειται να πση έπ' αυ εις αυτόν ένα αντικείμενον, δεν είναι ακόμη αρκετή. Η ικανότης αυτή έρχεται μετά την όδόνη έβδομάδα από την γεννήσιν του όρεφους.

Όπως αι κινήσεις των βλεφάρων, έτσι και αι κινήσεις των κορών των οφθαλμών συμβαίνουν εις την άσθιν άνεστάρτως ή μία από την άλλην. Συγχρονισμός κινήσεων έρχεται άργότερον, όταν τα όπτικά όργανα του νεογεννήτου άποκτήσουν την ικανότητα να διακρίνουν.

Αι γνώμαι των ήτροών είναι διαχασμένα ως προς τον καθορισμόν της εποχής που συμβαίνει αυτό. Κατά τους περισσότερους πάντως, το παιδίον αρχίζει να διακρίνη, δηλαδή είναι εις θέσιν να παρακολουθήσθι λ.χ., ένα στυλόν αντικείμενον που μετακινείται, μόλις κατά τον τρίτον μήνα της ήλικίας του.

Και αφού όμως συντελεσθουν όλα αυτά αι ικανότητες του οφθαλμού, πάλιν ή όρασιν του παιδιού δεν είναι ακόμη τελεία. Πρέπει να έπακολουθήσθι επίσης ή ικανότης του όρεφους να διακρίνη πλησίον και μακράν, να παρασμογή δηλαδή τον οφθαλμόν του εις την απόστασιν, πράγμα εις το όποιον άπαιτείται ή μεσολάβησις ειδικών μυών. Ποτε παρουσιάζεται ή ικανότης αυτή, δεν είναι ακόμη βέβαιον. Πάντως παρουσιάζεται τας πρώτας έβδομάδας της ζωής του όρεφους.

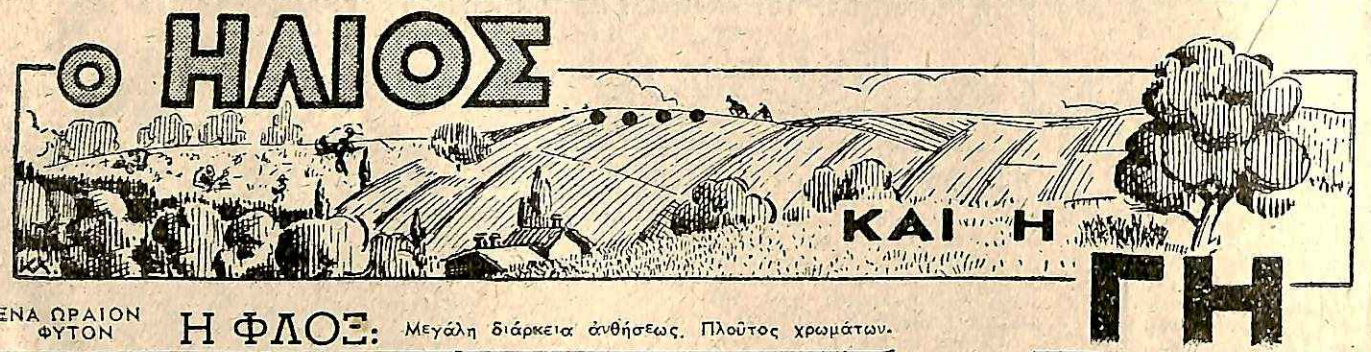
Αυτά που είπαμεν άνωτέρω, προϋποθέτουν όρεφί άρτια. Άν το όρεφος παρουσιάζη έκ κληρονομικότητας πνευματικήν άνεπάρκειαν, ποτέ του δεν ήποκτήσθι την ικανότητα να διακρίνη σωστά μίαν απόστασιν, έφ' όσον ή κρίσις είναι συνδεδεμένη με την ακριβή όρασιν.

Άνάλογοι είναι και αι ιδιότητες της διακρίσεως των χρωμάτων. Το παιδίον όταν γεννηθή και αρχίζη να βλέπει, δεν ξεχωρίζει τα χρώματα. Ημπορεί να διακρίνη το λευκόν και το μαύρον, αλλά τας διαβαθμίσεις των, το γαλανόν λ.χ., το κίτρινον, το κόκκινον και τα άλλα χρώματα της τριδος, τα ξεχωρίζει αφού γίνη τριών τεσσάρων και πέντε άκομή έτών, όταν θ' άρχισθι να όμιλή και ν' άκούη τους άλλους να όνομάζων τα χρώματα με τίς διάφορες όνομασίες τους.

Άνάλογοι είναι και αι ιδιότητες της διακρίσεως των χρωμάτων. Το παιδίον όταν γεννηθή και αρχίζη να βλέπει, δεν ξεχωρίζει τα χρώματα. Ημπορεί να διακρίνη το λευκόν και το μαύρον, αλλά τας διαβαθμίσεις των, το γαλανόν λ.χ., το κίτρινον, το κόκκινον και τα άλλα χρώματα της τριδος, τα ξεχωρίζει αφού γίνη τριών τεσσάρων και πέντε άκομή έτών, όταν θ' άρχισθι να όμιλή και ν' άκούη τους άλλους να όνομάζων τα χρώματα με τίς διάφορες όνομασίες τους.

Άνάλογοι είναι και αι ιδιότητες της διακρίσεως των χρωμάτων. Το παιδίον όταν γεννηθή και αρχίζη να βλέπει, δεν ξεχωρίζει τα χρώματα. Ημπορεί να διακρίνη το λευκόν και το μαύρον, αλλά τας διαβαθμίσεις των, το γαλανόν λ.χ., το κίτρινον, το κόκκινον και τα άλλα χρώματα της τριδος, τα ξεχωρίζει αφού γίνη τριών τεσσάρων και πέντε άκομή έτών, όταν θ' άρχισθι να όμιλή και ν' άκούη τους άλλους να όνομάζων τα χρώματα με τίς διάφορες όνομασίες τους.

Άνάλογοι είναι και αι ιδιότητες της διακρίσεως των χρωμάτων. Το παιδίον όταν γεννηθή και αρχίζη να βλέπει, δεν ξεχωρίζει τα χρώματα. Ημπορεί να διακρίνη το λευκόν και το μαύρον, αλλά τας διαβαθμίσεις των, το γαλανόν λ.χ., το κίτρινον, το κόκκινον και τα άλλα χρώματα της τριδος, τα ξεχωρίζει αφού γίνη τριών τεσσάρων και πέντε άκομή έτών, όταν θ' άρχισθι να ό

ΑΙ φλόγες είναι φυτά της τάξεως των πρωτογονικών και κατάγονται, ως επί το πλείον, από την Αμερική. Υπάρχουν πολλά είδη και ποικιλία. Άλλα πολυετή και άλλα ετήσια, καλλιεργούνται δε ως κοσμητικά δια τους ώριμους χρωματισμούς των άνθων των.

Είναι φυτά εύκολως αναπτυσσόμενα ανθεκτικά και πολύ συγκρατατικά όσον αφορά την ποιότητα του εδάφους. Διά τα προσόντα των ταύτα είναι κατάλληλα δι' εκείνους που δεν ήμπορούν να διαθέσουν πλύν χρόνον διά την περιποίησιν του κήπου των.

Φλόγες πολυετείς

Τρία είδη: η πυραμιδωτή, η θυσανώδης και η σταυρωτή έχουν δώσει διά διασταυρώσεων πολυριθμούς ποικιλίας χαρκτηρισμού ως υβρίδια. Και κάθε χρόνον εμφανίζονται και νέαι ποικιλία. Μεταξύ των περισσότερων εκτιμωμένων είναι η μπαζόν λοκε (χρώμα λαμπρόν έρυθρόν), η εκλαμπρος (ιώδες του καρμινίου), ζυλ σαντώ (ζωρόν ρόζ) και λέο σλάγκετερ (άλικον του καρμινίου). Η τελευταία αυτή ποικιλία παρουσιάζει χρώμα εξαιρετικώς λαμπρόν. Το ύψος αυτών φθάνει τα 60 περίπου εκατοστά.

Υπάρχουν όμως και πολλὰ νέαι αμερικανικαί ποικιλίαi ανώτεραι από τας άνωτέρω, τόσον από άπόψεως ζωηρότητος χρωμάτων και ώραιου σχηματισμού όσον και από άποψεως σφρίγγους και διαστάσεων φύλλων. Μεταξύ τούτων διακρίνονται αι ποικιλίαi Ελισσάδετ Άρντεν (ρόζ ώχρον ή ρόζ ζωρόν), νταίηλυ σκέτς (ρόζ με πλατυτάτην στεφάνην), σπιτφάιρ (ρόζ-σωμόν ζωρόν), όλα ύψους 60 έως 70 εκατοστών. Τέλος ή ποικιλία σέρ Τζών Φάσταφ επίτευξις άγγλική είναι σήμερον από τας καλύτερας που προσφέρεται εις τήν έμπορίαν. Τα άνθη της είναι χρώματος ρόζ-σωμόν πολύ ζωρού. Είναι ή ποικιλία αυτή ή ύψηλοτέρα όλων, φθά- νουσα τα 90 εκατοστά του μέτρου.

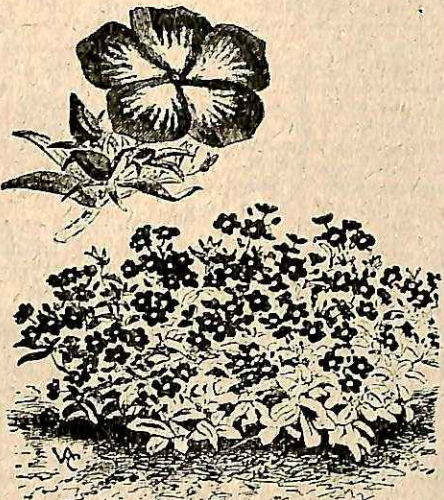
Πώς πολλαπλασιάζονται

Ο πολλαπλασιασμός των φλογών γίνεται δι' άποσπάσεως παραφυάδων έκ της συστάδος την οποίαν σχηματίζουν τα παλαιά φυτά. Η φύτευσις των παραφυάδων τούτων γίνεται κατά Μάρτιον ή κατά Σεπτέμβριον-Οκτώβριον, είτε κατ' ευθείαν εις την όριστικήν θέσιν, είτε εις φυτώριον (ίδιος ή φθινοπωρινή). Αι παραφυάδες πρέπει να έχουν αρκετάς ρίζας, τήν δε έδαφος να είναι έλαφρόν και γουμάδες διά να επιτρέπη την ανάπτυξιν πολλών ριζιδίων.

Η διαίρεσις όμως των συστάδων δεν επιτρέπει πάντοτε την απόκτησιν πολλών νέων φυτών. Διά τούτο όποιος επιθυμεί να επιτύχη έντατικόν πολλαπλασιασμόν κάποιας εξαιρετικής ποικιλίας πρέπει να καταφεύγη εις τήν μοσχεύματα. Αυτή ή μέθοδος είναι θεδαίως βραδυτέρα της προηγουμένης άλλ' είναι πολύ άποδοτικώτερα εις άριθμόν νέων φυτών.

Αι κορυφαί των βλαστών κόπτονται κατά Μάιον και σχηματίζονται μοσχεύματα, έκαστον των οποίων πρέπει να έχη τέσσαρα έως έξ φύλλα. Ταύτα φυτεύονται υπό λαχανοκομικόν κώδωνα και υπό σκιάν έντός μίγματος άμμου και κρ

προχώματος εις τήν οποίαν προστίθεται ει δυνατόν και όλίγη τύρφη (πράνθραξ). Διά διατηρήσεως του κώδωνος έρμητικώς κλειστού εξασφαλίζεται μετρία υγρασία. Η ριζοβολία των μοσχευμάτων αρχεται πολύ συντόμως. Όταν θεδαίωθώμεν περί ταύτης—και τούτο διακρίνεται από τήν άνοιγμα των άκραιών φύλλων—μεταφυτεύομεν τα μοσχεύματα εις πρασίαν περι-

Η ΦΛΟΞ

έχουσιν άφθονον κόπρόχωμα τηρούντες άποστάσεις 10 έως 12 εκατοστών από αυτού εις φυτών. Προς διευκόλυνσιν της ανάπτυξεως πολλών ριζών «τσιμπώμεν» τας κορυφάς και αφαιρούμεν τας εμφανιζόμενα άνθη. Τα ούτως άποκτώμενα φυτά φυτεύονται εις τας όριστικας θέσεις των τήν φθινόπωρον, άνοίγουν δε τήν επομένην έτος.

Η αφάιρεσις των μοσχευμάτων δεν είναι προς ζημίαν των φυτών. Αντιθέτως επέχει διά ταύτα θέσιν βλαστολογήματος τήν οποίαν συνιστάται εις τήν νέα φυτά και προκαλεί την ανέδειξιν περισσότερων βλαστών. Αυτή ή εργασία είναι πάντοτε ένδεδειγμένη και όταν ακόμη δεν γίνεται λήψις μοσχευμάτων. Ισχύει τούτο άλλωστε και διά τας περισσότερα πολυετή φυτά αναλόγου βλαστήσεως (άστράκι, χρυσάνθεμον, πολυετής ήλιος, κορέωις κλπ.). Εάν συμβαίη τήν στελέχη να είναι τόσον άφθονα ώστε να δημιουργηται άταξία βλάπτουσα την ποιότητα της ανθήσεως, εκλέγομεν τήν ώραιότερα και καλύτερον άνεπτυγμένα, αφαιρούμεν δε τή λοιπά.

Από άποψεως ποιότητας εδάφους ή φλόξ δεν είναι δύσκολον φυτών και άνεχεται καλώς τήν άσβεστοχα. Απαιτεί όμως τοποθεσίαν καλώς ήλιαζομένην.

Καθ' έκαστον έτος, τήν φθινόπωρον, κόπτομεν με τήν ψαλίδα του κλαδεύματος τήν στελέχη τήν οποία έκκαυναν» τήν πρώτη ψύχη. Όταν θεδαίωθώμεν μετά δύο ή τρία έτη ότι ή σχηματισθείσα συστάδες παρακμάζουν τας άναεώνομεν τήν φθινόπωρον διά μερισμού άναφυτεύοντες τας λαμβανόμενας έρρίζους παραφυάδας απ' ευθείας εις τήν έδαφος, εις άλλο, όμως, ει

δυνατόν μέρος. Η ανάπτυξις αυτών είναι πολύ ταχεία.

Φλόγες ετήσια

Η φλόξ του Ντράμουντ (δραμμόντειος) είναι φυτόν ετήσιον πολλαπλασιαζόμενον διά σπερμάτων. Τα άνθη της όμοιάζουν πολύ με τήν άνθη των πολυετών ποικιλιών, σχηματίζουν όμως κορύμβους μικρότερους. Τα φυτά είναι επίσης μικρότερα: 20 έως 50 εκατοστά, αναλόγως της ποικιλίας. Η σειρά των χρωμάτων είναι άπαράλλακτος. Από τήν λευκόν μέχρι του ιώδους με ένδιάμεσα τήν ρόδιον και τήν έρυθρόν. Σχηματίζουν όμως εις τήν κέντρον του κάλυκος όφθαλμόν άλλοτε φωτεινότερον και άλλοτε σκοτεινότερον.

Αι ποικιλίαi της φλογός Ντράμουντ είναι πολυάριθμοι και οι σπόροι προσφέρονται συνήθως εις τήν έμπορίαν εις ποικιλίαν γρωμάτων. Τούτο όμως δεν έχει σημασίαν καθόσον ή χαρακτήρ αυτού του είδους άρμόζει εις πολυχρώμους συνδυασμούς.

Η απόκτησις νέων φυτών είναι εύκολωτάτη. Σπείρομεν εις φυτώριον έντός θερμοκηπίων κατά Μάρτιον ή Άπρίλιον, άναφυτεύομεν δε τήν μικρά φυτά εύθως ως αναπτύξουν τήν πρώτα των φύλλα, ταύτα δε διά να τήν παρακινήσωμεν να αναπτύξουν πολλά τριχοειδή ριζίδια, τήν οποίαν, σημειωτέον, είναι φύσει περιωρισμένα. Η όριστική φύτευσις γίνεται μέχρι τέλους Μαΐου εις άποστάσεις 20 εκατοστών.

Δυνάμεθα όμως να σπείρωμεν και άπ' ευθείας εις τας όριστικας θέσεις μετά τήν μέσα Άπριλίου άνοίγοντες μικρούς λάκκους εις τας αυτές άποστάσεις. Εις έκαστον λάκκον τοποθετούμεν 4-5 σπέρματα, άφού δε ταύτα βλαστήσουν άφύνομεν μόνον τήν ζωηρότερα ουσία. Διά να εξαναγκάσωμεν τήν φυτά να διακλαδισθούν τήν κορυφολογούμεν επανειλημμένα.

Αν και ή φλόξ του Ντράμουντ είναι πολύ άνθεκτικόν φυτόν έν τούτοις είναι κόπως άπαιτητικώτερα από τας πολυετείς ποικιλίας. Διά να έχωμεν καλά φυτά με συνεχή άνθησιν απαιτείται έδαφος γόνιμον και συνεχώς δροσερόν. Εάν δεν δυνάμεθα να ποτίζωμεν κανονικώς πρέπει να σκεπάζωμεν με άχυρα τήν περί τας ρίζας έδαφος προς συγκράτησιν της υγρασίας. Πρέπει δε να αφαιρούμεν τήν άνθη εύθως ως μαραίνονται και να μη αφινομεν να σχηματίζονται σπέρματα καθόσον ή καρποφορία άδυνατίζει πολύ τήν φυτά.

Αι φλόγες και αι πολυετείς και αι ετήσιαi μας δίδουν άνθη διακοσμώσεως, αι πρώται όμως είναι ανώτεραι τόσον διά τήν εμφάνισιν των, όσον και διά τήν μακράν διατήρησιν των. Διατηρούνται δε καλύτερον όταν τοποθετούνται εις εύρύχωρα άνθοδοχεία.

Τα ροδόδενδρα ως και αι αζαλεαί της υπαίθρου είναι από τους ώραιότερους θαμνούς της εαρινής ανθήσεως. Συνδυάζουν ταύτα μόνιμον φύλλωμα και πλούτον άνθων, όμοιον του όποιου σπανίως συναντά τις εις άλλην βλάστησιν.

Είναι φυτά των όρέων. Εις τας υψηλάς κοιλάδας των Άλπεων συναντά τις κατά τον Ιούνιον - Ιούλιον ροδόδενδρα με σκαριόχρουν φύλλωμα, άγκιστρομένα εις τους άποκόμενους χαλκίωδες, τους όποιους καλύπτουν με ένα σκοτεινοπράτινον μανδύαν, κατάστικτον από έρυθρά άνθη. Παρά τήν άριλόδεσιν της φυσικής κατοικίας του, τήν ροδόδενδρον των Άλπεων δεν δέχεται προθυμως να έκτοπισθ ή από αυτήν και σπανίως καθίσταται δυνατός ή έγκλιματισμός του εις άλλον τόπον διά μεταφυτεύσεως.

Ευτυχώς υπάρχουν είδη τινά πολύ περισσώτερον εύπροσάρμοστα, όρεινα και ταύτα, καταγόμενα ως επί το πλείον από τήν Ασίαν και τήν Βόρειον Αμερικήν. Αι κλιτύς των Ιαμαλαίων είναι τήν λίκων των προγόνων όλων των σημερινών ποικιλιών ή δε νικηταί της Άνατολής έχουν περιγράψει εις τας διηγήσεις των τήν διάβασιν από δάση ροδόδενδρων κατά τήν διάκειαν της προσπελάσεως των εις τήν όρος.

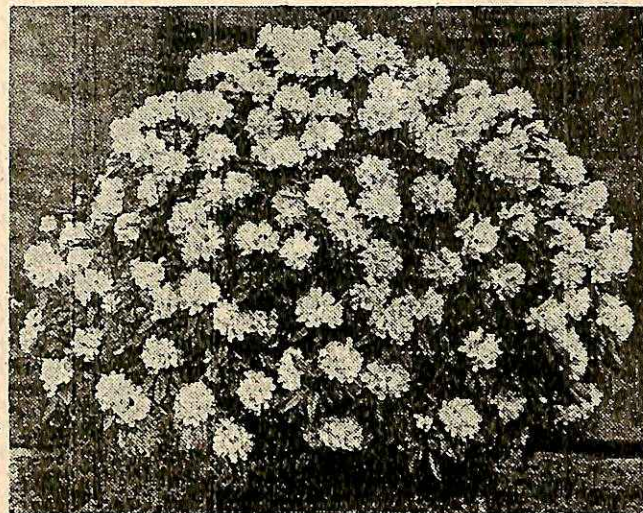
Τα διάφορα είδη ροδόδενδρων, καταγόμενα από ποικιλίας κλιματικές ζώνας έχουν φυσικά διαφορετικές απαιτήσεις από άποψεως κλίματος ή γενική προτίησις των όμως προς τας υψηλάς περιόχας άποτελεί ένδειξιν της καλής άντοχής των εις τας μεταβολάς των εποχών του έτους. Τα πλείστα έν τούτοις αγαπούν ύψωμένην άτμοσφαιρικήν υγρασίαν πράγμα τήν οποίαν άποδεικνύεται από τήν πολυάριθμην άρσία δειγμάτων των παρα- θη λασσίαν διαμερισμάτων.

Τα ροδόδενδρα θεωρούνται ως σκιοφιλά. Έν τούτοις ή υπό σκιάν ανάπτυξις των δεν γίνεται άλγυνώς διά ταύτα. Τούτο άποδεικνύεται έκ του ότι τήν υπό έλευθερον φώς ή υπό έλαφρόν κάλυψιν αυτά είναι αρωαλεώγερα και άνθίζουν περισσότερο. Πάντως ή ροδόδενδρα άνένονται ήλαττωμένον φωτισμόν. Εύδοκιμούν καλώς εις μη ήλιολούστον περιόχας όπως π.χ. εις βορείους κλιτύς, άν και εις τήν περιρίπων ταύτην δεν άνθίζουν τόσον άφθονως.

Τα ροδόδενδρα άπαιτούν επαρκή «ζωτικόν γόνιμον» και έλευθερον άέρα. Η φύτευσις των κατά μήκος ένός τοίχου, παρ' όλον ότι σμυνηθίζεται πολύ έν τούτοις δεν είναι ή άρμόζουσα διά τήν φυτά ταύτα τοποθέτησις. Και δεν πρέπει να θεωρηται παράδειγμα πώς τήν τοιουτοτρόπως φυτευόμενα μειονεκτούν εις άραιότητα έναντι εκείνων ή οποία βλαστάνουν εις πρασίαν και εις τοποθεσίας άνεπτυγμένης.

Διακριτικόν χαρακτηριστικόν

ΤΑ ΚΟΣΜΗΤΙΚΑ ΦΥΤΑ

Ροδόδενδρον. Τό λαμπρόν αυτό δείγμα δίδει μίαν ιδέαν της διακοσμητικής του αξίας. Εκτός από τήν ώραιάν άνθη του, τήν διαρκή φύλλωμά του τήν καθάρτησιν ώραιών συστάδων προσίνου.

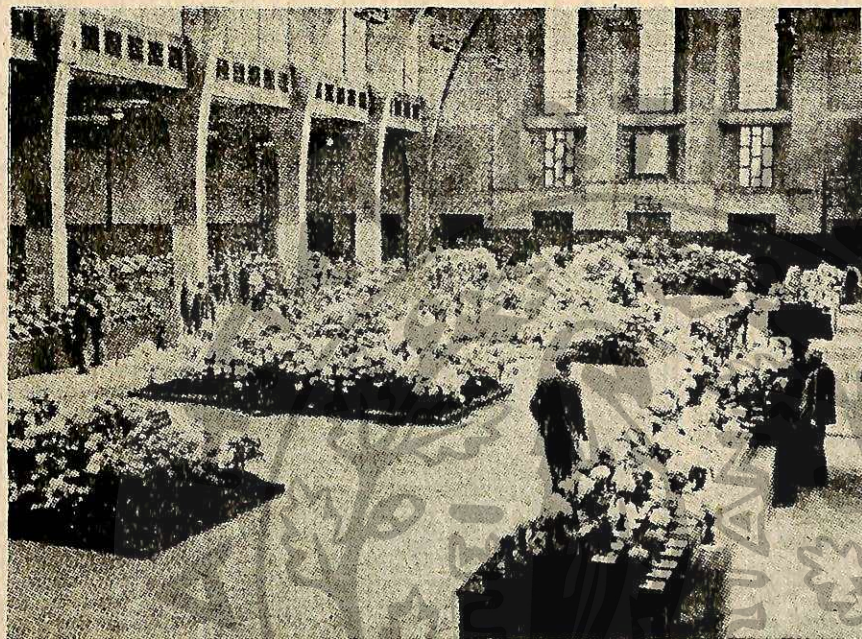
Τα ροδόδενδρα

Από τήν ώραιότερα φυτά. Ποικιλίαi καλλιέργειας - περιποίησης

των ροδόδενδρων και των αζαλεών είναι ή άποστροφή των προς τήν άσβεστοχα. Η παρουσία αυτού του στοιχείου εις τήν έδαφος και εις μικροτάτας άκόμη ποσότητες προκαλεί υφασματόν των φυτών και επιφέρει συντόμως τήν θάνατον.

όποιον πρακτικώς είναι μελίσ- και άππληγνόμενον άσβεστίου και παρουσιάζει μεγάλην αξύ- τητα (PH+5).

Εάν τήν διά τήν φύτευσιν ροδόδενδρων πορορίζομεν έδαφος δεν έχη τήν χαρακτήρι- στικά ταύτα, δυνάμεθα να δη-

Εκθεσις ροδόδενδρων, ή οποία διαργανώθη τας ημέρας αυτές εις τήν Άγγλικήν προ- τέουσιν υπό της Βασιλικής Κηπουρικής Έταιρίας του Λονδίνου

Δι' ή και χαρακτηρίζονται ταύτα ως άσβεστοφίλα. Προτιμούν τήν έδαφος της φυσικής κατοικίας των. Διότι έδαφος πυριτικόν εμπλουτισμένον με φυτόγονα προερχόμενον από τήν άποσύνθεσιν των φύλλων και λειμάνων έν γένει των φυτών του δάσους και των βρύων. Τοιούτον έδαφος, κατ' έξοχην κατάλληλον είναι τήν έδαφος της έρείκης, τή

μιογονήσωμεν έν τεννιτόν έδαφος άφαιρούμεν τήν άσβεστογόνον γήν και αντικαθιστώντες ταύτην διά φυτογώμα- τος έρείκης. Αυτή είναι ή μόνη δυσκολία της καλλιέργειας τού ροδόδενδρου, ήτις ούδε- μίαν άλλην δυσχέρειαν παρουσιάζει. Απαιτείται επίσης προσοχή εις τήν ποιότητα του χρησιμοποιουμένου δια τήν πο- τισμα ύδατος, τήν οποίαν δεν

πρέπει να περιέχη άξιοσημείωτον ποσότητα άσβεστίου (ως συμβαίνει σχετικώς συχνά με τήν ύδωρ των δικτύων ύδρευσε- ως) καθόσον τούτο είναι δυνατόν να προκαλέση όλίγον κατ' όλίγον μίαν αλκαλικήν άσβεστοσιν του εδάφους. Έν τού- αυτή περιπτώσει προτιμότερον είναι να χρησιμοποιούμεν ύδωρ της βροχής.

Εις τας φύσει άκαταλληλούς τοποθεσίας έχει περισσο- τέρας πιθανότητας επιτυχίας τήν έδαφος ροδόδενδρον τήν κατα- ουνόν (catawbiense) και αι παραλλαγαι του, τήν οποίαν είναι τήν άνθεκτικώτερον έναντι τήν άσβεστοχα όλων τήν ά- νηκόντα εις τήν ίδιον γένος. Φύεται άριστά εις όλα τήν μέ- ρη, όπου παρουσιάζεται δεινόν έδαφος προσεσόντομεν έξ άπο- σταθώσεως χαλαζιακών πε- τρωμάτων, σχιστολίθων κλπ. Η άντοχή του είναι πάντως σκετική, πάσα δε δυνατή προ- ούλαξις δεν πρέπει να παρα- μεληταί.

Τα κυριώτερα είδη

Κατά μεγάλην πλειονότητα, τήν υπό των καλλιεργητών φυ- τωρίων προσφερόμενα φυτά είναι ποικιλίαi ποικιλίας άπό διασταυρώσεις προαναποκη- νθείσας μεταξύ των διαφόρων είδων ή άπό αυτούτας δημι- ουργηθείσας παραλλαγές τού- των. Ένδιαφέρει όμως να γνω- ρίζωμεν ποιοι προγόνοι ύπάρ- χουν ή βάσις των τοιούτων έ- πιτευγμάτων.

Τρία είναι τήν ροδόδενδρα των οποίων ή καταγωγή είναι περισσότερον ένδιαφέροντα: Τήν ροδόδενδρον τήν κατασυνόν, όνομα τήν διά τήν εύπροσάρμο- στόν του, καταγόμε- νον από τήν Βόρειον Αμερικήν (Κατάσιν, όνομα φύλης Ινδιάνων και ποταμού της Βορείου Καρολίνας), φθάνει εις ύψος ένός έως δύο μέτρων και είναι λίαν άνθεκτικόν. Η άνθησις του είναι άπριλίου - Ιουνίου. Τα άνθη του είναι έσχηματισμένα εις πυκνόν κορύμ- βους, έπικρατούν δε εις αυτά οι τόνοι από τήν ιώδους μέναι τήν ροδίον.

Τήν ροδόδενδρον τήν Καυκάσου: Είναι μικρότερον άναστήμα- τος (ένός μέτρου κατ' άνωτάτην όριον). Η άνθησις του είναι δια- κλαδισμένη και κλίνει έλαφρώς προς τήν κά- τω. Τα άνθη του είναι διγώμα: ροδίνα προς τήν έξω και λευκά εις τήν λαίαν. Άνοίγουν δε κατά τήν Άπρίλιον - Μαίον.

Τέλος, τήν ροδόδεν- δρον τήν ποιντικόν, ή θανένος του Πόντου της Μικράς Ασίας, έχει ύψος δύο έως τριών μέτρων και άνθίζει κατά Μαίον. Οι κάλυκες του έσχηματισμένοι εις πολυ- ανθείς κορύμβους είναι έρυ- θροί ίόγους και συχνά διαττι- κται από μικράς κηλίδας δια- φόρων χρωμάτων. Αυτή τήν τελευταίαν είναι τήν είδος τήν οποίαν έχει δώσει μέγαν ά- ριθμόν ένδιαφερομένων ποικι- λιών.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΝ ΤΗΣ ΑΛΙΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΙ ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ Η ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΙΑ

Ο ρόλος του πλαγκτού εις την διατροφήν των ψαριών

Υπο Κ. Ι. ΑΝΑΝΙΑΔΗ, γεωπόνου - υδροβιολόγου

Α. Ένα από τα προβλήματα με τα οποία ασχολείται η 'Αλιευτική Έπιστήμη, είναι: και η διερεύνησις των συνθηκών που ευνοούν την πρωτογενή παραγωγικότητα των ωκεανίων υδάτων. Το θέμα τούτο έχει όλες ιδιαιτέρως σημασίαν διὰ την 'Αλιευτικήν, Οικονομίαν λόγω της άμεσου σχέσεως του προς την παραγωγήν ιχθυοτροφών, από την άφθονίαν των οποίων εξαρτάται ο πολλαπλασιασμός των ψαριών, η επιδιώσις του γόνου των και η άφθονος παραγωγή αλιευμάτων.

Ομιλούντες περί ιχθυοτροφών έννοούμεν κυρίως τους μικροοργανισμούς εκείνους οι οποίοι, αποτελούντες την βασικήν τροφήν των περισσότερων ζώων της ύγρας επιφανείας, ρυθμίζουν άμέσως ή έμμέσως τας εμφανίσεις και περιοδικάς μεταμορφώσεις πολλών ένδιαφερόντων την 'Αλιευτικήν Βιομηχανίαν ψαριών (σκόμβρων, σαρδέλων, φρυσιών κλπ.).

Ο πλούτος των θαλασσών, των λιμνών και γενικώς όλων των ιχθυοτρόφων υδάτων, εις ιχθύς κλπ. υδρόβια ζώα («νητόν»), εξαρτάται από την άφθονίαν των πλανωμένων έντός της μάξης αυτών μικροοργανισμών («ζωοπλαγκτόν») και την ποστικήν και ποιοτικήν σύνθεσιν της μικροσκοπικής, που άποικίζει τον θύτον («ένανθός»). Πράγματι εις όλα γενικώς τα νερά ζή και κινείται ένας άφανής «μικρόκοσμος», αποτελούμενος από μυριάδας φυτικών και ζωικών υπάρξεων, ο βιολογικός κύκλος των οποίων παρουσιάζει ένδιαφερόσας μεταπτώσεις και ποικιλίας. Οι οργανισμοί αυτοί, οι οποίοι είναι γνωστοί με το συλλογικόν όνομα «πλαγκτόν», εύρισκονται εις μίαν κατάστασιν άρμονικής ισορροπίας μεταξύ των και προς το περιβάλλον, εις την διατήρησιν της οποίας συντελούν και αυτοί οι ίδιοι οι μικροοργανισμοί.

Η άλματώδης πρόοδος της 'Υδροβιολογίας κατά τα τελευταία 40 έτη επέτρεψε την λεπτομερή μελέτην του πλαγκτού και απέκαλυψε τον μέγαν ρόλον που παίζει τούτο εις την ανάπτυξιν της ιχθυοπαραγωγής.

Η ιδιαιτέρα σημασία του ζωικού πλαγκτού διὰ τον άνθρωπον, έγκειται εις το ότι η πληθύς των πλαγκτονικών αυτών οργανισμών — οι οποίοι αποτελούνται κατά το πλείστον από πρωτόζωα, τροχοφόρα, άκάρια, προνύμφας έντομων, μικρά όστρακοδέρμα και διαφόρους άλλους άντιπροσώπους του ζωικού βασιλείου — άποτελεί τεράστιον άπόθεμα τροφής ζωτικής σπουδαιότητος. Η σπουδή των μικροσκοπικών υπάρξεων που άποικίζουν κατ' άπειροπληθή σμήνη τα νερά των ωκεανών, άποτελεί το κύριον αντικείμενον της 'Οκεανογραφίας, η οποία μελετά τας υδρογραφικάς και βιολογικάς συνθήκας των θαλασσών προς το συμφέρον της 'Αλιείας.

Γνωρίζομεν σήμεραν ότι η άφθονος παραγωγή και ανάπτυξις των πολυαρτιμων ζωοπλαγκτονικών υπάρξεων είναι συνάρτησις της παρουσίας εις τα νερά ώρισμένων οργανικών θρεπτικών συστατικών αντιπροσωπευμένων κυρίως υπό του φυτοπλαγκτού, όπερ άπαρτίζεται από μικροσκοπικά φύκη (διάτομα, κυανοφύκη, χλωροφύκη, περιδίνια κλπ.). Άξιον ιδιαιτέρως προσοχής είναι το γεγονός ότι αι παρατηρούμεναι ποσοτικά μεταβολαι εις τας εμφανίσεις του φυτοπλαγκτού κατά την διάρκειαν του έτους, που προκαλούν άναλόγους διακυμάνσεις της άφθονίας του ζωοπλαγκτού και έπομένως των ιχθυοσποθεμάτων, εύρίσκονται έν συνάρτησιν προς τον έτήσιον κύκλον της θερμοκρασίας του φωτός και των διαλυμένων θρεπτικών όλητων.

Έκ των άνωτέρω συνάγεται ότι η δυνατότης αύξήσεως της παραγωγής των θαλασσών και των άλλων ιχθυοτροφών ύδατων εξαρτάται από τας συνθήκας εκείνας που ευνοούν την ανάπτυξιν της φυτικής δλαστήσεως, η οποία είναι η κυριώτερα πηγή οργανικών ύλων. Η πρωτογενής αύτη παραγωγή οργανικών ουσιών προορίζομένων διὰ την θρέψιν, την ανάπτυξιν και τον πολλαπλασιασμόν των υδρόβιων ζώων, άποτελεί ύψιστης σημασίας λειτουργίαν των φυτών, η οποία καθορίζει την βιολογικήν παραγωγικότητα των θαλασσών και λιμνών ιχθυοτρόφων υδάτων και άποτελεί την βάση επί της οποίας ιδρύονται αι διάφοροι βιομηχανικά έφαρμογαι προς έκμετάλλευσιν του υδροβίου πλούτου.

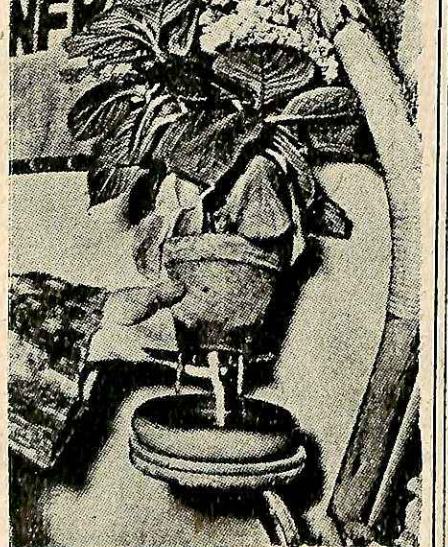
Η παραγωγή οργανικών ύλων εις τας θαλάσσας

Όπως συμβαίνει εις την ξηράν, έτσι και εις την θάλασσαν, μόνον τα φυτά έχουν την ικανότητα να παράγουν οργανικάς ούσιαι από άνοργάνους ύλας. Επίσης όλα γενικώς τα υδρόβια ζώα, άμέσως ή έμμέσως, ζούν από τα φυτά και τα μικροσκοπικά φύκη, η άφθονος παραγωγή των οποίων άποτελεί αναγκαίαν προϋπόθεσιν διὰ τον πολλαπλασιασμόν και την ανάπτυξιν του ένδιαφερόντος την 'Αλιευτικήν Οικονομίαν ζωικού κεφαλαίου.

Θά έπιχειρήσωμεν κατωτέρω να περιγράψωμεν τον τρόπον με τον όποιον κατασκευάζονται από τα φυτά αι πολύπλοκαι όργανικά ύλαι που χρησιμεύουν ως τροφή των θαλασσίων ζώων, έν συνεχεία δε θα ίδωμεν ποια είναι αι είδικαι συνθήκαι που ευνοούν την λειτουργίαν αυτήν του φυτού.

Τα θαλάσσια φυτά συνθέτουν όργανικάς ύλας με τον αυτόν άκριβώς τρόπον με τον όποιον και τα χερσαία φυτά κατασκευάζουν τας γνωστάς πολυπλόκους όργανικάς ούσιαι (υδατανθρακας, λίπη και πρωτεϊνας), δοθέντος ότι αι κύριαι απαιτήσεις όλων γενικώς των φυτών είναι περίπου αι αυται. Έτσι διὰ την συνθεσιν των υδατανθράκων και την κατασκευήν των πολυπλοκών λιπών και πρωτεϊνών απαιτούνται κατ' άρχην νερό και διοξείδιον του άνθρακος διαλελυμένον εις αυτό. Το τελευταίον αυτό μπορεί να παραλαμβάνεται και από τα διαφορα άνθρακικά άλατα από τα όποια το νερό είναι κεκορεσμένον. Ταυτοχρόνως όμως πρέπει να υπάρχουν εις το θαλάσσιον ύδωρ και άνόργανα συστατικά, περιέχοντα κυρίως μέν άζωτον και φωσφορον, κατά δεύτερον δε λογον μικράς ποσότητας σιδήρου, χαλκού και θείου. Εις μερικάς περιπτώσεις είναι άπαραίτητος ακόμη η παρουσία νικελίου, ιωδίου και αρσενικού. Διὰ την οικοδόμησιν όμως του φυτού απαιτείται έκτός των άνωτέρω και ώρισμένον ποσόν ενεργείας, την όποιαν τα φυτά άντλούν από τον ήλιον. Εις την προκειμένην περιπτώσιν η πρασίνη χρωστική του φυτικού πλαγκτού παίζει πρωτεύοντα ρόλον εις την δέσμευσιν της ηλιακής ενεργείας και τον σχηματισμόν των άνωτέρω πολυπλόκων ουσιών. Έπειδή η συμμετοχή του φωτός εις την σύνθεσιν αυτήν είναι έντελώς άπαραίτητος, η λειτουργία αυτή του φυτού καλείται φωτοσύνθεσις.

Ο δαθμός της φωτοσύνθεσεως είναι άνάλογος προς την έντασιν του φωτός και την ποσότητα των διαλελυμένων θρεπτικών στοιχείων. Από της άποψεως αυτής αι συνθήκαι των τροπικών υδάτων είναι μάλλον δυσμενείς, έπειδή τα θρεπτικά αυτά άλατα, τα όποια είναι αναγκαία διὰ την ανάπτυξιν της πρωτογενούς παραγωγής σπανίζουν πολύ εις τα έπιφανειακά ύδατα. Άντιθέτως εις τα πολικά ύδατα η φωτοσύνθεσις είναι έντονος και συνεχής και το θέρος. Γενικώς εις τας ψυχροτερας περιοχάς τα διαλελυμένα θρεπτικά άλατα (φωσφορικά και νιτρικά) εύρίσκονται εις μεγαλύτεραν άφθονίαν.

Εις μίαν τελευταίαν έκθεσιν του 'Ανοδέρου έπεδείχθη εις το κοινόν και μία ένδιαφέρουσα μέθοδος αύτομάτου ποτίσματος γλαστρών, που είναι δυνατόν να εφαρμόζεται όταν άπουσιάζουν όλοι οι κατοικούντες, εις μίαν οίκίαν. Το αυτόματον πότισμα ήμπορεί να διαρκέσῃ πολύν χρόνον και έπιτυγχάνεται με την χρησιμοποίησιν ειδικών φυτηλίων.

ζούν τας γνωστάς πολυπλόκους όργανικάς ούσιαι (υδατανθρακας, λίπη και πρωτεϊνας), δοθέντος ότι αι κύριαι απαιτήσεις όλων γενικώς των φυτών είναι περίπου αι αυται. Έτσι διὰ την συνθεσιν των υδατανθράκων και την κατασκευήν των πολυπλοκών λιπών και πρωτεϊνών απαιτούνται κατ' άρχην νερό και διοξείδιον του άνθρακος διαλελυμένον εις αυτό. Το τελευταίον αυτό μπορεί να παραλαμβάνεται και από τα διαφορα άνθρακικά άλατα από τα όποια το νερό είναι κεκορεσμένον. Ταυτοχρόνως όμως πρέπει να υπάρχουν εις το θαλάσσιον ύδωρ και άνόργανα συστατικά, περιέχοντα κυρίως μέν άζωτον και φωσφορον, κατά δεύτερον δε λογον μικράς ποσότητας σιδήρου, χαλκού και θείου. Εις μερικάς περιπτώσεις είναι άπαραίτητος ακόμη η παρουσία νικελίου, ιωδίου και αρσενικού. Διὰ την οικοδόμησιν όμως του φυτού απαιτείται έκτός των άνωτέρω και ώρισμένον ποσόν ενεργείας, την όποιαν τα φυτά άντλούν από τον ήλιον. Εις την προκειμένην περιπτώσιν η πρασίνη χρωστική του φυτικού πλαγκτού παίζει πρωτεύοντα ρόλον εις την δέσμευσιν της ηλιακής ενεργείας και τον σχηματισμόν των άνωτέρω πολυπλόκων ουσιών. Έπειδή η συμμετοχή του φωτός εις την σύνθεσιν αυτήν είναι έντελώς άπαραίτητος, η λειτουργία αυτή του φυτού καλείται φωτοσύνθεσις.

Ο δαθμός της φωτοσύνθεσεως είναι άνάλογος προς την έντασιν του φωτός και την ποσότητα των διαλελυμένων θρεπτικών στοιχείων. Από της άποψεως αυτής αι συνθήκαι των τροπικών υδάτων είναι μάλλον δυσμενείς, έπειδή τα θρεπτικά αυτά άλατα, τα όποια είναι αναγκαία διὰ την ανάπτυξιν της πρωτογενούς παραγωγής σπανίζουν πολύ εις τα έπιφανειακά ύδατα. Άντιθέτως εις τα πολικά ύδατα η φωτοσύνθεσις είναι έντονος και συνεχής και το θέρος. Γενικώς εις τας ψυχροτερας περιοχάς τα διαλελυμένα θρεπτικά άλατα (φωσφορικά και νιτρικά) εύρίσκονται εις μεγαλύτεραν άφθονίαν.

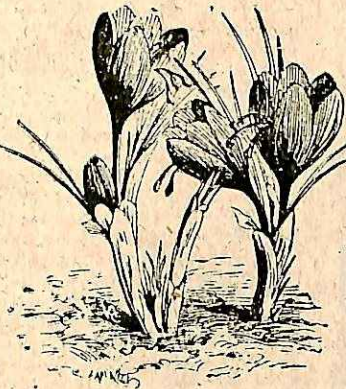
Αι συνθήκαι προσλήψεως υπό του φυτού των θρεπτικών στοιχείων που αναφέρονται, είναι όλίγον διαφορετικά εις την ξηράν. Τα χερσαία φυτά παραλαμβάνουν το διοξείδιον του άνθρακος άπ' ευθείας από την ατμόσφαιραν, το δε ύδωρ από το έδαφος διὰ μεσου των ριζών των, εξαίρεσει ώρισμένων ειδών, τα όποια χρησιμοποιούν και τους ύδατους της ατμόσφαιρας. Διὰ να άπορροφώνται όμως τα λιπαντικά στοιχεία του έδάφους από τας ρίζας του φυτού πρέπει να εύρίσκονται έν διαλύσει. Η κυρία σημασία του έδάφους εις την προκειμένην περιπτώσιν, έγκειται εις το γεγονός ότι τούτο, είτε περιέχει φυσικάς φωσφορικάς και νιτρικάς άλατα διαλυτά εις το νερό, είτε έφοδίζεται τα έν λόγω λιπαντικά συστατικά διὰ της προσθήκης λιπασμάτων. Έπί πλέον όμως το έδαφος χρησιμεύει και ως σταθερόν υπόβαθρον διὰ τα φυτά, μολοντί τούτο δεν είναι άπολύτως άπαραίτητον, έπειδή τα φυτά άναπτύσσονται και δίχως την μεσελάθεισιν του έδάφους. Τούτο εις την πράξιν έπιτυγχάνεται διὰ της τοποθέτησεως έρριζων φυτών επί συρματίων πλέγματος άνωθεν σκάφης περιεχομένης άσθενέος θρεπτικόν διάλυμα, μέσα εις το όποιον τα φυτά έκτείνονται τας ρίζας των διὰ να προσλάβουν τας αναγκαίας διὰ την φωτοσύνθεσιν πρώτας ύλας. Η διὰ του ως άνω τρόπου καλλιέργεια κηπευτικών φυτών (ύδροπονία), η όποια εφαρμόζεται σήμεραν εις περιορισμένην μόνον κλίμακα, θα ήδύνατο πιθανώς ν' άνεπτυχθή εις εύρυτέραν έκτασιν, ένν αι προς τον ως άνω σκοπόν ένστάσεις και τα άπαραίτητα θρεπτικά διαλύματα δεν έσπρίχον πάρα πολύ

Η ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ Ε ΜΠΡΟΣΘΟΦΥΛΛΟΥ

Ο ΚΡΟΚΟΣ

Φυτόν βαφικόν, φαρμακευτικόν και κοσμητικόν. Έχρησιμοποιείτο από της Μινωικής εποχής

Ο κρόκος είναι το άρχαιότερον ίσως «βιομηχανικόν» φυτόν. Χρησιμοποιείται εις την βαφικήν από τους προϊστορικούς χρόνους ως μαρτυρεί ο 'Όμηρος ο όποιος όνομάζει την 'Ηώ «κροκόπτελλον». Άλλά και ως φαρμακευτικόν φυτόν έγνώριζον οι αρχαίοι τον κρόκον. Ο Διοσκοριδής άναφέρει τας ίαματικάς ιδιότητες που απέδιδοντο τότε εις αυτόν, ο δε Θεόφραστος το «κρόκινον μύρον». Τέλος ο Φλαρεντίνος και ο Διοφάνης περιγράφουν τον τρόπον καλλιέργειας του κρόκου και της συγκομιδής, και διατηρήσεως των άνθέων του. Άλλη μία μαρτυρία περί της κατά τους πανάρχαιους χρόνους χρησιμοποίησεως του κρό-

Κρόκος ο ήμερος.

κου άποτελεί η περίφημη τοιχογραφία του μινωικού ανακτόρου της Κνωσού, η όποια παριστά νέον συλλέγοντα άνθη κρόκου και τοποθετούντα αυτά έντός πανερίου. Η τοιχογραφία αυτή γνωστή ως «κροκοσυλλεκτης» θεωρείται υπό των αρχαιολόγων ως έγγον της μεσομινωικής περιόδου, όγλαδη γύρω του 1800 π. Χ.

Ο κρόκος άνήκει εις την τάξιν των ιριδωδών, λέγεται δε κοινώς ζαφορά, ή σαφράν, ή μαμελούκα ή καστανούλα. Υπάρχουν πολλά είδη εκ των οποίων αρκετά εύρίσκονται άγριοι εις την 'Ελλάδα. Πλεον ένδιαφέροντα είδη είναι ο κρόκος ο καρπιδιανός και ο κρόκος ο τουρνεφόρτειος. Ποικιλία δε του καστοατίνιου είναι ο κρόκος ο ελληνικός και κρόκος ο ήμερος. Η τελευταία αυτή ποικιλία είναι η περισσότερο καλλιεγούμενη.

Από τα μέρη του κρόκου χρησιμοποιοῦνται εις την βαφικήν και την φαρμακευτικήν μόνον τας στίγματα των άνθέων του. Λέγονται δε στίγματα αι κορυφαί των στύλων αι όποια αποτελούν προέκτασιν των ώθηκων. Έπί των στίγματων τούτων έπιλέχονται οι κόκκοι της γύρεως, οι όποιοι γονιμοποιούν τα ώρια. Τα στίγματα ταυτα χρησιμοποιοῦνται εις την φαρμακευτικήν, περισσότερον δε εις την βαφικήν. Διό γούνα χρησιμοποιούνται αδελώς διάφορα τρώφιμα (ζυμαρικά, δούτυρον, τυρός, γλυκύσματα). Από άλλα είδη κρόκων χρησιμοποιούνται και οι βολβοί οι όποιοι έχουν γευσιν λεπτοκράν και τρώγονται. Έπίσης διάφορα είδη χρησιμοποιούνται ως κοσμητικά (κρόκος έαρινός).

Βοτανικοί χαρακτήρες

Ο κρόκος είναι φυτόν πολυετές. Η ρίζα του άποτελείται εκ δύο βολβών, εκ των όποιων ο εις εύρίσκεται επί του άλλου. Είναι σφαιρικοί και καλύπτονται από πολλούς χιτώνας εκ των οποίων εκφύονται τα φύλλα, τα όποινα είναι μικρά και στενά, σχεδόν νηματοειδή. Τα άνθη φερόμενα επί βραχέος κεντρικού στελέχους έχουν περιάνθιον μέγα πεταλωδες, χροανοειδώς διατεταγμένον. Είναι χρώματος ιώδους με έ-

ρυθμάς ραδδώσεις και φέρουν έπιμήκη στίγματα χροανοειδώς διατεταγμένα, χρώματος κιτρίνου έως πορτοκαλιοχρουν και έντονου ευαρέστου όσμης και πικράς γεύσεως.

Το πάχος των στίγματος είναι ενός περίπου χιλιοστού και το μήκος τριών. Ο καρπός του κρόκου είναι κάψα έντός της οποίας περικλείονται πολλά μικρά σπέρματα.

Καλλιέργεια - συγκομιδή

Ο κρόκος ο ήμερος καλλιεργείται εις την Εύρώπην και κυρίως εις την Ισπανίαν, την Γαλλίαν και την Ιταλίαν. Εις την 'Ελλάδα (Μακεδονία) καλλιεργείται κρόκος έχωριών ποικιλιών, γίνεται δε συγκομιδή στίγμάτων και από κρόκους άγριους, ιδίως εις τας Κυκλάδας όπου φύονται πυκνότατα. Εις την αρχαιότητα έκαιεργείτο ο κρόκος εις την Μικράν 'Ασίαν, η όποια θεωρείται και πατρίς του, άριστον δε είδος εύφύετο κατά τον Στράβωνα εις την Κιλικίαν παρά το Καρύκειον άντρον. Τον περασμένον αιώνα έφημίζετο ως άριστος κρόκος ο προερχόμενος εκ Περσίας.

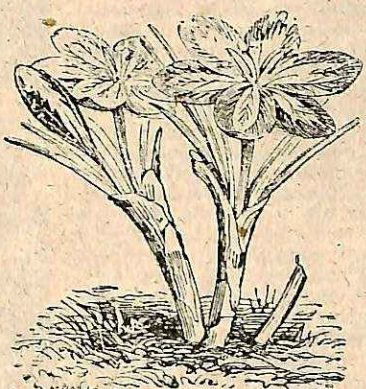
Ο κρόκος πολλαπλασιάζεται διὰ σπερμάτων. Οι σχηματιζόμενοι βολβοίκοι μεταφυτεύονται κατά γραμμάς απέχουσας 40 περίπου εκατοστά ή μια από την άλλην. Οι βολβοί φυτεύονται κοντά-κοντά εις άπείρασιν 5 έως 10 εκατοστών ο εις από τον άλλον. Είναι φυτόν άνθεκτικόν εις τας καιρικάς μεταβολάς και δύναται να εύδοκιμήσῃ εις οιοδήποτε κλίμα. Προτιμά όμως έδαφος εύφορον, έλαφρόν με μετρίαν ύγρασίαν. Άνθίζει το φθινόπωρον. Τα άνθη συλλέγονται άφού άνοίσουν, έπειδή όμως δεν άνοίζουν όλα μαζί κατ' άνάγκην η συλλογή γίνεται προοδευτικά. Πρέπει δε αυτή να γίνεται κατά προτι-

μηνιν πρό της άνατολής του ήλιου. Τα στίγματα άποχωρίζονται κατόπιν και ξηραίνονται άπλωνόμενα επί καθάρων έπιφανειών υπό σκιάν.

Τα φυτά του κρόκου αρχίζουν να άποδίδουν άνθη από του έπομένου της φυτευσέως των έτους, είναι δε διαρκέστατα. Ημπορεί να άνθίζουν επί είκοσαςετίαν και πλέον. Εις τας συστηματικάς όμως καλλιέργειας αι φυτεια άνανεούνται ανά τέσσαρα ή πέντε έτη.

Διὰ να σχηματισθῇ έν χιλιόγραμμον ξηρών στίγμάτων κρόκου απαιτούνται εκατόν έως εκατόν πενήντα χιλιάδες άνθέων. Έκαστον στρέμμα φυτευόμενον με κρόκους, ως άνωτέρω, περιλαμβάνει περί τους 5.000 βολβους και άποδίδει ήμισυ έως έν χιλιόγραμμον ξηρών στίγμάτων, άναλόγως της εύδοκμήσεως και των καιρικών συνθηκών.

Εις το έμπόριον ο κρόκος φέρεται είτε υπό μορφήν ινών, ως φαίνονται τα ξηραίνόμενα στίγματα, είτε υπό μορφήν καυέως. Ο κρόκος λόγω της ύψηλής τιμής

Κρόκος ο έαρινός.

του, συχνά νοθεύεται είτε δι' άναμίξεως μετά των στίγμάτων και του ύπολοιπου μέρους του βολβού και των στήμονων του άνθους, είτε διὰ προσθήκης στίγμάτων λαμβανομένων εκ άλλων άνθέων.

Ο ΑΝΘΟΚΗΠΟΣ

Κράμβαι κοσμητικά

Πλούτος χρωμάτων. Εύκολος καλλιέργεια.

Πολύ όλίγοι, άσφαλώς γνωρίζουν ότι το φυτόν κράμβη, του όποιου διάφοροι ποικιλιαί είναι τα πασιγνώστα λαχανικά (κραμβολάχανον ή μαπολάχανον, κουνουπίδι, γογγύλι κλπ.) είναι δυνατόν να χρησιμοποιήθῃ αξιόλογα και ως διακοσμητικόν.

Μερικοί φυτοκόμοι και άνθοκόμοι της Εύρώπης επανέφεραν τελευταίως εις την έπιφανείαν διάφορα παλαιά διακοσμητικά τεχνάσματα έπιτυγχανόμενα με τινας καταλλήλους παραλλαγάς του σφαιρηκού αυτού λαχανικού. Πρόκειται περί της κράμβης της ούλοφύλλου και κράμβης της ποικιλοφύλλου, αι όποια έκαιεργούνται άλλοτε εις Εύρώπην προς στολισμόν του περι τας εξέδρας των 'Ιπποδρόμων χώρων, και των φθινοπρωϊνών πρασιών των κουνυετικών περιπόλων. Προβλέπεται ότι η διακοσμητική χρησιμοποίησις των κράμβων τούτων ή μάλλον καθόσον η καλλιέργεια των είναι έξαιρετικά εύκολος και καταλαμβάνει εις τον κόπον θέσιν την όποιαν κατά την ίδίαν εποχήν λαμβάνουν άλλα φυτά διεκδικούν.

Δεν έχουν προσλάβει τον χαρακτηρισμόν σταθερών ποικιλιών αι άνωτέρω παραλλαγαι. Διὰ της σποράς όμως λαμβάνονται φυτά τα όποια παρουσιάζουν πλείστας διαφοράς από άπόψεως μορφής και χρωμάτων.

Το φύλλονμά των είναι κατά κανόνα σγουρόν και ρικνωμένον και παρουσιάζει

Η μπόλλα είναι ένα χονδροειδές θαλάσσιον τέρας που προχωρεί με δυσκολία, εμπόδιζόμενον εις τας κινήσεις του από δύο τεραστίους θυλάκας, που εύρισκονται εις τας πλευράς της κεφαλής του, άπτελέσαν δε το αντίκειμενον του μεγαλύτερου θαυμασμού μιάς προσφοράς εκθέσεως που έλαβε χώραν εις το Λονδίον.

Ανήκει εις τας χρυσόψαρα, αλλά πρόκειται περί είδους τίσον σπάνιου εις την Ευρώπην, ώστε να επιδεικνύεται μόνον ένα δείγμα του. Πρέπει όμως να τονίσωμεν ότι με την προσωνυμία χρυσόψαρο δεν θέλομεν να καθορίσωμεν άποκλειστικώς τὰ συνήθη διακοσμητικά ψαράκια που πωλούνται δι' όλίγας μόνον δραχμάς εις τὰ είδικα καταστήματα ή αυτά που ζούν εις τας δεξαμενάς και τας τεχνητάς λίμνας τών δημοσίων κήπων. Υπάρχουν και άλλαι ποικιλίαι διακοσμητικών ψαριών που παρουσιάζουν έντυπωσιακάς παραμορφώσεις και στοιχίζουν όλόκληρα κεφάλαια. Εις αυτά συγκαταλέγεται και το είδος του ιχθύος μπόλλα, που κινείται τόσο αδέξια, που στερείται σπονδυλικής στήλης και άφείλει την περίεργον όψιν του — και την τιμήν του, θεαίως — εις τας δύο προεσχάς που του κοσμούν την κεφαλήν.

Επίσης σπάνιον ψάρι εις την Ευρώπην, πραγματικός άπίστος του ιχθύος μπόλλα, που ανεφάρμεν είναι το «ψάρι με τὰ μαργαριταρένια λέπια», που είναι πολύ περισσότερον εύστροφον και έπιδεικνύει με αὐταρέσκειαν μίαν μεγάλην κοιλίαν πολυεκατομμυριούχου, εις την όποιαν αναφύονται θαυμάσια λέπια όμοια με κολλιές ιριδιζόντων μαργαριτών.

Ολίγοτερον σπάνια, αλλά όχι όλιγοτερον περίεργα κατά την όψιν, είναι τὰ «ψάρια-ηλεκόπιοι», που λές ότι θέλουν να ύπνωτισουν τόν επισκέπτην με τὰ μεγάλα προεκβαλλόμενα μάτια των. Εις την πραγματικότητα αυτά τὰ τεραστία μάτια δεν βλέπουν σχεδόν τίποτε και μόλις καταρθώνουν να ξεχωρίσουν το φώς από το σκότος. Όσον άφορά το άστέιον της έμφάνισως, αυτά τὰ ψάρια δεν είναι καλύτερα τών εξαδέλφων των τών «ούρανιων», που τὰ μάτια των είναι έξ ίσου μεγάλα και προτεταμένα έχουν δε επί πλέον το κακόν ότι παραμένουν πάντοτε έστραμμένα προς τόν ούρανόν. Αυτή ή στάσις της συνεχούς παρακλήσεως συντελεί εις το να μετακινούνται σπανίως, και με σύντομα σκιρτήματα.

Τὰ όμοιοτάλια του Πουμπούμ

Ένας άλλος δανδής του βυθού είναι ο πουμπούμ που φέρει έμπροσθεν εις τὰ μάτια του ένα είδος άριστοκρατικών όμοιοτάλιων με πένες — νέ που σχηματίζονται από ύπερτροφίαν της άνωτέρας περιοχής των ρωθώνων. Αυτό το κόσμημα του άποδίδει ένα πολύ σοφιστικόν ύφος, αλλά τόν προσεμποδίζει να άνασπνή έλευθερώσει.

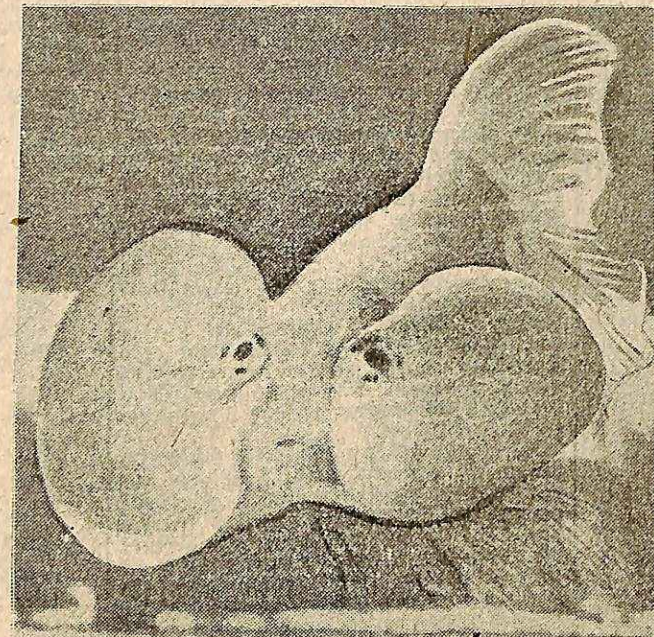
Το δράντα, ένα άλλο παράξενο μαράκι που φέρει εις την κεφαλήν του ένα είδος ναίτης που άποτελείται από ένα τεραστίον παρασάκεμα που έχει νηόμοια έρυθρόν. Καί αυτό

ΑΙ ΤΕΡΑΤΟΜΟΡΦΙΑΙ ΤΟΥ ΒΥΘΟΥ

ΤΑ ΠΙΟ ΠΑΡΑΞΕΝΑ ΨΑΡΙΑ

Εις τὰ έργαστήρια γεννώνται τὰ άραιότερα ψάρια του κόσμου.

Υπό ΛΕΟΝ ΜΠΕΡΤΕΝ

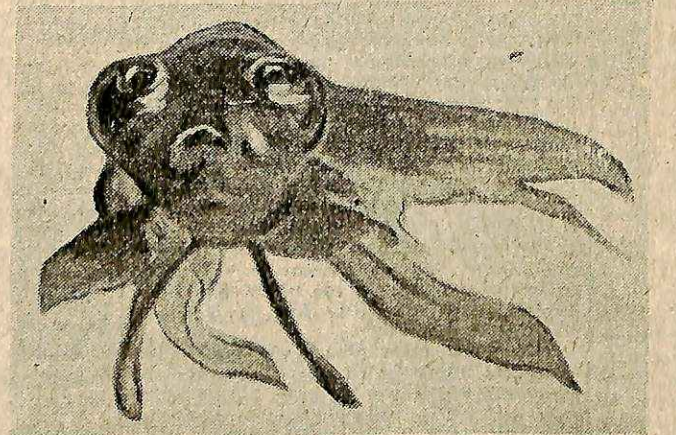

Αυτό είναι το ψάρι μπόλλα, χονδροειδές θαλάσσιον τέρας, με δύο τεραστίους θυλάκας εις τας πλευράς της κεφαλής του. Παρά την τερατομορφίαν του, είναι συγγενές τών μικρών έρυθρών κυπρίνων (χρυσόψαρον), που κοσμούν τας δεξαμενάς τών κήπων μας.

το στρογγυλό του σώμα, και καθιστούν και την παραμικράν ακόμη κίνησιν πραγματικά προσδληματικήν.

Αλλά ή κατάστασις του είναι ακόμη άξιοζήλευτος αν την συγκρίνι κανείς με την κατάστασιν του «λέοντος» του όποιου τὰ φλογώδη σσακάμματα ύψώνονται είτε από έπάνω, είτε από τας πλευράς της κεφαλής.

Εις την πραγματικότητα δεν υπάρχει κανένα μέρος του σώματος του συνήθους χρυσόψαρου που να μην ήμπορη να λάβη τερατώδη όψιν ή τουλάχιστον

Ο τυφλός που κυττάζει ψηλά. Αυτό το περίεργο ψάρι καλείται «ούρανιον» επειδή κυττάζει πάντοτε τον ούρανόν. Αν και είναι προικισμένο με τόνον μεγάλα μάτια, είναι σχεδόν τυφλό.

ρυφον στάσιν με το κεφάλι προς τὰ κάτω χωρίς να δύναται να άναρρώθουν.

Επέρασε πολύ διάστημα από της εποχής που ή Μανταμ ντέ Γιουμπαντομπ έδειχνε με υπερηφάνειαν εις τούς έπισκεπτας της τούς κοινους χρυσόφεινους κυπρίνους της, που έπλεαν νωθρά μέσα εις κάποιο βάζο παραελλάνης. Πραγματι πρώτη ή εύνοσημένη του Λουδοβίκου 15ου είχε την τιμήν να λάβη ως δώρον από την 'Εταιρίαν τών 'Ινδιών τὰ πρώτα έρυθρά ψαράκια που εισήχθησαν εις την Γαλλίαν. Καί όμως άκριδώς αυτός ο μικρός κυπρίνος που άνεκαλύφθη πρό μιας χιλιετηρίδος εις μίαν λίμνην της Γίνας, όπως λέγεται, υπήρξεν ο κοινός πρόγονος όλων αυτών τών θαυμαστών ιχθύων που περιγραψαμε και που σήμερα θαυμάζομεν εις κάποιο σπάνιον ένυδρείον. Άλλά διά τὰ φθάρσασιν μέχρις αὐτῶν έχρησάσθη όλη ή υπομονή με την όποιαν έχουν προικισθί οι Κινέζοι, καθώς και όλη ή αγάπη τους διά τόν παραξένο χονδροειδή και τρομακτικόν κόσμον τών τεράτων.

Μία τέχνη της 'Απω 'Ανατολής

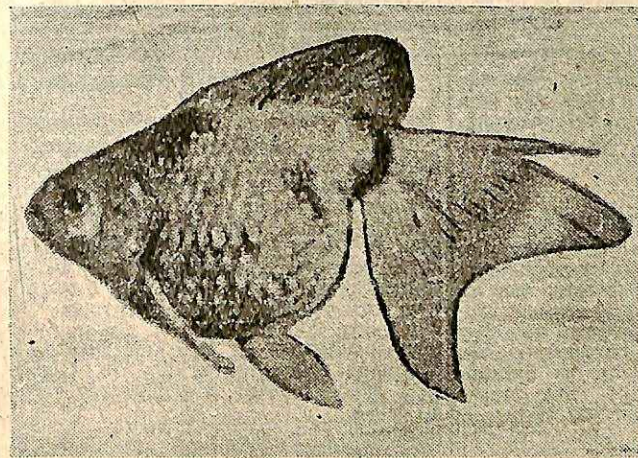
Αυτά τὰ έκφυλισμένα είδη που άνακαλύπτουν σήμερα οι δυτικοί με εξαιρετικόν ένδιαφέρον, είναι έξ άλλου άρκετά παλαιά. Πράγματι το μουσειον Φυσικής 'Ιστορίας τών Παρισίων περιλαμβάνει έναν κιβώτιον πίνακα του 18ου αιώνος ύψους 6 μέτρων, επί του όποιου εύρίσκονται περί τας 90 ποικιλίαι ιχθύων του είδους που έχουν την ούραν ως ιστίον. Είναι πράγματι πιθανόν ότι από της εποχής που οι χρυσοί κυπρίνοι έγιναν το κόσμημα τών δεξαμενών τών κήπων οι ζωτέχναι έδιδάχθησαν να δημιουργούν νέας ποικιλίας.

Μετά τούς Κινέζους και οι 'Ιάπωνες άφιερώθησαν με πάθος εις την έπιλογήν τών σπανιότερων ειδών ώστε σήμερα κατέχουν τὰ σπουδαιότερα ένυδρεία του είδους αυτού εις την Κερυγιάμα και το Τόκιο, και πράγματι το είδος αυτό τών ιχθύων που ή ούρα των προεξέχει ως ιστίον καλείται και Ιαπωνικόν είδος.

Το μυστήριον τών μεταμορφώσεων

Πώς κατέστη δυνατή ή δημιουργία τών μικρών αυτών τεράτων;

Εάν είναι δέβαιον ότι ή διατήρησις τών παραμορφώσεων των είναι έργον υπομονητικής και έπιδεξίας έγοασίας έπιλογής, είναι δύσκολον έν τούτοις να έπιβεβαιωθί εάν αυτά αι άρχικαι παρουσιώσεις ένεφανίσθησαν αϊφνιδίως ή προεκήθησαν κατά κάποιον τρόπον. Ένας έπιστήμων, ο Ράιντερ, έπεβεβαίωσεν ότι αι μεταβολαι που έλαβον χώραν εις την ούραν του νωστού μας είδους προεκήθησαν με τόν περιορισμόν του προβάλλοντος, εις το όποιον έζων. Κατ' αυτόν ή έλλειψις κινήσεως προεκάλεσεν άποφάν τών μυών της ούρας ενώ ή έλλειψις καλού άερισμού του ύδατος συνετέλεσεν ώστε να μεγαλώσουν αι άκανθαί διά να γίνουν άναπνευστικόν όργανον. Άλλά αυτή ή υπόθεσις έρχεται εις άντίθεσιν με το γεγονός ότι ούτε οι Κινέζοι ούτε οι 'Ιάπωνες έ

Το ψάρι με τὰ μαργαριταρένια λέπια. Τὰ λέπια του όραίου αυτού ιχθύος έχουν ένα έλαφρόν ιριδισμόν, όμοιον με τόν ιριδισμόν τών μαργαριταριών.

σκέφθησαν ποτέ να προκαέσουν την άνάπτυξιν τών χρυσόψαρον μέσα εις περιωρισμένον χώρον.

Ο Ράιντερ έσκεψθη άκόμη ότι αι έπιπαι ούραι των διαφόρων ποικιλιών τών έρυθρών ιχθύων έλήθησαν διά της διαίτης άνακινήσεως αυτών που έκονομοποιήθησαν μόλις πρό μικρού έισατήματος. Με αυτόν τον τρόπον θα ήτο δυνατόν να δημιουργήσωμεν τέρατα διδυμα, χρησιμοποιούντες τὰ αυγά της πέστοφας, του σολομού και της ρέγγας. Άλλά κάτι παρόμοιον μέχρι στιγμής δεν έιγετεύχθη.

Έν πάση περιπτώσει, ότι και αν είναι αι μεταλλάξεις αυτές, είτε φυσικαι είτε τεχνηταί, παραμένει πάντοτε ως γεγονός ο κληρονομικός των χαρακτήρ. Η έργασία τών ζωκόμων αυτών συνιστάτο επομένως εις το να εκλέγουν μετά προσοχής τας σημαντικώτερας διαφοράς και να τας διατηρούν δι' έπιδεξιών διασταυρώσεων.

Ήρχισαν διά της συζεύξεως του τερατώδους υποκειμένου με έναν κανονικόν ιχθύον, κατόπιν εις την έπακολουθούσαν γενεάν συνεζευγνόντο μεταξύ των αυτά τὰ είδη που είχαν κληρονομήσει κατά το μέγιστον μέρος την παραμόρφωσιν. Προχωρώντες κατ' αυτόν τον τρόπον έφθασαν εις τόν σημείον να λαμβάνουν ιχθύες, τών όποιων τὰ κληρονομικά χαρακτηριστικά είχαν πλέον έντελώς καθορισθί. Διασταυρώντες κατόπιν μεταξύ των τας τελευταίας αυτές ποικιλίας έπέτυχον να προκαλέσουν πολλαπλάς παραμορφώσεις, όπως επί παραδείγματι ψάρια με τηλεσκοπικούς όφθαλμούς, με μεγάλας άκάνθας και με σαρκώδη όγκον εις το κεφάλι.

Η άνάπτυξις αυτών τών τεράτων παρέμεινεν πάντοτε ειδικότης της 'Απω 'Ανατολής. Οι Ευρωπαίοι ζωτέχναι στρέφουν κατά κύριον λόγον την φροντίδα των εις τὰ κοινά χρυσόψαρα συγκεντρώντες την προσοχήν των εις το να τούς δώσουν τὰ όμοιοτερα δυνατά χρώματα. Οι σπουδαιότεροι ιχθυοτρόφοι της Ευρώπης εύρίσκονται εις τήν 'Ιταλίαν, κυρίως εις την Βερόναν. Τὰ ψάρια ζούν μέσα εις δεξαμενάς μικρού βάθους που έκτίθενται εις τόν ήλιον και νεμίζονται με νερό εις το όποιον προστίθενται εις προσότηας καθορισθείσας μετά έμπειρικής προσοχής ει-

δικαι χρωστικαί ουσίαι.

Εάν τὰ συνήθη χρυσόψαρα δεν απαιτούν ιδιαίτερας φροντίδας και άνθιστανται εις παρατεταμένην νηστείαν και εις την άσφυξίαν, αι τερατογενείς ποικιλίαι έχουν έντελώς άλλας απαιτήσεις. Τὰ τηλεσκοπικά ψάρια και τὰ ψάρια με την ούραν εις σχήμα ιστίου έχουν άνάγκην ειδικής τροφής λόγω της συμπίεσεως του σώματός των, του όποιου τὰ έντερα πετριπεπλεγμένα όπως είναι καθιστούν την πέψιν των πολύπλοκον. Είναι έξ άλλου άπαραίτητον να διατηρούνται μεμονωμένοι από τούς άλλους ιχθύς οι ιχθύες του είδους αυτού, διότι άφ' ένδους λόγω της δραδεύσεως των κινήσεως, άφ' έτέρου λόγω τών μακροτάτων περυσίων των διατρέχουν συνεχώς τόν κίνδυνον να σπράχνωνται και να κακοποιούνται από τούς συντρόφους των.

Παρά τας δυσχερείας που έχει ή διατροφή αυτή τών τερατομόρφων ιχθύων, ή μόδα των ήρχισε να διαδίδεται από τους εις έτος κυρίως εις την Μεγάλην Βρετανίαν και εις τας 'Ηνωμένας Πολιτείας. Εις τας άλλας εύρωπαϊκάς χώρας, οι άσσοί άρέσκονται άκόμη εις τὰ μικρά τροπικά πολύχρωμα ψαράκια που εύχαριστούν την όρασιν με την κομψότητά των και που, επειδή δεν παρουσιάζουν καμμία τερατομορφίαν, έχουν τιμήν περισσότερον προσιστήν.

Οι έπιστήμονες όμως έπιδεικνύουν μέγα ένδιαφέρον διά τὰ παράξενα ψάρια και προσπαθούν να συγκεντρώσουν εις τὰ ένυδρεία των όσον το δυνατόν περισσότερα έξ αυτών δια να δηληθούν με την μελέτην των να διαλευκάνουν τούς νόμους της καταγωγής και της άναπαραγωγής των.

Διά να υποδοθήσθην την ήγροσπάθειαν αυτήν τών έπιστημόνων το Μουσείον Φυσικής 'Ιστορίας του Λονδίνου, έν συνεργασία με άλλα έπιστημονικά ιδρύματα διωργάνωσε πρό τίνος μεγάλην έκθεσιν περιέργων ιχθύων, όπου έξετέθησαν και τὰ θαλάσσια έντα, τών όποιων τας εικόνες δημοσιεύομεν με τὰ παρόν άρθρον.

Η ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΗ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΝΟΣ ΙΧΘΥΟΣ

ΤΙΛΑΠΙΑ

Το ψάρι που θα λύση το πρόβλημα του ύποσιτισμού των άσιατικών πληθυσμών.

Ένα ψάρι που ή θρεπτική αξία του μόλις έπ' εσχάτων ερετημή ή και έγινε άντικείμενον εντατικής έκτροφης δια να συμπλήρωσθι το πτωχόν εις πρωτεΐνας διαιτολόγιον τών πληθυσμών της Νοτιοανατολικής 'Ασίας και τών νήσων του Μαλαϊκού 'Αρχιπελάγους, είναι ή τιλαπία.

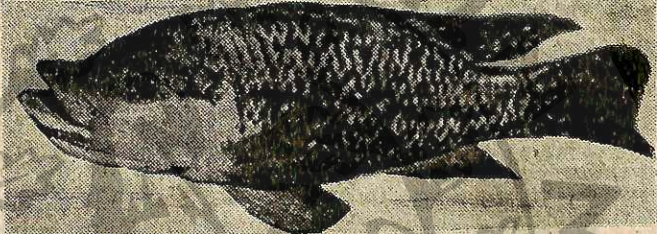
Το ψάρι αυτό, άφθονο εις τὰ ύδατα του Νείλου, μετεφέρθη πρώτα εις τας Φιλιππίνες νησους και ύστερα εις τήν Ταϊλανδήν (Σιάμ). Ιργήγορα έγινε άντιληπτό ότι ο εύπροσδεκτος αυτός ξένος, καλόδοκος και διόλου άπαιτητικός, προσαρμόστηκε άμέσως στις καινούργιες συνθήκες ζωής που του επέβαλε το νέον περιβάλλον του και δάλθηκε να πολλαπλασιάζεται με άνεσιν και σιγουρία μέσα σε τέλματα σε λάκκους με νερό, σε ρυάκια και κανάλια, και στους όρυζώνες άκόμη.

Η τιλαπία άνήκει εις τὰ ψάρια που έπωάζουν τὰ αυγά τους και μάλιστα μέσα εις το στόμα τους. Τὰ πλεονεκτήματα της παραδόξου αυτής συνθήκης είναι άσφαλώς πολλά. Πρώτα-πρώτα, τὰ αυγά, τοποθετημένα μέσα εις την στοματοφυργικήν κοιλότητα των γεννητόρων, εύρίσκονται υπό συνθήκας εξαιρετικά εύνοϊκάς διά την έκκόλαψιν των. Υστερα εύρίσκονται προφυλαγμένα από τούς άπειρους έχθρούς που θα τὰ...όργονταν αν τάδρισκαν να πλέουν έλεύθερα μέσα στο νερό. Εξαφελίζον έπίσης χάρις εις το διαρκώς άνανεύομενον νερό που μπανιογράφει εις το στόμα των στοργικών γονέων των, το όξύγονόν το όποιον είναι άπαραίτητο για την ύπαρξί τους. Άλλά και όταν άκόμη έκκόλαψθουν κι' αρχίζουν δειλά δειλά

πιάκια. Στόν χρόνο επάνω φθάνει και υπεραινίει καμιά φορά το βάρος των 150 ορμίων, προς μεγάλην ικανοποίησιν τών καταναλωτών. Οι όποιοι έχουν έξασφαλισμένο το φρέσκο ψάρι τους, και πρωμηντες σε ξεραμένο, καπνιστό ή και παστό ψάρι.

Σχολικόν ιχθυοτροφείον

Συστηματικά ήμπορει κανείς να πη ότι γίνεται ή έκτροφή της τιλαπίας εις τας Φιλιππίνες νησους, οι κατοικίαι των όποιων αγνοούν δευδαιμόνια τα προβλήματα που άπασχολούν τούς έπιστήμονας και τας έστους που γίνονται εις τὰ διάφορα πανεπιστημιακά έργαστήρια για την βελτίωσιν της διατροφής των ύποσιτιζόμενων πληθυσμών. Οι δασκαλοι όμως κάθε χωριού, αν και δεν είναι έντελώς ένημεροι των τελευταίων έπιστημονικών έπιτευξεων, είναι έν τούτοις εις θέσιν να έκτιμήσουν ότι ή έπιστήμη συνεπάγεται πλήθος πρακτικών εφαρμογών, έπιφελόν τόνον διά το κοινωνικόν συνολόν όσον και διά το άτομον. Έτσι το σχολείο έκίνησεν την έπανάστασιν έναντίον του ύποσιτισμού. Σ' ένα μικρό χωριουδάκι της έπαρχίας Πενγκασίνα, το Μπακιάν, ο δασκαλος του χωριού έδημιούργησε στην αυλή του σχολείου με την βοήθεια των μαθητών του μιά λιμνούλα διαστάσεως 4x6, όπου και έκτρέφονται κατά χιλιάδες τὰ ψάρια αυτά, τα όποια οι γονεϊς των μαθητών παλύνει εις το χωριό και εις τὰ περίγυρα. Πολλά από τούς κατοίκους έδημιούργησαν διπλά στο σπίτι τους ένα μικροσκοπικό ιχθυοτροφείο, έζήτησαν κι' έπήσαν δωρεάν μερικά ζευγάρια τιλαπίας κι' έπεδόθησαν στην έκτροφή της.

Το περίεργον αυτό ψάρι των γλυκών υδάτων της Νοτίου 'Αφρικής, ή τιλαπία, αναπαράγεται και υπό τας πλέον δυσμενείς συνθήκας, άκόμη και μέσα εις όρυζώνες. Κλωσά τα αυγά του εις το στόμα του και αρνείται να φαγη όσον διαρκεί ή έπωασις, την όποιαν αναλαμβάνουν άμφότερα τὰ φύλα. Εις το στόμα της τιλαπίας εύρίσκουν καταφύγιον τὰ νεογνά της.

να έξανοίγονται στην ζωή και στα... ύδατινα θάμβει της, το πατρικό ή το μητρικό στόμα είναι πάντοτε άνοιχτό για να τὰ δεχτή και να τὰ προφυλάξη από κάθε έχθρό.

Η γονιμότης της τιλαπίας είναι καταπληκτική. Ένα ζεύγος ήμπορει να δώση 10 χιλιάδες απογόνους το χρόνο. Εις ηλικίαν 4 μηνών το ψάρι αυτό ήμπορει να φθάσθι το βάρος των 80 περίπου δραμίων, είναι δε ήδη ώριμον προς άναπαραγωγήν και εις θέσιν να διδθι ανά δύο ή τρεις μήνες 400—600 νέα... τιλα-

Η ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

ΑΙ ΑΚΤΑΙ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΙΝΟΝ

Οί Έλληνες αρχιτέκτονες, που ανέλαβον την ευθύνη των τουριστικών έργων της ακτής της Βουλιαγμένης, επέδειξαν με τα σχέδια που κατέχουν, σεβασμόν προς το φυσικόν περιβάλλον και δεν απέκλεισαν το κοινόν από τους πευκοφύτους πνεύμονας των ακτών. Δυστυχώς η ίδια αρχή δεν τηρείται από όλους εκείνους που αναλαμβάνουν να εκτελέσουν, έργα εις τας ακτάς του Σαρωνικού και τοιούτοτρόπως η θάλασσα καθίσταται όλοεν περισσότερο απρόσιτος εις το κοινόν που δεν διαθέτει θαλάσσιον δια παραλία-κά κέντρα υπερπολυτελείας. Έξ άλλου, παρά τας ρητάς διαταγάς μεγάλα τμήματα του Σαρωνικού κατέγονται άκρη από αποθήκας υλικού και από διαφόρους άλλας εγκαταστάσεις. Με την μέθοδον της παρεκκλίσεως και λόγω της διατάξεως μεταφοράς των, πολλά από τας εγκαταστάσεις αυτές έμειναν εις την θέσιν των παρακλυσσούσαι τους Έθνησιους και τους ξένους να χαρούν την θάλασσαν. Έξ άλλου, με την μέθοδον των κατασκευών των παραθερισμώ διαφόρων οικογενειών, πολλά έργα γινόμενα ύψος κόβουν έλευθερα όποιο τμήμα της ακτής επιθυμούν και το περιορίζουν με συρματοπλέγματα, απαγορεύοντες την είσοδον του κοινού. Έν τούτοις το δικαίωμα της απολαύσεως της θαλάσσης ένει δοθή από τον Δημιουργόν εις όλους τους ανθρώπους και ιδιαίτερος εις τους Έλληνας που έχουν έξ έθνικον παραδόσεων υπονόμεσιν να βασίζονται εις αυτήν την ύπαρξιν και την ανεξαρτησίαν των.

ΤΟ ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΕΛΕΝΑΣ

Εις το Μαυειντήριον «Μαρίκα Ήλιάδης», της κ. Έλενας Βενιζέλου, ενεκαίνισθη προ όλίων ημερών νέα πτέρυξ διὰ τους πρώτους τοκετούς των άφάρων Έλληνίδων. Τοιούτοτρόπως το λαμπρόν αυτό ίδρυμα, εις το όποιον είδαν το φώς πολλά Έλληνόπουλα και ένοσηλεύθη με υποδειγματικόν τρόπον πλήθος Έλληνίδων, θα δύναται να έξυπηρετήσῃ, με μεγαλύτεραν άνεσιν τας άπόρους που θα εισέρχονται εις αυτό όταν το καλή ή ανάγκη, με την πεποίθησιν ότι θα ένοιον έξασφαλισμένα τα τελειότερα έπιστημονικά μέσα ενός προστύπου Μαυειντηρίου.

ΕΝΑΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Με την λήξιν της μουσικής περιόδου 1954—1955, η Κρατική Ορχήστρα Άθηνών έκαμε τον άπολογισμόν των εκτελέσεων της, ό όποιος προέκάλει δικαίαν ίκανοποίησιν των φίλων της μουσικής που τας παρακολούθησαν εις την αίθουσαν του «Ορφώεως» ή διὰ του Ραδιοφωνικού Σταθμού Άθηνων. Κατά τας 39 συναυλίας που έδωσαν, η Ορχήστρα έτέλεσεν 21 νέα έργα. Το γεγονός αυτό τιμά την διείρησιν και τους μουσικούς της Κρατικής Ορχήστρας ότινες δεν άπέφυγαν σοβαρούς κόπους διὰ να χάρισουν νέας μουσικάς απολαύσεις εις το κοινόν μας. Έκ των έργων όμως που έτέλεσθησαν, μόνον δέκα ήσαν έλληνικά. Το μικρόν αυτό ποσοστόν προκαλεί λύπην εις όλους εκείνους που θεωρούν ως υποχρέωσιν της Κρατικής Ορχήστρας όχι μόνον να συντελέσῃ εις την καλλιέργειαν του κοινού μας, αλλά και εις την διάδοσιν της έθνικής μουσικής μας.

ΤΑ ΡΑΝΤΑΡ ΕΙΣ ΤΑ ΠΛΟΙΑ

Εις την Αγγλίαν διὰ να δοθή άδεια πλοίο εις ένα πλοίο που πρόκειται να ταξιδεύσῃ εις άνοικτήν θάλασσαν ένει καθορισθῇ διὰ νόμου ότι όφείλει να είναι έφοδισμένον και με ραντάρ. Διατί το ίδιο δεν γίνεται και διὰ τας έλληνικάς πλοία, αλλά φαίνονται χωρίς βοηθητικά έργα εις το έλεος των κακοκαιριών; Μήπως οί υπεύθυνοι του ναυτικού μας, το

όποιον διεκδικεί τὰ πρωτεία εις όλην την ύδρόγειον, νομίζουν ότι η ζωή των ναυτών μας και των επιβατών έχει όλιγωτε-ραν αξίαν από την ζωή των ξένων;

ΜΙΑ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ

Τα μέλη του θρησκευτικού σωματείου «Άγιος Άθανάσιος», που συνελήφθησαν διὰ την άδικαιολόγητον επίθεσιν των εναντίον των διοργανωτών των καλλιστείων, κατήγγειλαν ότι ενεκλείσθησαν εις ένα αθλιον περιβάλλον, που καταριίπτει τον πολιτισμόν της χώρας μας. Η διαμαρτυρία των προεκάλεσεν, ως ήτο έπόμενον, τας σχολιας του ημερησίου τύπου, ό όποιος έστιγμιάς την αθλιότητα των χώρων, όπου συνήθως φιλοξενούνται οί κρατούμενοι και έτόνισε την ανάγκην να δοθή ανθρωπινή λύσις εις το ζήτημα αυτό, το όποιον επιβάλλεται να ρυθμισθῇ το ταχύτερον, έφ' όσον διεκδικούμεν προγονικούς τίτλους τιμής διὰ το φιλόνηρωπον πνεύμα που είχαν αναπτύχῃ εις την πατρίδα μας.

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΔΙΑ ΤΟΝ ΔΑΚΟΝ

Εις τας Άθηνas συνήλθε προ όλίων ημερών διεθνές συνέδριον διὰ να εξετασῇ τους άποτελεσματικώτερους τρόπους καταπολεμήσεως του δακου και των άλλων ενθών της έλασις. Η απόφασις της Έλληνικής Κυβερνήσεως να υποστηρίξῃ την κίνησιν αυτήν, αποδεικνύει το θερμόν ενδιαφέρον της διὰ την έξουερσιν των δυνατοτήτων καταπολεμήσεως της μεγαλύτερας μάστιγος της έλασιούμας μας: ούτως ώστε, να άποδούν παραγωγικώτεροι αι έλαιόφυτοι έκτάσεις της πατρίδος μας. Παρ' όλας τας διαδοχικάς συμφοράς που την πλήττον, η Έλλάς έτέλεσε κατά τας δύο τελευταίας έτη σειράν πειραματικών εργασιών διὰ την καταπολέμησιν του φθοροποιού δακου, αλλά ήτο επιβεβλημένη ή συνεργασία των Έλλήνων έπιστημόνων, που είχαν διεξαγάγει τὰ πειράματα αυτά, με τους ξένους συναδέλφους των που έχουν αναλάβει εις τας χώρας των παρομοίας προσπάθειας, διὰ να εξαχθούν θετικά συμπεράσματα προς συνέχισιν του άγώνος προστασίας των έλαιών. Δεν ύπάρχει καμμία αμφιβολία ότι τὰ πορίσματα του συνεδρίου θα καθοδηγήσουν όχι μόνον το υπουργείον Γεωργίας διὰ την συνέχισιν του άγώνος, που έχει αναλάβει, αλλά και όλους τους Έλληνας έλαιοκόμους, διὰ να έξασφαλισθόν εις τον λαόν μας τὰ έώρα του δένδρου της Άθηνas.

ΑΝΑΧΡΟΝΙΣΜΟΙ

Όρισμένοι αίκονέται Άθιγγάνων, που διαμένουν μονίμως εις διαφόρους περιοχάς της χώρας μας και έχουν άποκτήσει και την έλληνικήν υπηκοότητα, εξακολουθόν να εφαρμόζουν το καταπληκτικόν έθιμον της αγοράπωλησίας των θυματέρων των. Ο αναχρονισμός αυτός άπαιτεί έκδηλωςιν βαρβαρότητας και δεν επιτρέπεται να την άνέχεται το Κράτος μας, το όποιον όφείλει να την ρυθμίση νομοθετικώς χωρίς καμμίαν άναβολήν.

ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΤΖΑΖ

Η Έλλάς διαφνίζεται ως πρωτοπόρος μεταξύ των χωρών της Ευρώπης διὰ τον ένθουσιασμόν του κοινού της με την μουσικήν της τζάζ. Αυτό το άκούμεν τακτικά από τους Ραδιοφωνικούς μας Σταθμούς, παρ' όσον ότι δεν έχουμε καμμίαν έκδηλωσιν του κοινού που να υποστηρίξῃ την υποστηρίξιμένην ραδιοφωνικώς άποψιν. Το γεγονός πάντως είναι ότι ή μουσική της τζάζ άκούεται τελευταίως σχεδόν κατ' άπακλειστικότητα από τους Σταθμούς μας. Ίσως διότι τὰ αυτά και τὰ νεύρα των Έλλήνων άκροατών κρίνονται ότι έχουν άνταχόν, που δεν εύρίσκειται πρωθενά αλλού.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Από 18—23 Σεπτεμβρίου συνέρχεται εν Ρώμω το 11ον Έτήσιον Συνέριον της Ιατροχειρουργικής Έταιρίας με θέμα: «Ρευματικά νόσοι» και εισηγητάς τους καθηγητάς κ.κ. Εύγ. Φωκάν, Κ. Χωρέμην, Ν. Χρηστέαν και Ν. Κλεισιούνην. Κατά τας δύο τελευταίας ημέρας αι συνεδριάσεις θα γίνον εν Κώ με άνακοινώσεις επί γενικών θεμάτων Ιατρικής και Βιολογίας. Διὰ πληροφορίας και συμμετοχήν άπευθυντέον εις τον πρόεδρον της Έταιρίας καθήγητήν κ. Σπ. Ν. Οικονόμον, όδός Γριβαίων 3 - Σκουφά, τηλέφ. 612-483.

Ο ύπουργός της Παιδείας απέδεχθη πρόσκλησιν του Δημάρχου Άλεξανδρείας διὰ την συμμετοχήν της Έλλάδος εις τας καλλιτεχνικάς έκδηλώσεις αι όποιαι θα γίνον εις την Άλεξανδρείαν την 26ην Ιουλίου κατά την διάρκεια του έορτασμού της τρίτης έπετειού της έπανάστασεως και της άνακρύψεως της Δημοκρατίας εις την Αίγυπτον. Μεταξύ άλλων, θα διοργανωθή διεθνής έκθεσις εις την όποιαν θα συμμετάσχῃ η Έλλάς δι' έξήκοντα έργων ζωγραφικής, γλυπτικής και χαρακτικής Έλλήνων καλλιτεχνών.

Δι' άπόφασιν του Πρωτοδ. κείνου Άθηνών συνεστήριξε η Άθήνας σωματείου εν υπό την έπωνυμίαν «Ένωσις Ζωγράφων Διάρρησιών Έλλάδος Ε.Ζ.Δ.Ε.» με σκοπόν την καλλιτεχνικήν εξύψωσιν της έλληνικής διαφνίσεως και την παροχήν παντοειδούς προστασίας εις τὰ μέλη αυτού.

Απέθανε προ όλίων ημερών ο ποιητής Κρίτων Γ. Σουρής.

Αι προαναγκαίαι και άπολυτήριαι εξετάσεις των μαθητών των Γυμνασίων έσ- κει των κατ' όκον διδανθέντων θα διεξαχθόν από 14 Ιουνίου—2 Ιουλίου. Αι κατατακτήριαι εξετάσεις των έξ ιδιωτικών σχολείων προενομένων μαθητών θα γίνον από 1—8 Ιουλίου. Από 6—16 Σεπτεμβρίου θα γίνον αι κατατακτήριαι και άπολυτήριαι εξετάσεις των κατ' ιδίαν διδανθέντων και από 6—24 Σεπτεμβρίου αι πάσης φύσεως εξετάσεις μαθητών παρατεταμένων εις μερικὴν ή ολικήν έξέτασιν. Από 6—11 Ιουλίου και 15—20 Σεπτεμβρίου διενεργούνται αι εισιτήριαι εξετάσεις εις τὰ δημόσια και ιδιωτικά σχολεία, πλην του Βαροβακείου και Θεσσαλονίκης, εις τα όποια αι εισιτήριαι εξετάσεις διενεργούνται κατά την περίοδον του Ιουλίου μόνον. Διευκρινίζεται, ότι οι άπορριπτόμενοι: ατὰ τας εισιτήριαι εξετάσεις του Ιουλίου δεν δικαιούται να εξετασθόν εκ νέου τον Σεπτέμβριον. Μόνον οί άπορριπτόμενοι εις τας εξετάσεις διὰ τὰ Γυμνάσια δύνανται να προσέλθον εις νέαν εξέτασιν διὰ τας Έμπορικὰς Σχολὰς ή και άντιστρόφως.

Εις άνάμνησιν των Φωκίων άφάρων, οι όποιοι προ 2.500 περίπου έτών απέβιδάσθησαν στη Νότιο Γαλλία και ίδρυσαν την Μασσαλία ή Γαλλική Κυβερνήσις πρόκειται κατ' αυτές να άνεγειρή μεγαλοπρεπές μνημείον ύψους τεσσάρων μέτρων σέ κεντρική θέσιν της πόλεως. Το μνημείον παριστά ένα έζυγον νεαρόν άποίκων και θα κατασκευασθῇ από λευκό Πεντελικό μάρμαρον το όποιον προσφέρει ή Έλληνική Κυβερνήσις.

Εις το Δημαρχείον Άθηνών έγινε προ ήμερών εις την αίθουσαν του Δημοτικού Συμβουλίου ή πρώτη συνεδρίασις της Δημοτικής Έπιτροπής πνευματικών και καλλιτεχνικών ζήτημάτων. Εις την συνεδρίσιν μετέσχον οι Σηριτικοί σύμβουλοι: Κυρία Δασάκη και οι κ. κ. Μαργιπλής και Εύαγγελίδης και εκπρόσωποι του λογοτεχνικού και καλλιτεχνικού κόσμου. Κατόπιν εισήγησε του κ. Σπ. Θεοδοσιόπουλου, άντηλλάγησαν γνώμαι και έγινον συζητήσεις και προτάσεις διὰ τας άπόψεις και μελλοντικάς επιδιώξεις του Δήμου εις τον πνευματικόν και καλλιτεχνικόν τομέα.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟΝ, ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗΝ ΠΡΟΦΥΛΑΚΗΝ

ΑΙ ΜΑΧΑΙ ΤΟΥ ΝΑΒΑΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΧΩΝΙΩΝ

όπου Σουλιάται και Σουλιάτισσες διεξήγαγον όμηρικούς άγώνας.

Υπό του Γ. Μ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΟΥ, συνταγματάρχου ε. ά.

Ο Χουρσίτ πασάς μη δυνάμενος να καταβάλῃ τους Σουλιάτας δια των όπλων, προεινεί εις αυτούς άυτονομίαν. Αυτοί άπορρίπτουν τας προτάσεις λεγοντες ότι θα συνεχίσουν τον άγωνα με τους άλλους Έλληνας, με τους όποιους άποτελούν έν ένός και ότι είναι υποχρεωμένοι να ύπηρετήσουν το γενικόν έθνικόν συμφέρον.

Η άπάντησις αυτή έξοργίζει τον Τούρκον στρατάρχη, ό όποιος καταριίζει στρατόν από 15.000 άνδρας με ισχυρόν ιππικόν και πυροβολικόν, τον διαίρει εις τρία σώματα και όρίζει άρχηγόν τον Όμερ Βρυώνην. Τα σώματα αυτά επιτίπτουν την 16ην Μαΐου κατά των Σουλιατών, οι όποιοι είναι τόσον όλιγοι, ώστε ή άπόφασίς των να άμυνθόν, προκαλεί τους καγχασιμούς του Χουρσίτ. Οι Σουλιάται όμως δεν γελούν, άλλ' είναι άποφασισμένοι να ύπερασπίσουν το έδαφος της πατρίδος των έως των τελευταίων μαχητών. Ούτω τας επιθέσεις των Τουρκαλβανών άποκρούουν παντού. Ο Δράκος καταλαμβάνει την μονήν του Άγιου Δονάτου, άποσύρει τὰ γυναικόπαιδα εις το φρούριον και έπειτα εγκαταλείπει το Σούλι. Εις την μονήν μένουν 85 μόνον πολεμισταί υπό τον Γ. Δράκον, τον Γ. Δαγκλήν και τον Ζυγούρην Τζαβέλλαν. Αυτοί κλείνονται εις την μονήν της μονής και καταλαμβάνουν θέσεις δι' άμυνας. Οι Τούρκοι ένεργούν πολλάς επιθέσεις, αλλά κατακόπτονται. 60 εξ αυτών πύπτουν νεκροί. Οι άλλοι τρέπονται εις φυγήν αφήσαντες τους τραυματίας των. Από τους Σουλιάτας τραυματίζεται μόνον ής, ό όποιος μετ' όλίγας ώρας άποθνήσκει.

Ύστερα από όλίγον ο Έλλην γραμματεύς του Άγιο Μουχουρδάρη, όνομαζόμενος Δημήτριος, είδοποιεί κρυφά τον Δαγκλήν και τον Δράκον ότι οι Τουρκαλβανοί θα ένεργήσουν επίθεσιν κατά του φρουρίου της Κιάφας. Οι Σουλιάται του Δονάτου διαβιβάζουν την πληροφορίαν εις την Κεντρικήν Έπιτροπήν, που διευθύνει τον όλον άγωνα και ή όποια εύρίσκειται εντός του φρουρίου. Κατόπιν τουτου περὶ το φρούριον της Κιάφας συγκεντρώνονται 3.000 περίπου γυναικόπαιδα και μεταφέρονται εκεί και όλα τὰ ζώα των. Ούτω εγκατελείβη το μοναστήρι του Δονάτου, άφού κατά την μάχην που έγινε εκεί έφονεύθησαν περίπου 800 Τούρκοι και 11 μόνον Σουλιάται. Τα Σουλιατικά σώματα περιωρίσθησαν εις τον Ναβαρικό, τὰ Χώνια και την Κιάφαν, όπου και έτοποθετήθη ή μεγαλύτερα δύναμις.

Αι μάχαι κατά του Ναβαρικού και των Χωνίων

Ο Χουρσίτ πληροφορείται ότι ο στρατός του έχει καταλάβει το Σούλι και μεταβαίνει από τὰ Ιωάννινα εις το στρατόπεδον, το εγκατεστημένον εις την Στρέβιζαν. Σκέπτεται να ένεργήσῃ επίθεσιν δι' όλον του στρατού του κατά του φρουρίου της Κιάφας. Αλλ' ο Άγιο Μουχουρδάρης προτείνει να κυριευθόν πρώτον τὰ Χώνια και ο Ναβαρικός, διότι από εκεί άβρεύνονται οι Σουλιάται και έτσι θα άναγκασθόν να παραδοθόν εκ της έλλείψεως ύδατος. Ο Χουρσίτ έγκρίνει αύτην την σκέψιν και διατάσσει τον Όμερ Βρυώνην και τον Άγιο Μουχουρδάρην να δαξίσουν κατά του Ναβαρικού με 6.000, τον Ισμαήλ Πρίνον, τον Ταχέρ Τσάπαρη, και τον Μάλιον Χούσαν με 4.000 κατά των Χωνίων. Ο σελιγτάρης Μπότας να πλησιάσῃ με 2.000 στρατιώτας προς το φρούριον της Κιάφας και να το άποσολή κατά την επίθεσιν, διὰ να μη στα-

λή έκείθεν ένίσχυσις εις τὰ Χώνια και τον Ναβαρικό.

Την 29ην Μαΐου 1822 περὶ τὰ χαράγματα τὰ Τουρκαλβανικά σώματα όρμουσιν συγχρόνως κατά των όγυρών που κατέχονται από τους Σουλιάτας. Εις τον Ναβαρικό μόνον 37 μόνον δια να ύπερασπίσουν εκείνην την θέσιν. Ο άτρόμητος Δράκος τονίζει εις τους όλίγους αυτούς ήρωας ότι ή σωτηρία όλων των Σουλιατών έξαρτάται μόνον από την άποτελεσματικήν άμυναν εις τον Ναβαρικό και τὰ Χώνια. Όλοι άποφασίζουν να πέσουν μαχόμενοι μέχρι του τελευταίου. Διεξάγεται γιγαντομαχία από εκείνας που είναι άθανάτων την πολεμικήν δόξαν των Σουλιατών. Το πρώτον σώμα της επίθεσεως άποτελούν 400 έκλεκτοί Τουρκαλβανοί. Αυτοί βαδίζουν με γυναι τὰ σπαθιά εις τὰ χέρια. Οι Σουλιάται που είναι άχωρνωμένοι στον προμαχώνα άρχίζουν πυρ σφοδρόν. Οι Τουρκαλβανοί δεκατίζονται. Άλλοι σκοτώνονται και άλλοι τραυματίζονται σύρονται προς τὰ όπισω. Η μάχη εξακολουθεί και από τους δύο άντιπάλους με μεγάλην μανίαν. Εις την Κιάφαν αντιλαμβάνονται τον κίνδυνον, που διατρέχουν οι ύπερασπισταί του Ναβαρικού και τρέχουν προς βοήθειαν αυτών 500 άνδρες υπό τον Νότην Μπότσαρη, τον Γιώτην Δαγκλήν και τον Νάσην Φωτομάραν. Οι Τούρκοι, οι όποιοι εν τώ μεταξύ είχαν ένεργήσει 4 εφόδους χωρίς άποτέλεσμα, μόλις βλέπουν τους έρχόμενους από την Κιάφαν να πλησιάζουν, άπομακρύνονται άμέσως.

Η μάχη γενικεύεται.

Συγχρόνως τώρα έντείνεται ή μάχη περὶ την Κιάφαν. Ο Ζυγούρης Τζαβέλλας και ο Θανάσης Κουτσονίκας με 300 άνδρας καταλαμβάνουν τὰ πλάγια του φρουρίου και κρατούν εις άπόστασιν τον σελιγτάρην Μπόταν.

Τώρα επάνω στη μάχη σημειούται ένα παρόξενον γεγονός από εκείνα που μπορεί κανείς να ιδῇ, μόνον εις το Σούλι. Οι γυναίκες που βασκόνται εις το φρούριον και εις τὰ σπήλαια γύρω από αυτό, μόλις βλέπουν τον έχθρον να πλησιάζῃ, άφίνουν τὰ παιδιά των μόνα εις τὰ σπήλαια και σ' άλλες κούπτες, παίρνουν σι-

δηρούς λουστους και πελώρια ξύλινα παλούκια και όρμουσιν προς τὰ ύψηλότερα της άριστεράς πτέρυγος. Και τώρα άρχίζουν με τους λουστους και τὰ παλούκια ν' άνασηκώνουν όγκώδεις πέτρες και να τις σπρώχνουν με όρμην προς τὰ κάτω, ενώ συγχρόνως δαξύνουν τρομακτικές φωνές με ύβρεις. Αι κυλούμεναι πέτρες πύπτουν άδιακόπως εναντίον των Τουρκαλβανών, οι όποιοι καταλαμβάνονται από πανικόν και τέλος καταφεύχουν εις την Σαμονέβαν. Αι ήρωαί και Σουλιάτισσαι σώζουν την κατάσταση.

Η πράξις αυτή επαναφέρει εις την μνήμην μας την όμοίαν ένεργείαν των Σουλιατισσών εκείνων, αι όποιαι μαζί με την Μόσχω Τζαβέλλα είχαν σώσει άλλοτε το Σούλι.

Την ίδιαν ώραν όρμουσιν προς τὰ Χώνια και οι υπό τον Πρίνον, τον Τσάπαρη και τον Χούσαν, Τσάμηδες. Οι Έλληνες που κατέχουν τὰ Χώνια τοποθετούνται προς τὰ ύψηλότερα διὰ να σπριχθόν καλύτερα έως ότου φθάσῃ βοήθεια. Οι Τουρκαλβανοί όμως έκλαμβάνουν αυτήν την μετακίνησιν ως δειλίαν. Επιτίθενται όρμητικά προς τὰ επάνω και άρχίζει ή μάχη, ή όποια διαρκεί δύο ώρας άνευ άποτελέσματος. Αίφνης άκούονται πυροβολισμοί, και από την κορυφή του βουνού φαίνεται ένα πλήθος που κατέρχεται και βάλλει κατά των Τσάμηδων. Είναι 200 άνδρες και 300 περίπου γυναίκες, από τας όποιας άλλαι φέρουν όπλα και άλλαι μακρά ραβδιά και έρχονται εις βοήθειαν των Σουλιατών που είναι στα Χώνια. Οι Τουρκαλβανοί ύποχωρούν πριν πλησιάσουν οι καταφόντες από την κορυφογραμμή. Η ύποχώρησις των μεταβάλλεται εις φυγήν, διότι ήνωμένοι τώρα οι Σουλιάται άντεπιδίπτονται εναντίον των. Ο έχθρος άφίνει εις το πεδίο της μάχης 57 νεκρούς. Από τους Σουλιάτας των Χωνίων είναι τραυματισμένοι 4.

Εις τον Ναβαρικό εξακολουθεί ή μάχη άδιάκοπος. Οι Τουρκαλβανοί συμπύσσονται κατά την νύκτα. Οι Σουλιάται όμως συνηθισμένοι εις τους νυκτερινούς αιφνιδιασμούς όρμουσιν εναντίον των κατά τὰ μεσάνυχτα. Δημιουργείται εις τον έχθρον μεγάλη ταραχή και έντός όλίων τρέπονται εις άτακτον φυγήν. Ο Όμερ Βρυώνης και ο Άγος Μουχουρδάρης παρ' όλίγον να συλληθόν, και σώζονται μεταφερόμενοι επί των άμων των συρματοφυλάκων των. Χίλιοι πεντακάσιοι Γκέγκηδες και Τόσκηδες μένουν κλεισμένοι εις 3 πυργούς του Ναβαρικού και πολιορκούνται από τους Σουλιάτας κατά τὰ γαργάματα. Ζητούν από τους Σουλιάτας να τους αφήσουν ν' άναχωρήσουν. Αυτοί έπειδή φοβούνται μήπως σταλή ένίσχυσις εις τους πολιορκουμένους δέχονται, άλλ' από τον όρον ότι θα τους άκολουθούσιν κατά την πορείαν και ότι θα πυροβολούν χωρίς όμως να βάλλουν επάνω των. Ο παραδόξος αυτός όρος έτέθη, διότι οι Σουλιάται ήθελαν να κρατούν φοβισμένους τους φεύγοντας Τουρκαλβανούς και να προκαλούν τον τρόπον εις τὰ τουρκικά στρατεύματα διὰ της προσεγγίσεως των εις το τουρκικόν στρατόπεδον. Οι Τουρκαλβανοί έδέχθησαν και έφυγαν, όπως έγινε ή συμφωνία.

Από έπιστολήν των άρχηγών Σουλιατών της όης Ιουνίου 1822 προς τον Μάρκον Μπότσαρη, εύρισκόμενον εις την Δυτικήν Έλλάδα, φαίνεται σαφώς ότι τὰ γεγονότα αυτά έλαβον χώραν μεταξύ 29ης Μαΐου και 2ας Ιουνίου, και όχι την 17ην Ιουνίου, όπως έσφαλμένως άναφέρουν ο Χρ. Περραιβός, ο Σπ. Τρικούπης και ο Άθαν. Κουτσονίκας. (Κόκκινος, 5ος, σ. 65).

Ο έλληνικός άγών έκέρδισε πολύ από την θουλικήν εκείνην και άποτελεσματικήν άμυναν των Σουλιατών. Ο Χουρσίτ έχρηστροβίσε πλέον του μηνός και άνεδίληθη επ' άρκετον χρόνον ή κίνησις διὰ την Πελοπόννησον, ή όποια με ήσυχιαν ήτοιμασθη άνωτέρω διὰ τας μεγάλας νίκας της, τας όποιας θα έπιτύγγανε άργότερα.

Το Σούλι έχρησίμωσεν ως ήρωική προφύλαξις του έθνικού άγώνος.

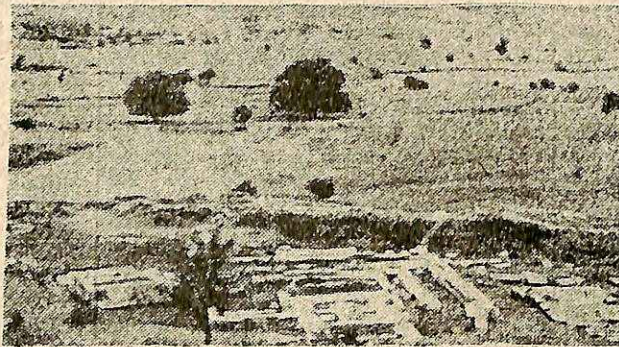
ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΩΝ

Αι άχυρώσεις του λιμένος της Ρόδου.—Η μινωική έπαυλις της Σητείας.—Ο νεολιθικός συνοικισμός Κατσαμπά Κρήτης.—Τα ερείπια πόλεως του 7ου π.Χ. αιώνος εις Ουνθέ Ρεθύμνης.—Το Τελεστήριον της Νάξου.—Ο ναός του Μαλλόεντος Απολλώνος εις την Μυτιλήνην.—Ο μυκηναϊκός πολιτισμός εις την Δυτικήν Μεσσηνίαν.—Αι ανασκαφαί εις Αίγιον, Βούρβουρα, Σικυώνα, Παλαιαν Κόρινθον, Δωδώνην, Φάρσαλον, Νέαν Άγχιαν, Μαρκόπουλον, Νέαν Μάκρην, Πόρτο-Ράφτη, Βούλα και Έλευσίνα.

Ανακινώσεις του Γραμματέως της Έλληνικής Αρχαιολογικής Εταιρείας καθηγητού και ακαδημαϊκού κ. ΑΝΑΣΤ. ΟΡΛΑΝΔΟΥ.

Υπό της Έλληνικής Αρχαιολογικής Εταιρείας Αθηνών, — όπως ανακοινώσεν ο Γραμματέυς αυτής καθηγητής του Πανεπιστημίου και του Πολυτεχνείου ακαδημαϊκός κ. Α. Αναστάσιος Ορλάνδος — διενεργήθησαν τελευταίως ανασκαφαί εις διάφορους περιοχάς της Ελλάδος με ικανοποιητικά αποτελέσματα.

Ιδιαίτεραν σημασίαν έχουν εκτός των άλλων και αι ανασκαφαί έρευναί της Εταιρείας εις την Ρόδον, τας οποίας διευθύνει ο έφορος αρχαιοτήτων Δωδεκανήσου κ. Ίωάννης Κουτς. Διά των ανασκαφών αυτών ήρυνήθησαν αι αρχαίαι

Ερείπια κτιρίων του μαντείου της Δωδώνης, τα οποία ανασκαφέν ο καθηγητής κ. Δ. Ευαγγελίδης.

Δήμητρος και της Περσεφόνης του 6ου π.Χ. αιώνος. Το ιερόν αυτό Τελεστήριον είναι τετράγωνον, μετεβλήθη δέ κατά την χριστιανικήν εποχήν εις βασιλικήν.

Πού εύρίσκειτο ο ναός του Μαλλόεντος

Κατά την κατασκευήν τού αερόδρομου Κρατήγιος της Μυτιλήνης, εύρέθησαν τυχαίως διάφορα αντικείμενα έξ αφορμής των οποίων ο έπιμελητής αρχαιοτήτων κ. Α. Βαδρίτσας ένήργησεν ανασκαφήν εις τὸ εκεί ναυδριον της Αγίας Παρασκευής. Κάτωθεν τού ναυ-

φόρου αρχαιοτήτων κ. Ν. Πλάτωνος, η Αρχαιολογική Εταιρεία εξακολουθεί να ανασκαπτει παρα την πόλιν της Σητείας μίαν έπαυλιν, ητις είχε κτισθῇ περί τα τέλη της μεσομινωικής και τας αρχάς της ύστερομινωικής περιόδου. Η μινωική έπαυλις της Σητείας είχε προσωπιν μετά προβάλτος προς ένα ποταμόν και κλίμακας μακροτάτας.

Κατά τους τελευταίους μήνας εύρέθησαν εις άλλα σημεία της περιοχής της Σητείας ένα σπήλαιον με τάφους μινωικών χρόνων ένα άλλο σπήλαιον γεωμετρικών χρόνων, ερείπια οικοδομημάτων μινωικής εποχής και ένα ύπαιθριον ιερόν του 6ου π. Χ. αιώνος.

Εις την ίδιαν περιοχήν ανακαλύφθη τελευταίως και μία άγνωστος έλληνική άκρόπολις με τείχη και πύργους.

Διά του έπιμελητού κ. Σ. Αλεξίου η Αρχαιολογική Εταιρεία ανασκάπτει ανατολικώς της πόλεως Ηρακλείου Κρήτης εις την περιοχήν του Καιράτου (Κατσαμπά) έν νεκροταφείον ύστερομινωικών χρόνων, πλησίον του οποίου ανακαλύφθησαν τελευταίως παρά την παραλίαν τὰ ερείπια ενός

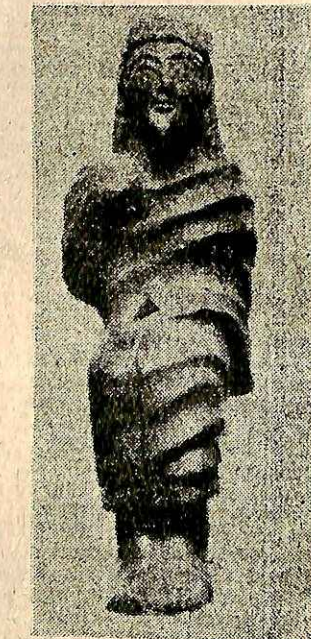
σημαντικού συνοικισμού της νεολιθικής εποχής.

Η αρχαία πόλις Όσμιδα

Εις άλλην περιοχήν της Κρήτης, εις την θέσιν Όνθε, πλησίον του χωριού Γουλεδιανών, Ρεθύμνης, δι' ανασκαφής του κ. Ν. Πλάτωνος ήλθον εις φώς ερείπια μεγάλων οικιών του τέλους του 7ου π.Χ. αι. και των αρχών του 6ου. Εις την θέσιν αυτήν φαίνεται ότι υπήρχεν άγνωστος αρχαία πόλις η οποία ταυτίζεται υπό μερικών προς την Όσμιδαν. Αι οικίαι της αποκαλυφθείσης πόλεως έχουν πολλά και εύσχημα διακοσμημένα και είναι αι μεγαλύτεροι μέντοι σημερινοί γνωστοί εις Κρήτην. Η αρχαία αυτή πόλις του Όνθε Γουλεδιανών Ρεθύμνης εξακολουθήσεν να υπάρχει και κατά τους παλαιόχριστιανικούς χρόνους όπως αποδεικνύεται εκ των εύρεθέντων ερειπίων μιας βασιλικής μεγάλων διαστάσεων, με άξιόλογα ψηφιδωτά.

Το Τελεστήριον της Νάξου

Σημαντικά είναι τα αποτελέσματα των ανασκαφών της Εταιρείας και εις την Νάξον, όπου ο έφορος αρχαιοτήτων κ. Νίκος Κοντολέων πλησίον του χωριού Σανγρι απέκαλυπτεν έν νέον κέντρον λατρείας της

Χάλκινον άγαλματάκι καθήμενου άνδρος. Αφίεραμα προσκύνητου του μαντείου της Δωδώνης.

δρίου αυτού άπει αλύφθη δεύτερος μεγαλύτερος μονόκλιτος ναός και έν συνέχεια τρίτος αρχαιότερος τρίκλιτος. Διαστάσεων 20X14 μέτρων. Έντός του τρίτου αυτού ναού εύρέθησαν τάφοι και πολλά θραύσματα άγγείων του 4ου π.Χ. αιώνος καθώς και νεώτερων χρόνων.

Και οι τρεις αυτοί ναοί είναι κτισμένοι από ερείπια που προέρχονται εκ κτισμάτων της προχριστιανικής εποχής. Διά τούτο δεν είναι άπίθανον να έκειτο εκεί πλησίον ο ναός του Μαλλόεντος Απολλώνος, τον οποίον αναφέρουν ο Θουκυδίδης και ο Στράβων.

Η περιοχή της Μεσσηνίας

Εις την περιοχήν της Πύλου η Αρχαιολογική Εταιρεία απέκαλυψε τελευταίως παρά τὰ Βολιμίδα διά τού καθηγητού κ. Σπ. Μαρινάτου και νέους

θαλαμοειδείς τάφους εις σημαντικώτατον νεκροταφείον των μυκηναϊκών χρόνων.

Εκτός του εντός της Πύλου μυκηναϊκού νεκροταφείου η έρευνα του κ. Μαρινάτου επέσχετάθη και εις την περιοχήν της Πυλίας, ήλθον δέ εις φώς πολλά προϊστορικά λείψανα τα οποία πείθουν ότι εις την Δυτικήν Μεσσηνίαν ήκμαζεν ο μυκηναϊκός πολιτισμός.

Αι αρχαιότητες του Αίγιου

Η Αρχαιολογική Εταιρεία ένήργησε τελευταίως ανασκαφήν και εις τὸ Αίγιον. Εις τὸ ύψηλότερον σημείον της πόλεως αυτής, ο έπιμελητής κ. Ν. Γιαλούρης απέκαλυψε τὰ ερείπια δύο αρχαίων κτιρίων. Τὸ έν έν αὐτὸν είναι συγκρότημα δωματίων του 5ου και 4ου π.Χ. αιώνος, τὸ δέ άλλο της ύστερορωμαϊκής περιόδου.

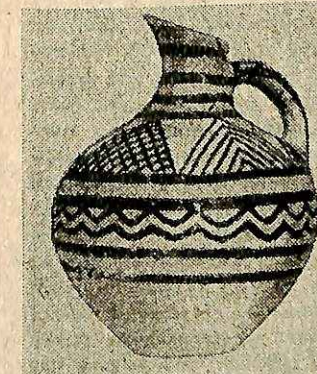
Με τὰς τελευταίας έρευνας του ο κ. Γιαλούρης έπεσήμανε και την θέσιν του νεκροταφείου της κλασσικής εποχής. Τὸ νεκροταφείον των μυκηναϊκών χρόνων της ίδιαις περιοχῆς εύρίσκειται ολίγον ύψηλότερον, παρά τὰ Ψηλά Αλώνια και άποτελείται εκ θαλαμοειδών τάφων.

Εις τὰ Βούρβουρα

Με τὰς ανασκαφὰς του καθηγητού κ. Κ. Ρωμανίου η Αρχαιολογική Εταιρεία απέκαλυψε τελευταίως εις τὰ νεώτερα Τεγεατίδας και Λακεδαιμόνους μεταξὺ Βούρβουρα και Αράναδας εις τὸν λόφον της Αναλήψεως διάφορα προϊστορικά ερείπια, μεταξὺ των οποίων και ένα μεγάλο θολωτόν μυκηναϊκὸν τάφον, σύγχρονον προς τὸν τάφον του Αιγίσθου των Μυκηνών. Έντός του τάφου αὐτοῦ εύρέθησαν θραύσματα σπουδαίων άγγείων άνακτορικού ρυθμοῦ.

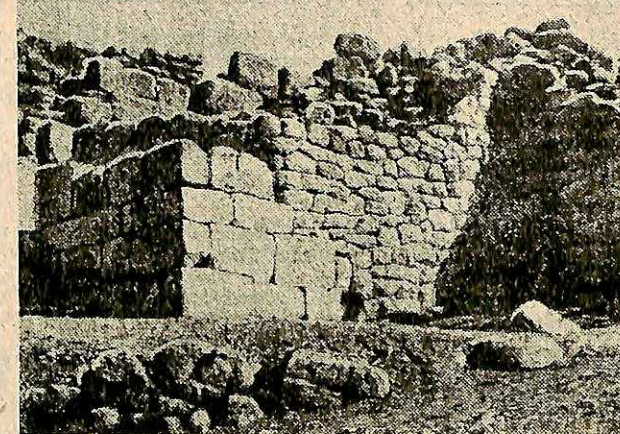
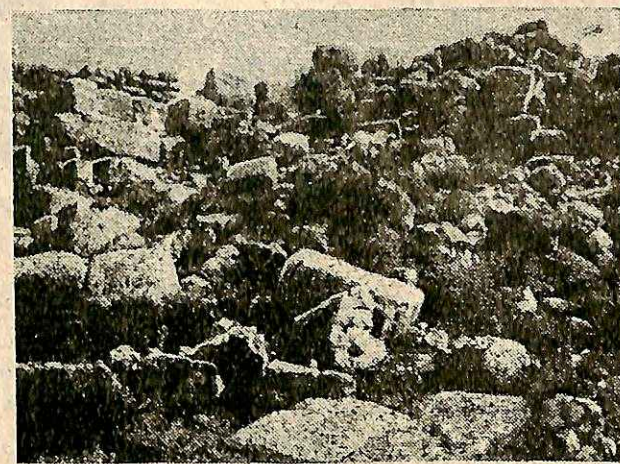
Αι ανασκαφαί της Σικυώνας

Εις την περιοχήν της Σικυώνας ελγον απόκαλυφθῇ επί σειράν έτών σπουδαία ερείπια της πόλεως των έλληνιστικών χρόνων επί τού προς Νότον του Κιάτου δροστεδίου του Βασιλικού. Όχι μακρὰν της παραλίας, παρά τὸν σιδηροδρομικόν σταθμόν του Κιάτου εχει έπισημανθῇ πρό έτών και εχει

Προϊστορική πρόχους εύρεθείσα εις την άχυρωμένην πρωτοελλαδικήν άκρόπολιν, που ανέκαλυψε τελευταίως ο κ. Δ. Θεοχάρης εις τὸ βραχάδες άκρωτήριον του Ασκηταρίου παρά την Ραφήναν Αττικής.

ΕΛΛΙΟΣ

ΑΝΘ : Τὸ παρὰ την Πύλην των Λεαινών τείχος της άκρόπολεως των Μυκηνών, πρὸ των έργων άποκαλύψεως αὐτοῦ.— ΚΑΤΩ : Τὸ ίδιον τμήμα τείχους των Μυκηνών μετά την άποκαλύψιν του και ο πρό αὐτοῦ αναστηλωθείς υπό της Αρχαιολογικής Εταιρείας ορθόγωνος πύργος.

ανασκαφῇ υπό του καθηγητού κ. Αναστασίου Ορλάνδου μία μεγάλη παλαιοχριστιανική βασιλική. Τὸ αξιόλογον αὐτὸ νομισματικὸν μνημεῖον ήρυνήθη έν συνεχείαι και πρό ολίγων μηνών υπό του κ. Ορλάνδου διατηρούμενον και υπό του κ. Δ. Πάλλα. Έξηκριβώθη ότι η βασιλική αὐτή είναι κτισμένη επί της θέσεως αρχαίου πωρινου δωρικου ναοῦ του 4ου π.Χ. αιώνος.

Η βασιλική της Π. Κορίνθου

Ο κ. Δ. Πάλλας έξ άλλου συνεχίζει τὰς ανασκαφὰς μιας τρικλίτου παλαιοχριστιανικής βασιλικῆς του 6ου μ.Χ. αιώνος εις Παλαιαν Κόρινθον έξω των τειχών και προς τὰ νοτιοδυτικά της πόλεως εις την θέσιν Σκουτέλα. Από τὰς διαστάσεις και την θέσιν της φαίνεται ότι η βασιλική αὐτή θα άπετέλει σπουδαίον λατρευτικόν κέντρον κατά τούς παλαιοχριστιανικούς χρόνους.

Τὸ μαντεῖον της Δωδώνης

Εις την Δωδώνην συνέχισε τὰς ανασκαφὰς της Αρχαιολογικής Εταιρείας ο καθηγητής κ. Δημ. Ευαγγελίδης, ο οποίος διηρέυνησεν ένα κτίριον, παρεμφερές προς τὸν ναόν του Διὸς Σωτήρος της Μεγαλόπολεως. Εις τὸ κτίριον αὐτὸ θα έτελούντο τελεταί και ιεροσάφειες σχετικαί με τὸ μαντεῖον.

Ανασκαφὰς διενήργησε τελευταίως η Αρχαιολογική Εταιρεία και εις τὰ δυτικά της Φαρσάλου διά του έφόρου αρχαιοτήτων κ. Ν. Βερδελη, ο οποίος απέκαλυψε τύμβον καλύπτοντα θολωτόν τάφον και κάτωθεν αὐτοῦ θαλαμωτόν μυκηναϊκὸν τάφον. Τὸ θολωτόν μνημεῖον κατεσκευάσθη κατά τὰ τέλη του 6ου π.Χ. αιώνος. Εξεμελίωθη δέ επί προχρονιών των ταφών, αι οποῖαι ανέχονται μέντοι των μυκηναϊκών χρόνων. Έκ των εύρεθέντων τάφων αποδεικνύεται ότι και η γειτονική περιοχή ένδημιευμένη ως νεκροταφείον της μυκηναϊκής Φθίας — ποδὲ την οποίαν θα πρέπη να ταυτισθῇ η Φάρσαλος κατά τὸν κ. Βερδελην. — εξακολουθήσεν δέ να είναι έν γοησί καθ' όλην την αρχαιότητα.

Αι θῆβαι της Θεσσαλίας

Ανασκαφὰς συνεχίζει από πολλών έτών η Αρχαιολογική Εταιρεία και εις την παλαιοχριστιανικήν πόλιν των Θηβών της Θεσσαλίας—Νέαν Άγχιάλον—διά του καθηγητού κ. Γ. Σωτηρίου. Από τὰς ερείπια που ανασκάφησαν κατά τούς τελευταίους μήνας διαπιστώνεται η μεγάλη ακμή της πόλεως από του 5ου μέχρι και του τέλους του 7ου μ. Χ. αιώνος.

Αι ανασκαφαί εις την Αττικήν Μισσην ώραν προς Ανατολάς του Μαρκοπούλου Αττικής, εις

την αρχαίαν Βραυρώνα, η Εργολογική Εταιρεία διά του έπιθεωρητού αρχιτέκτονος κ. Εύστ. Στίκα ανέσκαψε τελευταίως μεγάλην τρίκλιτην παλαιοχριστιανικήν βασιλικήν του 6ου μ.Χ. αιώνος μετά διπλοῦ νόθου προς Δυσμάς και κυκλικὸν βαπτιστήριον. Τούτο είναι τὸ πρῶτον έν Ελλάδι άποκαλυφθέν κυκλικὸν βαπτιστήριον. Εις την βασιλικήν της Βραυρώνας έγιναν κατά τούς τελευταίους μήνας σημαντικά έργα αναστηλώσεως.

Παρά την παραλίαν της Νέας Μάκρης Αττικής εύρέθησαν τελευταίως δι' ανασκαφῆς του κ. Δημ. Θεοδόση λείψανα έκτεταμένου προϊστορικού συνοικισμού, ανήκοντος εις τούς νεολιθικούς χρόνους.

Κατά την τελευταίαν περίοδον η Αρχαιολογική Εταιρεία συνέχισε διά του κ. Σπ. Ίακωβίδη τὰς ανασκαφὰς της εις τὸν μικρόν λιμένα του Πόρτο - Ράφτη Αττικής, ο οποίος θα ήκμαζε κατά τούς μυκηναϊκούς χρόνους, όπως φαίνεται από τὸ μέγα νεκροταφείον της εποχής αὐτῆς, τὸ κείμενον εις τὸ δόριον άκρον αὐτοῦ και τὸ οποίον περιέχει εκατοντάδας τάφων. Μεταῦ των εύρημάτων του Πόρτο Ράφτη είναι και Αιγυπτιακοί σκεραφαῖοι ως και Συροχιτιτικὸς σφραγιδοκύλινδρος, τούτο δέ αποδεικνύει ότι ο παρὰ τὸ Πόρτο - Ράφτη μυκηναϊκός συνοικισμός θα ήτο εις ζωοδάν έπικοινωνίαν με τὸ έξωτερικόν κατά τὰ μέσα του 13ου π.Χ. αιώνος.

Κατά την ίδιαν περίοδον ο έφορος Αρχαιοτήτων κ. Ι. Παπαδημητρίου, βοηθούμενος υπό του κ. Δημ. Θεοδόση, ανέσκαψε σημαντικὸν θαλαμοειδῆ τάφον, ύστεροελλαδικῆς περιόδου παρὰ την Άλυκην της Βούλας.

Μεγάλης σημασίας ήσαν και αι ανασκαφαί του αρχιτέκτονος ανατολόγος κ. Ίω. Τραυλού εις την Έλευσίνα, όπου οὗτος καθάρισε τὰ προαγαστικά δρια του ιεροῦ της Δήμητρος προς Δυσμάς των Μεγάλων Προπυλαίων.

Επίσης ο καθηγητής κ. Γ. Μυλωνάς συνέχισε τὰς ανασκαφὰς εις τὸ νεκροταφείον της Έλευσίνος, διαπιστώνοντας ότι εις αὐτὸ η απόθεσις λειψάνων των νεκρῶν έντός πηλοσχημῶν άγγείων ήτο έν συνεχείᾳ γοησί από τὰς αρχάς της 1ης π.Χ. χιλιετηρίδος μέχρι και των Ρωμαϊκών χρόνων.

Υστεροελλαδικὸν κύπελλον με εικόνα διπλῶν πελέκων, εύρέθη έν τὸν καθηγητοῦ κ. Σπ. Μαρινάτου εις Βολιμίδα πλησίον των άνακτόρων του Νεστόρος εις την Πέλον.

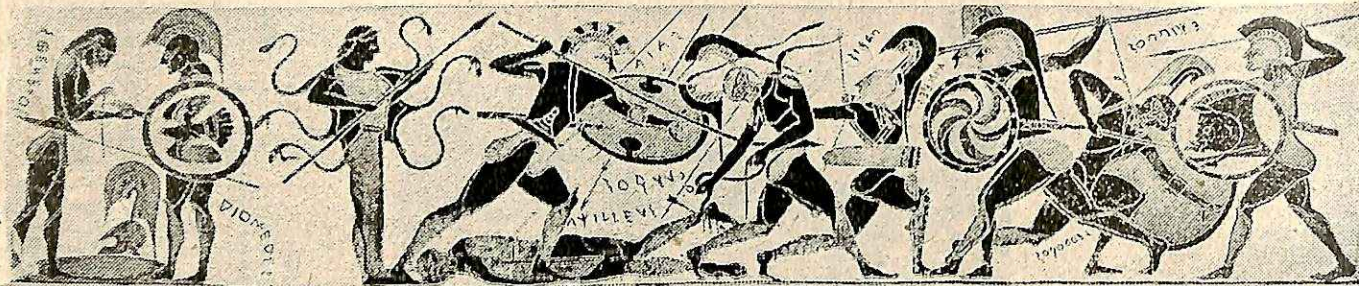
Πρωτοαττικὸς άμφορεύς, ύψους 1.42 μ., εύρεθείς τελευταίως υπό του καθηγητοῦ κ. Γ. Μυλωνά εις την νεκρόπολιν της Έλευσίνος, όπου υπήρχε τὸ έθιμον από της γεωμετρικής εποχής μέχρι και των ρωμαϊκών χρόνων να αποτίθενται τὰ λείψανα των νεκρῶν έντός άμφορέων ή άλλων πηλοσχημῶν άγγείων.

άχυρώσεις του λιμένος της πόλεως της Ρόδου επί τη βάσει των πληροφοριών Διοδώρου του Σικελιώτου και απέκαλυφθη τμήμα της αρχαίας άχυρώσεως του μεγάλου λιμένος. Εις την άποκαλυφθείσαν όδυρωσιν περιουσιμάνεται και πεταλόσχημος πύργος, κείμενος μεταξὺ του νοσοκομείου της Αγίας Αικατερίνης και της έκκλησίας του Αγίου Παντελεήμονος. Εις την ίδιαν όδυρωσιν απέκαλυφθη και μία πύλη που έφερεν εις τὸν λιμένα.

Ο κ. Κουτς εξέτελεσεν επίσης ανασκαφὰς και εις άλλα σημεία της πόλεως Ρόδου και άνέδρεν επί της άκρόπολεως αὐτῆς διμερές ιερόν ύστεροελληνιστικῶν χρόνων.

Αι ανασκαφαί εις την Κρήτην

Εις την Κρήτην διά του έ-

Άγγείογραφία του 6ου π.Χ. αιώνα, δίδουσα εικόνα του πολέμου κατά την αρχαϊκή εποχή. Παριστάνει τον αγώνα των Έλλήνων και των Τρώων περί του πτώματος του ήρωος Αχιλλεύου. Έξ' αριστερών προς τα δεξιά τριτάτα ως δεξιά των Έλλήνων η θεά Αθηνά.

Η ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ

Ο στρατός και η πολεμική τέχνη κατά την αρχαιότητα εις την Ελλάδα και εις την Ρώμην

Όπως εις όλους τους τομείς του επισητού, έτσι και εις τον τομέα της οργανώσεως του στρατού και της πολεμικής τέχνης οι αρχαίοι Έλληνες υπήρξαν διδάσκαλοι της ανθρωπότητας. Ο όπλισμός των, τόσο ο επιθετικός, όσον και ο άμυντικός, αί πολεμικά μηχαναί των και η πολιορκητική υπήρξαν διά τους αρχαίους Έλληνες θέματα, επί των οποίων έδωσαν την τελευταίαν λέξιν εις τας γνώσεις της αρχαιότητος. Ήμπορεί να λεχθί, χωρίς υπερβολήν, ότι οι αρχαίοι Έλληνες υπήρξαν οι δημιουργοί της στρατιωτικής τέχνης και επιστήμης, και διδάσκαλοι, όχι μόνον των Ρωμαίων, αλλά και των νεωτέρων εθνών.

Αί ειδήσεις, τας οποίας έχουμε περί του στρατού των αρχαίων Έλλήνων πολιτειών προάγονται κατά κύριον λόγον από τους ιστορικούς συγγραφείς, κυρίως δέ από τον Ήρόδοτον, τον Θουκυδίδη και τον Ξενοφώντα. Η «Ανάβασις» του Ξενοφώντος μάς παρέχει πολύτιμα στοιχεία περί της διαρθρώσεως του περσικού στρατού και της πολεμικής τακτικής των Περσών. Περί δέ του ιππικού των αρχαίων Έλλήνων υπάρχει ιδιαίτερον διδόν του Ξενοφώντος, ο «Ιππάρχικός».

Όταν μελετά κανείς τας αρχαίας Έλληνικάς συγγραμμάτας, εύρίσκειται συχνά πρό εκπλήξεων, διότι διαπιστώνει ομοιότητας, αί οποίαι τών κάμνουν προς στιγμήν να νομίσθαι ότι κατά τίποτε σχεδόν δεν διέφερον οι αρχαίοι στρατοί από τους σημερινούς εις την οργανώσιν των. Επί παραδείγματι, οι αρχαίοι Αθηναίοι είχαν ένα σύστημα στρατολογίας, πού ήταν σχεδόν ίδιον προς το σημερινόν. Όλοι οι Αθηναίοι πολίται έπρεπε να εκπληρώνουν προσωπικώς την στρατιωτικήν των υπηρεσίαν, βάσει των στρατολογικών καταλόγων. Η στρατιωτική υποχρέωσις των Αθηναίων πολιτών ήταν διετής. Κατά το πρώτον έτος ήσκούοντο μέσα εις την πόλιν και κατά το δεύτερον εξετέλουν ασκήσεις μεγάλων μονάδων εκτός της πόλεως, εις την Αττικήν, ή εις φρουράς των συνόρων. Κατόπιν, επέστρεφαν εις τας σπιτίτια των ως έφεδροι. Το ίδιον συνέβαινεν έν καιρώ ειρήνης και εις τας άλλας Έλληνικάς πολιτείας, εκτός βεβαίως από την Σπάρτην. Διότι οι Λακεδαιμόνιοι ήταν στρατιώται από της παιδικής σχεδόν ηλικίας των μέχρι του γήρατος.

Μόνον όταν το πνεύμα του πατριωτισμού ήμβλύνθη και έπικολούθησαν και άλλα αίτια, αί πολιτεία της Ελλάδος ήρχισαν να χρησιμοποιούν μισθοφορικά στρατεύματα. Συνέβη δέ τότε το κοινόν, το οποίον αναφέρει ο Δημοσθένης εις κάποιον λόγον του, ώστε οι μὲν στρατιώται να μεταβαίνουν όπου ήθελαν, ο δέ άρχηγός των να τους ακολουθί με την ακόλουθον δικαιολογίαν: «Τί να κάμω; Επρεπε να τους ακολουθήσω, έφ' όσον είμαι άρχηγός των». Αλλά τότε την ήγεμονίαν της Ελλάδος την είχαν ο βασιλεύς των Μακεδόνων Φίλιππος, έναντίον

του οποίου εξεφώνησεν τον λόγον του εκείνον, τον πρώτον Φιλιππικόν, ο Δημοσθένης προς τους Αθηναίους, καθώς και τώσους άλλους, με την έλπίδα ότι θα κατόρθωνε να αναπερνώση τον πατριωτισμόν των. Αλλά οι Αθηναίοι είχαν πλέον παρκαμάσει...

Μία άλλη ομοιότης των αρχαίων στρατών προς τους σημερινούς ήταν το ότι το πεζικόν άπέτελε το κύριον όπλον. Μόνον από του Μεγάλου Αλεξάνδρου έχει να διαδραματίση ένα κάπως σπουδαίον μέρος και το ιππικόν, αλλά και πάλιν η συμβολή του ήταν καθαρώς βοηθητική και η άποστολή του σαφώς περιορισμένη.

Εκεί όμως, όπου δεν υπάρχει καμιά ομοιότης μεταξύ των αρχαίων στρατών και των σημερινών είναι το ζήτημα των ηγητόρων. Ούτε οι αρχαίοι Έλληνες άλλ' ούτε και οι Ρωμαίοι είχαν στρατηγούς ή αξιωματικούς εξ επαγγέλματος, στρατιωτικούς δηλαδή οι οποίοι να προήρχοντο από ειδικά σχολάς όπως γίνεται σήμερα. Αλλά και η πολεμική πείρα ή η εις τους πολέμους σταδιοδρομία και η άνάδειξις των στρατηγικών ικανοτήτων, δεν ελαμβάνοντο συχνά υπ' όψιν. Εις την Σπάρτην άρχηγός του στρατού ήταν ο βασιλεύς. Οι στρατηγοί των Αθηνών ήσαν αϊρετοί, εκλεκτοί του λαού, εξέλεγοντο δέ κατά φυλάς. Το αυτό δέ πρόσωπον, το οποίον εξέλεγετο διά να διοικήσῃ μίαν μεγάλην μονάδην πεζικού, έθεωρείτο κατάλληλον ώσάυτως διά να κυβερνήσῃ το έπόμενον έτος έναν στόλον από έκαστο τριήρης. Η άρμοδιότης του έθεωρείτο και διά την μίαν, και διά την άλλην περίπτωσιν ή ίδια. Εξ άλλου, οι στρατηγοί, ως άρχοντες εκλεκτοί του λαού, ήμπορούσε να ανακληθών από τον λαόν ανά πάσαν στιγμήν, διά την παραμικράν άφορμήν και μάλιστα και έν καιρώ πολέμου.

Όσον άφορά την πολιορκητικήν, όπου δαίρι προδοί ή σημειώθησαν από των χρόνων του Μεγάλου Αλεξάνδρου, με τα τεχνικά μέσα, τα οποία εφευρέθησαν, ιδίως από του 4ου π.Χ. αιώνα. Ο Πλούταρχος αναφέρει λεπτομερώς τας τρομεράς μηχανάς, τας οποίας έχρησιμοποιήσεν ο Δημήτριος ο Πολιορκητής διά την άλωσιν της Ρόδου, κατά το 305 π.Χ. Έκτοτε, οι αρχαίοι στρατοί διέθεσαν ένα αληθινόν όσον «πυροβολικόν», πού ήμπορούσε να βάλλη από άποστάσεως 400 και πλέον μέτρων και να καταστρέφῃ πόλεις ή να προσκαλή πυρκαϊάς με βλήματα και εύφλεκτους ύλας.

Ήμπορεί να λεχθί ότι η Έλληνική τακτική ήκολούθη ή παντί από των Ρωμαϊκών στρατών περί του οποίου κυριωτάτην πηγήν ειδήσεων έχουμε τον συγγραφέα Πολύβιον. Από τους Έλληνες έδι-

δάχθησαν οι Ρωμαίοι ώσάυτως την πολιορκητικήν και τα άλλα τεχνικά μέσα των. Έλληνική εφεύρεσις ήταν και η διά των πυρών στρατιωτική τηλεγραφία.

Αλλά και η στρατιωτική ήγεσία των Ρωμαίων, μέχρι των πρώτων χρόνων της Αυτοκρατορίας, ήταν λειτουργία άνάλογος προς την Αθηναϊκήν. Ο στρατηγός ήταν εξ ίσου ανεπίδευτος και άναρμόδιος εις τας στρατιωτικά. Ο μέγας ρήτωρ Κικέρων, ο οποίος κάθε άλλο παρά στρατιωτικός ήταν, διετέλεσεν έν τούτοις άνθύπατος εις την Κιλικίαν, δηλαδή διοικήτης στρατιάς, όπως και ο Ιούλιος Καίσαρ εις την Γαλατίαν. Όσον άφορά δέ τας έπιτυχίας του Ιουλίου Καίσαρος πρέπει να άποδοθών εις το στρατιωτικόν του δαιμόνιον και κυρίως εις την ικανότητά του να γνωρίζῃ, να εκλέγῃ τάχιστα και με έπιτυχίαν τους βοηθούς του. Γενικώς δέ, η αίτια των έπιτυχιών των Ρωμαίων πρέπει να άποδοθῇ εις την ευέλιξιάν των μονάδων και εις τας ήθικά αίτιας. Και αί ήθικά δυνάμεις των Ρωμαίων ήσαν ή πειθαρχία και μία συναίσθησις, πού είχε διαμορφωθῇ εις αυτούς, ότι δευθεν ήσαν άνώτεροι, όχι μόνον των βαρβάρων αλλά και όλων των άλλων λαών.

Κατά τους πρώτους αιώνας της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας βασική τακτική μεγάλη μονάς ήταν η «λεγέων», με δύναμιν 4.200 πεζών στρατιωτών και 300 ιππέων. Επί Σεπτίμιου Σεβήρου (146—211 μ.Χ.) ο αριθμός των Ρωμαϊκών λεγεώνων άνήρχετο εις 33, μεγίστης δυνάμεως 6000 πολεμιστών, από τους οποίους 5000 ήσαν οι πεζοί και οι υπόλοιποι ιππείς. Αί ένοπλοι δυνάμεις της άχανούς Αυτοκρατορίας, η οποία εξετεινέτο από του Γιβραλτάρ μέχρι της Μεσοποταμίας και πού περιελάμβανε συνολικόν πληθυσμόν 100.000.000 περίπου κατοίκων, δεν υπερέβαιναν λοιπόν τους 200.000 περίπου άνδρας. Φυσικόν όμως είναι να μάς φαίνε-ται η δύναμις αυτή μικρά σήμερα, διότι έχουμε συνηθίσει με τας μεγάλας κινητοποιήσεις των τεραστίων στρατιωτικών δυνάμεων, τας οποίας έπιστρατεύουν και ζητούν οι σύγχρονοι όρειβάτες, οι «πιπότες αυτοί των βουνών», όπως έπιτυχημένα τους ονομάζουν. Χωρίς να έχουμε στη χώρα μας βουνά με ύψόμετρα συγκρινόμενα με τις Άλπεις, τις Άνδεις και τις άλλες ύψηλές όροσειρές, διαθέτουμε έναν σημαντικόν αριθμό κορυφών γύρω στα 2500 μέτρα, και ένα μέσο ύψόμετρο κατά πολύ ανώτερον άλλων χωρών, πού έχουν εκεί ανεπτυγμένον όρεινόν τουρισμό. Ας μη λησμονούμε εξ άλλου ότι για την αξιολογήσιν ενός βουνού από όρειβατικής πλευράς, δεν πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν το άπόλυτον αύτου ύψος, αλλά και το σημείον εκκινήσεως για μία όρειβάσις. Και πασα την διανοίξι μεταπολεμικώς πολλών όρεινών δρόμων εις την χώραν μας, η μεση-

σεις έν γένει.

ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΟΥΝΩΝ

Πώς θα αγαπήσουν οι Έλληνες και οι ξένοι περιηγηται τας ελληνικάς κορυφάς

Περίληψις όμιλίας του Γενικού Γραμματέως τού Έλληνικού Όρειβατικού Συνδέσμου κ. ΝΑΣΟΥ Α. ΤΖΑΡΤΖΑΝΟΥ

Ύψομετρική διαφορά την οποίαν πρέπει να καλυψουμε για μία άνάβασι ελληνικού βουνου, είναι πάντοτε, σε συγκρίσι με πολλά βουνά άλλων χωρών, μεγαλύτερη. Για την άνάβασι τού Όλυμπου π.χ., ξεκινούμε από το ύψος σχεδόν της θάλασσας, για να φθάσουμε στα 2917 μέτρα της κορυφής του.

Τα προσόντα των ελληνικών βουνών

Πέραν όμως από την φυσική όμορφιά και την έλξι πού τας ελληνικά βουνά εξασκούν εις τους όρειβάτες — Έλληνες και ξένους — υπάρχει το ενδιαφέρον του μυστηρίου, πού γεννήθηκε μαζί με την μυθολογία και την ιστορία μας. Έτσι, δεν μάς πρόξενει έκπληξι, όταν συναντωμενοι σε ξένες χώρες, με ανθρώπους πού έχουν το ίδιο όπως έμεις πάθος για το βουνό, τους άκούμε να μάς μιλούν με συγκίνησι για μία μελλοντική τους έπίσκεψιν στην Ελλάδα, πού θα έχῃ σκοπό την άνάβασι και το προσκύνημα στην Ακρόπολι, αλλά και την άνάβασι στον Όλυμπο, τον Πάρνασσον, τον Χελμό ή την Ίδη. Και οι άνθρωποι αυτοί, δεν είναι μόνον ο καθηγητής του Πανεπιστημίου και μανιώδης όρειβάτης, πού τον είδα να διακρύβῃ από χαρά για την μελλοντική του έπίσκεψιν στον Πάρνασσα και την άνάβασι του στο «Όρόν του Διός», αλλά και ο άπλοϊκός ξυλοκόπος - χιονοδρόμος των Άλπεων, πού μου έλεγε, λίγο πριν από τον πόλεμο, πώς συγκεντρώνει χρήματα για να έπισκεφθῇ την Ελλάδα και να κατέβῃ τις πλαγίες του Όλύμπου, φορώντας τα σκι του, πού ύστερα από την διαδρομή αυτή ήθελε να τα φυλάξῃ στη γωνία του σαλονιού του, μαζί με την φωτογραφία των γονέων του και άλλα κειμήλια.

Συγχρόνως όμως τας βουνά μας είναι εύκολοπρόσιτα για τους κατοίκους των μεγάλων αστικών κέντρων. Τους θερινούς μήνες τρεις μόνον ήμέρες άρκουν για την άνάβασι στον Όλυμπο, με σημείον εκκινήσεως την πρωτεύουσά, και δύο μόνον, την Θεσσαλονίκη. Για τας περισσότερα άλλα βουνά, εκείνα πού βρίσκονται κοντά στις δύο αυτές πόλεις, ένα διήμερον άρκεί.

Αλλά και για τον χειμερινόν τουρισμό προσφέρονται κατ' έξοχην τας ελληνικά βουνά. Τας περισσότερα είναι σκεπασμένα με χιόνι 5 μήνες το χρόνο, ενώ συγχρόνως προσφέρουν ποικιλίαν διαδρομών τόσο για καταβάσεις όσο και για χιονοδρομικούς περιπάτους. Και την ποικιλία αυτή δεν την συναντάμε σε πολλές από τις ευρωπαϊκές εκείνες χώρες, όπου ο χειμερινός τουρισμός έχει τεράστια ανάπτυξη.

Προϋποθέσεις για την ύπαρξιν όρεινού τουρισμού — θερινού και χειμερινού — αναμφισβήτητως ύπάρχουν και στη χώρα μας, παραμένει δέ μόνον να έρευνηθῇ εάν συνοδεύονται και από όλα εκείνα τα απαραίτητα για κάθε κλάδο τού τουρισμού μέσα, δηλαδή έγκαταστάσεις κλπ.

Τα καταφύγια τού Όρειβατικού

Όταν ο Έλληνικός Όρειβατικός Σύλλογος, υπό την άρχική του μορφή ενός σωματείου της πρωτεύουσας — τού Όρειβατικού Αθηνών — παρουσιάσε και εις την χώραν μας, εδώ και 27 χρόνια, την οργανωμένην όρειβάσι, ως μίαν ανάγκη αντιδράσεως των συγχρόνων ανθρώπων

προς την ζωή των σημερινών αστικών κέντρων, είχε γνώσιν των φυσικών προϋποθέσεων, αλλά και των τεχνικών άναγκών.

Έτσι, από τα πρώτα χρόνια της ζωής του ο Έλληνικός Όρειβατικός Σύλλογος, με την κεντρική του διοίκησι και τα άνά την Ελλάδα Τμήματά του, άρχισε να επιδίδεται στον έφοδιασμό των ελληνικών βουνών με τις έγκαταστάσεις εκείνες οι οποίες διευκολύνουν τις άναβάσεις εις αυτά. Για ένα έργο όμως παρομοιάς έκτασεως, όπως είναι η κατασκευή κτιρίων σε ύψόμετρα 1500 και 2000 μέτρων, δεν ήτο δυνατόν να επαρκέσουν οι πόροι ενός σωματείου, όσονδήποτε και άν τα άποτέλουντα αυτά άτομα προσφέρωνται να εργασθών — όπως και εργάσθηκαν — για τον σκοπό αυτόν ως άπλοι εργάται, έστω και εάν εις την πολιτική τους ζωή είναι καθηγηταί Πανεπιστημίων, άνωτεροι κρατικοί και άλλοι υπάλληλοι, μηχανικοί, ιατροί και άλλοι επιστήμονες, ή ακόμη και εργάτες — καταπονούμενοι ολόκληρη την

Η κορυφή των Βαρδουσίων Σούφλες, ύψους 2260 μέτρων, κατά φωτογραφίαν τού κ. Κώστα Κυριαζή.

έβδομάδα για να κερδίσουν τον επιούσιον. Έκείνο όμως το οποίο αναμφισβήτητως επέτυχαν, ήταν να κινήσουν το ενδιαφέρον του Κράτους, διαφόρων οργανισμών και ατόμων ακόμη, οι οποίοι και προσέφεραν τας υλικά μέσα, πέραν των περιορισμένων δυνατοτήτων τού Συνδέσμου και των μελών του, για την ολοκλήρωσι τού αναληφθέντος έργου.

Έτσι, η κηρυξίς του πολέμου έναντίον της χώρας μας το 1940 όρθε λειτουργούσα εις τας ελληνικά βουνά 12 καταφύγια, ενώ 3 ακόμη ήσαν υπό κατασκευήν και άλλα 2 έσχεδιάζοντο.

Το τέλος της έχθρικής κατοχής όρθε δύο από τα καταφύγια αυτά όλοσχερώς κατεστραμμένα, ενώ όλα τα άλλα είχαν άναγκήν εξ ύπαρξης επισκευών. Το έργο αυτό ανελήφθη με θαρρος άμέως μετά την άπελευθέρωσιν, αλλά η έπακολούθησάς και πάλιν άνωάλος έσωτερική κατάσταση, έως το 1950, είχε ως άποτέλεσμά την έκ νέου καταστροφήν και διαρπαγίαν πολλών καταφυγίων. Με το πείσμα εκείνο, το οποίον είναι το χαρακτηριστικόν των έπίδοιμένων εις την όρειβάσιαν, άρχισε και αυτήν την φοράν το έργο της άνοικοδομήσεως των καταφυγίων μας, εις πολ-

λά των οποίων οι έπισκευές, από άποψη ως δαπανών και κόπων, εξισούνται προς την άνοικοδομησιν ενός δευτέρου ή και τρίτου ακόμη καταφυγίου. Αυτός είναι ένας λόγος για το ότι άνεκοπή μερικώς και ή άνοικοδομησις νέων καταφυγιών, μεταπολεμικώς. Πάντως και παρ' όλες τις αντίξοότητες, 12 όρειδατικά καταφύγια εύρισκονται και πάλιν σήμερα σε λειτουργίον. έκ των οποίων τα δύο ήσαν προπολεμικώς ήμιτελή οικοδομήματα.

Συνδυασμός θου-
νου και θαλάσσης.

Οί κλιματικές συνθήκες εις την Ελλάδα προσηφέρουν τον μοναδικόν συνδυασμό θου-
νου και θαλάσσης, ο οποίος εις ελάχιστα άλλα μέρη της Ευρώπης συναντάται. Οί έχοντες την πείραν παρομοίων εξορμήσεων, μπορούν να σάς βεβαιώσουν ότι ύστερα από μία πολυήμερη παραμονή σε κάποιον ελληνικό βουνό, κατ'ά την οποίαν έπεδο-
θησαν εις την χιονοδρομίαν, άπάνω σε πλαγιές που δεν έχουν τίποτε να ζηλέψουν συγκρινόμενες με τις πλαγιές των Άλπεων ή άλλων βουνών, έπιστρέφοντες και πάλιν άπό το ύψόμετρο δύο και πλέον χιλιάδων μέτρων, ρίχτηκαν, χωρίς ιδιαίτερη προσπάθεια, στα γαλανά νερά των ελληνικών θαλάσσιων. Έάν δε αυτό ισχύει δια τους Έλληνες, πολύ περισσότερο είναι εύκολο δια τους ξένους, οί οποίοι προέρχονται κατ'κανόνα από βορειότερες χώρες. Τα χειμερινά αυτά κέντρα έξ άλλου, δεν πρόκειται να παραμένουν άχρησιμοποίητα κατά τους θερινούς μήνες, αλλά θα χρησιμοποιούνται, όπως γίνεται και σε πολλές άλλες χώρες — μεταξύ των οποίων και γειτονικές μας — ως ξενοδοχεία παραθερισμού.

Ο Έλληνικός Όρειβατικός Σύνδεσμος πάντως, άπό της προπολεμικής ήδη περιόδου, είχε έκπονησει σχέδιον δημιουργίας παρομοίων χιονοδρομικών κέντρων, των οποίων είχε αρχίσει την άνοικοδομήσιν, χάρις στην ενίσχυσι του κράτους, άποτέλεσμα της έμπιστοσύνης του προς αυτόν.

Το κέντρον του Όλύμπου

Κατά το σχέδιον αυτό, έκρίνετο άπαραίτητη ή ύπαρξις δύο τουλάχιστον κέντρων, του ενός εις την Βόρ. Ελλάδα και του άλλου εις την Νότιον. Και το μόν δο-
ρειον κέντρον δικαιωματικώς έτοποθετείτο εις τον Όλυμπον, ο οποίος άποτελεί πραγματικόν μαγνήτην δια τους Έλληνες και ξένους χιονοδρόμους, όχι μόνον δια το θύναμά του, αλλά και δια τις θαυμάσιες πλαγιές που διαθέτει προς την Έλασσόνα. Διά το νότιον όμως κέντρον, έρίζουν άκόμη ο Μωριάς με την Ρούμελη, χωρίς τελικώς να έχουν καταλήξει εις μίαν όριστικήν συμφωνίαν, οί ειδικοί. Εις τον Όλυμπον είχε γίνει ήδη ή σχετική προεργασία, με την έναρξιν ανεγέρσεως

ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΒΟΥΝΑ ΧΙΟΝΙΣΜΕΝΑ

Ο Άκανθας της Γκιώνας από την λάκκα Καρβουνί, κατ'ά φωτογραφίαν του κ. Κώστα Κυριαζή.

μεγάλου οίκοδομήματος — ξενώνας χωρητικότητας εκατό περίπου ατόμων — έφωδιασμένον με τις άνέσεις ενός ήλου όρεινού ξενοδοχείου. Η τοιχοποιία του οίκοδομήματος αυτού είχε συμπληρωθή το 1940, είχαν δε γίνει και άλλες οίκοδομικές έργασίες. Σήμερα το κτίριον αυτό, άρίστης κατασκευής, είναι δυνατόν, παρ'ά την πάροδον μίας ολόκληρης 15ετίας εις αυτήν την ήμιτελή κατάστασι, να ολοκληρωθή, έφοδιαζόμενον δε με τις άπαραίτητες εγκαταστάσεις θα είναι, εις θέσιν να φιλοξενησι τους Έλληνες και ξένους χιονοδρόμους.

Κατά την προσεχί χειμερινή περίοδο έλπίζω να λειτουργήσι και εις την χώραν μας ο πρώτος ύποδειγματικός ξενών, πραγματικό όρεινό ξενοδοχείο. Η πρόσθασις έξ άλλου εις αυτό, καθίσταται σήμερα εύκολώτερη άπό προπολεμικώς, ύστερα άπό την διάνοιξι άμαξιτής οδού πέραν της Έλασσόνας, οδού που, άπό το χωριό Όλυμπισιάς, μάς επιτρέπει να φθάσουμε με αυτοκίνητο έως μία θέσι που απέχει 4 ώρες πορείας άπό τη θέσι Βρυσοπούλες, όπου ο ξενών αυτός.

Άλλά και άπό το σημείον όπου υίμερον καταλήγει ή άμαξιτή οδός, έχει ήδη χαραχθή θαυμάσιος ήμιονικός δρόμος που φθάνει έως τον ξενώνα. Του δρόμου αυτού ή μετατροπή σε άμαξιτό, μπορεί να πραγματοποιηθή με ελάχιστη δαπάνη. Για το κέντρον της νοτίου Ελλάδος είχε προπολεμικώς έκλεγη ο Παρνασσός, λόγω της γεινιάσεως των Δελφών, ή οποία και επιτρέπει έναν θαυμάσιον συνδυασμόν αρχαιολογικόν και όρειβατικόν τουρισμόν. Προς τον σκοπόν αυτόν πρέπει να ανεγερθή ένας ξενών πορόμοιος προς αυτόν

του Όλύμπου, ο οποίος θα είναι δυνατόν να χρησιμοποιήται κατά τους χειμερινούς μήνες ως χιονοδρομικόν κέντρον και κατά τους θερινούς ως ξενοδοχείον παραθερισμού.

Εις το Βέρμιο

Βάσει όμως της διαμορφωθείσης μεταπολεμικώς καταστάσεως και της εύκολίας διανοίξεως όρεινών δρόμων, δύο άκόμη χιονοδρομικά κέντρα δημιουργούνται εις την χώραν μας. Το ένα άπό αυτά εις την Βόρειον Ελλάδα, εις το Βέρμιο, με βάση το χωριόν Σέλι, έχει το μεγάλο προσόν να προσφέρη σε σημαντικόν ύψόμετρο τις εγκαταστάσεις ενός χωριού, το όποιον κατά τους χειμερινούς μήνες άπονεκρούται και το όποιον μπορεί να στεγάσιν — έφ' όσον γίνουν ώρισμένες συμπληρωματικές έργασίες — 2000 περίπου άτομα.

Δυστυχώς οί πλαγιές οί όποιες περιβάλλουν το Σέλι δεν είναι άρκε-
τά έπικλινείς ώστε να επιτρέπουν την εξέσκησι των προωδευμένων χιονοδρόμων και δεν είναι κατάλληλες δια την τέλεσι ώρισμένων άγωνισμάτων χιονοδρομίας. Πάν-

τως το Σέλι, χάρις και εις τον δρόμο τον όποιο έδημιούργησε ο Στρατός — που έχει όμως άνάγκη έπισκευών και συντηρήσεως — και την άπό του προσεχούς έτους εγκατάστασιν ενός χιονοδρομικού άναβατήρος, παρομοίον προς αυτούς με τους όποιους είναι έφωδιασμένοι πολλοί ξένοι χειμερινοί σταθμοί, πρόκειται να καταστή το πρώτον πραγματικόν εις την χώραν μας χιονοδρομικόν κέντρον, έάν εις την προσπάθειαν αυτήν βοηθήσουν και οί έντόπιοι με την δημιουργίαν ενός εύπε-
πούς όρεινού ξενοδοχείου και την διαρρύμισι των πλέον καταλλήλων σπιτιών του χωριού.

Εις την Ζήρειαν

Ένα άλλο βουνό, της Νοτίου Ελλάδος αυτό, που διεκδικεί άπό τον Παρνασσό τα πρωτεία της χιονοδρομικής κινήσεως, είναι ή Ζήρειαν.

Το βουνό αυτό συνδυάζει ένα θαυμάσιο όροπέδιο, σε ύψος ύπέρ τα 1500 μέτρα, με ποικιλίαν διαδρομών. Έκεί είναι δυνατόν να διεξαχθούν ενδιαφέροντες άγώνες δρόμων άντοχής, ενώ συγχρόνως υπάρχουν εξαιρετικές πλαγιές και δια τα άγωνίσματα των καταβάσεων.

Βέβαια ή άνοικοδομησις ενός ξενώνας — όρεινού ξενοδοχείου — εις το όροπέδιον της Ζήρειας, πρέπει να άποκλείεται δια το προσεχές μέλλον, καθ' όσον ή άφαιτουμένη δαπάνη είναι σημαντική. Σε ελάχιστη όμως άπόστασι άπό το όροπέδιον αυτό ύφίσταται ένα άπό τα γνωστότερα ελληνικά θέρετρα, τα Τρίκαλα της Κορινθίας, έξωπλισμένα με καλά ξενοδοχεία. Με τα σύγχρονα τεχνικά μέσα είναι πολύ εύκολη ή διάνοιξις δρόμων άπό τα Τρίκαλα έως το όροπέδιον. Οί φίλοι των

χειμερινών σπόρ θα είναι δυνατόν τότε να παραμένουν εις τα ξενοδοχεία των Τρικάλων και μέσα σε λίγα λεπτά να βρίσκονται καύε πρώι, με αυτοκίνητο, στο όροπέδιο, έπι διδόμενοι στο σκί.

Έκεί πλησίον ύπάρχει ως γνωστόν το καταφύγιον του Έλληνικού Όρειβατικού Συνδέσμου, εις το όποιον θα είναι δυνατόν σε περιπτώσι άνάγκης ή και δια την μεσημβρινή άνάπαυσιν, να ζητήσουν στέγη, ενώ έξ άλλου ή πλησίον αυτού άνοικοδομησις ενός μικρού στεγάσπιου άπαιτεί ελάχιστην δαπάνην.

Προς την κατεύθυνσιν αυτήν, της συνεχίσεως της ήδη ύφισταμένης οδού Ευλοκάστρου—Τρικάλων έως το όροπέδιον της Ζήρειας στρέφει τις προσπάθειές του ο Έλληνικός Όρειβατικός Σύνδεσμος άπό τινος χρόνου, έλο-
μέν να πιστεύωμεν ότι τόσοι οί Υπηρεσίες του Τουρισμού, όσον και το Υπουργείον Δημοσίων Έργων, θα κατανοήσουν την σημασίαν του έργου αυτού, το όποιον θα δώσιν ζωήν και κατ'ά τους χειμερινούς μήνες εις μίαν έξαιρετικήν άπό τουριστικής άπόψεως περιοχήν, ενώ συγχρόνως θα πούσιν το σημερινόν άντιοικονομικόν καθεστώς της λειτουργίας των εκεί ξενοδοχείων — όπως άλλωστε δυστυχώς συμβαίνει και με πολλά άλλα έπιχειρήσεις εις την χώραν μας — τα όποια λειτουργούν 2—3 μήνες τον χρόνο και προσπαθούν να καλύψουν με αυτούς τα έξοδα ολοκλήρου του έτους.

Αυτές είναι μερικές άπό τις προϋποθέσεις δια την περαιτέρω ανάπτυξι του όρεινού τουρισμού εις την χώραν μας. Δεν νομίζω πάντως ότι επιτρέπεται να άποβλέψωμεν, δια το έγγυς μέλλον, εις μίαν κατά μάζες κίνησι προς το βουνό, την οποία και δεν συνιστά ή έλλειψις των άναγκαίων μέσων.

Έκείνο το όποιον πρέπει να έπιζητήσουμε είναι μία λελογισμένη οργάνωσις, ή όποια να έχη ως βάση την δημιουργίαν, άλλων κατ'όλιγον, διαφόρων πυρήνων όρεινού τουρισμού. Έξ άλλου, ώρισμένες προεχέες πρέπει να διαφυλαχθούν στη φυσική τους κατάστασι, δια να μη συμβή και με τα βουνά ό,τι συνέβη με τόσες ελληνικές άκτές, οί όποιες άνεπανόρθωτα χάθηκαν δια κάθε φίλον του ύπαίθρου!

Έάν ξεκινήσωμεν με ένα λογικόν πρόγραμμα θα είναι δυνατόν να προσφέρωμε, μέσα σε μία δεκαετία, σε Έλληνες και ξένους όρειβάτες, τις εγκαταστάσεις έκεines που θα επιτρέπουν όχι μόνον μίαν άνετην παραμονή σε πολλά ελληνικά βουνά, αλλά και την έπιθυμία να παρατείνουμε την παραμονή μας στο όρεινό περιβάλλον, και να οδηγήσουμε εις αυτό και άλλους. Έτσι θα προσφέρουμε μίαν σημαντική υπηρεσίαν στην ελληνική ύπαίθρο και ίσως θα συμβάλουμε και ήμεis στην άνακοπή της έρημώσεως ώρισμένων περιόνων. Αυτό το είδαμε σε πολλά χωριά των Άλπεων — της Γαλλίας και της Ι-

Η ΘΥΡΑΙΚΗ ΔΡΑΚΟΛΙΜΝΗ ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ

Η κορυφή Άστράκα της Κρήνης Πίνδου άπό την Δρακολίμνη, κατ'ά φωτογραφίαν του κ. Κ. Κυριαζή.

ταλίας ιδιαίτερος — που χάρις εις την τουριστική κίνησι, όχι μόνον έπαυσαν να φθίνουν, αλλά και άπέκτησαν νέαν ζωήν και νέα εισοδήματα.

Η οικονομική σημασία της όρειβάσεως

Έξ άλλου ως μη λησμονούμεν ότι ή τουριστική κίνησις, την όποιαν δημιουργεί ο όρειβάτης, δεν αρχίζει μόνον άπό την στιγμή της άναβάσεως, αλλά άπό την στιγμή που φορώντας τα βαρεία του αρ-
εθλα και τον σάκκο, ξεκινά άπό το σπίτι του. Για να φθάσιν εις το σημείον της εκκινήσεώς του, θα χρησιμοποιήσιν κάποια μεταφορικά μέσα — σιδηρόδρομο, αυτοκίνητο ή άκόμη και πλοϊον, έάν πηγαί-
νι σε κάποιο νησιώτικο βουνό — και θα κοιμηθί σε κάποιο ξενοδοχείο ή χωριάτο-
σπιτο, όπου θα αφήσιν κάποιο ποσόν και θα δημιουργήσιν κάποια κίνησι, που δια τα μικρά αυτά μέρη είναι σημαντική. Αυτό άλλωστε παρατηρείται ήδη, εις την μικρή κλίμακα της κινήσεως που δημιουργεί εις την χώραν μας, ο όρεινός χειμερινός τουρισμός, όχι μόνον εις το Σέλι — προ πάντων κατά την περίοδο των άγώνων — αλλά και εις τα Τρίκαλα της Κορινθίας άκόμη. Εις την άπάνω συνοικίαν του χωριού αυτού, εις τα 1000 μέτρα, παρέμεναν τους χειμερινούς μήνες δυο-τρεις μόνον οικογένειες. Τώρα μένουν πολύ περισσότερες και ο λόγος είναι ή μικρή κίνησις που δημιουργούν οί χιονοδρόμοι, με μεταφορές κλπ., δια το καταφύγιον της Ζήρειας.

Αν αυτό ισχύει δια τους Έλληνες όρειβάτας, ισχύει πολύ περισσότερο δια τους ξένους, εκίνους που έρχονται εις την χώραν μας με σκοπόν να καμούν και

ανάβάσεις εις τα ελληνικά βουνά. Το ποσοστόν αυτόν ήταν ήδη και άπό της προπολεμικής περιόδου σημαντικόν, έν σχέσει προς την τότε τουριστική κίνησι, μάλιστα δε την όρειβατική.

Οί όρειβάται του
έξωτερικού

Άλλά και μεταπολεμικώς παρουσιάζεται σημαντική άναλογία ξένων όρειβατών, ιδίως σε βουνά όπως ο Όλυμπος, και ο Παρνασσός.

Την περασμένη θερινή περίοδο, εις το σύνολον των όρειδατών οί οποίοι έκαμαν την άνάβασιν του Όλύμπου, υπέρ το ένα τρίτον ήσαν ξένοι.

Οί ξένοι δε αυτοί δεν έρχονται εις την Ελλάδα δια λίγας ώρας, αλλά παραμένουν άσχετως ήμέρας, ενώ συγχρόνως δεν δημιουργούν πρόσθετα προβλήματα στεγάσεως, εις τα περιορισμένα ξενοδοχεία μας, άφού άρκε το διάστημα της παραμονής των εις την Ελλάδα τα περνούν εις τα όρεινά καταφύγια ή σε όρεινά χωριά.

Έξ άλλου οί αυτοί είναι πάντοτε άριστοι διαφημιστάι της χώρας μας, με τις διαλέξεις που όργανώνουν γυρίζοντας εις τις χώρες τους, με τις ταινίες που προβάλλουν και τις φωτογραφίες που έκθέτουν.

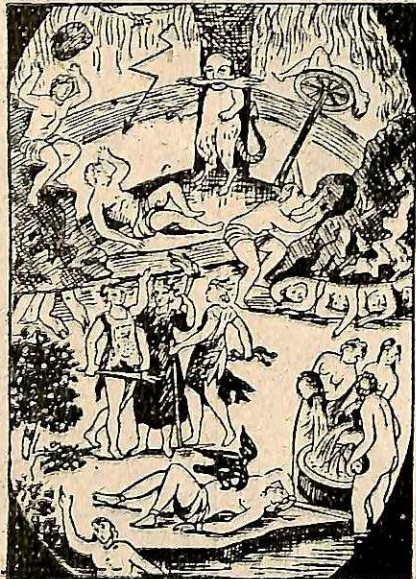
Κατά την ομιλίαν του ο κ. Τζάρτζανος, άντικρούων την άποψιν μερικόν ότι εις την χώραν μας δεν είναι δυνατή, δια λόγους κλιματικών, ή ανάπτυξις της χιονοδρομίας, είπε: "Ας θελήσουν λοιπόν να πληροφωρηθούν οί αυτοί—που κάνουν εύκολο πνεύμα, για λασποδρομίες και άλλα παρόμοια—δι άκομή και εις χώρας όπως ή Έλβετία και ή Αυστρία, οι κάτοικοι των μεγαλουπόλεων ποτέπαι να μου συνήθως πολύωρες διαδρομές με ταχύτατους σιδηροδρόμους, δια να έπίδο-
θούν εις τα άγαπνημένους τους σπόρ. Άλλά και εκεί άκόμη, όπως και εις χώρας πιο βορειότερες, δεν είναι άσυνήθιστη ή ματαίωσις χιονοδρομικών άγώνων ή ή τέλεσις τους με χιόνι που... μετεφέρεται άπό άλλα σημεία—όπως ο άίμος σε μερικές πλάζ. Άλλωστε, έφ' όσον ή έπίδοσις εις το σπόρ αυτό εξαρτάται άπό τις καιρικές συνθήκες, φυσικόν είναι να παρουσιά-
ζονται μερικές φορές παράξενες αντιθέσεις, όπως άφθονο χιόνιστην Ελλάδα—και στην Πάρνηθα άκόμη, επί αρκετές εβδομάδες μάλιστα—και παντελής σχεδόν έλλειψις στούς μεγάλους χιονοδρομικούς σταθμούς της κεντρικής Ευρώπης—και αυτής άκόμη της Νορβηγίας, με παρ'όλιγον ματαίωσιν μεγάλων άγώνων όπως συνέβη με τους Χειμερινούς Όλυμπιακούς Άγώνες του Όσλο, στα 1952 και παλαιότερα με άλλους διεθνείς χιονοδρομικούς άγώνες.

Ο "Αδης και η Κόλασις

Μερικά περί αυτού ιδέα!

Ο άνθρωπος εύρισκόμενος εις διαρκή επαφήν με την φύσιν, ζητεί να σπουδάσει και να εξερευνήσει τα μυστήρια της και τας δυνάμεις που την διέπουν.

Την περιέργειαν του ανθρώπου διηγεί-

Το διαμέρισμα του Τσάρου εις τον "Αδην (από παλαιών χαλκογραφιών). Εικονίζονται οι κάτω βασανισμένοι ασεβείς: 1) Ο Τίτιος, εξηλωμένος ύπτιος και δειμένος εις τας χείρας και τούς πόδας. Του το ηπαρ τραγεί υψ. 2) Ο Φλέγιος, έντρομος καταθην αίωρουμένης πέτρας, η όποία τείνει συνεχώς να πέση επάνω του. 3) Ο "Ιξίων δεμένος επί τροχού περιστροφόμενου. 4) Ο Σολωμάνος κείται ύπτιος πλησίον της Χιμαιρας βλέπων κερσάνον επερχόμενον κατ' αυτού. 5) Ο Σίσφορ κυλίαν μεγάλην πέτραν που πρέπει να την ανεβάσει εις το όρος και η όποία μόλις πλησίαση την κορυφήν κατακυλίεται αυτόματα κάτω. Καθωθεν του όρους (Αίτνα) οι Γίγαντες και οι Τιτάνες καταπλάκωνται. 6) Ο Τάνταλος ευρίσκόμενος έντος λίμνης και ύψιστάμενος το μαρτύριον της δίψης, όστι μόλις σκύψη να πίνη, το ύδωρ χάνεται. Ανωθεν του κρέμεται καρπού, αλλά αν δοκιμάσση να κόψη κανένα εξ αυτών, ατ- ρονται αυτόματα εις τα ύψη. 7) Αι Δαναΐδες προσπαθούσαι να γεμίσουν πήλον χωρίς πυθμένα. Ες το βάθος της εικόνας φαίνεται η τερατομορφος Χιμαιρα, ύπερ αυτήν δε άρπυιαι κλπ. τέρατα του "Αδου. Εις το κέντρον της εικόνας αι τρεΐς έρινυες "Αλκτώ, Τισιφώνη και Μέγαιρα.

Εάν ανέκαθεν τα μυστηριώδη και δυσεξη- γητα φαινόμενα που συμβαίνουν εις τον πλανήτην μας.

Οι σεισμοί της γης π.χ., η ανάβλυσις από ρήγματα και όπας θερμού ύδατος και λοιπά φυσικά φαινόμενα, κάμνουν τον άνθρωπον να μένη έκθαμβος και να ζητή να εξηγήση ταύτα και έποκαλύψη την δύναμιν που προκαλεί αυτά.

Εις την παλαιότεραν εποχήν, τότε που η γεωλογική επιστήμη ήτο ακόμη άγνω- στος, οι άνθρωποι έπλατταν διά τόν ά- γνωστον κόσμον της άβυσσου παραστά- σεις παραδόξους και μυστηριώδεις. Κα- τά την ελληνικήν μυθολογίαν π.χ., εις το κέντρον της γης εύρισκετο ο "Αδης, ο ό- ποιος βά ήτο τόπος εύρυχωρότατος, ό- που μετέβαινον αι ψυχαι μετά θάνατον. Βασιλεύς και κυρίαρχος του τόπου του- του ήτο ο Πλούτων, ο όποιος δι' άπάτης είχαν άσπάσει την Περσεφώνην, θυγατέρα της θεάς Δήμητρος. Καταβάσεις εις το βασίλειον του Πλούτωνος έπίσπευτο, ό- τι ήμπορούσαν να γίνουν από εκεί που ή-

σαν χάσματα γής, τα όπρια και σήμερον λέγονται Χαράωνια ή Πλουτωνεία.

Από τριαύτα χάσματα αναδίδονται έ- νίοτε δηλητηριώδη αέρια. Μία παραμοία κάθοδος διά τόν "Αδην υπήρχε και παρά τή Ταινάρην, άπ' όπου ο "Ηρακλής κα- τήλθεν εις αυτόν και ήλπασε τόν Κέρβε- ρον.

Την ύπόθεσιν της γηγενούς θερμότη- τος αναπτύσσει ο Πλάτων εις τόν «Φαι- δωνα» περί άθανάσιος της ψυχής, λέγων τα έξης: «Τρίτος ποταμός έκπίπτει εις τόπον μέγαν περί πολλήν καιόμενον και λίμνην ποιεί μείζω της παρ' ήμιν θαλάτ- της, ζέουσιν ύδατος και πηλου...».

Βραδύτερον οι πατέρες της "Εκκλησίας Τερτυλλιανός, Αύγουστινός κλπ., θέλοντες κάποιον να τοποθετήσουν την Κόλασιν, εις την όποιαν να έδρευουν ο Βεελζεβούλ, ο Σατανάς και τα άλλα τάγματα των δια- βόλων, διά να τιμωρούν τας ψυχάς των κακών ανθρώπων, ύπεστήριξαν και άνέ- πτυξαν πώς εις τα έγκατα της γής άνέ- χει κοχλάζον πυρ.

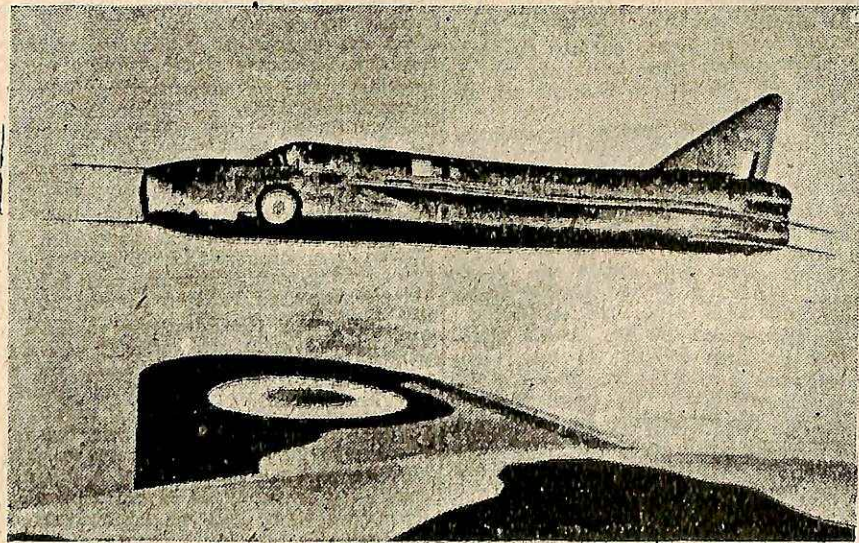
Κατά τόν Δάντην, ο "Αδης έχει σχή- μα ενός ύπερμεγέθους εύρωστόμου χωνίου που καταλαμβάνει όλόκληρον σχεδόν το ανατολικόν ήμισφάριον της γής και φέ- ρει εις το μέσον το όρος Σίαν.

Η κορυφή του τεραστίου αυτού χωνίου καταλήγει εις το κέντρον της γής, επά- νω εις την όποιαν είναι ένσηφωμένος ο τρικέφαλος και πτερωτός "Εωσφόρος, ο αυτοκράτωρ του βασιλείου του Σατανά.

Ο ελληνικός λαός διέτηρεσεν όλας σχε- δόν τας δοξάσεις περί "Αδου, που διε- μένουν εις τας δοξάσεις περί της γής.

Η Κόλασις αναφέρεται και εις το Εύ- αγγέλιον ως τόπος κατ' έξοχην πυρός: «Εις την Γέενναν, εις το πυρ το άσβεστον όπου ο σκώληξ αυτού ού τέλειται και το πυρ ού σβέννυται», λέγει ο Ευαγγελιστής Μάρκος. Ενώ δε ταύτα έπίστευοντο πε- ρι Κολάσεως, ο μέγας φυσιοδίφης "Αρι- στοτέλης, ο διαπρεπέστατος φιλόσοφος της άρχαιότητος, δεν ήθελε τίποτε να γνωρίζη περί αυτών, διότι κατά την "Α- ριστοτελικήν σχολήν, μεταξύ των σφαιρών του πυρός και της γής υπήρχον και σφαι- ραι ύδατος και άερος.

ΝΕΟΝ ΥΠΕΡΗΧΗΤΙΚΟΝ ΑΕΡΟΠΛΑΝΟΝ

Ένα νέου τύπου αγγλικόν υπερηχητικόν αεροπλάνον, το «Ρ 1 "Ιντερσέπτορ», το ό- ποιον δύναται να υπερβάλει την ταχύτητα του ήχου όμαλώς χωρίς κανένα κλονισμόν του σκάφους του όταν εύρισκεται εις το φράγμα του ήχου.

Η ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Η ατομική ενέργεια θα είναι δυνα- τόν να χρησιμοποιηθή εις τέσσαρας νέ- ους ειρηνικούς τομείς. Εις τα έν λόγω σχέδια περιλαμβάνεται η ίδρυσις ενός εργοστασίου παραγωγής εφοδίων διά τα πυρηνικά εργοστάσια ηλεκτροπαρυ- γωγής, η κατασκευή ενός πειραματι- κού αντιδραστήρος, η εκπόνησις ενός σχεδίου αεροσκάφους κινουμένου διά της ατομικής ενέργειας, και η ίδρυσις ενός εργαστηρίου ελέγχου διά της ά- κτινοβολίας, διά την χρήσιν των "Α- σφαλιστικών "Εταιριών.

Η "Εταιρία κατασκευής μηχανών καύσεως της Νέας "Υόρκης σχεδιάζει να ίδρυσιν έν εργοστάσιον άξιας πολ- λών εκατομμυρίων δολλαρίων, εις Σαρ- τανγκά της πολιτείας Τεννессή, ό- που θα παράγουν μηχανήματα και έ- φθδια διά τα ατομικά εργοστάσια ή- λεκτροπαραγωγής. Η έν λόγω "Εται- ρία, η όποία άσχολείται με την άτο- μικήν ενέργειαν από το 1946 έχει ά- ναλαβει επίσης την κατασκευήν των ύ- λικών και των θραστήρων του αντιδρα- στήρος του «Λύκου της θαλάσσης» δευ- τέρου ατομικού υποβρυχίου του "Αμε- ρικανικού Ναυτικού, και του δοχείου, έντος του όποιου θα τοποθετηθή ο τε- ράστιος αντιδραστήρ του πρώτου άμε- ρικανικού εργοστασίου ατομικής ήλε- κτροπαραγωγής, το όποιον θα ιδρυθή εις Σίπιπικπορτ της Πενσυλβανίας.

Το νέον εργοστάσιον κατασκευής μη- χανημάτων καύσεως, το όποιον θα ί- δρυθή εις Τεννессή, θα περιλαμβάνη έν δηατηρόνιον ισχύος 15 εκατομμυρίων βόλτ διά τόν ταχύν άκτινολογικόν έλεγ- χον των χαλυβιδίων καλουπιών, των μεταλλικών πλακών και των συγκολλή- σεων. Η "Αμερικανική "Επιτροπή "Ατο- μικής "Ενεργείας ένεκρινε επίσης την εκπόνησιν σχεδίων διά την κατασκευήν των μηχανημάτων καύσεως των μεγά- λων αντιδραστήρων, οι όποιοι θα χορ- σιμοποιηθούν εις τούς Κεντρικούς Στα- θμούς "Ηλεκτροπαραγωγής, και των μικροτέρων αντιδραστήρων, οι όποιοι θα χρησιμοποιηθούν άλλου.

Η "Εταιρία "Ατομικών Μετάλλων της Βοστώνης προτίθεται να έγκαταστήση εις την περιοχήν των Πολιτειών της Νέ- ας "Αγγλίας ένα ατομικόν αντιδραστή- ρα διά την δοκιμήν των εξαρτημάτων και των καυσίμων στοιχείων, τα όπρια θα προορίζονται διά τούς τεραστίους αντιδραστήρας των Σταθμών "Ηλε- κτροπαραγωγής.

ΕΝΑΣ ΜΕΓΑΛΟΣ ΕΞΕΡΕΥΝΗΤΗΣ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΟΥ

Ο δημοσιογράφος που ίδρυσε μίαν αυτοκρατορίαν!

Η ζωή και το έργον του Στάνλεϋ

Αρθρον του Έτζιντιο ΤΖΙΜΙΝΟ

Αφού ήρχισε την σταδιοδρομία του ως δημοσιογράφος του «Κήρυκος» της Νέας "Υ- ούκης» ο Στάνλεϋ, κατόπιν σειράς πολυ- αριθμων περιπετειών, αι όποιαι όφείλου- ντο εις το άδάμαστον πνεύμα του, ως εξε- ρευνητού, κατώρθωσε να οργανώσει μίαν τεραστίαν άποικιακήν αυτοκρατορίαν.

—Μήπως ζητάτε ένα παιδί, κύριε; —Εί, απήντησεν ο ήλικιωμένος κύριος, άναπνήσας. Πώς είπετε;

Η έρώτησις του έβάνη παράξενη, διότι ακριβώς αυτήν την στιγμήν έσκέπτετο πό- σον άτυχής και μονήρης υπήρξεν η ζωή του χωρίς παιδία και από καιρό τώρα έ- πεθύμει να υιοθετήσει ένα.

—Εάν επιθυμήτε ένα παιδί... ένα ύ- πάλληλον δι' αυτό το κατάστημα, κύριε. Ξεύρετε, ζητώ εργασίαν.

—Α! Καλά. Θα ιδούμε. Το κατάστη- μα δεν είναι βεβαίως δικό μου, άλλα γνω- ρίζω καλά τόν ιδιοκτήτη που θα έλθη έν- τος ολίγου. Πώς όνομάζεσται;

—Τζών Ρόλαντς, κύριε.

—Γνωρίζεις να γράφης και να διαβά- ζης; "Ας ιδούμε, ρίξε μιά ματιά εις αυτά εδώ τα πρακτικά της Βουλής. Μπράβο, διαβάζεις καλά, άλλα η προφορά σου δεν είναι άμερικανική. Από που είσαι;

—Αγγλος, από την Ουαλλίαν, κύριε. Εύρίσκομαι εδώ από ολίγον καιρόν.

—Τώρα πάρε αυτό το δοχείο με το χρώμα και αυτό το πινέλο και αντίγραψε αυτήν την έπιγραφην εις τούς σάκκους αυτούς του καφέ που πρέπει να σταλούν.

Ο Τζών Ρόλαντς ήρχισε να σημαδεύη τα σακκία όπως του έζήτησεν ο γηραιός κύριος, ο όποιος έν τώ μεταξύ τόν παρη- κολούθει. "Ηδύνατο να είναι και 15 έτών, άλλα ίσχυός όπως ήτο και μικροκαμυμέ- νος, έδειχνε ακόμη ολιγώτερον. "Ητο ένας μικροτέρων αντιδραστήρων, και τών χρησιμοποιηθούν εις τούς Κεντρικούς Στα- θμούς "Ηλεκτροπαραγωγής, και των μικροτέρων αντιδραστήρων, οι όποιοι θα χορ- σιμοποιηθούν εις τούς Κεντρικούς Στα- θμούς "Ηλεκτροπαραγωγής, και των μικροτέρων αντιδραστήρων, οι όποιοι θα χορ- σιμοποιηθούν εις τούς Κεντρικούς Στα- θμούς "Ηλεκτροπαραγωγής.

Πώς όμως εύρισκετο χαμένος και έρη-μος εις την Νέα, "Ορλεάνη αυτός ο δε- καπενταετής "Αγγλος; Τύποι όπως αυτός δεν ήσαν σπάνιοι εις τούς άμερικανικούς λιμένες και ο γηραιός κύριος δεν ήτο δύσ- κολον να άνασυνθέση την ιστορίαν του: «Θα το έσκασε άναμφιδόλως από το στί- τι του με κάποιο έμπορικόν πλοίον διά να άποφύγη την κακομεταχείρισιν των Ι- δικών του και εις το πλοίον όπου ανέλα- βεν εργασίαν θα τόν έκακομεταχειρίζοντο όπως κακομεταχειρίζονται και κυτιούν τούς μούσους εις τα έμπορικά πλσία, ώ- στε ο μικρός θα έδραπέτευσε μόλις έφθα- σε εις την "Αμερικήν χωρίς να ζητήση να λάβη ούτε την πληρωμήν του. Ασφαλώς, κάτι παρόμοιον θα είχε συμβή».

Ο Τζών όμως δεν είχε φύγει από το στίτι του ως διαγμένος, άλλα με την συ- γκατάθεσιν των ιδιικών του που ήσαν πτω- χοι άνθρωποι και δεν ήμπορούσαν να τόν συντηρήσουν. "Εκτός από αυτό το σημεί- ον, όλα τα άλλα ήσαν όπως ακριβώς τα έφαντάσθη ο γέρον κύριος.

—"Αλλά τί σημαίνει αυτό το «Σ» που σημειώνωμεν επάνω εις τούς σάκκους; ή- ρώτησε όταν έτελείωσε την εργασίαν του.

—Είναι το αρχικόν γράμμα του όνό- ματός μου, όνομάζομαι Χένρυ Στάνλεϋ. Αυτό έγινετο και επώνυμον του Τζών Ρόλαντς όταν μετ' ολίγον χρόνον ο γέρον γενναϊόδωρος κύριος, που τόν συνεπάθησε, άπεφάσισε να τόν υιοθετήσει. Ο πατήρ και ο θετός υιός ήσαν πολύ αγαπημένοι και το παιδί με την βοήθειαν του νέου του

κηδεμόνος, κατώρθωσε να συμπληρώση την μόρφωσιν που είχε λάβει εις ένα πτω- χοκομειόν της Ουαλλίας κάτω από την ράβδον ενός διαιτού διδασκάλου.

"Αλλά μετ' ολίγον καιρόν ήλθε να χω- ρίση πατέρα και υιόν ο πόλεμος μεταξύ Βορείων και Νοτίων. Ο υιός εύρέθη εις το "Αρκάνας και ο πατήρ εις την Κού- βα. "Ολοι οι νέοι του "Αρκάνας κατετά- γησαν έθελονταί με τούς Νοτίους και ο Χένρυ Στάνλεϋ ο νεώτερος έντρεπετο να παραμείνη εις το σπίτι και να κατηγο- ρηθή ως δειλός από τας γυναίκας της πε-

Ο Στάνλεϋ.

ριοχής. Τότε ήτο μόνον δεκαεπτά έτών, άλλα τόν έδέχθησαν εις τόν στρατό, των Νοτίων και μάλιστα χωρίς ούτε Ιατρικήν εξέτασιν. Έλαβε μέρος εις εξαντλητικές πορείας και εις αιματηράς μάχας, κατό- πιν συνελήθη αιχμάλωτος και άδηγήθη εις ένα στρατόπεδον συγκεντρώσεως, ό- που οι Νοτίοι απέθησκον κατά έκατον- τάδας από τας έπιδημίας και τας στε- ρήσεις. Τότε υπέστη μίαν δυσεντερίαν βαρυτάτης μορφής και άσφαλώς θα απέ- θνησκεν εάν ένας μεριποπαθής άξιωματι- κός των Βορείων δεν τόν προσέφερε σα- νίδα σωτηρίας υπό την μορφήν προτά- σεως προς κατάταξιν εις τόν στρατό των Βορείων. Ο Στάνλεϋ έδέχθη. Έξ άλλου δεν έμενε και άλλος τρόπος σωτηρίας. Έξήλθε λοιπόν από το στρατόπεδον και άδηγήθη εις το νοσοκομειόν. Όταν έθε- ραπυθή από την δυσεντερίαν, έπέρασε υιόν περίοδον, σκληράς εργασίας, κατόπιν δέ ανέλαβεν υπηρεσίαν εις το ναυτικόν, κατ' αρχάς εις το έμπορικόν και έπειτα εις το πολεμικόν.

Υπήρξαν εις μίαν φρεγάδαν των Βο- ρείων έλαβε μέρος εις τας δύο ναυμαχίας του Φύρτ Φίσερ, που έπραγματοποιήθη- σαν μέσα εις το διάστημα ενός έτους (1864-1865). Διά πρώτην φοράν τότε έ- στειλεν εις τας έφημερίδας μίαν καλο- γραμμένην άναπόκρισιν. Αι άναποκρι- σεις που έγραψεν εις το διάστημα αυτό έσημειώσαν τόσην έπιτυχίαν ώστε μετά το τέλος των έπιχειρήσεων ο νεαρός Στάν- λεϋ άπεφάσισε ν' ακολουθήση αυτόν τόν δρόμον. "Ηρχισε να ταξιδεύη και να στέλ- λη άναποκρισεις εις τας έφημερίδας. Έ- λαβε μέρος εις τούς πολέμους κατά των έρυθροδέρων και ώργάνωσε με ένα φίλον του μίαν άποστολήν εις το έσωτερικόν της "Ασίας που άπέτυχε λόγω της έπ' θέσεως μίας ληστοικής τουρκικής ομάδος, η ό- ποία τούς άπεγύμνωσε. Το όνομα του πο- λύ συντόμου ήρχισε να άκούγεται εις ευ- ρύτερον κύκλόν, διότι έγινεσαν εις το "Νιού "Υόρκ Χέραλντ» και εις άλλας έξ

ίσου σπουδαίας έφημερίδας. Το έτος 1867 ο ιδιοκτήτης του «Κήρυκος» τόν έστειλεν ως άναποκριτήν εις το στρατηγείον του λόρδου Νάπιερ, διεξάγοντος τότε πολεμι- κές έπιχειρήσεις κατά του αυτοκράτορος της "Αθιοσυνίας Θεοδώρου και υπήρξε τόσον τυχερός και έπιδέξιος εις το να προλαμβάνη τούς άλλους ειδικούς άπε- σταλμένους εις την διαδίδασιν ειδήσεων εις την έφημερίδα, ώστε εξησφάλισεν εις τόν «Κήρυκα» σημαντικήν έπιτυχίαν.

Πολύ έξυμνήθη από τούς Βρετανούς άξιωματικούς το θάρρος που έδεικνυν εις κάθε περίπτωση. Ως μόνιμος πλέον άνα- ποκριτής του «Κήρυκος» μετέβη εις την Κρήτην διά να παρακολουθήση τας τύ- χους της επαναστάσεως του 1868. Εκεί έγοητευθή από μίαν ώραίαν "Ελληνίδα και ήτο έτοιμος να την ύπανδρευθή, όταν η έ- φημερίς τόν άνεκάλεσε και τού άνέθεσεν άλλην άποστολήν. Το έπαγγέλμα του δεν του επέτρεπε να παραμείνη επί μακρόν διάστημα εις έναν τόπον. Κατά το τέλος του 1868 εύρίσκετο εις την Ζανζιβάρην εις αναζήτησιν πληροφοριών περί της τύ- χης του περιφήμου έξερευνητού Λίβινγκ- στον, που είχεν άναχωρήσει πρό μερικών έτών διά το έσωτερικόν της "Αφρικής και έκτοτε δεν είχε γνωσθή τίποτε περί αύ- του.

Εις αναζήτησιν του Λίβινγκστον

Μετά διαφόρους άλλας άποστολάς, μί- αν ήμέραν ο διευθυντής του «Κήρυκος» τόν έκάλεσεν εις ιδιαίτερον συνέντευξιν και τού άνέθεσε μίαν έντυπωσιακήν άπο- στολήν, που μετέβαλε τόν ρουτ της ζωής του. Έπρεπε να άνακαλύψη με κάθε τρό- πον τα ίχνη του Λίβινγκστον, όπουδήποτε και αν εύρίσκετο, και να τόν άπελευθερώ- ση ά, έκκρατετο σιχμάλωτος. Η έφημε- ρις θα του παρέιχε τα μέσα διά την ά- ποστολήν.

"Ιδού λοιπόν πώς ο δημοσιογράφος έ- γινεν εξερευνητής!

Κατά την άνοιξιν του 1871 μαζί με τρεις λευκοί συντρόφους του και 184 Ι- θαγενείς ο Στάνλεϋ άνεχώρει διά την Ζαν- ζιβάρην εις αναζήτησιν του Λίβινγκστον.

Κατά την εποχήν αυτήν η "Αφρική ήτο άγνωστος. "Ηγνωστο ακόμη έντελώς ή το- ρεογραφία και ύδρογραφία της ως και η έθνογραφία των κεντρικών της περιοχών. Ο Νείλος είχεν εξερευνηθή κατά έν μό- νον μέρος της διαδρομής του, ενώ ο πο- ταμός Κογκό και ο Νίγηρ ήσαν γνωστοί μόνον εις τας έκβολάς των. Έκατόν μί- λια προς το έσωτερικόν, της ήπειρου αύ- τής δεν υπήρχον ούτε ίχνος πολιτισμού, έδασίλειον οι λησται και οι "Αραβες δου- λέμποροι, καθώς και οι πλέον βάρβαροι καννίβαλοι. Τα τροπικά δάση ήσαν άν- θυγινά και έβόιθον άγρίων θηρίων. Ο- τισθεν από κάθε θάμνον έκρύπτετο ένα άκόντιον και ένα δηλητηριώδες βέλος. Έν- τούτοις μερικοί γενναίοι ευρωπαίοι, που ένδιεφέρντο διά την επιστήμην και τόν πολιτισμόν, η διά την διάδοσιν του Ευαγ- γελίου, είχαν τολμήσει να διακινδυνεύσουν μίαν διεξόδον εις αυτά το βασίλειον της φρίκης.

Ο Στάνλεϋ είδε τούς άδρας του να άποδεκτικίζονται από τας άσθενείας, τα άτυχήματα και τούς καννιβάλους. Έπρε- πε κάπου-κάπου να έκτελή χρέη Ιατρού ή δικαστού ένώπιον των άνδρών του και τόν ρόλον πολεμικού άρχηγού εις όλας τας ένέδρας και τας άνωμασίας κατά των ά- γρίων φυλών, που ήσαν περισσότερο η δλιγώτερον αίματηραι. Διαρκώς άνεζητεί πληροφορίας διά την τύχην του Λίβινγκ-

στον, αλλά τα αποτελέσματα ήταν πάντοτε πενιχρά. Ήναγκάσθη να κτυπήσει με τους ληστές του Μιράμπο, ενός ισχυρού και επικινδύνου αρχηγού, με αποτέλεσμα να διαλυθεί η μικρά ομάδα του. Μετά κόπου δε κατόρθωσε να την αναστήσει. Ακόμη ήναγκάσθη να πληρώσει βαρείας φορολογίας εις τους λαούς των οποίων διήρχετο τα έδαφη. Τέλος εις το Ουγγίγι, παρά την λίμνην Ταγκανίκαν, ένας ιθαγενής έδεδυμένος λευκά τον έχαιρέτησεν εις την άγγλικήν:

— Καλημέρα σας, κύριε.
— Ποιος είσαι;
— Είμαι ο Σούζι, ο υπηρέτης του δόκτορος Λίδινγκτον.
Επί τέλους, η αποστολή ήχθη εις αίσιον πέρας.

Τα μίσος των γεωγράφων

Οι δύο εξερευνηταί συνητήθησαν με μεγάλην συγκίνησιν και ο Στάνλεϋ έδωκεν έως εις το Λίδινγκτον αν και γέρον πλέον και άσθενής απήλθεν εν τούτοις πλήρους ελευθερίας. Παρέμεινεν εις την Αφρικήν δια να φέρη εις πέρας την αποστολήν του. Ωνειρεύετο να ανακαλύψη την ταυτότητα ενός μεγάλου ποταμού που οι ιθαγενείς όνομαζον Λουαλάμπα και των οποίων ανέκαλυσεν βορείως της Ταγκανίκας. Από την κατεύθυνσιν που είχαν έφαινετο ότι έπρόκειτο περί του Νείλου. Αλλά από τους χάρτας προέκυπτεν ότι ο Νείλος εξακόσια μίλια βορειότερον έπρεπε να διατρέχη την αυτήν διαδρομήν του Λουαλάμπα ακριβώς εκεί που τον ανέκαλυσεν ο Λίδινγκτον. Έπρόκειτο περί σφάλματος των γεωγράφων η δεν έπρόκειτο περί του Νείλου; Διά να εύρσθ η αλήθεια έπρεπε να ακολουθήση κανείς την διαδρομήν του, αλλά ο Λίδινγκτον, ανήλικος και γέρον πλέον δεν ήτο εις θέσιν να το πραγματοποιήση, διότι οι άνδρες του τον έγκατέλειπον και είχε πλέον αποστερηθή όλων των μέσων του. Παρ' όλα αυτά, πιστός εις την υπόσχεσιν που έδωκεν εις ένα φίλου του εις την πατρίδα, ο Λίδινγκτον παρέμεινεν εις την θέσιν αυτήν και προσεπάθει να λύση την μέγα πρόβλημα. Ο Στάνλεϋ τον έφωτισσε με χρήματα και προμηθείας και η μάχη μαζί του δια να εξερευνηθούν τα βόρεια περάτα της Ταγκανίκας και να βεβαιωθών ότι δεν συνεκινώνη με την λίμνην του Αλβέρτου. Μετά την εξερεύνησιν ταύτην, (1872) έγκατέλειπε τον Λίδινγκτον δια να επιστρέψη εις την Ευρώπην.

Αλλά έδωδ τον άνέμενον πικρά απογοητεύσεις. Οι γεωγράφοι των γραφείων, πουηροί και μοχθηροί έπέμενον να μη του δίδουν σημασίαν, μερικοί μάλιστα έξ αυτών ήρνούντο να πιστεύσουν ότι συντητήθη με τον Λίδινγκτον, θέτοντες εν άμφιβόλω ακόμη και την αυθεντικότητα των γραμμάτων που του ένεπιστεύθη.

Ο Στάνλεϋ έθεωρήθη χωρίς εις το πολιτάρχον παρελθόν του ως ένα είδος τυχοδιώκτου και άτιμοι συκοφαντίαι διεδίδοντο εις βάρος του. Ο εξερευνητής απέγοητεύθη από αυτήν την έχθρικην συμπεριφοράν. Έξ άλλου είχε πλέον καταληφθή πως λόγω της βαθείας επιδράσεως που εξέσκησεν επί αυτού ο Λίδινγκτον από τον πυρετόν των ανακαλύψεων. Επέστρεψεν εις την Αφρικήν ως δημοσιογράφος και πολεμικός ανταποκριτής, παρακολουθών την βρετανικήν στρατιωτικήν αποστολήν που εστάλη κατά των Ασχαντι (1873—74). Την 25ην Φεβρουαρίου 1874 γράφει εις το ημερολόγιόν του τα εξής επί ευκαιρία της ανακινώσεως του θανάτου του φίλου του Λίδινγκτον: «Εΐθε να με άείωσιν η Θεία Πρόνοια να άποθώ ο διάδοχος του Λίδινγκτον και να ανοίξω εις την Αφρικήν την όδον του πολιτισμού και του Ευαγγελίου. Και η παράκλησις αυτή έπραγματοποιήθη.

Προς κατάκτησιν της Αφρικής

Με μέσα που του παρείχεν ο «Κήρυξ» και μία άλλη επίσης μεγάλη έφημερίς ο Στάνλεϋ ώργάνωσεν μίαν νέαν μεγαλυτέ-

ΤΡΑΓΙΚΗ ΖΩΗ

Η άτυχής αυτή μαύρη μικρούλα, που ζη εις το Πίττσμποργκ των Ηνωμένων Πολιτειών, έχει μίαν σοβαράν πάθησιν του άναπνευστικού της συστήματος και είναι υποχρεωμένη να ζη διαρκώς αναπνεύσασα έπαρκή ποσότητα οξυγόνου από ειδικας φιάλας. Μόλις παύσ η τάς εισπνοάς, του όξυγόνου, είναι καταδικασμένη ν άποθάνη εντός όλγων λεπτών της ώρας. Διά την άγοραν άμμες του όξυγόνου που της εξασφαλίζει την ζωήν, ο εργάτης πατέρας της είναι υποχρεωμένος να εξερίσκη οκτώ δολάρια κάθε ήμεραν.

ραν αποστολήν. «Ήθελε να κατόρθωση αυτό που δεν κατόρθωσεν ο Λίδινγκτον λόγω φυσικής αδυναμίας και λόγω γήρατος. Ήθελε να εξακριβώση τον δρόμον που ήκολούθη ο μεγάλος ποταμός Λουαλάμπα.

Ανεχώρησεν δια μίαν ακόμη φοράν από την Ζανζιβάρην (Νοέμβριος 1874) και κατήλθεν προς την λίμνην Βικτωρίαν. Κατά την διάρκειαν της διαδρομής αυτής έχασε πολλούς από τους άνδρας του και αντιμετώπισε τρομακτικές δυσχερείας. Μετά από 104 ήμερών πορείαν και διαδρομήν 720 μιλίων έφθασεν εις την μεγάλην αφρικανικήν λίμνην. Έφερε μαζί του, με πολλούς κόπους, ένα εύλιον λυόμενον σκάφος που η μεταφορά των τεμαχίων σκάφος που η μεταφορά των τεμαχίων του απήτει 30 ρωμαλέους άχθοφόρους. Αποφασίζον να περιπλοήση την λίμνην και την 8ην Μαρτίου ανεχώρησεν με 11 άνδρας έγκαταλείπων τους υπολοίπους εις την βάση. Η ναυσίπλοια αυτή διήρκεσεν επί μακρόν διάστημα και ο Στάνλεϋ επέλεξε να αγωνισθ η πολύ δια να άπωθήσ η τας τάς περί την λίμνην οικοούσας άγριας φυλάς που του έπέτιθεντο συνεχώς. Τέλος έφθασεν εις τα έδαφη της επικρατείας του βασιλείου των Ουγκάντα όπου τον υπεδέχθησαν με μεγάλας τιμάς. Έφαινετο ότι τον άνέμενον, και πράγματι είχε συμβη αυτό. Η βασίλισσα ώνειρεύθη κατά την νύκτα αυτήν ότι ένας λευκός ξένος ήλθεν εις την χώραν της και έστειλε να τον υποδεχθών.

Ο βασιλεύς Νιέζα υπήρξεν εύγενής

και φιλόξενος προς τον Στάνλεϋ. Συνεδέθη μετ' αυτού οια φιλίας και προσέχωρησεν εις τον χριστιανισμόν. Από αυτόν ο εξερευνητής έλαβεν βοήθειαν και πολυτίμους πληροφορίας. Το βασίλειον της Ουγκάντα, χώρας ημιπολιτισμένης, παρέμεινεν επί μακροτάτον διάστημα αιώνων εν άπομονώσει, και έγινε μετα βρετανικόν προτεκτοράτον.

Ο Στάνλεϋ διαν έπραγματοποίησεν τον περίπλουν της λίμνης Βικτωρίας, επέστρεψεν εις την Ουγκάντα και κατόπιν κα. ηυσυνθη προς τον Λουαλάμπα αποφασισμένος να τον ακολουθήσ η μέχρι θαλάσσης. Έγκατέλειψεν την πρωτεύουσιν της Ουγκάντα κατά τον Νοεμβρίον του 1876. Όταν έφθασε τον μεγάλον ποταμόν ανήλθεν εις το πλοίαριόν του και ήκολούθησεν το ρεύμα του ποταμού. Παντού συνήτησε δυσχερείας, έχθρότητα, πείναν και εις ένα σημείον μόλις και μετά δυσκολίας διεσώθη από τους καταράκτας που έλαβον άργότερον το όνομα του. Κατά την διάρκειαν του ταξιδίου του αυτού άπώλεσεν πολλούς από τους άνδρας του. Κατόπιν διαδρομής 700 μιλίων προς δυσμάς άντελήθη ότι ο ποταμός αυτός δεν ήτο ο Νείλος, αλλά ο Κογκό.

Τέλος κατά τον Αύγουστον του 1877 μίαν μικρήν δράξ άνθρώπων, ο Στάνλεϋ και μερικοί νέγροι άχθοφόροι του, κουρελιασμένοι και πεινασμένοι που μόλις έστέκοντο εις τα πόδια των έβδασαν εις την Μπόμα, εις τας έκβολάς του Κογκό. Η μεγαλυτέρα εξερευνητική επιχείρησις ειχεν πραγματοποιήθη.

Το έσωτερικόν της Αφρικής δεν ήτο πλέον ένα μυστήριον.

Η κορωνίς του έργου του.

Αλλά ο Στάνλεϋ δεν είχε ακόμη ίκανοποιηθή. Έξαπέστειλεν εις τας έφημερίδας με την έπιστροφήν του εις την Αγγλίαν μίαν πρότασιν περί ίδρύσεως ενός ελευθέρου κράτους εις το Κογκό. Οι συμπατριώται του δεν του έδωσαν σημασίαν, αλλά έτυχεν της υποστηρίξεως του βασιλέως Λεοπόλδου του Βελγίου και σημαντικής οικονομικής ενίσχυσεως από όλων των κόσμων. Ανεχώρησεν και πάλιν εις την περιοχήν και μέσα εις ελάχιστα χρόνια κατόρθωσεν να δημιουργήση αυτό που σήμερα είναι η άνθοσα άποικιακή σύ.οκρατορία του Βελγίου, ίδρύων πόλεις όπως η Λεοπολντεβίλ και διανοίγων όδούς, εισάγων τον πολιτισμόν εκεί που κάποτε υπήρξεν η καρδιά της σκοτεινής Αφρικής.

Τα τόσα έτη ζωής εις την τροπικήν ζούγκλαν του έστοίχισαν την καταστροφήν της υγείας του. Κατά το 1890 έγκατέλειπεν όριστικώς την Αφρικήν δια να επανέλθ η εις την πατρίδα του, όπου όμως δεν έπαυσε να άσχολήται με αυτήν. Εις την καρδίαν του έμενε πάντοτε η άγάπη και η άνησυχία δια το μέλλον του Κογκό και της Αφρικής εν γένει. Και είχε την ίκανοποίησιν να ιδη να διαλυείται κατά μέγα μέρος η παγερή άδιαφορία που τον περιέβαλλεν. Έλαβε τον τίτλον του Σέρ και πολλές άλλας τιμητικές διακρίσεις άγγλικάς, και από το εξωτερικόν.

Ακόμη ελάχιστα χρόνια του έμενον δια να ζήσ η και κατ' αυτήν την περίοδον ο Στάνλεϋ, το εκ πεποιθήσεως γεροντοπαλλήκαρο εύρε την σύντροφόν του εις το πρόσωπον της Ντόροθι Τέναντ, μιάς γυναίκας με εξαιρετικές ψυχικές άρετάς, η όποία παρέμεινεν άφωσισμένη πλησίον του μέχρι το τέλος και που έπεμνήλη μετά των θανάτων του (1904) της εκδόσεως των άπομνημονεμάτων του.

Αλλά μία τελευταία περιφρόνησις έπεφυλάχθη εις αυτόν που υπέφερε τόσαν δια την διάδοσιν του πολιτισμού. Έπρωτάθη η ταφή του εις τον ναόν του Ούεστμινστερ παρά την σορόν του Λίδινγκτον, ένας όμως άγγλικός πρωθυερέυς με στενάς αντιλήψεις άπέρριψεν την πρότασιν.

Κι' έτσι οι δύο μεγάλοι που συνεργάσθησαν ζώντες δια την γιγαντιαίαν αποστολήν δεν κατόρθωσαν να ένωθών εις τον θάνατον.

ΘΥΜΑ ΑΝΘΡΩΠΟΘΥΣΙΑΣ

«Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

ΤΟΥ ΓΚΡΑΟΥΜΠΑΛΛΕ»

Εις το μουσείον Άαρχους της Κοπεγχάγης εξέτεθη κατ' αυτές δια πρώτην φοράν ένα από τα περιφημότερα δανικά αρχαιολογικά εύρηματα, ο «Ανθρωπος του Γκραούμπαλλε», ο όποιος έχει ηλικίαν 2.000 ετών.

Ός γνωστόν, το σώμα του, τελείως άθικτον, ανέκαλύφθη πρό τριετίας εις το Κέντελμίζ της Γιουτλάνδης από μερικούς πιασουργάτας. Ο έφορος όμως του μουσείου κ. Λάνγκε Κάρνυπακ εχρησιμοποίησε μίαν θαυμασίαν μέθοδον, χάρις της οποίας το σώμα θα διατηρηθή επί άπειρον. Ο κ. Λάνγκε Κάρνυπακ εύρεν επίσης ένα άριστον τρόπον διατηρήσεως ενός άλλου εύρηματος εξ ίσου σημαντικού, του λεγομένου ανθρώπου του Τόλμαντ. Το σώμα αυτό, όταν ήλθεν εις φώς, ήτο σημειωτέον σχεδόν διαλελυμένον, εκτός από το υπέροχον κεφάλι του.

Σήμεραν το σώμα του «ανθρώπου του Γκραούμπαλλε» εύρίσκεται εντός μιάς ειδικώς κατασκευασθείσης προθήκης εις την ίδίαν περίπτω στάσιν, την οποίαν είχαν όταν ανέκαλύφθη. Ός γνωστόν, πιχστεύεται ότι ο άνθρωπος αυτός αποτελεί θύμα ανθρωποθυσίας σφαγείς προς τιμήν της Νερθού, θεάς της γονιμότητος. Το δέρμα των χειρών του είναι τόσον θαυμασίως διατηρημένον, ώστε αστυνομικοί κατήρωσαν να του πάρουν εύκολάτα τα δακτυλικά του αποτυπώματα! Έξ άλλου, το δόγμα αυτό είναι τόσον λεπτόν, ώστε οι άρχαιολόγοι υποθέτουν ότι πρόκειται όχι περί τυχαίου ανθρώπου, αλλά περί εύγενούς, ο όποιος υπεδέλλθη έκούσιως εις το μαρτύριον. Εις θαυμασίαν κατάστασιν έχουν διατηρηθή επίσης το τρίχωμα και η όδοντοφυΐα, την οποίαν έδεξάζον μετ' αμείγτου ένδιαφέροντος οι όδοντίατροι και οι φοιτηταί της όδοντιατρικής σχολής.

Εις το αυτό μουσείον έκτίθενται επίσης και μερικά εξαιρετικώς ένδιαφέροντα όπλα της Έπονης του Σιδήρου, άνακαλυφθέντα εις το έλος Άλλερσπ, όπου έτελούντο ανθρωποθυσίες. Τα όπλα αυτά είναι εύρεθις η έλλειν η κατάστασιν. Οά έλεγεν κανείς ότι οι νικηταί, μη κορέσαντες το πολεμικόν των μένος επί των άντιπάλων των, εξέσπασαν και εις τα όπλα των. Τα έφην ειγόν καταστροφή εις την κόπην με κτυπήματα λίθων, το ίδιον και αι αίχμεις των δοράτων. Τέλος αι άσπίδες είχαν σφυροκοπηθή άγρίως. Φαίνεται μάλιστα ότι ύστερα από όλα αυτά, τα όπλα έροφίσθησαν εις μίαν μεγάλην πυράν.

Τα εύρηματα αυτά άνάγονται χρονολογικός εις την περίοδον των μεγάλων μεταναστεύσεων. Αι άνασκαφαί είχαν άρχισαι πρό έξατίας υπό τον καθηγητήν κ. Χάρολδ Άντερσεν έχοντα την συμπάσχασιν πολλών έρασιτεχνών, μεταξύ των οποίων η άποθανούσα βασίλισσα Άλεξάνδριν η και τρεις νεαράι πριγκίπισσαι. Μέγρι στινμής εις το Άλλερσπ έχουν εύρεθ η περισσότερα από 1000 όπλα, υπολογίζεται όμως ότι εις την θέσιν αυτήν υπάρχει ακόμη μέγας αριθμός των. Επί πλέον υποτίθεται ότι το έλος άπέτέλεσε το θέατρον μιάς μεγάλης μάχης κατό την οποίαν άνεκαίψθησαν εισβολείς εις Σουηδίας.

Η ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

ΕΙΣ ΑΙΓΥΠΤΟΝ

Η έθνική επιτροπή ατομικής ενεργείας συνήλθεν πρό όλγων ήμερών υπό την προεδρίαν του ταγματάρχου Καμάλ Χουσεΐν και άπεφάσισε να διαθέσ η 1.000.000 λίρας δια την έκτέλεσιν πενταετούς σχεδίου, το όποιον άποδίδεται εις έγκατάστασιν εν Αιγύπτω ατομικών εργαστηρίων και εις εκπαιδευσιν ειδικών δια την ειρηνικήν χρησιμοποίησιν της ατομικής ενεργείας.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΜΙΚΡΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΙ

Ο φιλόσοφος Εάνθος διέταξε μιά μέρα τον δούλο του Αίσωπο να αγοράσ η έκλεκτότερον θαβρίσκε στην αγορά, γιά να περιποιηθ η μερικούς φίλους.

— Τώρα θα σου μάθω εγώ — είπτε μέσα του ο Αίσωπος — να έκτιμωσ κατ' άξίαν τις επιθυμίες σου, χωρίς να έπαφίσαι στην διακριτικότητα ενός δούλου.

Πήγε λοιπόν στην αγορά, αγοράσε άποκλειστικά και μόνο γλώσσες μοσχάριας και βοδινας και τις έμαγέρεμε κατά πολλούς και ποικίλους τρόπους. Το πρώτο πιάτο γλώσσα βραστή, το δεύτερο πιάτο γλώσσα με σάλτσα και ούτω καθ' εξής. Οι προσκαλεσμένοι, βόηκαν νοστιμώτατη την βραστή γλώσσα, νόστιμη την γλώσσα με σάλτσα, στο τέλος όμως άηδίασαν.

— Δεν σου είπα να αγοράσ ης ό,τι καλύτερον θαβρίσκες στην αγορά, ρώτησε θυμωμένος ο Εάνθος.

— Και υπάρχει τίποτα καλύτερο από τη γλώσσα; άπάντησε ο Αίσωπος. Η γλώσσα είναι ο ρυθμιστής της πολιτικής ζωής το κλειδί των έπιστημών, το όργανον της αληθείας και της λογικής. Με την βοήθειά της άνοικοδομούν και οίκίζουν πόλεις, διδάσκουν και πείθουν, συνέχουν τα πληθή εις τας συνελεύσεις και έκπληρώνουν το πρώτιστον των καθηκόντων : να έκθειάζουν τα έργα των θεών.

— Καλά, καλά ! είπτε ο Εάνθος. Αύριο να μου αγοράσ ης ό,τι χειρότερον βόδης. Οι φίλοι συμπολίται, από έδω, θα φάνε πάλι μαζί μου και επιθυμώ να τους περιποιηθώ.

Την άλλη ήμερα ο Αίσωπος σεοβίρισε και πάλι φαγητά με γλώσσες, λέγοντας ότι το χειρότερον από όλα στον κόσμον είναι η γλώσσα:

— Αυτή είναι η υπέρτα των έρδων, η τροφή των δικών, η πηγή των διγνονιών και των πολέμων. Λένε πως είναι το όργανον της αληθείας είναι όμως και το όργανον της πλάνης κι' άκούη περισσότερο της συκοφαντίας. Με την βοήθειά της καταστρέφονται πόλεις, χάρις σ' αυτήν πασκαίνονται τα πληθή σε πράξεις διαβολεμένης. Από την μιά μεριά ύμνει τους θεούς κι' από την άλλη άναθεματίζει την δύναμιν τους.

Κάποιος ταχυδακτυλουργός διετείνετο ότι μπορούσε να μετατρέψ η ένα κοινό δίφραγκο σε χρυσή λίρα.

Κάποιος από τους άκροατάς, έπροθυμοποιήθη να του δώσ η ένα δίφραγκο, το όποιον πραγματικά έντός ελίγων δευτερολέπτων μετεμορφώθη εις ώραιότατην λίραν.

— Μαριέ μπρόδο ! Εφώνισε ένθουσιασμένος ο διαθέσας το δίφραγκο, που τώρα έκρατούσε και εξαμάρωνε την λίρα. Πραγματικά έγινε λίρα... άληθινή λίρα... από άτόφιο χρυσάφι.

Και έν τώ μεταξύ, έβαλε διαστικτά την λίρα στο πορτομόνέ του, και το πορτομόνέ του στην τσέπη του.

— Τώρα που επέστρεψ η για τις ίκανότητες μου — είπτε άμέσως ο ταχυδακτυλουργός — δώσε μου σε παρακαλώ μιά στιγμή τη λίρα σου για να σου δείξω ως που φθάνει η δύναμίν μου.

— Να σου δώσω πίσω τη λίρα μου; Καλέ τί μάς λές! Δεν έγω καμμία όρεξη να την δώ να ξαναγίνεται δίφραγκο ! έδήλωσε όρθω - κοφτά ο ταχυδακτυλουργός άκροατής.

Κάποτε μιά κυρία έγραφε ένα γράμμα παρουσία του διασήμου φυσικού Λά Κονταμίν, αυτός, αδιάφορος δέθεν, παρακολουθούσε εν τούτοις γραμμή προς γραμμή τα γραφόμενα. Όταν κάποια στιγμή η κυρία άντελήθη την άδιακρισία αυτή, άγανάκτησε και γιά να έκδικηθ η προσέθεσε στο τέλος της έπιστολής:

«Θα σάς έγραφα κι' άλλα πολλά, εάν ο κ. Λά Κονταμίν δεν στεκόταν από πάνω μου και δεν έδιάβαζε στα κλεφτά το γράμμα μου».

— Ω κυρία, διαμαρτύρομαι! έφώνασε ο περιέργος. Σας όρκίζομαι πως δεν έδιάβασα ούτε μιά λέξη!

Ενας χωρικός, γεμάτος προλήψεις, συζήτουσε με τον έφημέριο και του εξεμυστηρέμετο την άγωνία που έδοκίμαζε κάθε φορά που η άλατρία θα αναποδογύριζε και χυνόταν το άλάτι, η που τα μαχαίρια θα τύγαινε να μέινουν σταυρωτά μέσα στο πιάτο κι' ένα πλῆθος άλλα... Ο έφημέριος προσπαθούσε να τον πείσ η πως όλα αυτά είναι άνοησίες.

— Του λόγου σου, λοιπόν, δέσποτα, δεν πιστεύεις σ' αυτά:

— Όχι.

— Όχι; Έλα Χοιστέ και Παναγιά! Διηλάθ δεν σε νοιάζει νάσαι ο δέκατος τρίτος στο τραπέζι;

— Αυτό είναι άλλο ζήτημα!... Με νοιάζει βέβαια, αλλά μόνο αν το φαγητό δεν φθάνει παρά μόνο γιά δώδεκα ! έξήγησε ο παπάς χαμογελώντας.

Ο διάσημος συνθέτης και πιανίστας Ρουμπινσταίν, υπαίνοντας μιά μέρα στο Σαίν - Τζαίμς Χάλ του Λονδίνου, όπου θάδινε μιά συναυλία, διασταυρώθηκε σ' έναν από τους διαδρόμους του κτιρίου με μιά κυρία που τον παρεκάλεσε να της εξασφαλίση μιά θέσι για να παρακολουθήσ η το κονσέρτο:

— Είμαι δυστυχώς πολύ φτωγιά και δεν μπορώ να αγοράσω εισιτήριο.

— Το γεγονός είναι, κυρία μου, πως μόνο μιά θέσι έχω στη διάθεσί μου. Αν θέλετε σάς την παραχωρώ...

— Σας είμαι υπόχρεως! Και που είναι αυτή η θέσις, μαίτη;

— Μπροστά στο πιάνο, κυρία, και αν αποφασίσετε να με αντικαταστήσετε, θα σάς είμαι πραγματικά υπόχρεως.

Ενας ταξιδιώτης, υπαίνει στο ξενοδοχείο. Την ίδια στιγμή, τον καλούν στο τηλέφωνο. Άφνει την βαλίτσα του στο χώλ κι' επάνω στην βαλίτσα μιά κάρτα επάνω στην οποία έγραφε: «Αυτή η βαλίτσα άνήκει σε έναν πρωταθλητή θαρών βαρών που ήμπορεί να σηκώσ η 50 κιλά με το ένα χέρι. Σε πέντε λεπτά θύ γυρίσω». Όταν τελείωσε το τηλεφώνημα του κι' επέστρεψε να πάσ η βαλίτσα του, η βαλίτσα είχε κάνει φτερά και άντ' αυτής έβρηκε το έξης σημείωμα: «Η κάρτα αυτή είναι κάποιου σωφέρ που είναι ίκανός να τρέψ η με 125 χιλόμετρα την ώρα και που δεν πρόκειται να επιστρέψ η τόσο σύντομα».

ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΣ ΤΟΥ ΓΑΓΓΗ

Περιγηγνικαί εντυπώσεις από την χώραν εις την οποίαν οι άνθρωποι ασκούν τας μυστικάς δυνάμεις της ψυχής

Ξεκινήσαμε για το μεγάλο ταξίδι που θα μας έφερνε από τις έκβολές του Γάγγη — την γιγαντιαία πεδιάδα του Δέλτα του, το σταυροδρόμι αυτό όπου συναντώνται όλαί αι φυλαί των Ινδίων — στις πηγές του επάνω στα 'Ιμαλάια — στη στέγη του κόσμου.

Πάνω από τη γιόγκα μας, άραγμένη στο πίο χαμηλό σημείο του Γάγγη, στον ποταμό-κολπο του Χόογκλυ, όπου κατά την παράδοσι, ο ιερός ποταμός γίνεται για να συνεχίση το δρόμο του μέσα στη θάλασσα, παρακολουθούμε το ήλιοδασίλειμα.

Την ώρα αυτή ο ούρανός έδω παύνει ένα κίτρινο χρώμα, την έφιαλτική εκείνη απόχρωσι του κίτρινου που την απέθεωσεν ο Βάν Γκόγκ δουλεύοντας μέσα στην αγωνιώδη προσπάθεια του σαλευμένου μυαλού του.

Κίτρινος ούρανός: ο ούρανός των Ινδίων.

Τα νερά της θάλασσας αποτραβίζονται. Ο μεγάλος ποταμός είναι άκυμντος.

Η ώρα είναι 4.30. Το σούρουπο φθάνει. Σε είκοσι λεπτά το σκοτάδι θα πέση. Άρχισαν κιόλας από μακριά να τρεμοπαίζουν τα φώτα κατά μήκος της όχθης. Είναι η ώρα της λατρείας της Γάγκα, της μητέρας των Ινδίων, είναι η ώρα όπου από τις έκβολές του μέσα εις τον κόλπο της Βεγγάλης, έως τις πηγές του, εις τα 'Ιμαλάια, καθ' όλον το μήκος των 3.000 χιλιομέτρων του ρου του ιερού ποταμού, οι χάλκινες σάλπιγγες καλούν τους πιστούς στις όχθες του Γάγγη για το λουτρό του καθαρισμού και τις νυκτερινές προσευχές.

Απόψε, πούναι πανσέληνος.

Όλοι οι ναοί θα φωταγωγηθούν, το λάδι των κοκκοφοινικών θ' αναφθῇ μέσα στα πήλινα δοχεία και το σάνταλο θ' αναδίδη τον ευδιαστό καπνό του μπροστά στα είδωλα των θεών με τα προσωπίδια πιθήκων και έλεφάντων, και αι 'Ινδίοι απ' άκρου εις άκρον θ' αντηχούν από ύμνους και προσευχές.

Γύρω στην γιόγκα όλα είναι ήσυχά και σιωπηλά.

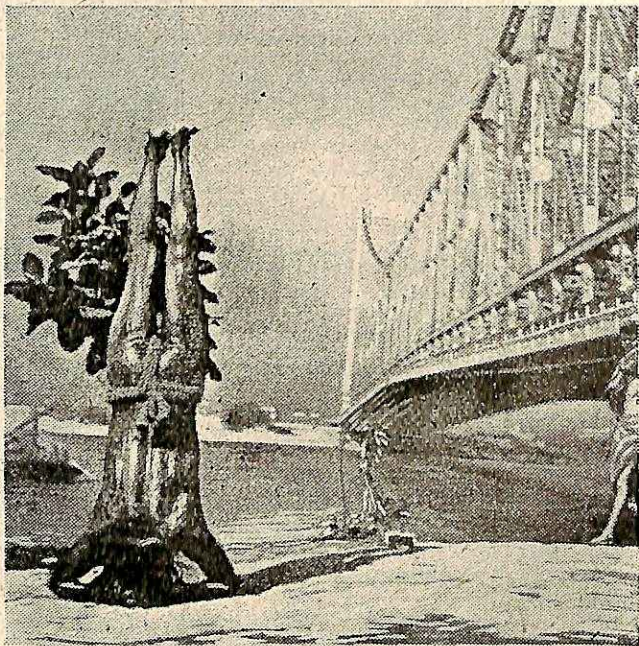
Η νύχτα έπεσε χωρίς να δάλη αεράκι. Άνάγκη να διπλώθουν τα πανιά και με τον κόνταρι ή γιόγκα να σπρώχνεται μέσα από τα ρεύματα και τις ριχάδες. Αμύλητο το χαλκόχρωμο πλήρωμά της άρχίζει το έργο του. Οι τέσσερις άνδρες, δύο στην πλώρη και δύο στην πρύμνη, γυμνοί σχεδόν, με μόνο ένα κατακόκκινο κουρέλι στους γοφούς και με τουρμπάνι ανοιχτογάλαζο στην κεφαλή, μοχθούν κι' οι σκιές τους προβάλλονται επάνω στον κατακίτρινο ούρανό.

Μέσα στην παραμυθένια δύσι, όπου η νύχτα ύψώνει κιόλας τα μενεξεδένια ιστία της, προβάλλει μπροστά στα μάτια μας ή χώρα των παραμυθιών της Χαλιμάς, ή χώρα των ελεφάντων, του ελεφαντόδοντος και των βαρύτιμων σαλίων. Αι 'Ινδίοι που κατέστρεψαν την Ρώμη· αι 'Ινδίοι που έπι στείραν αιώνων ύπηρεαν το ανέφικτον όνειρον της Δύσεως, ή οποία αναζητώντας τον δρόμο που θα την έφερνε εκεί άνακαλύψει την Άμερική· ή χώρα, που με τα προϊόντα της, το μαύρο τσάι της, τις σπόδες της και την μαγεία της κατέκτησε την Ευρώπη, ή οποία έπιστευε πως αυτή ήταν ή κατακτητής.

Ξαπλωμένοι επάνω στο κατάστρωμα της γιόγκας, που πυρωμένη από τις ακτίνες του ήλιου ανέδιδε πλούσια την ευωδία του σανταλόξυλου, είχαμε άνασκηώσει το κεφάλι, έλ-

διακόπτοντας την πορεία τους κλείνοντας σε μοναστήρια και τα ίχνη τους χάνονται. Κανείς πιά δεν θ' άκούση να μιλούν γι' αυτούς.

Αυτά είναι αι 'Ινδίοι, με

Μία από τας χαρακτηριστικάς αντίθεσεις, που παρουσιάζει εις τον επισκέπτην ή ζωή των 'Ινδίων. Δίπλα εις την υπερμοντέρναν γέφυραν του Χασουράχ της Καλκούτας ένας 'Ινδός «Γιόγκι» άσκητής επί ήμέρας εις την άβυσσιν αυτήν στάσιν, ακολουθών τας αιωνόβιους παραδόσεις της χώρας του.

πίζοντας πως θα βλέπαμε να ξεπροβάλλη ξαφνικά μέσα από τη ζούγκλα καμιά από τις πελώριες τίγρεις της Βεγγάλης ή κανένα «σαντού» — άσκητή ή φακίρη.

Βρισκόμαστε στη Σαγκάρ, το νησί των θυελλών, που μισοβυθισμένο μέσα στα νερά του ποταμού-κόλπου του Χόογκλυ, έρημωμένο από τους κυκλώνες, είναι σήμερα το καταφύγιο των έρημιτών σοφών και άγριμιών, που ζούν εν άγασθ συμπορία.

Είναι το άδυτο της ζούγκλας, όπου κι' οι πιο τολμηροί κυνηγοί τίγρεων δεν αποφασίζουν εύκολα να εισχωρήσουν. Κι' είναι ένα από τα επικαιρότερα σημεία της χώρας.

Από εδώ ξεκινούν κάθε χρόνο, στις αρχές του Γενάρη, οι προσκυνητές της Γάγκα, της θυγατέρας του Σιβά, για να θβάσουν πεζοπορώντας ως τις πηγές του ποταμού. Η πορεία — 6.000 χιλιόμετρα πήγαίνε-ελα από την Σαγκάρ, μέσα στο Δέλτα του Γάγγη, έως το Γκανγκότρι στα 'Ιμαλάια — βαστά ένα και δυο νρόνια και κάποτε περισσότερο. Για το προσκύνημα αυτό, νιλιάδες άνθρωποι, εκατομμύρια πολλές φορές, έγκαταλείπουν σπιτί, οικόγενεία, έπικερδείς εργασίες, φορούν τον κίτρινο χιτώνα, παίρνουν το σιδερένιο τάσι του ζητιάνου και ξεκινούν. Πολλοί απ' τους προσκυνητές αυτούς,

την παραμυθένια εμφάνισι τα θέλγητρα, τις μαγνύνειες και τη μαγεία τους — και το μυστήριό τους, που έχει 400 εκατομμύρια πρόσωπα.

Τα τετρακόσια αυτά εκατομμύρια του πληθυσμού των 'Ινδίων — όσος είναι περίπου συνολικώς ο πληθυσμός της Βορείου Άμερικῆς, της Νοτίου Άμερικῆς και της Άφρικῆς — αντιστοιχούν εις το έν έκτον του πληθυσμού της ύδρογείου που υπολογίζεται σε δύομισις δισεκατομμύρια περίπου: ένας λοιπόν στους έξη ανθρώπους που ζούν επάνω στη γή, είναι 'Ινδός.

«Κάνε να σιγήσουν όλα έντάς σου και άκου»

Επί τέλους πήρε να φυσά ο άνεμος. Άμέσως ένας όλόκληρος στολίσκος ξεπροβάλλει. Ένας στολίσκος από μαύρες γιόγκες με τετράγωνα πανιά, φορτωμένες με χαρικούς, που άφησαν τους όρυζώνες των, για το μεγάλο ταξίδι. Ύψώσαμε κι' έμεις πανιά και πήραμε γρασυή προς την όχθη του ποταμού. Είκοσι μέτρα πριν να θβάσουμε, το πλοιαρίο μας έκάθισε. Μόνο καβάλα επάνω στην πλάτη του πληρώματος μπορεί κανείς να φθάση στην στεριά, άλλοιως κινδυνεύει να γωθί ό μισός μέσα στη λάσπη. Η λάσπη αυτή του Γάγγη — άλλος χρυσός του Ρήνου — σημαίνει πλούσιους όρυζώνες, πλούσιους ά-

γρούς γιούτας, όλο αυτό το πράσινο χρυσάφι του Δέλτα του Γάγγη που άπλώνεται σε έκτασι 80.000 τετραγωνικών χιλιομέτρων, από τις συμβολές του Πάντια και του Μπουαμπούτρα, στον κόλπο ής Βεγγάλης μέχρι τις συμβολές των Σοντακάρα και Σιτταγκόνγκ στο Πακιστάν.

Γύρω στα τέλματα αυτά παίζεται κάθε νρόνο ή τύχη των 'Ινδών. Οι μουσώνες έχουν τον λόγο για την έπρσσια ή για τις πλημμύρες· λιμοί, έπιδημίες. Και οι κατακλυσμοί στις 'Ινδίες είναι ανάλογοι προς την έκτασι της χώρας. Παλλές φορές ή πείνα έμείσισε τους 'Ινδούς· το 1943 κινδύνεσαν να πεθάνουν 3 εκατομμύρια άτομα. Οι πλημμύρες όμως είναι αναριθμητές και έτσι δεν έφει κανείς ποίαν να πρωτοσναφέρη. Έκατοντάδες γωριών παρυσύρθησαν, εκατομμύρια οικγενιών έπνιγνκαν και κατά εκατομμύρια άριθμούνται οι άστεγοι· αυτό είναι το έργο των μουσώνων... Ξαναγνίζουν καλύβες με λάσπη και καλάμια, αύλακώνουν και πάλι την παγεία και πλούσια λάσπη με το ξευγάρι των βοδιών για να φυτεύουν το ρύζι και το κρόδν σπείνουν προς τον ποταμό που περιμένει την καθημερινή τους προσφορά· λουλούδια και προσευχές.

Η νύχτα πύκνωσε. Στα σπιτάκια της Σαντακάρα ανάβουν τις λάμπες. Η Σαντακάρα είναι το τελευταίο προς τον γωριό των 'Ινδίων. Έκατό, φορές ποντίστηκε μέσα στα νερά· εκατό φορές ξαναγίστηκε, πάντοτε στα ίδια πατροπαράδοτα άνάρια κι' αν πρόκειται να καταστραφή και να ξαναγιστή άλλες τόσες φορές θα είναι πάντα το πανομοιότυπο του γωριού που ύπηρειν έδώ και τρεις χιλιάδες νρόνια, τον καιρό που οι Κινέζοι πειραταί έφθαναν με τις γιόγκες τους στα νερά του Χόογκλυ. Οι καλύβες τους από μπαμπού — στημένες πάνω στην άμμο — ξεκινούν από την όχθη και ρθάνουν ως μέσα βαθειά, κάτω ζπό τις υπανιές.

Οι άντρες της Σαντακάρα έχουν την ίδια περιβολή των ανδρών του πληρώματος της γιόγκας μας. Μόνο ο άρχηγός του γωριού φορεί μια λευκή ποδιά ζωσμένη, στη μέση του. Αυτός είναι θραχμάνος (Ιερώνμος), κι' άνήκει στην άνωτερή των τάξεων. εις τας όποιās άλλοτε — αλλά και σήμερα, παρά την καθιέρωσι της Ιστοπολιτείας — ένωρίζετο ή κοινωνία των 'Ινδίων.

Οι γυναίκες έν τώ μεταξύ, τυλιγμένες σε πορφωρούς χιτώνες και κρατώντας επάνω στο κεφάλι τα πήλινα άγγεια τους, με ιερατική μεγαλοπρέπεια πορεύονται προς τον ποταμό για την βοαδυνή ιεροτελεστία. Σε λίγο θα θβάσουν εκεί και οι άνδρες, που επιστρέφοντας από τους όρυζώνες φέρνουν άγκηλιές τα λουλούδια.

Ζούμε τη ζωή μας χαρούμενοι. έμεις που δεν ένομε τίποτα δικό μας... Αυτά είναι λόγια μιάς από τις προσευχές μπροστά στον ιερό ποταμό.

Το σούρουπο είναι τάνα που μας γεμίζει την ψυχή με γαλήνη και άγαλλισι. Η μνήμη ή σιγαλιά: «Η ό φλογισμένος έτοιμος ούρανός, ό κατάφωτος από άκαθόριστες ύπεργέσεις. Η μνήμη ή έκεί-

Εις την όχθη του Γάγγη ένας 'Ινδός προσκυνητής έχει στήσει τον πρόχειρον «ναόν» του, δηλαδή τα ιερά αντικείμενα της θρησκευτικής λατρείας, που μεταφέρει μαζί του κατά την πορείαν του προς το Μπενάρες. Η τράινα είναι σύμβολον του θεού Σιβά.

θηρη σκιά του κοκκοφοινίκου επάνω στα άκυμντα νερά του τέλματος. Ίσως ή κατανυκτική πορεία των ανθρώπων αυτών των τόσο φτωχών κι' όμων τόσο γαλήνιων που φέρνουν στον ποταμό — τον μέγα γωριό και μέγα έξολοθρευτή — τα πλούσια δώρα της ψυχής τους και τα ταπεινά λουλούδια της γής. Ίσως ακόμη τα λόγια του Βουδδα που έτοιμή μας στιγμή ήρθαν στο μυαλό μας: «Κάνε να σιγήσουν όλα έντάς σου και άκου», τα λόγια εκείνου που οι μαθηταί του άποκαλούσαν «Φωτισμένο», και που έδώ και είκοσι πέντε αιώνες έυίλησε πρώτος για την υαταιότητα των έγκοσίων και για την άγάπη.

Οι μέρες διαδέγονται ή νιά την άλλη, κι' έμεις αναπνέουμε τον ποταμό προς την Καλκούτα. Και το αίσθημα της γαλήνης που σου γεμίζει την ψυχή την ώρα που το πλωτήριο

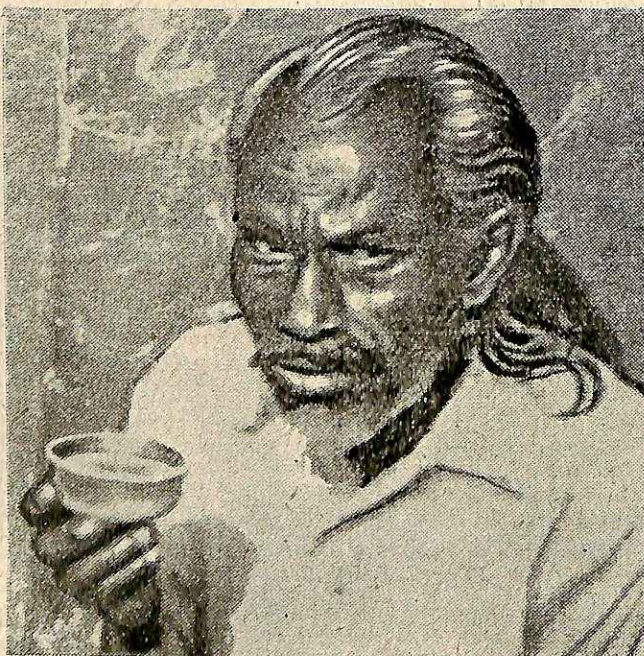
γλυτρά επάνω στα νερά περνώντας από τοπειά άέευστα, ζωντανεμένα από βιολικά θάρρεϊ πρόσωπα που θερίζουν το ρύζι κι' ύστερα νυρνούν, στα φτωγικό τους σε μακρίες θεωρίες, άπάνω στα στενά μονοπάτια, πουμενά άλλοι στον κόσμο δεν θα το νοιάσες.

Λίγο πιο πάνω, στο Ντάγιαμοντ Χάρμπορ, τον ποταμό της Καλκούτας, ή σκηνοθεσία θα άλλαξη κι' ένας έντελώς αλλοιώτικος κόσμος θα προβάλλη στα μάτια σας.

Παρακολουθώντας την ζωή της Καλκούτας, της πρωτεύουσας αυτής της φτώχειας και της κακομοιρίας, όπου ο άέρας που άναπνέει σε φλονίζει από πυρετό όπου το νερό που πίνεις σε άπειλει με γόλερα όπου το κάθε τι που πιάνεις μπορεί να σου μεταδώση την λέπρσ. θάπρεπε να πιστέψης ότι 'Ινδίες σημαίνει διάδικη παραφροσύνη, τραγελαφικό άνακά-

τωμα, μιζέρια και πλούτου, δυστυχία και σκληρότητα.

Η ζωή όμως της Καλκούτας δεν αντιπροσωπεύει τη ζωή της χώρας αυτής, στην οποία έγεννήθηκε ένας από τους μεγαλύτερους πολιτισμούς του κόσμου. Την ψυχή της χώρας αυτής την προματεύει στον γεμάτο μυστικισμό και ύποσχέσεις ούρανό της Σαντακάρα, στα όλοφωτα νερά του Γάγγη, κατά μήκος του οποίου οι μπρούτζινες σάλπιγγες καλούν τους πιστούς για την βραδινή καθάρσι. Την ψυχή των 'Ινδίων θά την άντικρύσης στην Μπενάρες, την πόλι με τους 1500 ναούς και τα πολλά μοναστήρια το μέγα αυτό θουδιστικό κέντρο της ιερών πόλιν του 'Ινδουισμού όπου εκατομμύρια προσκυνητών φθάνουν κάθε νρόνο για να ξεπλύνουν τις άμασίες τους στα νερά του Γάγγη και να έκπληρώσουν το τάμα τους.

Το πιο κωκότερον γεύμα εις όλον τον κόσμον είναι το 'Ινδικόν. Οι περισσότεροι από τους 'Ινδούς περνούν τας ήμέρας των μόνον με ένα κουπάκι ρυζόνερο.

ΤΟ ΜΠΛΕ ΚΑΙ ΤΟ ΑΣΠΡΟ

Τί πιο καλοκαιρινό από τον συνδυασμό του μπλέ και του άσπρου! Τα δύο αυτά χρώματα ευρίσκονται πάντοτε στην πρώτη γραμμή κάθε ανοιξιάτικης και καλοκαιρινής μόδας.

Οποτεδήποτε και αν μιλήσουμε για άνοιξη ή για καλοκαίρι, είναι αδύνατον να μην αναφέρουμε και τον συνδυασμό του μπλέ με το άσπρο.

Το μπλέ «ρουά» και το άσπρο είναι το κλασσικό χρώμα για την άνοιξη και το καλοκαίρι και πηγαίνει σε όλες σχεδόν τις γυναίκες. Είναι το χρώμα που δεν κουράζει το μάτι ποτέ, διότι δεν είναι έντονο, δεν παχαίνει και δίνει άπειρη κομψότητα και άρχοντιά σε εκείνη που το φοράει.

Να εξηγήμεθα όμως! Όταν μιλούμε για μπλέ χρώμα δεν εννοούμε ένα οποιοδήποτε μπλέ. Για το μπλέ της σημαίας π.χ. δεν γίνεται λόγος. Το μπλέ που θα χρησιμοποιηθεί για φόρεμα πρέπει να είναι τόσο ώστε να λέγεται πλέον θαλασσί ή μπλέ σιέλ. Και ακριβώς επειδή συνήθως το μπλέ που χρησιμοποιούμε είναι πολύ σκούρο, γι' αυτό τις περισσότερες φορές το γαρνιρούμε με λευκό. Πόσο δε πηγαίνει το λευκό επάνω στο μπλέ, αυτό το γνωρίζουν καλά όλες οι γυναίκες. Πότε σαν ριγές, πότε σαν πατιλέτα, πότε μια φάσα γύρω από το ντεκολτέ ή κάποιος φλόκος, θα δώσουν φρεσκάδα και άνοιξη στο μπλέ φόρεμά σας.

Όσο διαρκεί η άνοιξη με τις θραδινές δροσίδες της, το μπλέ φόρεμά σας θα είναι από λεπτό μάλλινο. Το μπλέ όμως φοριέται πολύ και το καλοκαίρι, όποτε θα χρησιμοποιήσετε υφάσματα λινά, θαμβοκερά, σαντούγκ, μεταξωτά και πολλά άλλα που κυκλοφορούν την εποχή αυτή. Ήδη οι Παριζιάνες με τις πιο ζεστές ημέρες άρχισαν να κυκλοφορούν με ταγίερ μπλέ που είναι γαρνιρισμένα με λευκό πικέ ή μεταξωτό.

Στο Παρίσι όπου έρχεται και παρέρχεται τόσο γρήγορα η μόδα, πάντα οι γυναίκες διαβάζονται να την επιδείξουν έστω και αν ακόμη η εποχή δεν είναι κατάλληλη. Μα πολλές φορές ο συναγωνισμός αυτός καταλήγει να έχει και τις συνέπειές του, που δεν είναι διόλου ευχάριστες...

Η ΜΟΔΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΔΡΕΣ
ΑΛΛΑΖΕΙ ΓΡΑΜΜΗ

Αι γυναίκες έχουν πάντοτε υποχρέωση να παρακολουθούν την μόδα και διά τους συζύγους των. Σ' όλο τον κόσμο οι μεταβολές στην ανδρική μόδα επέρχονται πολύ άργα. Καμιά φορά χρειάζονται χρόνια πολλά για να εδραιωθούν. Οι αναταραχές που δημιουργούνται στην γυναικεία μόδα δύο φορές το χρόνο δεν επηρεάζουν την ανδρική. Αλλά όταν πραγματοποιηθεί κάποια μεταβολή, ασφαλώς θα πηγάει από το Λονδίνο.

Ένα βασικό χαρακτηριστικό των φετινών τάσεων είναι η όλο και μεγαλύτερη χρήση των συνθετικών υφασμάτων στα κοστούμια, τα παλτά, τα εσώρουχα. Τελευταίως βγήκαν στην αγορά κοστούμια από Άρντλ, το καινούργιο νήμα που γίνεται από φυστίκια, καθώς και σμόκιν από «Τσελνί». Το νέο θαυματουργό νήμα. Τα συνθετικά υφάσματα ευνοούνται ιδιαίτερα από τους άνδρες που ταξιδεύουν συχνά για δουλειές γιατί δεν τσαλακώνονται. Η γραμμή του 1955 θα γοράξει μια νέα περίοδο αusterής εμφάνισης. Η τάση αυτή εκδηλώθηκε ήδη στα βραδινά κοστούμια περιπάτου. Λιλά παλίνε κομψές σιλουέτες της ανδρικής μόδας έχουν εκλείψει. Πρώτα ο τύπος του Έδουαρδου, που είχε τόση επιτυχία πριν από λίγα

Ψάθινο καπέλλο και ψάθινη τσάντα, κατά σχέδια των κατοίκων της Γρενάδας των Μικρών Αντιλλών.

χρόνια, δεν υπάρχει πιά, αν και αφήσε κάποια επίδραση: τα στενότερα παντελόνια κάτω και το χυτό μορφοσακκάκι. Σήμερα τα σακκάκια είναι έντελως εμφανιστά με τονισμένη μέση και κατά 2—3 πόντους μακρύτερα από άλλοτε.

Το γνωστό σπορ σακκάκι που φορούν οι περισσότεροι Άγγλοι τις ώρες της άργιας αντιμετώπιζει τώρα σοβαρόν ανταγωνισμό από τα πλεκτά σακκάκια και τα πουλόβερ με μακρυά μανίκια σε ποικίλα χρώματα και σχέδια. Πολύ της μόδας έγιναν τα χοντρά φαρδύα πουλόβερ με φαρδύ γυριστό γιακά. Τα σπορ σακκάκια ακολουθούν πάντοτε την πατροπαράδοτη γραμμή: μονόπτερα ή ένα κουμπί και τσέτες με ρεβέρ.

Τα πουκάμισα είναι πάλι συντηρητικά και σε υφάσματα μονόχρωμα, με λεπτές ρίγες ή υιλά καρρώ. Τα σπορ πουκάμισα πάλι δεν έχουν τίποτα το κτυπητό ούτε σε χρώματα, ούτε σε σχέδια. Στο βασίλειο της γραβάτας τα σκηνήτρα κατέχει για το 1955 η ριγέ γραβάτα. Τα παρτένα και ζωγρά σχέδια έχουν πέσει σε δυσμένεια. Για ντύσιμο σπορ φορούν άραιες μονόχρωμες γραβάτες. Επίσης πολύ ευνοούνται οι γραβάτες με πολύ λεπτά καρρώ.

Τον Ιούνιο θα οργανωθεί στο Λονδίνο η Έβδομάδα της Γραβάτας, και το φθινόπωρο η Έβδομάδα του Καπέλλου. Και οι δύο αυτές εκδηλώσεις θα έχουν ως σκοπό να τονώσουν την κίνηση γύρω από τα σημαντικά αυτά εξαρτήματα της ανδρικής εμφάνισης. Επίσης το Συμβούλιο Ανδρικών Στύλ της Βρετανίας οργανώνει για τον τρέχοντα μήνα μια εβδομαδιαία έκθεση που θα παρουσιάσει τα τελευταία επιτεύγματα των μεγάλων τεχνιτών της Σάβιλ Ροου, του κέντρου των καλύτερων ραπτών της Άγγλιας. Μερικοί από τους μεγάλους αυτούς ράπτες εφαρμόζουν τώρα ένα καινούργιο κόψιμο στο σακκάκι που θα συντελέσει άσφαλώς στην τελειοποίησή της γραμμής: ο γιακάς κόβεται μονοκόμματος με το υπόλοιπο σακκάκι, και το σύστημα αυτό φαίνεται πως θα βοηθήσει στην καλή εφαρμογή σ' όλα τα σώματα. Γενικά η τάση της σημερινής ανδρικής μόδας είναι προς το πατροπαράδοτο στυλ, χωρίς εξζητημένες καινοτομίες. Η άγγλική επιρροή φαίνεται πως έφθασε ως την άλλη όχθη του Ατλαντικού, όπου παρατηρείται μεγάλη ζήτηση για κλασσικά μονόπτερα σακκάκια, συντηρητικές γραβάτες και ακόμα σφιχτοτυλιγμένες όμπρέλλες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΒΡΑΔΙΝΟΥΣ ΧΟΡΟΥΣ

Όταν πηγαίνετε σε μία χορευτική βραδιά και προβλέπετε ότι θα έχετε ζέ-

στη, μη ξεχνάτε την πουδριέρα σας. Είναι ένα προσωπικό αξεσουάρ. Μη δανείζεσθε την πουδριέρα της καλύτερης φίλης σας, που δεν χρησιμοποιεί άλλωστε την ίδια... πουδρα. Άλλα αποφύγετε κυρίως να μεταχειρισθείτε το βράδυ εκείνο μία κρέμα λιπαρή, που λιώνοντας γρήγορα θ' αφήσει ίχνη στο πρόσωπό σας. Αν βάλετε τη συνηθισμένη σας κρέμα, διαλύστε την με λίγο ροδόκερο, πράγμα που θα την κάνει ελαφρότερη.

ΓΙΑ ΤΑ ΜΑΛΛΙΑ ΣΑΣ

Μη ξεχνάτε ότι η περμανάντ σας θα γίνει καλύτερη και θα κρατήσει περισσότερο καιρό αν πάτε να την κάνετε μία μέρα που αισθάνεσθε ότι είστε σε καλή φόρμα. Ούτε κούραση... ούτε έκνευρισμό... ούτε πονοκέφαλο την ημέρα αυτή!

Αν κάνετε μόνη σας την μίζανπλί σας, μετά το λούσιμο στο σπίτι, βρέχτε κάθε τούφα μαλλιών με κολώνια 40 βαθμών. Θα στεγνώσει γρηγορώτερα. Άλλα κάθε δεκαπέντε μέρες, κάνετε τους ένα μπάνιο με λάδι (ελιάδαδο) πριν από το λούσιμο (αυτό θα τους δώσει ασύγκριτες σουπλές και λάμψη).

ΤΟ ΠΛΥΣΙΜΟ ΤΩΝ ΣΟΥΤΙΕΝ

Τα σουτιέν, φτιαγμένα συνήθως από λεπτό ύφασμα, πλένονται με χλιαρή σαπουνάδα, στην οποία έχετε προσθέσει μερικές σταγόνες άμμονια. Έτσι απαλλάσσονται από κάθε ίχνος ιδρώτος. Ύστερα τα σφίγγετε ανάμεσα στις δύο φούστες σας για να φύγει όλο το νερό.

ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΓΙΑ ΤΟ ΜΠΑΝΙΟ

Για να καθαρίσετε τα μπάνια και τους νιπτήρες από ποροελλάνη, μπορείτε να τους τρίψετε με μία πηκτή πάστα που να έχει βάσι το σαπουνί και που φτιάχνεται ως εξής:

Ξύστε 40 δράμια άσπρο σαπουνί και το λιώνετε σε ζεστό νερό τόσο μόνον ώστε να σχηματισθεί πανύρρευση υαζα. Προσθέτετε δυο κουτάλια της σούπας χύμα «τρίτολι», ανακατεύετε καλά, αδειάζετε το μίγμα μέσα σ' ένα σιδερένιο κουτί ως που να κρυώσει.

ΑΙ ΡΥΤΙΔΕΣ

Εναντίον των ρυτίδων του λαιμού, που αυξάνουν την ηλικία σας περισσότερο ακόμη και από τα άσπρα μαλλιά, το «μασσάζ» κάνει θαύματα, αρκεί βεβαίως να γίνεται τακτικά και όποτε πρέπει. Ακόμη και εάν οι ενοχλητικές αυτές υπομνήσεις του πανδαμάτορος χρόνου έχουν εμφανισθεί, ένα καλό «μασσάζ» από ειδικόν «μασσέρ» είναι ικανό να τις εξασανήσει. Επειδή όμως το «μασσάζ» είναι απαραίτητο να αρχίσει πριν ακόμη εμφανισθεί η περίφημη και πολυτραγουδημένη πρώτη ρυτίδα, καλόν θα είναι να κάνετε το «μασσάζ» μόνη σας, ή τουλάχιστον να το αναλάβει κάποιος δικός σας.

Οι ρυτίδες οφείλονται σε αποκέντρωση των κυττάρων της επιδερμίδος που μένουν σαν σκληρό στρώμα επάνω από τα νέα κύτταρα μέχρι να νεκρωθούν κι' αυτά και να σχηματίσουν και δεύτερο στρώμα. Μ' αυτόν τον τρόπον όχι μόνον επιταχύνεται η κυκλοφορία και αναζωογονείται η επιδερμίδα, αλλά και αποφεύγεται ο σχηματισμός των φοβερών ρυτίδων.

Α. ΦΥΤ.

Προσωπογραφία της Άγγλιδος δημοσιογράφου Λάουρας Νάιτ, που εξέτεθηκε αυτής εις την Έκθεση Ζωγραφικής της Βασιλικής Ακαδημίας του Λονδίνου.

Η ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΔΕΞΙΩΣΕΩΝ ΚΛΠ.

Κάθε γυναίκα που αγαπά το σπιτικό της, ευρίσκει ιδιαίτερη ευχαρίστηση να περιποιηθεί μέσα εις το περιβάλλον της, τα φιλικά της πρόσωπα. Δεν είναι λίγες οι νοικοκυρές που προτιμούν τις οικογενειακές συγκεντρώσεις από τις εξορμήσεις εις τις διάφορες «ταβέρνες» της μόδας όπου η δημιουργία ατμοσφαιρας οικειότητας είναι αδύνατος. Όπου κατά το πλείστον ούτε η συζητήσεις δεν είναι δυνατή και όπου κατά κανόνα, εκτός της υλικής ζήτησης του «φουσκωμένου» λογαριασμού υφίσταται κανείς τον έκνευρισμόν του εκκωφαντικού θορύβου μιας τζάζ της κακοφανίας των ατύχησων τραγουδιών και της αθλιότητας των αδομένων συνοδεία «μπουζουκιών».

Γενικότητες

Στις περιπτώσεις αυτές βέβαια δεν απαιτείται το αυστηρό πρωτόκολλο των επίσημων δεξιώσεων, κι' ούτε οι πρόσθετες φροντίδες που έχει να αντιμετωπίσει η νοικοκυρά του σπιτιού για να οργανώσει καλά μια συγκέντρωση νεαρών φίλων των παιδιών της. Ωστόσο ακόμη και στην περίπτωση που θα αποφασίσει να καλέσει σε γεύμα ή σε δείπνο πρόσωπα του άμεσου φιλικού περιβάλλοντός της, πρέπει να μην ξεχνά το ρόλο της, που της επιβάλλει να είναι ένα από τα κύρια πρόσωπα της συντροφιάς, αλλά ταυτόχρονα και ο ρυθμιστής των παρασκηνίων του νοικοκυριού της. Τίποτα δεν είναι πιο άστοχο, πιο άωπολόγητο από το να παραστέι μόνους τους καλεσμένους σας για να τρέχετε παραλοισμένη κάθε τόσο στην κουζίνα. Έχετε υποχρέωση να μένετε κοντά τους, να χαίρεστε τη συντροφιά τους ή παρουσίασας, ή άνετη συμπεριφορά σας. Το κέφι σας είναι απαραίτητο και σ' αυτούς' μόνο με τον τρόπο αυτό θα πετύχετε εκείνο που επιδιώκετε: να περάσετε με τους καλεσμένους σας λίγες ευχάριστες ώρες.

Για να τα καταφέρετε όμως τα περιπλοκά αυτά κατορθώματα χρειάζεται πρωτίστως να περιορίσετε τις προσκλήσεις σας μέσα εις τα πλαίσια όχι μόνον των οικονομικών δυνατοτήτων σας, του χώρου που διαθέτετε και των σεοφίσιων σας, αλλά και των σωματικών σας δυναμένων. και μάλιστα όταν πρέπει να υπολογίζετε κυρίως στον εαυτό σας και κατά δεύτερον λόγον εις την βοήθειαν των άλλων, για να τα βγάλετε πέρα.

Παραλλήλως πρέπει να φροντίσετε με κάθε τρόπο να ξεκλέψετε λίγη ώ-

ρα, από την στιγμή που θα τελειώσουν οι προπαρασκευές σας ως την ώρα που θα έλθουν οι καλεσμένοι σας. Για να το επιτύχετε πρέπει να οργανώσετε με προσοχή τις δουλειές, καταστρώνοντας ένα ωρολόγιο πρόγραμμα και για τις παραμικρότερες λεπτομέρειες.

Προκαταρκτικά οργανώσεως

Εις την περίπτωση που θα αποφασίσετε να οργανώσετε ένα γεύμα ή ένα δείπνο, διακρίνονται από το πλαίσιο της απόλυτου οικειότητας, όπου δεν έχετε ουσιαστικά να αντιμετωπίσετε κανένα ζήτημα πέραν της μεγαλύτερας ποσότητας φαγητού για ένα ή και περισσότερα άτομα — είναι απαραίτητο πριν να στείλετε τις προσκλήσεις σας (πριν και όχι μετά) να εξετάσετε με προσοχή όλα τα δεδομένα σας.

Μόνον με το χαρτί και με το μελόνι στο χέρι θα υποφέρετε να βγάλετε ασφαλή συμπεράσματα ώστε τα έξοδά σας να υπερβαίνουν το διαθέσιμο ποσό. Πρέπει παραλλήλως να σκεφθείτε προκειμένου να ορίσετε την ημέρα της προσκλήσεως, ποιά θάναί εκείνη που προσδέρεται καλύτερα, ανάλογα με τις συνθήκες που ακολουθείτε για τον ανεφοδιασμό σας σε τρόφιμα σε λουλούδια κλπ., ώστε να αποφεύγετε πρόσθετες διαπαικτικές κότους. Ακόμη δεν πρέπει να παραβλέπετε το γεγονός ότι ανάλογα με την ψυχαγωγία που πρόκειται να προσφέρετε στους καλεσμένους σας, οφείλετε να καθορίσετε και τον αριθμό τους.

Προκειμένου να δώσετε ένα γεύμα, δεν θα λάβετε υπ' όψιν σας μόνον τις διστάσεις του τραπέζιού σας και της τραπέζιας σας, πρέπει να υπολογίσετε πόσα υποκαλίου κασιού ή λικέρ θα σας χρειαστούν, πόσα πτυλερικά, πόσο κρας, πόσο ψάρι κλπ.

Αν πρόκειται οι καλεσμένοι σας να παίξουν υπορίτζ, πρέπει να υπολογίσετε πόσοι απ' αυτούς ξέρουν το παιχνίδι και μετέωροι αυτών να διαλέξετε τέσσερις, αλλιώς θα στερηθείτε μερικόν από την ευχαρίστηση του παιχνιδιού, πράγμα που ασφαλώς δεν είναι ευχάριστο.

Στην περίπτωση που η πρόσκλησίς σας αφορά την ψυχαγωγία νεαρών φίλων των παιδιών σας, όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των καλεσμένων, τόσο περισσότερο κέφι θα γίνει, πόντως δεν μπορεί να είναι και απεριορίστος γιατί η έλλειψη χώρου θα παρεμποδίσει τα νεαρά ζευγάρια να χορεύουν.

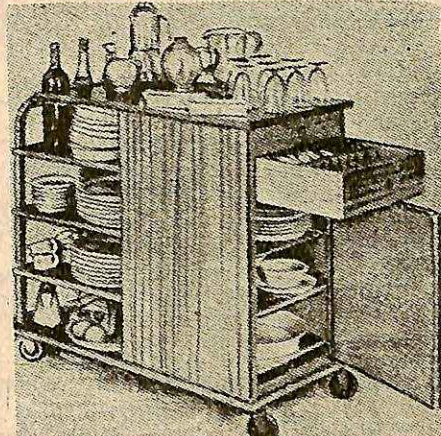
Ο κατάλογος των προσκεκλημένων

Σε ένα κουμπί χαρτί θα γράψετε τα ονόματα των προσκεκλημένων, αφήνοντας δίπλα μια στήλη, όπου θα σημειώσετε εν καιρώ με ένα ναι ή με ένα όχι, την απόδοσή ή την άρνησή της προσκλήσεως. Σε ένα άλλο χαρτί θα σχεδιάσετε το διάγραμμα του τραπεζιού και τη θέση του κάθε προσκεκλημένου.

Κι' επειδή πρέπει να δίνουμε μεγάλη προσοχή στην τοποθέτηση των καλεσμένων μας, ανάλογα με την κοινωνική θέση του καθενός, είναι προτιμότερο στον κατάλογο των καλεσμένων να γράφετε κάτω από το όνομά τους και τους τίτλους ενός έκαστου. Μ' αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζετε ένα πολύτιμο βοηθό της μνήμης σας, ο οποίος πολλές φορές θα σας βγάλει από τη δυσκολία να αναζητήσετε τον τέταστο του υπαρίτζ, το πρόσωπο που θα βοηθήσει στο παιχνίδι των παιδιών συντροφιά κλπ.

Το διάγραμμα των προκαταρκτικών

Θα σημειώσετε τις ημέρες κατά τις

Ένα από τα τελευταία συστήματα τροχοφόρα τραπέζια για την μεταφορά πιατικών, ποτηριών, φρούτων κλπ. από την κουζίνα εις την τραπέζια.

όποιες θα άσχοληθήτε με την τακτοποίηση των τραπέζιων, των πετσετών, των ασημικών, των πιατικών κλπ., την ημερομηνία που θα αγοράσετε τα λουλούδια σας και ό,τι άλλο σας λείπει.

Το διάγραμμα των «ψώνιων»

Θα καταστρώσετε, κατά χρονολογικήν σειράν ένα πλήρη κατάλογο των όσων έχετε να αγοράσετε, ώστε να προσηυθεύετε κατά σειράν διτι θα σας χρειαστεί για την δεξίωσή σας: τα υεν από πολλές μέρες ποίν, άλλα λίγες μέρες προτίηρα, άλλα την προπαραμονή, την παραμονή και ανήμερα.

Το διάγραμμα «φαγητών»

Σε ένα υπλόκ θα σημειώσετε, σε κάθετη στήλη, τον κατάλογο των φαγητών που θα παραβέσετε στο γεύμα ή στο δείπνο, ή εκείνων με τα οποία θα εφοδιάσετε τον υποφέ σας, εάν δεν πρόκειται να σπώσετε τραπέζι, όπως συμβαίνει συνήθως όταν καλείτε συντροφιά νέων. Απέναντι από την στήλη των φαγητών, θα σημειώσετε τα υλικά που χρειάζονται για την παρασκευή τους, αναγράφοντας και τις ανάλογες ποσότητες (εις βάρος ή κατά τεμάχια). Σε τρίτη στήλη θα σημειώσετε την ημερομηνία κατά την οποία θα προέλθετε εις την αγορά. Και στην τελευταία στήλη την ημέρα και την ώρα που θεωρείτε καταλληλότερη για την παρασκευή των φαγητών και των γλυκισμάτων.

Το διάγραμμα της «γενικής οργανώσεως»

Αυτό θα είναι ένα συνοπτικό χρονολογικό σημείωμα των διαφόρων εργασιών που πρέπει να εκτελεσθούν και το οποίον ημπορούμε να συμπληρώσουμε γράφοντας δίπλα στην κάθε μία το όνομα του προσώπου της οικογενείας που θα επιφορτισθεί με την εκτέλεσή της.

Να ένα παράδειγμα: Τετάρτη πρωί. Παραγγελία ψαριού για το Σάββατο. Τακτοποίησης τραπέζιων αντήλων και πετσετών. Τετάρτη απόγευμα: Καθάρισμα των ασημικών (Μαρία).

Σάββατο πρωί: Στις 8, ετοιμασία του κομμομέ. Στις 9 τακτοποίηση του σπιτιού (υπηρετήρια). Στις 11 ετοιμασία των ορεκτικών κλπ. (Ελένη).

Όλα αυτά τα διαγράμματα που αναφέραμε, καλό είναι να μην τα πετάτε με μικρές τροποποιήσεις ή και ατούσιας υποφέρετε να τα χρησιμοποιήσετε μια άλλη φορά.

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΜΟΥΛΑΣ

Ευλόγημένο για τον κόσμο το δουνήσιο,
το πεισματάρικο κι' αναπόδο μούλαρι.
Το δρόμο στην κακοτοπιά θα βρεί τον ίσιον
μην το κεντάς, μην το βαρείς, μόνο θα πάρει
τις σάρες και τα κράκουρα — κάθε στρατί,
το πόδι του, ακαλλίγωτο, γερά πατεί.

Μιά τούφα πουνναρόφυλλα κορφολογάει,
διαβατικά την πείνα του να ξεγελάσει,
και σε μία λούμπα κοκκινόνερα δουτάει,
τα δυο μουσουδια να δροσίσει από τη βράση.
Δέ σου ζητάει παρά μία στάλα λευτεριά,
δε θέλει χαλινόλουρα και λαιμαριά!

Και πάει τ' αλέσματα στο μύλο μοναχό του.
Ξενοιαστος τ' αλόουθας κι' άκούς ν' αντίλαλει
το χαλκοκουδούνιο στο λαιμοτραχλό του
σα μπιρμπιλόδαλο άνοιξιότατο πουλί.
Στρέφει, τηράει καμνιά βολά και κατά σένα,
σα να σου κρένει με τα μάτια, μπιστεμένα.

Μην την κεντάς τη μούλα σου, μην τη βαρείς,
ας τη να πάρη άνασσαμό σε κάποιο σιάδι
με την παλάμη κάνε της όντας μπόρεις
ανάλαφρα στην τραχηλιά της κανα χάδι.
και θα σε πάει γοργότερα στην ράχη πέρα
και πάλι όθε ζητάς να πας την άλλη μέρα.

Κι' όντας θε νάρθει ο καιρός να βγείς γαμπρός,
στρωσιδωμένη με τα κόκκινα κιλίμια,
θε να περνάει καμωρωτή στα μάτια μπρός
των κοριτσιών απ' τού χωριού τα κελντιρίμια.
Θ' άνοιγσκλειών αιδόπρεπες και τζαμιά
—Γεια και χαρά στον καβαλλάρη που βαστά!

Κάποιαν ημέρα, λιοκάμα για άνεμοζάλη,
εάφνω θα νιώσει τη φορτία της πιο βαριά...
Κοντολוגάει, χτυπάει στο χώμα το κεφάλι
και θα σ' άφηκει μοναχό μεσοποριά.
Χαροπαλεύοντας γυρνάει τ' όγρό της μάτι
λες και τηράει στερνή φορά τον άγωνιάτη.

N. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ - Λαύρας
Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Είταν μαγεία ο γυρίσμος το δειλινό.
Κι' είδουν γλυκεία κι' είδουν καλή κι' ωραία—και σού
έτσι στα μαύρα με την όψη τη χλωμή (τύπα
την αλγινή και τραγική σαν κεφαλή του Σκόπα.

Και μούλεγες τους πόνοους σου, της μοίρας τα χτυπή-
ματα,
του ανθρώπου τις μικρότητες. Και μου είπες, ποσα μου
Τις λύπες τις σιγαλινες σε συνεφέακια δειλινού (είπες!
κι' άπε τις άλλες, που βαθεία ξεσκίζουν, λύπες.

Μύρο είν' ο πόνος σου, καλή, γλυκό φως είν' ο πόνος σου.
Δοσμου το μύρο και το φως, τίποτα μη μου κρύψεις.
Κι' έλεγες κι' ύστερα έστεκες συλλογισμένη, άμυλητη,
σαν κάποια ιέρεια της θαθείας κι' άνομολόγητης θλίψης.

Το θράδυ χυνόνταν άργά. Τών γιάσεμιών
πέθαιναν οι ψυχές στο φως της θραδυνής γαλήνης.
Και μάς ένοιώθαν οι ψυχές μας μία κρυφή ήδονή,
που έτσι περνούσαμε μαζί το δρόμο της όδυνης.
Ορασ. Σταύρου

ΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ

Παίδι, το περιδόλι μου που θα κληρονησεις,
όπως το βρείς κι' όπως το δεις να μην το παρατήσεις.
Σκάψε το ακόμα πιο βαθιά και φράξε το πιο στέρεα,
και πλύντισε τη χλωρή του και πλάτυνε τη γη του,
κι' ακλόδευτο όπου μπλέκεται να το θεργολογήσεις,
και να του φέρνεις το νερό τ' άγνο της βρυσονάας,
κι' αν άγάπας τάνθρωπινά κι' όσα άρρωστα δεν είναι,
ριξε άγισμό και ξόρκισε τα ζωτικά, να φύγουν,
και τη ζωτάνια στείρει του μ' όσα γερά, δροσάτα.
Γίνε όργωτόμος φυτευτής, διαφεντευτής. Κι' αν είναι
κι' έρθουνε χρόνια δίσεχτα, πείσμων, καιρόι όργισμένοι,
κι' όσα πουλιά μισέωσανε σκιασμένα, κι' όσα δέντρα
για τίποτ' άλλο δε φέλαν παρά για μετερίζια,
μη φοβηθής το χαλασμό. Φωτιά! Τσεκούρι! Τράβα,
ξεσπέρμεψε το, χέρσωσε το περιδόλι, κόψ το,
και χτίσε καστρό άπάνω του και ταμπουρώσου μέσα,
για πάλαμα, για πάτωμα, για την καινούργια γέννα,
π' όλο την περιμένουμε, κι' όθε κινάει για νάρθει,
κι' όλο συντρίμμι χάνεται στο γύρισμα των κύκλων.
Φτάνει μία ιδέα να στο πεί, μία ιδέα να στο προστάζει,
κορώνα ιδέα, ιδέα σπαθί, πού θα είν' άπάνου απ' όλα.
Κ. Παλάμας

ΕΙΔΑ ΕΝΑ ΟΝΕΙΡΟ

"Ημώνα σ' ένα μεγαλώτατο μπαλόνι
και βρέθηκ' άσφονα ψηλά εις τα εύβανία...
μέσα σε κείο το έναέριο θαγόνι
εγυρίζαν έμπρός μου οι κόσμοι σα ροδάκια!
και τόσο που μου ήρθε μία φρικτή σκατούρα
σ' εκείνη την ατέλειωτη άνακατωσούρα.

"Εβλεπα από κείθε όλους τους άστéρες,
τον "Ηλιο, τη Σελήνη, τον "Ερμή, τον "Αρη,
και άλλο ένα πλήθος στρώγγυλοι σαν σφαίρες,
σπαρμένοι μέσ' στον ούρανό με τόση χάρη,
ώστε πού πιστεψα κι' έγω εις το Θεό μου
κι' είπα : —"Εκείος θαπλάσε και τον έαυτό μου!..

"Εστριφογύριζαν εκείνοι ούλοι οι κόσμοι
κι' έγω μόνος έστεκόμουν στον άγέρα,
τόσο που μου εξέφυγε και είπα : — Δός μοι
πάστο και να κουνήσω ούλο τον αϊθέρα!
είπα τον ίδιο λόγο με τον "Αρχιμήδη,
μια κείος το ειπε μόνο για της γής τ' άστρείδι!

"Ός τόσο άνέβαινα ψηλά-ψηλά όλοένα,
κι' άρχισαν να θαμπώνουνε τα δυο μου μάτια:
ήθελ' ακόμα μιλία ως τριάντα-ένα
για ν' ανέβω εις τα ούρανια παλάτια:
εκεί, έλεγα, θα βρώ τον ύψιστο Θεό μου,
το τάγμα των άγγελων, και κάθε δικό μου..

Α! Fine, άνέβηκα εις του Παράδεισου τη θύρα,
κι' άκαρτερούσα απ' δώ για να μου άνοίξουν...
εάφνω γροικάω να χτυπάει μία σφύρα,
ν' άνοίξει μια πόρτα και να με τραβήσουν.
—Είσαι, μου λένε, μοναχός σου; — Ναι, τους είπα.
—Εμπα λοιπόν για ν' ασφαλίσουμε την τρύπα!

"Εμπήκα! "Ω παναγιώτατε Θεέ μου!
—γιατί τον είχα πιά μπρός μου, τον θεωρούσα—
Τέτοιονε δεν σε φανταζόμουνε ποτέ μου—
άνδρείο!... ύγιεστάτο!...... ούτε υπορούσα
να φαντασθώ για τη προσωπικότητά σου,
γιατί, τί είμαι έγω έμπρός στην αφεντιά σου;

— Σκασμός, μου λέει, στο λαιμό σου, τσιλιθίτρα!
να μη σού σφίξω μία γροθιά εις τα μουσουδια,
και σε μετάμορφώσω, στη στιγμή, σαν τη μυτζήθρα,
έκειά που φτάνετε στη γη σας απ' τα βούδια!
Γκιντί άγύρτες, τσαρλάτανοι, δολοφόντοι,
ψεύτες, έπίσκοποι, άσυνάρτητοι, μασσώνοι!

"Εσύ, μωρέ, μου λέει, είσ' απ' της γής τα μέρη,
και μάλιστα κατάγες' από την "Ελλάδα!
"Εγώ, μωρέ, θα εξαλείψω εκείο τ' άστέρι,
που έκατάνθησε σωστά μία σιχαμάδα!
Δεν έχετε άλλη δουλειά, τεμπελχανάδες,
και δώσ' του πάσα μέρα ούλο και σαχμάδες.

Γκιντί κουνούτια! "Εγώ σας έστειλα στη γη μου,
γιατί δεν ήξερε κανείς που να σας βάλει
και σεις, από την καλυσνή την πολλή μου
παρρησιώσατε, κανάγηδες, κεφάλι!
Καλά μου έλεγε τις άλλες και ο Δάντες
πώς κατάνησατε του κόσμου οι πιο μπιρμπάντες!

"Ετσι μου είπε... απ' το πόδι εύθες μ' άρπάξει,
και λέει στους άγιους : — Κάμετε λίγον τόπο!
να σφεντονιάρω εις το άπειρο για χάξι
έτούτο το Infirmé των ανθρώπων!...
Είπε... και βρέθηκα εις το κενό χαμένος...
Ξυπνώ... ήμουν στο πάτωμά μου ξαπλωμένος!

Δ. Κόκκος

ΤΙΝΟΣ ΜΟΙΑΖΕΙ

"Ενός μπαμπά τ' άρσενικό παιδί
τον κόσμο σε σκοτούρα πάντα βάζει,
και όποιος εύτυχήσει να το δει
θα εύρει πως με κάποιον λίγο μοιάζει.

Τη μία μοιάζει κάποιου με φτερά,
την άλλη μοιάζει κάπως την υπτέρα,
άλλα κανείς δεν ειπε μία φορά
πως μοιάζει και λιγάκι του πατέρα.

Και του μπαμπά του κόλλησε μαράζι
να εύρει το παιδί του τίνος μοιάζει!

Γ. Σουρής

Ο ποιος βγαίνει από το
σπίτι του και βάζει εις
την τσέπη του τον μικρόν όρ-
μαθόν των κλειδιών του. — το
κλειδί του σπιτιού του. του
γραφείου του και μερικών έ-
πίπλων — ήμπορεί να φαντα-
σθί τί θα έγινετο εις την τσέ-
πη του εάν έζη κατά το 1500
και έπρεπε να φέρη μαζί του
τα αντίστοιχα κλειδιά που κα-
τεσκευάζοντο κατά την εποχήν
εκείνην. δοθέντος ότι μόνον το
κλειδί της εισόδου του άρχον-
τικού Στράτζι εις την Φλωρεν-
τίαν ειχε μήκος 26 εκατοστο-
μέτρων και βάρος 300 γραμ-
μαρίων. Αυτό το μνημειώδες
δογανόν διατρείται σήμερα
εις ένα μουσεόν, διότι ή λα-
βή του είναι ένα αξιοσημείω-
μα της τέχνης του σφυρηλάτου
σιδήρου.

Τώρα προτιμώνται των α-
ραίων πραγμάτων τα πρακτι-
κά. Και όμως, ακόμη και αν
δεν παρουσιάζουν καλλιτεχνι-
κήν αξίαν τα κλειδιά που χρη-
σιμοποιούμε σήμερα, που εί-
ναι μικρά, πεπλατυμένα, έλα-
φρά και άσφαλούς λειτουργίας,
πάλιν παρουσιάζουν ένα είδος
ομορφίας εις την πρακτικήν
συγχρονισμένην μορφήν των.

Αυτή ή συνάρτησις μεταξύ
αυτού που είναι ώραϊον και
αυτού που είναι πρακτικόν εί-
ναι μία συνέπεια τσών των
τεχνικών προόδων, όσον και
της κατευθύνσεως της σχολής
των τεχνικών καλλιτεχνισμών.
Πού έσχηματίσθη από τας έ-
πισδόσεις των πρωτοπόρων
σχολών της τέχνης, και πού οι
"Αγγλοσάξονες άρσενονται να
άποκαλούν "Ιντάστριαλ ντι-
ζάιν (βιομηχανικόν σχέδιον).

Τρία βασικά σημεία

Οι σκοποί που επιδιώκουν
να έκπληρώσουν οι πρωτοπό-
ροι του βιομηχανικού σχεδίου
είναι οι ακόλουθοι:

1) Να εύρεθί, εν σημείον
συνόδσεως μεταξύ της βιομη-
χανικής παραγωγής και του
έργου τέχνης, χωρίς να άπαρ-
νηθί κανείς έντελώς το έν χά-
ριν του άλλου.

2) Να σχηματισθί μία νέα
άντιληψις του «ώραϊου». Δεν
είναι «ώραϊον» μόνον ένα ανά-
κτορον, ένα έπιπλον, ένα άγαλ-
μα ή ένας πίνακας, αλλά ήμπο-
ρουν θανυάσια να είναι ώραϊα
ένας άνεμιστήρ, μία άτμουηγα-
νή, ένα αυτοκίνητο ή ένα ήλε-
κτροϊκό σίδερον. "Η εύαισθησία
του κοινού άσκει την κριτικήν
της κατά τρόπον οικονομικώς
άποτελεσματικόν διά της άγο-
ράς των αντικειμένων αυτών,
που κóινονται ως πλέον ώραϊα
κατά το σχήμα και την εμφά-
νισιν.

3) "Η παραγωγή αντικειμέ-
νων καταλλήλου μορφής προ-
σπορευμένης εις τών σκοπόν
διά τών όποιον προορίζονται.
αντικειμένων δηλαδή έχόντων
ώρισμένον προορισμόν τών ό-
ποιον να πληρούν και συγχρό-
ως να είναι ώραϊα.

Αύξησις της άνεσείας

Το άεροπλάνον, το τραίνο
το πλοϊον, το αυτοκίνητον έ-
χουν λάβει σήμερα αυτήν την
πλήρη άρμονικόν καμπύλων έ-
ξωτερικην μορφήν που καλείται
αεροδυναμική. Αυτή ή μορφή
παρουσιάζει μικρότερον αντί-
στασιν εις την διείσδυσιν του
όγκηματος εις τον άέρα ή εις το
ύδωρ και είναι διά τών λόγον
αυτόν, άς υάς έπιτοασπ ή έκ-

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ

Δέν είναι πάντοτε ώραϊον ό,τι άρέσει

"Η σύγχρονος τεχνική τείνει εις την παραγωγήν αντικειμένων
όχι μόνον τεχνικώς αλλά και αισθητικώς βελτιωμένων.

"Υπό ΚΟΥΙΤΖΙΝΙ ΠΟΥΛΓΚΑ

φρασις, μία λειτουργική μορ-
φή.

"Όταν εν τούτοις ο σχεδια-
στής έκλεισε, τα έξαστήματα
του ήλεκτρικού άπορροφητήρος
(της ήλεκτρικής σκούπας) εις
ένα είδος άτρακτοειδούς περι-
όλματος στρωγγυλόντων τα
πέρατά του, ή όταν έσχεδίασε
κατά ανάλογον τρόπον ένα
συλλογράφον, δεν ειχε ως σκο-
πόν να λειτουργήσουν καλότε-
ρον, αλλά μόνον να τους δώ-
σι εμφάνισιν περισσότερον
κομψήν, περισσότερον ώραϊαν
από αυτήν που θα είχαν εάν το
κάλυμμα ήτο επί παραδειγμα-
τι τετραγωνικής ή τριγωνικής
τομής.

"Εν τούτοις ή καμπύλωσις
μίας άρθρωτής άρπάγης που
κατεσκευάσθη κατόπιν σείρας
όλοκλήρου έργαστηριακών πει-
ραμάτων διά τας ανάγκας των
άναπήρων του άμερικανικού
στρατού, είναι ένα κατασκευά-
σμα άυστηρώς λειτουργικής
μορφής. "Ο άνάπηρος που έ-
γασε το χέρι του ήμπορεί να
άπλώσθ ή να κλείσθ την άρ-
πάγην διαστέλλων τους μύς
της ώμοπλάτης του, και έπι-
τυγχάνει κατ' αυτόν τον τρό-
πον να μετρήσθ νοήματα, να
άνωσθ ένα πυρεϊόν, να λάβη
και να κρατήσθ ένα αντικειμέ-
νον και τέλος να γράψθ.

Κατά την κατασκευήν ενός
έντελως προσφάτου τύπου
παιδικών άμαξών ο σχεδιαστής
συνέτελεσεν εις την λύσιν πολ-
λών προβλημάτων. "Επρότεινεν
εις τών τεχνικών να καταβίβω-
σθ κατά το δυνατόν το κέν-
τρον βάρος, εις τρόπον ώστε,
ή συμπτωματική άνατροπή του

να καταστή σχεδόν άδύνατος.
Και ενώ ο τεχνικός έσχεδίασε
τόν σκελετόν του με σωλήνας
από λεπτόν μετάλλον διά να
έλαττώσθ κατά τόν δυνατόν το
βάρος και την κούρασιν που
συνεπάγεται ή μετακίνησις του
μικρού όγκηματος διά τους γο-
νείς, ο σχεδιαστής έμελέτησε
την έσωτερικην του καμπύλω-
σιν ώστε, ο μικρός φιλοξενούμε-
νος να εύρίσκειται μέσα εις αυ-
τό κατά τόν δυνατόν άναπαυτι-
κώτερα και εξέλεξεν εύθυμα
χρώματα, αφού πρώτα έπεβε-
δάθη ότι αι χρησιμοποιούμε-
ναι χρωστικά δεν ήσαν διάλου
δηλητηριώδεις.

"Ενας άλλος σχεδιαστής
έπεδίωξε να καταστήσθ εύκο-
λωτέραν την έργασίαν της έκ-
κενώσεως του μικρού σάκκου
που χρησιμεύει διά την περι-
συλλογήν του κοινόστου που
συγκεντρώνει ή ήλεκτρική σκού-
πα. Πρώτα αυτή ή έργασία έ-
πραγματοποιείτο με την συ-
σκευήν κεκλιμένην. "Επιμηκύ-
ων κατά μερικά εκατοστά το
όπίσθιον έπικάλυμμα, ο σχε-
διαστής κατάρθωσε να έπιτύ-
χθ την εύστάθειαν της συσκευ-
ής, που ήμπορεί κατ' αυτόν τόν
τρόπον να άνωσθ ή κατακορύ-
φως. Διά να ληθθί τώρα ο μι-
κρός σάκκος με τα σκουπίδια
και δεν χρειάζεται πλέον να
κύβη κανείς τσών όσον πρώ-
τα και ο κίνδυνος μήπως μέρος
του περιεχομένου σκορπισθί
εις το δάπεδον εξέλιπεν.

Κατά το 1935 κατασκευά-
σθη εις την "Αμερικην μία συ-
σκευή ίκανή να συνθλίβη τα ά-
ποφάγια, περιλαμβανομένων
των όστων, των κουκουτιών

των καρπών κλπ. "Η συσκευή
αυτή εύρίσκειται τοποθετημένη
μεταξύ της όπτης του νεροχύ-
του και του όχευτος. Τα διάφο-
ρα μέρη του μηχανισμού της
συσκευής αυτής παρεμειναι ά-
ναλλοίωτα, αλλά εις κάθε νέαν
έκδοσιν ο σχεδιαστής ύπεδείκ-
νυνε και κάποιον νέον τρόπον,
ώστε να περιεκλείωνται εις το
κύριον σώμα της μηχανής και
μερικά ακόμη έξωτερικά έξασ-
τήματα που κατ' αυτόν τόν
τρόπον προσατεύονται από
την θορόν, προστατεύεται ό-
μως συγχρόνως και αυτός που
την χρησιμοποιεί και τέλος έ-
ναρμονίζεται με την σύγχρονον
άμεμπτον εμφάνισιν της κου-
ζίνας. Αυτό είναι ένα παράδει-
γμα βιομηχανικού σχεδίου με
διπλόν σκοπόν : λειτουργικόν
και αισθητικόν.

Εις τα έργαστήρια αντί του
κοινού ζυγού χρησιμοποιείται
σήμερα ο ζυγός στρέψεως, εις
τόν όποιον το πρόσ ζυγισιν άν-
τικείμενον παραμορφώνει περισ-
σότερον ή όλιγώτερον ένα σύρ-
μα ή μίαν λεπτοτάτην ταινίαν.
Διά της ταινίας αυτής ύπολο-
γίζονται μετά μεγάλης άκρι-
θείας διαφοράι 1/10 του γραμ-
μαρίου. "Εν τούτοις πρόκειται
περι έξαιρετικώς εύαισθητου
όργανου και έπειδή είναι άρε-
τός ένας κόκκος κέως διά να
άλλοιώσθ την μέτρησιν, διά
τόν λόγον αυτόν ο σχεδιαστής
έκλεισεν όλον τόν μηχανισμόν
μέσα εις ήκήν, έπιτρέπων ό-
μως συγχρόνως την παρακο-
λούθησιν της έσωτερικής λει-
τουργίας της διά μέσου ύαλί-
νου παραθύρου. Είναι προσά-
νεις ότι έκτός της έξασφάλσε-
ως καλυτέρας λειτουργίας, το
σχέδιον αυτό είναι πολύ πλέον
αισθητικώς ώραϊον των προη-
γουμένων.

Διά να ταξειδέυσθ κανείς με
το άεροπλάνον χρειάζεται μία
ελαφρά βαλίτσα, διότι αι διά-
φοροι άεροπορικαί έταιρίαι άε-
παγορεύουν την μεταφοράν ά-
ποσκευών βάρος μεγαλυτέρου
των 15 χιλιογράμμων. Χρησι-
μοποιούντες ένα σκελετόν ά-
λουμινίου και ένα κάλυμμα έκ
πλαστικής ύλης, οι σχεδιασταί
έπέτυχον να κατασκευάσουν
μίαν ελαφροτάτην βαλίτσαν ά-
νευ προσεχών, που δεν είναι
κατωτέρα εις την εμφάνισιν ά-
πό μίαν δερματίνη.

Κάθε σχεδιαστής και κάθε
κατασκευαστής γνωρίζει ότι
κάθε νέον σχέδιον προκαλεί
μεγάλην έλκιν εις το κατανα-
λωτικόν κοινό, όχι μόνον διά
την καινοτομίαν του, αλλά και
διότι το πλήθος λογικώς σκε-
πτόμενον άναλογίζει ότι ένα
αντικείμενον σείρας που έχει
επανασχεδιασθί διά να κυκλο-
φορήσθ εις μέγιστον αριθμόν
τεμαχίων, πολύ πιθανόν έκτός
της νέας του μορφής να έχη
και μερικά ακόμη τελειοποιή-
σεις.

"Η εμφάνισις των πλαστι-
κών ουσίων έθεσεν εις την διά-
θεσιν των σχεδιαστών πληθώ-
ραν νέων υλικών, που εις πά-
ρα πολλές περιπτώσεις ήμπο-
ρουν να αντικαταστήσουν μέ-
ταλλα, ύαλους και εύλα, δεν
είναι παρά ή άμυχανία μετα-
ξύ της έκλογής παικιλίων νώ-
ματος και έπιφανειών, καθώς
και των φυσικών λεγομένων ί-
διοτήτων, τών ήλεκτρικών, θεο-
μικών κλπ. Αι ουσίαί αυτές εί-
ναι περισσότερον εύχρηστοι
και οικονομικαί. "Απομένει εις
τόν σχεδιαστήν το έργον της
έκλογής των και της συνενώσε-
ως των.

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΜΟΙ ΜΕ ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΟΝ

Με την εύρύτεραν χρησιμοποίησιν των έλικόπτερον, τα προ-
νομια ατά άεροσκάφη γίνονται κοθημερινώς αντικείμε-
νον μεγαλυτέρου ενδιαφέροντος, υπό των υπευθύνων της αε-
ροπορίας, οι όποιοι καταβάλλουν πάσαν φροντίδα διά να τα
καταστήσουν περισσότερον άκινδυνα. Εις την φωτογραφίαν
φαίνεται μία έπιτυχής δοκιμή που έγινε εις την Σκωτίαν
διά να διαπιστωθί ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος διασω-
σεως του πληρώματος εις περίπτωσιν άτυχήματος.

259

«Ο ΗΛΙΟΣ»

ΕΙΣ ΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ

Αναγκ. Νόμος 1092)1938 άρθρ. 6 § 1)
Υπεύθυνος Τυπογραφείου:
Γ. ΠΟΘΟΣ Διστόμου 112

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ:

(είς νέες δραχμές)

Ετησία Δρχ. 250
Εξαμηνος 125—Τρίμηνος .. 65
Διά Σχολεία Διδασκάλους και Στρα-
τιωτικούς Εκπτώσεις 20%

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:

Ετησία: Αίραι 'Αγγλίας 9 ή Δολλάρια 24

κύτταρο σε ληθαργική κατάσταση, τότε μια χορδή που κανείς δεν την υπωψιάζεταν, μια άφωνη ως την στιγμή εκείνη χορδή και την κάνει να δονείται.

— Όστε ελευθερία βουλήσεως δεν υπάρχει!

— Έλευθερία βουλήσεως! Κανείς από τους εγωιστές που πιστεύουν εις την έλευθερία της βουλήσεως δεν ήρθε ποτέ στα έργαστήριά μας. Μην ξεχνάμε ότι είμαστε δημιουργήματα του Θεού, οι πειθήνιοι συνεργάται του. Ο ρόλος μας είναι να προπαγανδίζουμε το έργο του, το έργο της παγκοσμίου αγάπης.

— Η αγάπη ένα ρευστό! Είπε πάλι η Έλένη, μην μπορώντας να συνέλθω από την κατάπληξή της. Έν πάση περιπτώσει έλπιζω πως δεν πρόκειται να αναλάβετε σεΐς προσωπικά 'ν ανακοινώσιν αυτή!... Όμολογώ πως δεν θα μου άρεσε καθόλου να είμαι ή σύζυγος του ανθρώπου που θα συνδέση το όνομά του με την άκατονόμαστη αυτή ανακάλυψη!

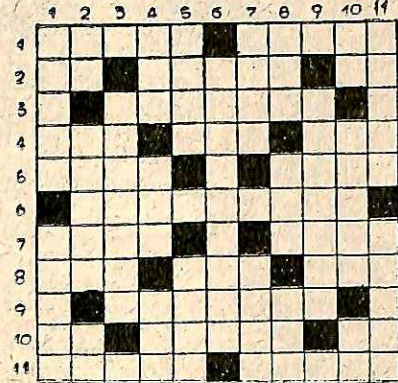
— Γιατί άκατονόμαστη; Βρισκόμαστε επί τών ίχνων των απείρων μικρών. Χάρεις τών ηλεκτρισμών, θα ήμπορέσουμε να μελετήσουμε τα ρεύματα αυτά, τα νήματα που καθοδηγούν τη ζωή μας, ανάμεσα στα όποια βρίσκεται και ο έρωτας. Η αλήθεια είναι όμορφότερη από τον μύθο. Οι δραματοουργοί και οι μυθιστοριογράφοι θα αντλήσουν από την ανακάλυψη αυτή θέματα και θέματα ή έπιστήμη θα θέσει στην διάθεσή τους μια καινούργια, μια άστείρευτη πηγή συγκινήσεων και αισθημάτων... Τί έδωσαν στην ανθρωπότητα οι φιλόσοφοι σας κι' οι ποιητές σας; Την άλυσόδεσαν με ούτοπιες, την έδραυκάσαν με ανέφικτες έλπίδες τις έβαλαν ένα ψεύτικο θήλαστρο στο στόμα. Βέβαια δεν μπορεί κανείς να τους αδικήσει, γιατί ή ζωή ήταν κάτι το άγνωστο. Ο ρόλος όμως τών έπιστημόνων όσον πάει και εύρνεται. Θά τελειοποιήσουν και θα όμορφύνουν το ανθρώπινο σώμα, θα παρατείνουν τη ζωή. Χάρεις σ' αυτούς οι μεταγενέστεροί μας θα μπορούν να λένε «Ο άνθρωπος είναι ένα πλάσμα που προώδεσε». Θά κάνουν και κάτι άλλο άκόμη, οι άνθρωποι αυτοί που τους κατηγορούν ως άθεους: θα αποκαλύψουν εις την ανθρωπότητα τόν Θεόν και θα την όδηγήσουν, έξαγνισμένη και γεμάτην πίστιν, εις τούς βωμούς του.

ΕΙΣ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟΝ: 'Η συνέχεια.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ: 1) Γερμανός συγγραφέας. — Περίφημος βασιλεύς της Κρήτης.
2) Άρθρον. — Χυμός. — Άρθρον.

3) Άνηφορικός.
4) Έλλην εύθυμογράφος — Καταστρέφει τα ρούχα. — Παραπέμπει.
5) Περίφημο τσίρκο. — Άττικόν είδος.
6) Στρατηγός του Θεοδοσίου του Μικρού.

7) 'Ηρώϊς του Ντίσεν. — Μέρος του σώματός μας.
8) Χαρακτηρίζει τα σκατσέζικα όνόματα. — Μονάς ίππικου. — Γάλλος συγγραφέας.

9) Βασιλεύς τών Μολοσσών της 'Ηπείρου περί τώ 470 π.Χ.

10) Αίγυπτιακή θεότης. — Την έπιθυμεί κάθε άρρωστος. — Τελικός σύνδεσμος.

11) Δικαστής του Χριστού. — Τμήμα του αρχαίου ναού.

ΚΑΘΕΤΩΣ: 1) Στήλη από όμοιόμορφα πράγματα (δημ.). — Όρεινή έπαρχία της 'Αθηνών.

2) Άνθη. — Χωρίς άνωμαλίας. — Υποθετικός σύνδεσμος.

3) Άνήκουν εις χώραν της 'Ασίας.

4) Θεός τών 'Ασσυρίων. — Όργανο αισθήσεως. — Πρόδεσις.

5) Έπίρρημα. — Κορδόνι.

6) Περίφημος Έλλην αρχιτέκτων της εποχής του Περικλέους.

7) Ένδιαφέρον τους φιλάθλους. — Άναφορική άντανυμμία.

8) Εύθεια (θελ.). — Τοπικόν έπίρρημα. — Άναφορική άντανυμμία.

9) Τρώγεται νωπός, αλλά και κονσερβοποιημένος.

10) Προϊόντα κατοικίδιου. — Έμπνέει σεβασμόν. — Γ'Αρνησις.

11) Μέγας ένδικός ευεργέτης. — Όύρانیο φαινόμενο του πόλου.

Άποστολεύς: Ν. Ι. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΛΟΥ
Στούπι — Κατερίνης

ΛΥΣΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ

Όριζόντιως: 1) ΑΤΟΝΟΣ.
2) ΚΑΜΑΡΑ. — ΙΣΑ.
3) ΑΝΟΜΑ. — ΟΝΟΝ.
4) ΛΑΝΑ. — ΑΛΛΑΝ.
5) ΑΤΙ. — ΑΝΑ. — ΟΣ.
6) ΜΑ. — ΟΡΩ. — ΟΙΑ.
7) ΑΣΙΤΑ. — ΑΣΚΙ.
8) ΤΙΤΕ. — ΕΡΙΟΝ.
9) ΑΣΕ. — ΔΑΠΑΝΩ.
10) ΑΝΑΝΑΣ.
Καθώς: 1) ΚΑΛΑΜΑΤΑ.
2) ΑΝΑΤΑΣΙΣ.
3) ΑΜΟΝΙ. — ΙΤΕΑ.
4) ΤΑΜΑ. — ΟΤΕ.
5) ΟΡΑ. — ΑΡΑ. — ΔΑ.
6) ΝΑ. — ΑΝΩ. — ΕΑΝ.
7) ΟΛΑ. — ΑΡΠΑ.
8) ΣΙΝΑ. — ΟΣΙΑΣ.
9) ΣΟΛΟΙΚΟΝ.
10) ΑΝΑΣΑΙΝΩ.

ΤΟ ΣΚΑΚΙ

ΑΡ. 1113 ΠΡΟΒΛΗΜΑ
Α. W. GALITZKY

Λευκά (3): Ρη1, Βγ3, Ιγ1.
Μαύρα (4): Ρε1, Σγ2, δ2, ζ4.
Μάτ σε 3 κινήσεις.

ΑΡ. 1114 ΠΡΟΒΛΗΜΑ
Α. C. PEARSON

Λευκά (8): Ρζ8, Βγ1, Αα6, Αε7
167, Ιζ6, Σγ5, δ6.
Μαύρα (4): Ργ6 Αγ7, Ια8, Σζ3.
Μάτ σε 2 κινήσεις.

ΛΥΣΕΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ

Άριθ. 1111 Πρόβλημα: 1 Ιζ6.
Άριθ. 1112 Πρόβλημα: 1 Βη1

*

ΤΟ ΠΥΡΗΝΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΗΣ ΓΕΝΕΥΗΣ

Τό συνέδριον επί τών ειρηνικών χρήσεων της ατομικής ενέργειας, τό όποιον θα συγκληθί εις Γενεύην τόν προσεχή Αύγουστον θα είναι, ώς, άναμένεται, ή μεγαλύτερα διεθνής έπιστημονική σύγκλησις που έγινε ποτέ μέχρι τούδε, καθώς και ή πλέον άποδοτική εις συμπεράσματα.

Ο όργανωτικός γραμματέας καθηγητής Ουάλτερ Ούιτμαν είπεν έσχάτως, ότι 52 έθνη απέδεχθησαν ήδη την πρόσκλησιν, ό δε συνολικός αριθμός των θα ανέλθω πι' θανώς εις 60. Ο αριθμός τών αντιπροσώπων που θα παρευθύν εις τό συνέδριον θα ανέλθω, ώς άναμένεται εις 700. ό δε αριθμός τών έπιστημονικών ανακοινώσεων επί διαφόρων άποψεων της ατομικής ενέργειας που θα εκθεθύν εις τό συνέδριον θα πλησιάσθω περίπου τας 1.000. Αυτά θα γίνυν από συγγραφείς έκ 17 χωρών.

Προκαταρκτική έπιθεώρησις τών περιλήψεων τών ανακοινώσεων αυτών, γενομένη από ομάδα έπιστημόνων εργαζομένων ήδη εις τό στρατηγείον τών 'Ηνωμ. Έθνών, έδειξεν ότι αυτά περιέχουν πολλά νέας πληροφορίας, ώς έδήλωσεν ό καθηγητής Ούιτμαν. Τούτο άποδεικνύει ότι τά έθνη τά συμετεχόντα εις τό συνέδριον έννοούν να άποκαλύψυν εις τόν κόσμον «πόσα πολλά» διά τας πυρηνικές των έρεύνας.

Ο κ. Ούιτμαν προσέθεσεν ότι οι έπιστημονικοί γραμματείς, προερχόμενοι από 10 χώρας, έρνάζονται έν στενή συνεργασία. Ο άναπληρωτής του καθηγητού Ούιτμαν δόκτωρ Βίκτωρ Βασίλωφ, της 'Ακαδημίας Έπιστημών της Μόσχας, εύρίσκειτά έπίσης εις τό στρατηγείον τών 'Ηνωμ. Έθνών και έχει αναλάβει την προκαταρκτικήν εργασίαν της οργανώσεως του συνεδρίου.

Ο καθηγητής Ούιτμαν είπεν ότι άκόμη και αί χώραι αί σχετικώς καθυστερημένοι εις την πυρηνικήν έρευναν θα ώφεληθύν από τό συνέδριον της Γενεύης, διότι θα διαβιβάζουν πώς να αναπτύξουν τας πηγάς πλούτου των όσον τό δυνατόν καλύτερα. Τό συνέδριον, προσέθεσεν ούτως, θα δώσθω τεραστίαν ώθησιν εις την ειρηνικήν έφσρομολήν της ατομικής ενέργειας εις όλον τόν κόσμον.

ΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ο κ. τμηματάρχης έρχεται

Του Ζαχαρία ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ο κ. τμηματάρχης μπαίνοντας στο γραφείο του δεκα ή ώρα πώ πρωί, δρήςκε μέσα τόν λαμπρόν ήλιο να του ζεσταίνη τις άναφορές, τις υπογραφές και τις άναβύλες. Πρέπει να είναι κανείς παντοδύναμος προϊστάμενος σε δύο τμήματα του υπουργείου των Έσωτερικών (είχαν τότε δικαιοδοσία σημερινών υπουργείων), να άκυρώνη, να ματαιώνη, να έξουσιάζη, για να νοίση το χαδί της ήδονικής αυτής ζήτησις. Τό άπειρο συμπαθεί τούς δυνατός! Μόλις ό κ. τμηματάρχης έλούσθηκε στην πρωινή χλιαροτήτα κι' άπλωσε στο πώρο έγγραφο, έπιστρεψε πώς ή πρόνοια του κόσμου τούτου ένα μόνο σκοπό έχει: να τόν διατηρήσθω τμηματάρχη στην περιστρόφική του καρέκλα. Είκοσι χρόνια τώρα καθισμένος σ' αυτήν την καρέκλα, έξουσιάζει. Τρέμουν την υπογραφή του. Ο τελευταίος γραφιάς της έπαρχίας τών νωίθων. Οι πιο δυνατόι πολίτευόμενοι έχουν την ανάγκην του και τόν καλοευνόιν. Ο υπουργός ό ίδιος είναι μελιστάλαχτος μπροστά του από φόβο μήπως του καταφέρη καμιά σιγανή γραφειοκρατική μηχαναρία, τέτοιος που είναι: ήσυχος σά βαθύ ποτάμι, αμίλητος σάν πηγάδι, κάταχος της υπηρεσίας, μοναδικός για λύσεις και για περιπλοκές, βαθύς γνώστης της συλλογής Ζηνοπούλου και Δηλιγάνη.

Μά ή φημη του δεν ήταν τυχαίο πράγμα! Την έκτισεν ό ίδιος με τέχνη και ύπομνη. Σοβαρός πάντα στόν άγνωστο, άπειλητικός στόν αδύνατο, γελαστός στόν σέβαρο, προσεχτικός και στο χαμόγελο και στο κατσούφισμά του, σήμερα διαχυτικός κι' αύριο πάγος στο ίδιο πρόσωπο, άφιλος, άπιστος, δημιουργήσε γύρω του τό μυστήριο και τό φόβο, κρατώντας τόν κόσμο σε ύποταγή, σε άβεβαιότητα και σε προσδοκία, καθώς οι ώραιες γυναίκες.

Μόνο ή κυρία τμηματάρχου δεν ήταν ένθουσιασμένη με τέτοια δόξα.

— Τί κερδίζουμε; έλεγε συχνά. Ξερή έξουσία και παράσημα!

Τό είχε κρυφό παράσημο που ό άντρας της ήταν πολύ έντιμος. Κι' ήταν αλήθεια τέτοιος ό παντοδύναμος τμηματάρχης ήλυνε στόν δημόσιο και δεν καταχράσθηκε ποτέ τη δύναμή του για να τό ζημιώσει. Δεν κέρδισεν άλλο από τις τετρακάσιες έzeres δραχμές του μισθού του. «Γιατί σκοτώνεσαι τόσα χρόνια;» τόν ρωτούσε κάποτε, χωρίς να συμπληρώσθω τη σκέψη της.

— Έσείς οι κόττες, άπαντούσε ό τμηματάρχης, δεν θα καταλάβετε ποτέ τί σημαίνει να έξουσιάζη κανείς ανθρώπους!

Η γυναίκα του δεν τό καταλάβαινε, μά φώντας θά ήταν άδύνατο να τό έκφράσθω. Είναι κάτι που νοιώθεται και δε λέγεται. Οι «φάκελοι! Να τους παραπέμπη σ' τούς διαβάξη! Να τους παραπέμπη σ' άλλο γραφείο του Κράτους!... Να ξανάρθω!... Να περιμένουν τό νεύμα του... χνίται!... Υποθέσεις να σταματούν εκεί να έριμάζουν άργά, σάν τά φρούτα στόν ήλιο... Η εύτυχία της άναβολής... Τό κέντρο!

— Να μου φέρουν τόν φάκελον 'Αστροποτάμου! είπε στόν κλητήρα.

Ο γραμματέας β' τάξεως Κουτσόπετρες, κοντόσωμος, λιγνός και καμπουριασμένος, έτρεξε μ' ένα σωρό χαρτιά στα χέρια. Ο τμηματάρχης τούς έβριζε μία ματιά ή έπειτα, κοιτάζοντας έξαφνα στα μάτια τόν υπάλληλο, είπε με ασυτήρ ύφος:

— Έξέχασες, Κουτσόπετρε, όταν έδινες αυτήν εδώ την έρμηνεία, πώς όλη σου ή ένέργεια ανατρέπεται από τό β' έδάφιο τού άρθρου 6 του ΑΡΕΔ' νόμου που άλλως τε προσκρούει εις την χωνστήν μας έγκύκλιον τού 1886.

Ο γραμματέας προσπάθησε να δικαιολογήθω.

— Και όμως έχεις παράσημα που δεν προήχθης! Η προαγωγή, Κουτσόπετρε, προϋποθέτει μία μεγάλη τρύπα στην καρέκλα! Να τρυπήσθω τό καθίσμα έργάζομενος! Έρμηνεία νόμου δεν γίνεται στό γόνατο... Πώς; Δεν διασκεδάζομεν εδώ... Η έρμηνεία σου είναι έπιτολιος! Την άνατρέπω!... Άκυρώνω τό ψήφισμα του δήμου 'Αστροποτάμου! 'Ακούς; 'Ακυρώνω!... Θά συμμορφώθω με τόν ΑΡΕΔ'. Να μου έτοιμάσθω την άκυρωτικήν απόφασιν. Έντός της σημερινής θά μου την φέρης!... Πήγαινε!

Ο Κουτσόπετρος χαίρετο κι' έφυγε χωρίς ν' αναστήσθω για την ταπεινώσθω. «Ο ταλαίτωρς δήμος 'Αστροποτάμου δεν θα πεί ποτέ νερό! Αυτό έσυλλογίσθη σόν σόνοντας μαζί του τόν βαρύ φακέλο, γεμάτον έρμηνεία και άναβολή. Αυτός ένέκρινε ό τμηματάρχης άκυρώσει. Και οι δύο έχουν δικίω! Ζήτημα έρμηνείας! Οι νόμοι χωρούν και τά μέν και τά δε... Μά ή δική του έρμηνεία είναι τουλάχιστον νερό — ένώ ή άκυρώσις; «Ταλαίτωρς δήμος 'Αστροποτάμου!».

Και φτάνοντας στο γραφείο του, άνοιξε τόν νόμο ΑΡΕΔ', για να κοιτάξθω τό έδάφιο 2 που έμελλε να στοιχίσθω ένα δήμο τόση έρρασία.

Ο ήλιος χυνόταν τόσο ήδονικά στούς φακέλους και στούς κώδικες, που ό τμηματάρχης έννοιωσε να τόν κυριεύη άκράτη συναισθημα παντοδυναμίας. Έκείνο τό πρωί τιμώρησε κάποιον γεωπόνον, άποφάσισε τη στασιμότητα του Κουτσόπετρου, έματαιώσε δύο χορήγια έργα οδοποιίας, είπε «βόδι!» τόν κλητήρα, έπρωγkίσε ένα γραφέα, κι' όταν έπήγε για είσσηγή στόν υπουργό, τό άναποδογύρισε δύο σπουδαιότατα νομοσχέδια που είχε σχεδιάσει, έπειδή τόν τρώαζε με τη χρονολογία, τά άρθρα και τά νομματα, που έβγαλε μέσα από τά χίλια σωρταράκια της μνήμης του.

Ποτέ άλλοτε δεν έννοιωσε τόσο καλά πώς είναι άπαραίτητος. Μά, εκεί που πίστευε πως τό σύμπαν τόν συλλογίζεται — άκριβώς την ώρα που πήγαινε να καθίσθω στην περιστροφική καρέκλα, — δεν έξερε ποιά μικροσκοπική άγγεια του έγκεφάλου του έπαθε διαρρήξθω. Τού ήρθε συμφορή! Μόλις προέβασε ν' άπώσθω τό χέρι του και να κουδούνισθω. Τού έωσαν πρώτες δόσεις και τόν έπήγαν στίπτι του.

Η πληροφορία πώς ένας τέτοιος έξουσιαστής έγινε μνηνικό σ' ένα δευτερολέπιο, έτεσε σάν κεραυνός στούς κατοίκους του. Ξαπλώθηκαν στίς καρέκλες, έξαχσαν άνοιχτούς τούς φακέλους και ρουφώντας με τό ήδονικόν των σφύριγμα την τελευταία πρό πολλού πιωμένη γουλιά του καφέ των, μαδούσαν την ύπόληψιν του προϊστάμενου που έπεσε. Η ράχη των που γινόταν κουλούρα μπροστά του, ήταν πώρη ορθή και στα χείλη των που τόν λίσαν και τόν ύμνούναν, όταν ήταν δυνατό, άνέβαιναν ποταμούλια, σαρκαστικές ιστορίες κι' άστεία για τόν άπόπληκτο.

— Βρέ τόν συφοριασμένο, τόν «πλήν άλλ' όμως! (Παρασυγκί από μία συνηθισμένη φράση τών έγγραφών του). Πανταχούσα του ήρθε!

— Νόμιζε πως ύπόγραψε συμβόλαιο και για τόν άλλον αιώνα, πλήν άλλ' όμως... άκυρώθηκε!

— Δέ θά μας ξανακολλήσθω όρθους στόν τοίχο... Δύο άφες όρθοστάσια για να ύπογράψω τά χαρτιά μας ό «πλήν άλλ' όμως...!» Σάν άνδριάνες!...

— Χειρότερα! Ο άνδριάνς άπλώνει τουλάχιστον τό ένα χέρι... Και τό ποδί... Έμείς κολόνα! Βρέ τό συφοριασμένο, πώς την έφαγε!

— Κεράμειδα!

— Νάξερσ, έλεγε κρυφά σε κάποιον φίλο του ό α' γραμματέας (πιθανός του διάδοχος), νάξερσ τί θα γίνη τώρα τό καταπράσινο παράσημο του Μεγάλου Ένδρου της Βενεζουέλας που είχε!... Όλόκληρο φάρτωμα κουδούνισε στίς δόξαλογίες από τέτοια χαλκώματα στό στήθος του, ό φουκαράς, ό «πλήν άλλ' όμως!».

Καθισμένος στο γραφείο του ό Κουτσόπετρος άράδιαζε με ύπομνη τά καθάρα ψιλουτσικά γραμμάτια του. Έκεί έφταναν ένας-ένας οι «συνάδελοι» του, γελαστοί, ζώηροι, για να τού πάρουν τά συχαρίκια.

— Και σ' άλλα με ύγεία, Γιώργη! Κάθενας με τη σειρά του!

— Στάσιμο σε είχαν ό προϊστάμενος, να κι' αυτός μ' ένα κόλλω στάσιμο!

— Λές; έρώτησεν ό άλλος υπάλληλος. Λές να σίγουρέψουμε; Βρέ, μήπως τόν έσναϊδούμε καμμία μέρα στη γυριστή καρέκλα;

— Σώπα, καυμένο!

* * *

Ο άρρωστος έχασε τη μιλή του. Τά μέρμερα της γλώσσας που είχε στην άρχή ολό και χλωρότερε. Στό τέλος ή δριμύτηρ του όμιλία, που γεμίσε τό ύπουργείο, κατανήσε συγχυσμένα φωνήεντα, ένα ήλιθερό δέλασμα, μέσα στο όποίο μόνο ή άφούσιση της γυναικας του κατάρωνε καποτε κάτι να ξεχωρίσθω.

Είχαν περάσει δύο μήνες από τό χτύπημα. Ο άρρωστος, άρχισε να δηματίζει στό δαμάτιο, κάποτε να βγαίνει λίγο στό δημόσιον κήπο, να κάθεται, στούς πάγκους και να κοιτάξθω τά παιγνίδια τών μπεμπέδων. Μά ή μιλή του χειρότερε. Δεν είχε μέσα ούτε μία συλλαβή. Κι' όσο έχανε τό λόγο, τόσο φώναζε.

Μία μέρα μέσα στην κραυγή του και στην έπιμονή κινήσιν τών μωμών του προσώπου του και τών ματιών του, ή κυρία τμηματάρχου κατάλαβε την έπιθυμία του. Άπαύσσε να τόν πλανε στό ύπουργείο. Προσπάθησε να τόν πείσθω ν' άλλάξθω γνώμη. 'Αδύνατο! Ότι ήταν ζωντανό άπάντα του τό κινούσε, για να δείξθω πως δεν έννοεί να περιμένθω. Τώρα άμέσως. Θά γίνη αυτό που θέλει. Ο γιατρός δεν άντιστάθηκε. «Άφού τόσο πολύ τό ζητά, είπε, πάρτε ένα άμάκι και άνεδάστε τον με προσοχή στή σκάλα. Μία φορά όμως. Όχι χι δύο. Άποφύγετε συγκινήσεις και σκάλες! Έτσι την άλλη μέρα τό πρωί, λανθανισμένος ό κλητήρας άνοιξε την πόρτα του πρώτου γραφείου κι' είπε:

— Ο κ. τμηματάρχης!

— Τί;... 'Ηρθε!

— Μαάλιστα, τόν έφεραν μέσα.

— Τόν έφεραν ή ήρθε; ρώτησαν οι υπάλληλοι άνησυχά, άφροντας την πένια.

— Τόν κρατούσθω ή γυναικά του, άπήνησεν ό κλητήρας, και σιγά-σιγά τόν έβαλε να καθίσθω στην καρέκλα.

— Στη δική του;

— Στη δική του. Στη γυριστή καρέκλα!

Μόλις τελείωσαν αυτές οι λέξεις, ένα μακρύ κουδούνισμα «τρρρρ!» χτύπησε στό αυτί τών υπαλλήλων. Τό κουδούνισμά του! Τό γνώρισαν! Ο α' γραμματέας «ναχτήκεν όπως στόν καλό καιρό και με μία βαθεία υπόκλιση δρέθηκε μπροστά στόν προϊστάμενό του. Άχρός, άδύνατος, μ' ένα στράβωμα στό δεξί μάγουλο από την πάρεση, αλλοιόμορφος, με κάτι σάν πείσμα και σάν δέση μαζί στην έκφρασί του, με καλοστρωμένες όμως πάντα τις δέκα τρίχες του γυμνού του κρανίου, προσπαθούσε να ύψώθω μέσα στό ύπουργείο τη σκάλα του έαυτού του, τό παρελθόν του! Στό μάτι του ήταν άκόμα ή άπειλή και ή διαταγή. Σε λίγο άνοιξε τό στόμα και άκούσθηκε ή ανάρρη φωνή του.

— Άασα!... έφώναξε στόν γραμματέα. Έκείνος άκίνητος και στενωάρημένος, στεκόταν. Δεν έννοιωθε τίποτα. Ο τμηματάρχης κοιτάξθω άυπόμονα τη γυναικά του σά να της έλεγε: «Πες του να μού αναφέρθω τί έκαμε διά την ύπόθεσιν της δημοτικής όδοι Στραωνίου!».

— Άς μου γράψθω σ' ένα χαρτί τί διατάσσει!», είπεν ό γραμματέας στην κυρία.

— Δεν μπορεί, άπήνησεν αυτή με πνι-

γμένη φωνή. "Εχει πάρεσι στο δεξί!
"Αλλοίμονο! Ενώ συχνά η σιοργή της
έκουγε λέξεις μέσα στο θέλασμά του και
μάντεψε τις επιθυμίες του, έδω δεν κατα-
λάβαινε τίποτε. Κρατούσε την συγκίνησή
της, σφιγγόταν ό λαιμός της. Κοίταζε
πότε τον άνδρα της, πότε την υπάλληλο.
— "Α!... α!... α!... εξακολουθούσε ό
τημητάρχης. Κι' έδειξε κάτι χαρτιά. "Η-
βλεν ίσως έγγραφα. Μά ποιά έγγραφα;
Γίσιους φακέλους; Καινούργιους; Έκκρε-
μείς ;

Ο γραμματέας πήγε μέσα και γύρισε
φορτωμένος φακέλους. Ο τημητάρχης
έβαλε τή γυαλιά και τους έψαχνε με τή
άριστερό χέρι. Τους ξεφύλλιζε, τους κοιτά-
ζε, τους ξανακοίταζε, τους έσφίγγε, τους
τσαλακωνε... τους άνοιγεν από τή τέλος,
άπ' την αρχή, άπ' τή μέση... τους έκλει-
νε, τους ξανάνοιγε... τους πατούσε με τήν
παλάμη του... "Επειτα γυρίζοντας πρής
τον γραμματέα δέλαζεν άπειλητικά τή θλι-
βερή φωνή του, μέσα στην όποια μόλις
χρωματίζονταν δύο φωνήεντα σαν α και
ο... "Ισως νά βρήκε πάλι άνοιχτά τή συρ-
ταράκια τής μνήμης του! "Ισως νά βγαλε
άπό μέσα τίποτε νόμους και χρονολογίες.
"Ισως νά είχε νέες έρμηνείες... Μά ποιές
έρμηνείες ;

— Θά κουραστής, Γιωργάκη, άφησέ τα,
είπεν ή γυναίκα του.

Κι' έβαλεν άπάνω στά χαρτιά τή μι-
κρο τής χέρι, στολισμένο με τή μπριλλάν-
τι πού τής είχε χάρισει στο γάμο του.

Ο τημητάρχης εξακολουθούσε νά φω-
νάζε θυμωμένος. Τέλος έβαλε τή χέρι έ-
πάνω στον άμιο τής γυναίκας του και με
πολλήν προσπάθειαν σγκώθηκε από τή γυ-
ριστή καρέκλα. "Εφευγαν. "Η γυναίκα του
με προσοχή τόν κρατούσε. "Ο κλητήρας έ-
πίσης. "Αντί όμως ό τημητάρχης νά κα-
τεβή τή σκάλα, έδειξε επίμονα στη γυ-
ναίκα του πώς θέλει νά μπη σέ κάποιο
γραφείο. Μάταιη ήταν ή αντίστασις της.
Αυτός επίμονα έδειχνε τή γραφείο! Τού
άνοιξαν τή πόρτα. Στο βάθος τού δωμα-
τίου ό Κουτσόπετρος, σκυμμένος, με τήν
έλασρή του καμπούρα, δώρο τής υπρε-
σίας, έγγραφε τή ψιλά, καθαρά του, γράμ-
ματα... Σ' αυτόν ίσια προχώρησεν ό τημ-
ματάρχης και τού κουνούσε τή χέρι.

— Δώσε, γρήγορα στον κ. προϊστάμε-
νο τή έκκρεμη! είπε ό γραμματέας.

Ο τημητάρχης πήρε τους έκκρεμείς
φακέλους, τους έβγαξε διαστρικά με τή άρι-
στερό χέρι, τους τσαλάκωσε λίγο, όταν
έξαφνα — τί κακή τύχη! — ανακάλυψε
τον φάκελο τού "Ασπροποτάμου!... Δεν
είχεν ένεργηθή... "Ακόμα νά έκτελεσθή ή
διαταγή του! "Ο Κουτσόπετρος δεν τον
είχεν άκυρώσει, με τήν κρυφή έλπίδα πως
ό νέος τημητάρχης θά κοιτάξη καλύτερα
τήν ύποθεσι και θά διατάξη έγκριτική έ-
νέργεια. "Ηθελε, καλά και σωviel, νά δώσει
νέρο στον μικρόν εκείνον δήμε... "Οι λόδες
του! "Απ' τή μικρό του γραφείο προσπα-
θούσε νά κάμνι τους νόμους έλαστικούς
και έβίαζε τή γραφειοκρατία νά ώφελήσθ
άνθρώπους. "Ο τημητάρχης πού αυτά τά
είχε μυριστή, άμελίκτος γιά τή γράμμα
τού νόμου και γιά τήν πειθαρχία, πέταξε
τὸ φάκελο στο τραπέζι.

— "Ασας! έτραβίσει δυνατά.

Και τού κουνούσεν άπειλητικά τή δά-
χτυλο, στή μούτρα του, μπροστά τή μύ-
τη του, σαν νά τούλεγε : «Τρεις φορές
στάσιμος θά μείνεις, θά ζητήσω τον ύπο-
βασμό σου, στή διεκτετασίω θά σε ρί-
ξω! Νά μάθεις νά έρμηνεύεις αύθαιρέτως
τον ΑΡΕΔ' !».

Πολύ άγωνίστηκεν ή γυναίκα του γιά
νά τόν ήσυχάση. Τέλος, τή άκουσε. Τόν
στηρίξε και με πολλή προσοχή, κατέβη-
καν ένα-ένα τή μαριμάρια σκαλιά, ενώ ά-
κολουθούσεν ό γραμματέας κι' ό κλητήρας.
Δυό-τρεις πολυτεύμενοι στή σκάλα έβγα-
λαν άπρόθυμα τὸ κατελο. "Όσο γιά τούς
υπάλληλους ήρθε ή καρδιά τους στον τό-
πο. "Αδिका τρώμας! "Οχι! Δεν θά ξα-
νακαθώση στή γυριστή καρέκλα! "Είπεσε
γιά πάντα!

Μόνο ό Κουτσόπετρος έέχασε τις τι-
μωρίες τις άπειλές και τις μπόρες. "Ο
ταπεινός αυτός υπάλληλος πέταξε κάτω
τήν πέννα και συλλογίστηκε. "Οχι πώς έ-

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Τὸ ἀρχαιότερον ἱατρικὸν βιβλίον τοῦ κόσμου

‘Ο...Κίτρινος ‘Ασκληπιὸς

Σύμφωνα με τις έρευνες τής ιστο-
ρίας τής Ιατρικής, τὸ ἀρχαιότερον
ιατρικὸν βιβλίον τοῦ κόσμου πού εἶ-
ναι σήμερα γνωστὸν εἶναι τὸ κινεζι-
κὸν «Χρυσὸν Βιβλίον», μία Ιατρική
ἐγκυκλοπαιδεία κυρίως τῶν ἐσωτερι-
κῶν ὀργάνων τοῦ σώματος.

Εἰς τὴν Ιατρικὴν ἱστορίαν τὸ βιβλί-
ον αὐτὸ ἀναφέρεται διὰ πρώτης φο-
ρᾶς εἰς τὰ 89 μετὰ Χριστόν, ἀλλ' ὅ-
πως ἐξηκριβώθη, ἐγράφη μεταξύ τῶν
ἐτῶν 2697—2597 πρὸ Χριστοῦ, δη-
λαδή πρὸ 45 ἕως 46 αἰῶνων. Τὸ παν-
άρχαιον αὐτὸ Ιατρικὸν βιβλίον τὸ ὁ-
ποῖον, σημειωτέον, παίζει ἀκόμη κά-
ποιον ρόλον εἰς τὴν κινεζικὴν Ιατρικὴν
ἐπιστήμην, ἔφερε τὸν ἐπίσημον τίτλον
«Χουάγκι-Τι-Νέι-Χίγκ». Κατὰ τὴν ἐ-
ποχὴν πού ἐγράφη, αὐτοκράτωρ τοῦ ἀ-
περάντου κινεζικοῦ κράτους ἦτο ὁ Χου-
άγκ-Τι.

Τὸ περιεχόμενον τοῦ ἔργου εἶναι ἑ-
νὰ εἶδος ἐρωτήσεων τοῦ αὐτοκράτορος
Χουάγκ-Τι πρὸς τὸν ὑπουργὸν καὶ Ια-
τρὸν του συγχρόνως, Μι-Πὸ, ἀντικατο-
πτρίζει δὲ τὰς τότε ἐπικρατούσας ἀν-
τιλήψεις καὶ γνώμης, σχετικὰς μετὰ τὴν
παθολογίαν, τὴν φυσιολογίαν, τὴν ἀνα-
τομίαν, τὴν θεραπευτικὴν καὶ γενικώς
τὴν Ιατρικὴν ἐπιστήμην. Ὅλα αἱ Ια-
τρικαὶ γνώμαι εἶναι εἰς τὸ βιβλίον
αὐτὸ σχεδὸν στενῶς συνδεμέναι μετὰ
θρησκευτικὰς καὶ φιλοσοφικὰς καθὰς
καὶ ἀστρολογικὰς ἀντιλήψεις καὶ δοξα-
σίας.

Ἀπὸ ὅσα ἀναφέρονται εἰς τὸ βιβλί-
ον αὐτὸ, ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι
κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐγίνοντο χει-
ρουργικαὶ ἐπεμβάσεις, καθὼς καὶ ἀνα-
τομικαὶ μελέται ἐπὶ πτωμάτων. Του-
ναντίον οἱ σημερινοὶ Κινεζικοὶ Ιατροί, ὁ-

πως καὶ κατὰ τὸν μεσαιῶνα ἀποκρού-
ουν τελείως τὴν ἀνατομικὴν ἔρευναν ἐ-
πὶ πτωμάτων, ὅχι μόνον ὡς παράλο-
γον, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀπαισίαν.

Κάποτε εὐρέθη εἰς τὴν Κίνα, μία
χαλκίνη πλάξ, ἐπὶ τῆς ὁποίας εἶχε
χαραχθῇ λεπτομερῶς ἡ ἀνατομικὴ θε-
σις τῶν ὀργάνων, τοῦ ἀνθρώπινου σώ-
ματος. Ἡ πλάξ αὕτη, λέγεται, ἐχρησι-
μευε χίλια χρόνια πρὸ Χριστοῦ διὰ τὸ
μᾶθημα τῆς Ιατρικῆς, συμφώνως πρὸς
τοὺς ὁρισμούς καὶ τοὺς κανόνες τοῦ
«Χρυσοῦ Βιβλίου» τῶν Κινεζῶν.

Ὁ αὐτοκράτωρ Χουάγκ-Τι ῥώτησε
κάποτε τὸν Ιατρὸν του Μι-Πὸ «διὰ τί
νὰ ζοῦν οἱ ἄνθρωποι ἄλλους περισσό-
τερον ἀπὸ σήμερον;» (δηλαδή, τότε,
πρὶν πέντε χιλιάδες χρόνια) καὶ ὁ Μι-
Πὸ ἀπάντησε ὅπως θ' ἀπαντοῦσε ἀκρι-
βῶς ἕνας Ιατρός τῆς ἐποχῆς μας: «Οἱ
ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐζούσαν
περισσότερα χρόνια ἀπὸ ἡμᾶς, διότι
ἐκαμμον ἄλλου εἶδους ζωῆν. Ἐζούσαν
πιο ἁπλὰ καὶ ἐτρέφοντο πιο φυσικὰ».

Εἰς τὴν περιγραφὴν τοῦ ἥπατος ὁ
Μι-Πὸ λέγει ὅτι τοῦτο παίζει μεγάλον
ρόλον εἰς τὴν σκέψιν τοῦ ἀνθρώπου,
ὅτι δηλαδή ἡ σκέψις καὶ τὸ λογικόν
πηγαῖον ἀπὸ τὸ ἥπαρ καὶ χαρακτη-
ρίζει ἀκόμη τὸ ὄργανον τοῦτο ὡς ἀπο-
θήκην αἵματος, μίαν λειτουργίαν δηλα-
δὴ τοῦ ἥπατος, ἡ ὁποία δὲν ἐπιστο-
ποῖται ἀπὸ τὴν Ιατρικὴν ἐπιστήμην
παρὰ μόλις πρὸ ὀλίγων δεκάδων ἐτῶν.

Ἡ κληρονομικότης ἐπίσης τῶν ἀ-
σθενειῶν δὲν εἶναι ἀνακαλύψις τῶν ἡ-
μερῶν μας. Πρὸ πέντε περὶπου χιλιά-
δων ἐτῶν, οἱ Κινεζικοὶ τῆς παρεχόντος
καὶ ἔλεγον ὅτι «αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἀρ-
ρώστησε μέσα εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μη-
τρὸς του...».

Ὑπάρλληλος ὑπονομεύει τὸν υπάλληλο με-
τόση σπάνια τέχνη, ὥστε θά ἦταν σπου-
δαῖος ἐφευρέτης, ἀν αὕτη τὴν δύναμιν
χρησιμοποιούσεν ἄλλου, γιὰ νά ὠφελήσθ
ἀνθρώπους. Σὲ κάθε δῆμα ὁ Κουτσόπε-
τρος εἶδε καὶ μίαν ἐπίθεσι, σὲ κάθε φιλοδο-
ξία μίαν παγίδα, σὲ κάθε γνώσι καὶ σο-
φία ἕνα μέσον γιὰ νά προδώσουν οἱ ἄν-
θρωποι τὴν ἀγάπην καὶ τὸ ἔλεος. «Ἀς ἐρ-
χονται συμφοραί, ἀς γίνεσθ ἕνας παν-
τοδύναμος ἄνθρωπος μηδενικὸ ἀμέσως,
ἀς σέρονται πόδια.

«Ἀθάνατη ἀνυποψία!», συλλογίζεται
ὁ γραμματέας, κοιτάζοντας τοὺς ἀν-
θρώπους πού τρέχουν. Θά εξακολουθήσουν
τά τρεψίματα, τὰ κλωστήματα μεταξὺ τῶν!
Γιατί; Για τὰ ἴδια τὰ κλωστήματα, τὰ
σκουτήματα καὶ τὰ γδαρσίματα. Αὐτὸς
εἶν' ὁ σκοπὸς! «Ἀς μείνωμε ἔξω ἀπὸ τέ-
τοιο σκοπὸ... Ἡ ἐπιτυχία εἶναι ντροπὴ!»,
εἶπεν ὁ στάσιμος γραμματέας πού δὲν
ραδιαύργησε στή ζωὴ του κανένα, ἐνὶ ξα-
νακοίταζε τὸ κύμα τῶν ἀνθρώπων.

— Ἀνοῖξε, μαρὲ! τοῦ φώναξαν οἱ ἄλ-
λοι υπάλληλοι ἀνυπόουνοι ἀπ' ἔξω, νά μά-
θουν τὴ σκηνὴν του μετὸν τημητάρχη.

Μά εἶνε κλειδωσέν.
— Κουτσόπετρε! Θ' ἀνοίξης λοιπόν ;
Βρέ! Πές μας λοιπόν! Τί σοῦ φώναζε;
βρέ; Τί βέλαξεν ὁ Χεδίβης; Τί μανταλώ-
θηκες; Ἀνοῖξε!

— Σκασιός! ἔμουρμούρισεν ὁ υπάλλη-
λος, χωρὶς νά κουνηθῇ ἀπ' τὴ θέσι του.

Ἀπ' τὸ παράθυρον ἔσκυψε καὶ εἶδε τὸ
ἀμάξι. Ἀκόμα δὲν εἶχε ξεκινήσει! Προσ-
παθούσαν νά τοποθετήσουν καλύτερα τὸν
τημητάρχη. Διαρκὸς τὸν τῶλγαν καὶ τὸν
συγγύριζαν. Ἐπὶ τέλους κατὰφεραν νά συ-
γυριστῇ — καὶ σὲ λίγο τὸ ἀμάξι ξεκίνη-
σε κουβαλώντας τὴ δύναμιν... Κανένας δὲν
ἔδωσε προσοχὴ καὶ μόνον ὁ Κουτσόπετρος
παρακολούθησεν ἀπ' τὸ παράθυρον τὴν πέν-
θιμη συνοδείαν.

ΖΑΧ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

«ΗΛΙΟΣ»

— ἱρεπεῖ νὰ τὸ πιστέψετε,
εἶπεν ὁ Μπραίντυ, κυττάζοντας
τὸν ἀρχίατρο Γκόρχαμ. Φαίνε-
ται ἀπίστευτο, τὸ ἔρω. Φαίνε-
ται μάλιστα καθαρὸς παραλο-
γισμός, ἀλλὰ εἶναι ἀλήθεια...

— Ἦουχάστε, ὑποσηναγέ,
εἶπε ἡμεῖς ὁ Γκόρχαμ. Εἶμαι ἐδῶ ὡς
γιατρός κι' ὄχι ὡς ἀξιωματικός. Μπορῆτε
λοιπόν, νὰ μιλήσετε ελευθέρως.

Ὁ Τζός Μπραίντυ χαμογέλασε. Ἦταν
τὸ πρῶτο χαμογελὸ του, ὕστερα ἀπὸ ὁ-
λόκληρες ἑβδομάδες.

— Εὐχαριστῶ, γιατρέ, εἶπε. Ἀπὸ πού
ἤλετε νὰ ἀρχίσω;

— Ἔσεῖς ἔξερε. Ἔσεῖς θέλετε νὰ μέ-
πειστε γιὰ κάτι. Ἄν δὲν ἀπατάμαι, ἡ
ὑπόθεσις ἀρχισε κατὰ τὴν τελευταία δομ-
βαρδιστικὴ πτῆσιν σας, δὲν εἶναι ἔτσι;

— Ναί. Ἡ μάλλον τότε ἀρχισαν τὰ
βάσανά μου, γιὰ τὴν ὑπόθεσιν χρονολο-
γεῖται ἀπὸ πολὺ παλαιότερα. Κάτι πρέ-
πει νὰ γίνῃ, γιατρέ. Ὁ καιρὸς περνᾷ γρή-
γορα καὶ κάθε μέρα πού περνᾷ αὐτὸ ἰ-
γίνονται ἰσχυρότεροι. Πρέπει νὰ δώσουμε
στον κόσμο νὰ καταλάβῃ...

— Τέλος πάντων, εἶπε ἡμεῖς, ὁ για-
τρός. Ἀρχίστε ἀπὸ τὴν ἀτυχὴ αὕτη πτῆσιν.

Ἡ ἡμεῖς τοῦ γιατροῦ εἶχε καθησυχασ-
τικὴ ἐπίδρασις στὸ νεαρὸ ἀξιωματικό. Ὁ
τόνος τῆς φωνῆς του χαμήλωσε.

— Δίκιο ἔχετε, εἶπε. Ἀς ἀρχίσω λοι-
πόν, ἀπὸ τὴν πτῆσιν αὕτη...

Εἶχαμε ἐκπληρώσει τὴν ἀποστολὴν μας
— ἀρχισε ὁ ὑποσηναγὸς Μπραίντυ—καὶ
γυρίζαμε στὴ βάση μας. Βάσις μας ἦταν
τὸ ἀεροπλανοφόρο «Στίγγερ». Βρισκόμα-
στε μεταξὺ Φιλιππίνων καὶ Ἰνδοκίνας, ἀ-
νοιχτὰ τῆς Παλάουαν καὶ ἔργο μας ἦταν
νὰ παρενοχλοῦμε τὴν ναυσίπολιν τῶν Για-
πώνέζων στὶς περιοχὰς αὐτὰς, δοβρασι-
ζόντας ὁποιαδήποτε συγκέντρωσι τους. Τε-
λευταῖος μας στόχος ἦταν τὸ Συγκοκάνον
καὶ ἀπ' αὐτὸ τὸ λιμάνι γυρίζαμε ὅταν
συνέβη αὐτὸ πού θά σας πῶ.

Ἐπισημώναμε ἕνα φορτηγὸ πού ἔπλεε
κοντὰ στὶς ἀκτὲς καὶ ζήτησα ἀπὸ τὸν ἀρ-
χηγὸ τοῦ στολικοῦ νὰ μού ἐπιτρέψῃ νὰ
ρίξω τὶς βόμβες πού εἶχα ἀκόμη στὸ ἀε-
ροπλάνο μου. Αὐτὸς μού ἐπέτρεψε. Ἐν τῷ
μεταξὺ τὸ φορτηγὸ ἀνοίξε πῦρ ἐναντίον
μας. Ἀδειασα τὶς βόμβες μου καὶ τὸ
πλοῖο διαλύθηκε σαν ἀγιοβασιλιάτικο παι-
γνιδάκι.

Σχολιάσαμε ἀκόμα τὸ γεγονός αὐτὸ, ὁ-
τόση σπάνια τέχνη, ὥστε θά ἦταν σπου-
δαῖος ἐφευρέτης, ἀν αὕτη τὴν δύναμιν
χρησιμοποιούσεν ἄλλου, γιὰ νά ὠφελήσθ
ἀνθρώπους. Σὲ κάθε δῆμα ὁ Κουτσόπε-
τρος εἶδε καὶ μίαν ἐπίθεσι, σὲ κάθε φιλοδο-
ξία μίαν παγίδα, σὲ κάθε γνώσι καὶ σο-
φία ἕνα μέσον γιὰ νά προδώσουν οἱ ἄν-
θρωποι τὴν ἀγάπην καὶ τὸ ἔλεος. «Ἀς ἐρ-
χονται συμφοραί, ἀς γίνεσθ ἕνας παν-
τοδύναμος ἄνθρωπος μηδενικὸ ἀμέσως,
ἀς σέρονται πόδια.

«Ἀθάνατη ἀνυποψία!», συλλογίζεται
ὁ γραμματέας, κοιτάζοντας τοὺς ἀν-
θρώπους πού τρέχουν. Θά εξακολουθήσουν
τά τρεψίματα, τὰ κλωστήματα μεταξὺ τῶν!
Γιατί; Για τὰ ἴδια τὰ κλωστήματα, τὰ
σκουτήματα καὶ τὰ γδαρσίματα. Αὐτὸς
εἶν' ὁ σκοπὸς! «Ἀς μείνωμε ἔξω ἀπὸ τέ-
τοιο σκοπὸ... Ἡ ἐπιτυχία εἶναι ντροπὴ!»,
εἶπεν ὁ στάσιμος γραμματέας πού δὲν
ραδιαύργησε στή ζωὴ του κανένα, ἐνὶ ξα-
νακοίταζε τὸ κύμα τῶν ἀνθρώπων.

— Ἀνοῖξε, μαρὲ! τοῦ φώναξαν οἱ ἄλ-
λοι υπάλληλοι ἀνυπόουνοι ἀπ' ἔξω, νά μά-
θουν τὴ σκηνὴν του μετὸν τημητάρχη.

Μά εἶνε κλειδωσέν.
— Κουτσόπετρε! Θ' ἀνοίξης λοιπόν ;
Βρέ! Πές μας λοιπόν! Τί σοῦ φώναζε;
βρέ; Τί βέλαξεν ὁ Χεδίβης; Τί μανταλώ-
θηκες; Ἀνοῖξε!

— Σκασιός! ἔμουρμούρισεν ὁ υπάλλη-
λος, χωρὶς νά κουνηθῇ ἀπ' τὴ θέσι του.

Ἀπ' τὸ παράθυρον ἔσκυψε καὶ εἶδε τὸ
ἀμάξι. Ἀκόμα δὲν εἶχε ξεκινήσει! Προσ-
παθούσαν νά τοποθετήσουν καλύτερα τὸν
τημητάρχη. Διαρκὸς τὸν τῶλγαν καὶ τὸν
συγγύριζαν. Ἐπὶ τέλους κατὰφεραν νά συ-
γυριστῇ — καὶ σὲ λίγο τὸ ἀμάξι ξεκίνη-
σε κουβαλώντας τὴ δύναμιν... Κανένας δὲν
ἔδωσε προσοχὴ καὶ μόνον ὁ Κουτσόπετρος
παρακολούθησεν ἀπ' τὸ παράθυρον τὴν πέν-
θιμη συνοδείαν.

«ΗΛΙΟΣ»

ΠΑΡΑΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

Ὁ Γκόρχαμ τὸν διέκοψε:

—Μὲ συγχωρεῖτε, ὑποσηναγέ, νὰ σας
ρωτήσω κάτι: εἶπατε νησί. Ποῖο νησί;

—Δὲν ἔρω, γιατρέ. Εἴμαστε τόσο μα-
κριὰ παρασυρμένοι ἀπὸ τὴ θύελλα, πού
δὲν εἶχαμε τὴν παρασημική ἰδέαν πού ὀρι-
σκόμαστε. Μπορεῖ νὰ βρισκόμαστε ἕνα ἢ
πενήντα μίλια—ἴσως καὶ πεντακόσια—
μακριὰ ἀπὸ τὸ μέρος πού μάς βρῆκε ὁ
τυφώνας. Ὅ,τι ὅμως κι' ἂν ἦταν πρέπει
νὰ ξαναβροῦμε τὸ νησί τῶν ὁ, νὰ τοὺς
καταστρέψουμε...

—Συνεχίστε ἐν πάσῃ περιπτώσει τὴν
ἱστορίαν σας, εἶπε ἡμεῖς ὁ γιατρός. Εἶπα-
τε ὅτι βρεθήκατε σ' ἕνα νησί. Προσγεῖω-
θήκατε ὁμαλὰ μῆπως;

—Ἀκριβῶς. Προσγεῖωθήκαμε σώωι σὲ
μιά ἀμυδιὰ παραλία. Καταλαβαίνετε ὅτι
εἴμαστε ἐξαιρετικὰ εὐχαριστήμενοι, ἂν
καὶ δὲν ἔξεραμε τί ἦταν ἐκεῖ πού εἶχαμε
βρεθῇ, ἂν δηλαδή ἦταν φιλικὸ ἢ ἐχθρικό
ἔδαφος.

Φαντασθῆτε ὅμως τὴ χαρὰ καὶ τὴν ἐκ-
πληξίαν μας, ὅταν λίγα λεπτὰ ἀφ' ὅπου
προσγεῖωθήκαμε ἀκούσαμε ἕνα χαρούμενο
χαίρεισμά καὶ διακρίναμε λευκοὺς νὰ μάς
πλησιάζουν, θγαίνοντας. ἀπὸ τὰ πυκνὰ
φυλλώματα πού περιέβαλαν τὴν παραλία.

Ἦταν ὁσποιοὶ καὶ μάς χαίρεισσαν μετὰ
εὐγένεια ἀγγλικά. Μὰς εἶχαν δῇ πού
προσγεῖωθήκαμε, εἶπε ἕνας πού φαίνονταν
ἀρχηγὸς τους—ἕνας νεαρὸς πού συστήθη-
κε ὡς δόκτωρ Γκρόουβ—κι' εἶχαν τρέξει,
μήπως εἶχαμε ἀνάγκη ἀπὸ Ιατρικὴ περί-
θαλψιν.

Τὸν δεδαῖωσα ὅτι εἴμαστε καλὰ καὶ ὁ-
τι τὸ μόνο πού θέλαμε ἦταν φαγητό. ἀνά-
παυσι κι' ἕνα μέσο ἐπικοινωνίας γιὰ νὰ
εἰδοποιήσουμε τοὺς δικούς μας, πού θά
εἶχαν ὀργώσει τώρα τὸν μισὸ Νότιο Εἰρη-
νικὸ γιὰ νὰ μάς βροῦν.

—Τροφή κι' ἀνάπαυσι θάχετε, εἶπε ὁ
δόκτωρ Γκρόουβ, ἀλλὰ γιὰ τὸ ἄλλο δὲ θά
βρῆτε σ' αὐτὸ τὸν πρωτόγονο τόπο. Θά
ἴδωμε, ἐν πάσῃ περιπτώσει.

Εἶχαμε ἀσύρματο στὸ ἀεροπλάνο, ἀλλὰ
ὅπως μού δήλωσε ὁ Κάβανω, ὁ ἀσυρματι-
στὴς του, εἶχε πάθει βλάβην κατὰ τὴν θέ-
ελλα κι' ἦταν ἀγνωστο ἂν θά μπορούσε νὰ
ἐπικοινωνήσῃ.

—Θά τὸν ἐξετάσω καὶ θά δοῦμε, εἶπε
ὁ Κάβανω.

—Φυσικά, ἐπενέβη ὁ Γκρόουβ. Στὸ ἀ-
ναμεταξὺ ἐλπίζω νὰ δεχθῇ τὴν ταπεινὴν
μας φιλοεξίαν. Δὲν ἔχομε συχνὰ τὴν εὐ-
χαρίστησιν νὰ φιλοξενοῦμε ξένους. Θέλετε
ναρῆθε μαζί μας;

Δὲν μπορούσαμε νὰ κάνουμε τίποτ' ἄλ-
λε καὶ τὸν ἀκολουθήσαμε σ' ἕνα μονοπάτι
ἀνάμεσα στὸ πυκνὸ δάσος.

Ὁ Τόμ Γκαίλλερ, ὁ πυροβολητὴς μας,
ἦταν πού πρῶτος μού ἔβαλε τὴν ἰδέαν ὅτι
κάτι ἀνώμαλο ὑπῆρχε σ' ὅλα αὐτὰ. Δὲν
ὑποπτευόταν ὅμως τίποτε. Ἀπλῶς εἶχε
παραξενευτῇ.

—Δὲν καταλαβαίνω, μουρμούρισε.

—Δὲν καταλαβαίνεις τί; ρώτησα ἐγώ.
—Αὐτὸν ἐκεῖ τὸν Γκρόουβ. Εἶπε ὅτι
μάς εἶδαν πού προσγεῖωθήκαμε. Ἀπὸ πού
ὅμως; Πού διάβαλο μένουν; Στὰ δέντρα;
Εἶχε προσέξῃ καλὰ αὐτὸ τὸ νησί προτοῦ
προσγεῖωθούμε καὶ τὸ μάτι μου δὲν εἶχε
πάρει κανένα σπῆτι.

—Διάβαλε! ἔχεις δίκιο, εἶπα. Οὔτε κι'
ἐγώ. Μήπως...

Προτοῦ ὅμως τελειώσω εἶχα τὴν ἀπάν-
τησι. Σταματήσαμε ἐφαιρικά μπροστά σ'
ἕνα εἶδος καταφύγιον ἀπὸ μπετόν, κάτω ἀ-
πὸ ἕνα δέντρο. Ἦταν χρωματισμένο πρά-
σινο καὶ καρὲ καὶ τόσο καμουφλαρισμένο
πὺ ἦταν ἀδύνατον νὰ τὸ διακρίνῃς ἀπὸ
δέκα μέτρα ἀπόστασι, πολὺ δε περισσό-
τερο ἀπὸ ὕψλῃ.

Ὁ δόκτωρ Γκρόουβ πάτησε ἕνα κουμ-
πῆ κι' ἡ πόρτα τοῦ καταφύγιου ἀνοίξε.

—ἔχετε τὴν καλωσύνη νὰ περάσετε,
κύριοι: εἶπε.

—Νὰ περάσουμε; ρώτησε ὁ
Κάβανω. Ἐδῶ;
Ὁ Γκρόουβ γέλασε.

—Μὴν τρομάζετε, εἶπε. Εἶ-
ναι ἕνα ἀσσανσέρ.

— Ἀσσανσέρ; φώναξε ἐγώ.

Σ' αὕτη τὴ ζούγκλα Δὲν πι-
στεύω νὰ μού πῆτε ὅτι κατοικεῖτε κάτω
ἀπὸ τὴ γῆ!

—Ἀγαπήτῃ μου, ὑποσηναγέ, εἶπε ὁ
αὐτοσποκλήεις «δόκτωρ», θά σας ἐξηγή-
σω τὰ πάντα—ἀργότερα. Εἶναι ἀπλου-
στατά. Πρέπει ὅμως πρῶτα νὰ ἐπιμεί-
νω νὰ...

—Ἔ; τὸν διέκοψα. Νὰ ἐπιμείνε-
τε; Κι' ἂν δὲν θελήσουμε νὰ μποῦμε;
—Τότε, εἶπε ὁ δόκτωρ Γκρόουβ, θά ἀ-
ναγκασθῶ, μετὰ λύτης μου, νὰ τὸ κάνω
διὰ τῆς δίαις.

έργουδωχρων, αὐτὴ ἀκτινοβολία μὲ περὶ-
τύλιγε. Ἦταν κάτι ἄσυμ καὶ ἀνεύστο,
ποῦ δὲν ἔκαιε οὔτε προκαλοῦσε πόνο.
Εἶχα ὅμως τὸ αἰσθημα ὅτι βρίσκουν σὲ
ἐνα πυκνὸ, τεράστιο ἰστὸ ἀράχνης, ποῦ
δὲν μποροῦσα οὔτε νὰ κινηθῶ, οὔτε νὰ
μιλήσω. Μόνον οἱ αἰσθήσεις μου λειτουργ-
γοῦσαν.

Σὰν σὲ ὄνειρο ἄκουσα τὸν δόκτορα
Γκρόουβ νὰ λὲι στοὺς δικοὺς του:

—Βάλτε τους στὸ ἀσπασέρ! Μὲ προ-
σοχή, παρακαλῶ!

Ἐνοίωσα χέρια νὰ μὲ σηκώνουν. Τὰ ἐ-
νοίωθα—πῶς νὰ τὸ ἐξηγήσω;—σὰν νὰ
μὴν ἀκουμποῦσαν ἀπ' εὐθείας στὸ σῶμα
μου, ἀλλὰ σὰν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ σώ-
ματός μου νὰ ὑπῆρχε ἓνα σφουγγάρι ἀπὸ
καουτσούκ.

Μποροῦσα νὰ δῶ, ἀλλὰ μόνο κατ' εὐ-
θείαν μπροστὰ. Δὲν μποροῦσα νὰ κινήσω
τὰ μάτια μου. Τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ἀσπα-
σέρ ἦταν ἀπὸ γυαλιστερό μέταλλο. Ἀ-
κουσα τὸν ἑλαφρὸ δόμο του, καθὼς κα-
τεβαίναμε.

Ὁ δόκτωρ Γκρόουβ ἔσκυψε πάνω μου.
—Μὲ συγχωρεῖτε, ὑποσημαγέ, εἶπε,
ποῦ ἀναγκάσθηκα νὰ σὰς ἐνοχλήσω ἔτσι.
Βλέπετε πυροβόλα ὅπλα δὲν λειτουργοῦν
σ' αὐτὸ τὸ νησί. Οὔτε ἐπιτρέπονται ἐκρή-
ξεις οἰουδήποτε εἶδους—ἐκτός γιὰ εἰδι-
κοὺς λόγους. Ἐχομε μέσα νὰ ἐξουδετε-
ρώνομε τίς πρωτόγονες μηχανικές σας
συσκευές. Γι' αὐτὸ τὰ περιστροφὰ σας δὲν
πυροβολοῦν καὶ ὁ ἀσύρματός σας δὲν θὰ
λειτουργήσει.

Ἦθελα νὰ ρωτήσω χίλια πράγματα,
ἀλλὰ δὲν μποροῦσα νὰ τὸ κάνω οὔτε μὲ
τὰ μάτια.

Ἐνῶστε ἡ αἴσθησι τῆς κινήσεως στα-
μάτησε, ἄκουσα τὴν πόρτα τοῦ ἀσπασέρ
ν' ἀνοίγει καὶ ἐνοίωσα νὰ μὰς σηκώνουν
πάλι στὰ χέρια. Εἶδα τίς μεταλλικές ὀρο-
φές τῶν μακρῶν, καλοφωτισμένων δια-
δρομῶν κ' ἄκουσα φωνές ποῦ μαρτυροῦ-
σαν τὴν παρουσία πολλῶν ἀνθρώπων στὰ
ὑπόγεια αὐτὰ διαμερίσματα. Γιὰ μιά στι-
γμὴ ἄκουσα μιὰ συνομιλία μεταξὺ τοῦ
Γκρόουβ καὶ κάποιου, ποῦ ἦταν προφανῶς
ἀνώτερός του:

—Λοιπὸν, ἀδελφε;

—Λυοῦμαι, ἀδελφε Ντόρντεν. Ἦταν
ἀνάγκη. Δὲν ἤθελαν νὰ ἔρθουν μὲ τὸ
κζῆλο.

—Τὸ βλέπω, εἶπε ὁ ἄλλος μ' ἓνα στε-
ναγμό. Λίγοι ἀπ' αὐτοὺς ἐρχονται μὲ τὸ
καλὸ. Βάλτους στὰ δωμάτια τοῦ ὑπνυ, ὡς
ποῦ νὰ συνελθουν. Καὶ φερθῆτε τους
μὲ καλωσύνη. Ἐχουν τρομοκρατηθῇ οἱ
φίλοι διαδόχοι...

Ἡ διαδρομὴ συνεχίσθηκε ὡς πρὶν μὲ ἔ-
φεραν καὶ μὲ ἀκουμποῦσαν ἀπαλὰ σ' ἓνα
κρεβάτι. Μοῦ ἔριξαν ἑλαφρὸ σκέπασμα
καὶ κουρασμένους καθὼς ἤμου δὲν ἄργη-
σα νὰ κοιμηθῶ βαθεῖα...

Δὲν ξέρω ἂν τὰ φῶτα ποὺ ἄναψαν ἐσ-
φινικά μὲ ἔγνιψαν, ἢ κάποιοι τὰ ἄναψε
ὅταν ἔγνιψα. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὅ-
ταν ἀνοίξα τὰ μάτια μου τὸ δωμάτιο ἦταν
πλημμυρισμένο στὸ φῶς.

Τὸ σπουδαιότερο ὅμως ἦταν ὅτι μπο-
ροῦσα νὰ κινήθω. Πήδησα ἀπὸ τὸ κρεβά-
τι μου κ' ἔτρεξα στὴν ἀπέναντι πόρτα,
ἀλλὰ, ὅπως τὸ περίμενα, ἦταν κλειδωμένη.
Ἐτοὶ ἐγκατέλειψα, πρὸς τὸ παρὼν, κάθε
ἰδέα δραστηριότητος κ' ἄρχισα νὰ ἐξετάζω
τὰ γύρω μου.

Ἦσαν μονάχος. Ἦσαν φανερό ὅτι οἱ
ἀπαγωγείς μὰς μὰς εἶχαν βάλει σὲ χω-
ριστὰ δωμάτια. Ἐκεῖνον ποῦ ἤμου ἐγώ,
εἶχε σπαρτιατικὴ ἀπόληψη. Τέσσερες τοῖ-
χες ἀπὸ μιά θυσίη γκρίσια μεταλλικὴ οὐ-
σία, ποῦ δὲν μποροῦσα νὰ καταλάβω ἀπὸ
τί ἦταν, τὸ δώπεδο ἀπὸ μιά πλαστικὴ ἐ-
λαστικὴ οὐσία καὶ τὸ ταβάνι χαμηλὸ ἀπὸ
τὸ ἴδιο μέταλλο, ὅπως κ' οἱ τοῖχοι. Ἐνα
κρεβάτι, μιά καρέκλα κ' ἓνα γραφεῖο ἦ-
σαν τὰ μόνα ἐπιπλῆ. Οὔτε κάδρα στοῦς
τοίχους, οὔτε χαλῶ, οὔτε πτάματα. Καὶ
φυσικά — μιά κ' εἴμαισε κάτω ἀπὸ τὴ
γῆ—οὔτε παράθυρα.

Εἰς τὸ ἐπόμενον: Ἡ συνέχεια.

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

4-10 Μαΐου

4η

1666.—Ὁ μέγας θεατρικὸς συγγρα-
φεὺς τῆς Γαλλίας καὶ θιασάρχης, ἠθοποι-
ὸς Μολιέρος δίδει τὴν πρώτην παράστα-
σιν τοῦ ἔργου του «Μισάνθρωπος», ἥτις
ἐγένετο δεκτὴ μετὰ ψυχρότητος καὶ ἀ-
διαφορίας τοῦ κοινού.

1854.—Διὰ Β.Δ. τοῦ βασιλέως Ὁθω-
νός, ἀποφασίζεται νὰ σταλῇ μαρμαρὸν
ἐκ τῶν κατακειμένων ἐν τῇ Ἀκροπόλει
τῶν Ἀθηνῶν λειψάνων τοῦ Παρθενῶνος διὰ
τὸ μνημεῖον τοῦ Οὐάσιγκτων. Τὸ τεμάνι-
ον τοῦτο ἐνταφίσθη ἐν τὸν ὁδεῖον τοῦ
Οὐάσιγκτων μετὰ τὴν ἐπίγραψιν: «Γε-
ωργίῳ Οὐάσιγκτων, ἀνδρὶ ἐλευθερώ, ἡ-
ρώϊ, στρατιῶ, ἡ τῶν φῶτων κοίτης Ἑλ-
λάς ἀφιερωθὲν ἐκ τοῦ Παρθενῶνος».

1859.—Ὁ αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων
Ναπολέων Γ' ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ
Πεδεμοντιῦ καὶ τοῦ Καδούρ, νικά τοὺς
Αὐστριακοὺς παρὰ τὴν Μαζένταν τῆς Β.
Ἰταλίας καὶ γίνεται κύριος τοῦ Μιλάνου
18-6-1859.

1920.—Ἐπογράφεται ἐν Βερσαλλίαις,
εἰς τὰ ἀνάκτορα Τριανόν, ἡ συνθήκη τῶν
Βερσαλλιών ἐιρήνης, μετὰ τῶν Συμμά-
χων τῆς Ἀντάντ καὶ τῆς Οὐγγαρίας. Κα-
τόπιν τοῦ Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου.

1944.—Ἡ 5η Συμμαχικὴ στρατιὰ εἰ-
σέρχεται εἰς τὴν Ρώμην, μετὰ σκληρὸν ἀ-
γῶνα ἀρξάμενον ἀπὸ 10-7-1943, καθ' ἣν
ἀπεδιδάσκοντο τὰ Συμμαχικὰ στρατεύ-
ματα εἰς τὴν Σικελίαν καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς
τὸ ἔδαφος τῆς ἰταλικῆς χερσονήσου (4-
9-1943), τὴν ἐπομένην τῆς ἐπελευθύνσεως
καταρρεύσεως τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς συν-
αφείσεως ἀνακαχῆς (3-9-1943). Ἡ κα-
τάληψις τῆς Ρώμης ἐπραγματοποιήθη ὡς
τῶ 2 ἡμέρας πρὸ τῆς ἀπελευθερωτικῆς
εἰσβολῆς τῶν Συμμάχων εἰς Νορμανδίαν.

5η

1783.—Οἱ Γάλλοι ἀδελφοὶ Ἰωσήφ καὶ
Στέφανος Μουγκολφιέροι, χαρτοποιοὶ τοῦ
ἐπαγγέλματος καὶ ἀσχολούμενοι ἐρασιτεχνι-
κῶς μὲ ἐρευνὰς τῶν Φυσικῶν ἐπιστημῶν,
κατορθῶνουν ν' ἀνυψώσουν εἰς τὸν ἀέρα,
πλησίον τῆς Λυῶν, μεγάλην σφαῖραν ἐξ
υφάσματος καὶ χάρτου, κατασκευασθεῖσαν
ὑπ' αὐτῶν καὶ πλήρη καπνῶν. Τὸ πείρα-
μα τοῦτο οἱ δύο ἀδελφοὶ ἀπανέλαβον ἐ-
πιτυχῶς καὶ πάλιν ἐν Βερσαλλίαις τῇ
19-9-1783.

1825.—Ἐδολοφονήθη ἐντὸς τῆς Ἀκρο-
πόλεως τῶν Ἀθηνῶν ὁ Ὀδυσσεύς Ἀν-
δρότσος, φυλακισμένος ὑπὸ τοῦ Γκούρα
ἀπὸ 5-4-1825 εἰς τὸν πύργον τῆς Προπύ-
λαιας μεσαιωνικῶν πύργων. Ὁ θάνατος τοῦ
μεγάλου ἥρωος ἀπεδόθη εἰς πᾶσιν του
ἐκ τοῦ πύργου, λόγῳ δὲθεν ἀποπείρας του
πρὸς ἀποδράσιν.

1833.—Φθάνει εἰς τὴν Συμῶν, διὰ
τῆς ἀγγλικῆς φρεγάτας «Μαδαγασκάρης»
ὁ βασιλεὺς Ὁθων γενόμενος δεκτὸς μετ'
ἐνθουσιασμοῦ ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς τῆς
13.6.1833.

1944.—Παραίτεται ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰ-
ταλίας ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ του Οὐμβέρτου τὴν
ἐπομένην τῆς εἰσόδου τῶν Συμμαχικῶν
στρατευμάτων εἰς τὴν Ρώμην (4-6-
1944).

6η

1606.—Ἐγεννήθη ἐν Ρουέν τῆς Γαλ-
λίας ὁ Πέτρος Κορνήλιος (Κορνέιγ), ὁ
κατόπιν μέγιστος δραματικὸς ποιητὴς τῆς
Γαλλίας καὶ θεατρικὸς συγγραφεὺς, ἀπο-
θανὼν τὴν 1ην Ὀκτωβρίου 1684.

1852.—Ἀπέθανεν ὁ μέγας Ἀγωνιστὴς
τοῦ 1821 καὶ προεστὸς τῆς Ὑδρας, Λά-
ζαρος Κουντουριώτης. Οὗτος ἐγεννήθη τῷ
1769 ἐν Ὑδρᾷ καὶ διέθεσεν ὁλόκληρον
τὴν περιουσίαν του καὶ τὰ πλοῖα του ὑ-
πὲρ τοῦ ἱεροῦ Ἀγῶνος.

1933.—Λαμβάνει χώραν δολοφονικὴ ἀ-
πόπειρα κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ Ἑλευθερίου
Βενιζέλου ἐν Ἀθήναις εἰς τὴν λεωφόρον
Κηφισσίας.

1944.—Τὴν 2αν πρωΐνῃ ὥρᾳ ἀρχίζει
ἡ ἀποδίδασις τῶν Συμμάχων εἰς τὴν Νορ-
μανδίαν μετὰ τὴν ἐξέδωσιν δυνάμεων
ἀλεξιπταλιστῶν.

7η

421.—Ὁ αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου
Θεοδόσιος Β' νυμφεύεται ἐν Κωνσταντι-
νουπόλει τὴν ὡραιότατὴν καὶ ὀρφανήν Ἀ-
θηναίαν κόρην, Ἀθηναιίδα, θυγατέρα τοῦ
σοφιστοῦ Λεοντίου, γενομένην χριστιανὴν
καὶ μετονομασθεῖσαν Εὐδοκίαν. Ἡ πρῶ-
τεύουσα ἐορτάζει τὸ γεγονός διὰ λαμ-
πρῶν πανηγύρεων καὶ ἵπποδρουμῶν.

1905.—Ἡ Νορβηγία ἀπεχωρίσθη τῆς
Σουηδίας καὶ ἀπέτελεσεν ἴδιον κράτος,
ἀνεξάρτητον ἔκτοτε.

1948.—Ἀπέθανεν ἐν Παρίσις ὁ διά-
σμος Ἰάλλος ἀκαδημαϊκὸς καὶ διοική-
σας Λουδοβίκος Λουμιά, ἐφευρέτης τοῦ
κινηματογράφου, τῆς αὐτοχρώμου φωτο-
γραφίας καὶ ἄλλων τεχνολογικῶν. Οὗ-
τος ἐγεννήθη εἰς Μπεζανσόν τῇ 5ῃ Ὀ-
κτωβρίου 1864.

1951.—Ἐξετελέσθη ἐν Γερμανίᾳ ὁ
διδάσκεις κακούργος Χάινς Σμυτ, ἐκτελε-
στὴς εἰς τὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως
τοῦ Μπύχενβαλτ, μετ' ἄλλων 6 συνενό-
χων του.

8η

1795.—Ἀπέθανεν προφανῶς δολοφονη-
θεὶς εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ Τάμπλ ἐν Πα-
ρίσις ὁ ἐκεῖ κρατούμενος Λουδοβίκος
17ος, υἱὸς τοῦ Λουδοβίκου 16ου, ἡλικίας
10 ἐτῶν.

1815.—Λήγει τὸ ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου
1814 Συνέδριον τῆς Βιέννης, τὸ συγκρο-
τήθη πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς Εὐρωπαϊ-
κῆς ἰσορροπίας.

1916.—Αἱ δυνάμεις τῆς Ἀντάντ ἐπι-
δίδουν τελεσίγραφον εἰς τὴν Ἑλλήν. Κυ-
βέρνησιν ἀξιοῦσαι ἀμεσῶς ἀποστράτευσιν
καὶ παραίτησιν τῆς κυβερνήσεως Σκουλού-
δη. Τὸ τελεσίγραφον συνοδεύεται καὶ δι' ἀ-
ποστολῆς στρατοῦ καὶ στόλου τῆς Ἀν-
τάντ εἰς τὸν Πειραιᾶ. Σχηματίζεται κυ-
βέρνησις Ζαῖμη, ἥτις ἀποδέχεται τοὺς ὁ-
ρους τοῦ τελεσιγράφου (10-6-1916).

1945.—Ἀρχίζει ἡ συνδιάσκεψις τοῦ
Ἀγ. Φραγκίσκου πρὸς κατατίσιμόν τοῦ
Καταστατικοῦ Χάρτου τῶν Ἠνωμ. Ἐθνῶν.
Αὕτη λήγει τὴν 26-6-1945.

9η

1781.—Ἐγεννήθη ὁ Ἀγγλος Γεώργιος
Στῆνεσον, ὁ κατόπιν διάσπος μηχανι-
κός, ἐφευρέτης τῆς πρώτης ἀτμομαχίνης,
καὶ τῆς κινήσεως τῶν σιδηροδρόμων ἐπὶ
σιδηροτροχίῳ. Οὗτος ἀπέθανεν τὴν 12
Αὐγούστου 1848.

1870.—Ἀπέθανεν ὁ διάσπος Ἀγγλος
μυθιστοριογράφος Κάρολος Ντίκενς, γε-
νηθεὶς τῇ 7ῃ Φεβρουαρίου 1812 ἐν Λάντ-
πορτ.

1940.—Οἱ Γερμανοὶ προελαύνοντες ἐν
Γαλλίᾳ κυριεύουν τὴν πόλιν τῆς Ρουέν
καὶ ἀπειλοῦν τὴν γραμμὴν Μαζίν. Ἡ
Γαλλία διένεγκται ὥρας κρίσεως καὶ οἱ
ὑπουργοὶ ἐγκαταλείπουν τοὺς Παρισίους.

1949.—Ἐγένετο ἡ ἐνθρόνισις τοῦ ἀπὸ
4-6-1949 ἐκλεγέντος Ἀρχιεπισκόπου Ἀ-
θηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Μακαριωτάτου
Σπυριδωνος, πρώην μητροπολίτου Ἰωαν-
νίνων.

10η

1821.—Ὁ Δημήτριος Ὑψηλάντης με-
τὰ τὴν ἀπὸ 8-6-1821 ἀφίειν του εἰς τὴν
Ἑλλάδα φθάνει εἰς Ὑδρᾶν, εἰς τὴν ἑλλη-
νικὴν στρατοπέδον παρὰ τὰ Βερβαινά.

1943.—Οἱ Μποσεβίκοι διαλύουν τὸ
Κέντρον Διεθνέσεως Κομμουνιστικῆς Κι-
νήσεως ἢ Κομμουνιστικῆν των Διεθνή (Κο-
μιντέρ), τὸ ὁποῖον ἀντικαθίστανται τῷ 1947
διὰ τοῦ Κομμουνιστικοῦ Γραφείου Πληρο-
φοριῶν (Κόμμινφορμ).

«ΗΛΙΟΣ»

ΤΟ ΞΕΝΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ὁ ἐφημέριος τοῦ Κυκυνιαν

Τοῦ Ἀλφ. ΝΤΩΝΤΕ

Κάθε χρόνον τῆς Ὑπαπαντῆς οἱ Προ-
δηκτιανοὶ λογοτέχναι ἐκδίδουν στὸ Ἀβι-
νιὸν ἓνα κομψὸ τευχάκι ποῦ ἐξεκλίζει ἀπὸ
ὁμορφους στίχους καὶ χαριτωμένους ἱστο-
ριοῦλες. Τώρα μόλις ἔλαβα τὸ φετινὸ
τευχὸς ὁρῶ καὶ μέσα σ' ἄλλα κ' ἓνα θαυ-
μάσιο μῦθο, ποῦ θὰ προσπαθῶ νὰ τὸν
ἀποδώσω συντομεύοντάς τον λίγο.

Ὁ ἀββάς Μαρτὲν ἦτο ἐφημέριος... τοῦ
Κυκυνιαν. Ἀγαθὸς κ' ἀφειδίματος σὰν
τὸ καθαρὸ χρυσάφι, ἀγαποῦσε πατρικά
τοὺς ἐνορίτες του καὶ τὸ Κυκυνιαν θάταν
γι' αὐτὸν ὁ ἐπίγειος Παράδεισος ἂν οἱ
Κυκυνιανοὶ προσπαθοῦσαν νάιναι κάπως
συντεπότεροι εἰς τὰ θρησκευτικὰ τοῦ
καθῆκοντα. Δυστυχῶς ὅμως οἱ ἀράχνες ἐ-
πλεκαν ἀνενόχλητες τὰ δίχτυα τους μέσα
στὸ ἐξομολογητήριον καὶ τὴν αἰνὰ ἡμέρα
τοῦ Πάσχα, οἱ ὅστις τῆς Θεῆς Μεταλή-
ψεως ἀπομνημονεύοντες στὸ ἀρτοφρόριον.
Αὐτὰ κ' ἄλλοι πολλὰ, ἐπλήθυναν τὴν ψυ-
χὴ τοῦ ἀγαθοῦ ἱερωμένου, ποῦ δὲν ἔπαυε,
νύχτα καὶ μέρα νὰ παρακαλῇ τὸν Θεὸ νὰ
τὸν ἀζιώσῃ, πρὶν πεθάνῃ, νὰ ἐπαναέρῃ
εἰς τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας τὸ ἀπολωλὸς
ποῖμνιόν του.

Κι' ὁ Ὑψιστος εἰσήκουσε τὶς παρακλή-
σεις του. Ἀκούστε τώρα μὲ ποῖον τρόπον
Μιὰ Κυριακὴ, ὁ αἰδεσιμωτάτος Μαρτὲν,
μόλις ἐδιάβασε τὸ Εὐαγγέλιον, ἀνέβηκε
στὸν αὐθῶνα.

Ἀδελφοὶ ἐν Χριστῷ, ἄρχισε νὰ λὲι,
θὰ σὰς πῶ κάτι κ' ἂν θέτετε πιστέψτε
μὲ. Χτὲς βράδυ, ἐγὼ ὁ ἀνάξιος ἁμαρτω-
λός, εὐρέθηκα στὴν πόρτα τοῦ Παραδεί-
σου. Ἐχτύπησα: ὁ ἅγιος Πέτρος μοῦ ἀ-
νοίξε!

—Μπᾶ, μπᾶ! Ἐσεῖς καλὲ μου κύριε
Μαρτὲν; Ποῖος ἄνεμος σὰς φέρνει κατὰ
δῶ; Μπορῶ νὰ σὰς φανῶ χρήσιμος σὲ
κάτι;

—Καλὲ μοῦ ἅγιε Πέτρο, σεῖς ποῦ κρα-
τᾶτε τὸ μεγάλο βιβλίον καὶ τὰ κλειδιά,
μήπως θὰ μποροῦσατε νὰ μοῦ πῆτε—ἂν
μὴν εἶμαι ἀδίκριτος—πόσους Κυκυνια-
νοὺς ἔχετε στὸν Παράδεισον;

—Τὸ μόνο εὐκόλο, κύριε Μαρτὲν. Κα-
θόστε παρακαλῶ κ' ἂν θέτετε ψάχνουμε
μαζί.

Καὶ ὁ ἅγιος Πέτρος πῆρε τὸ χοντρὸ τοῦ
βιβλίου, τὸ ἀνοίξε, στερέωσε τὰ ματογυῶ-
νια του καὶ ἀρχισε νὰ ψάχνῃ.

—Ἀς κυττάξουμε... Εἴπαμε, Κυκυνια-
νο... Κυ... Κυκυνιαν. Μάλιστα, ἐδῶ εἶμαι
στε... Καλὲ μοῦ κύριε Μαρτὲν, ἡ σελίδα
εἶναι ἀπείραχτη. Οὐτὲ μιά ψυχὴ. Τόσοι
Κυκυνιανοὶ στὸν Παράδεισον, ὅσα καὶ ψα-
ροκόκκαλα στὴν σάρκα μιᾶς γαλοπούλας.

—Πῶς εἴπατε; Κανέναν Κυκυνιανὸς
στὸν Παράδεισον; Κανέναν; Δὲν εἶναι δυ-
σπᾶν; Πᾶστε καλύτερα, σὰς παρακαλῶ...
—Κανέναν, ἅγιέ μου ἀνθρώπε. Ἄν νο-
μίζετε πῶς ἀστετεύομαι ψάξτε καὶ μόνος
σας.

Ἀλλοίμονό μοῦ τοῦ φτωχοῦ, ξεφώνησα
γόττε καὶ πέφτοντας στὰ γόνατα, ἔνωσα
τὰ χέρια καὶ παρακαλοῦσα τὸν ἅγιον νὰ μὲ
σπλαγχνίστῃ.

—Ἀκούστε με κ' ἐμένα, κύριε Μαρ-
τὲν, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ παίρνετε τό-
σοι κατάκαρδα καὶ νὰ πάθετε καυμὰ συμ-
ποτῶν. Στὸ κάτω-κάτω τῆς γιοφῆς, τί
ῥόρησι. Στὸ κατὰ-κατὰ ἄλλοι οἱ Κυ-
κυνιανοὶ σὰς θὰ βρίσκωνται σὲ καραντίναν
εἰς τὸ Καθατήριον.

—Ἐλεος, μεγάλε μοῦ ἅγιε Πέτρο! Βο-
ηθήσατε μὲ τοῦλάχιστον νὰ τοὺς ἰδῶ καὶ
νὰ τοὺς παρηγορήσω!

—Εὐχαρίστω, φίλε μου... Νά, φορέστε
αὐτὰ τὰ σανδάλια γιατί ὁ δρόμος δὲν εἶ-
ναι καὶ πολὺ καλὸς ὡς ἐκεῖ... Ὁραῖα! Τά-
ρα προχωρήσατε ἴσια μπροστὰ σας. Στὴν
στρόφη τοῦ δρόμου, θὰ δῆτε, ἀπὸ τὸ δεξι-
ὸν χεῖρ, μιὰ ἀσημένια πόρτα μὲ μαύρους

σταυροὺς γιὰ στολίδια. Χτυπήσατε, θὰ
σὰς ἀνοίξουν... Ὁρα καλὴ!... Πάντα γε-
ρός καὶ καλοκαρδισμένος!...

Βάνω μπροστὰ τὸν δρόμον. Τί ταλαιπω-
ρία θεὸς μοῦ! Ἐνα στενὸ μονοπάτι, πνι-
γμένο στὰ βᾶτα ἀπ' ὅπου μάτια φλογι-
σμένα λαμπύριζαν καὶ φίδια ἐσφύριζαν,
μὲ ἔδωλε κάποτε μπροστὰ στὴν ἀσημέ-
νια πόρτα. Χτυπῶ.

—Ποῖος εἶναι; ἀκούω μιὰ βραχνή, μα-
κρόσυρτη φωνή.

—Εγώ, ὁ ἐφημέριος τοῦ Κυκυνιαν.

—Τοῦ;

—Τοῦ Κυκυνιαν!

—Ἀ... Περάστε.

Μπαίνω. Ἐνας πελώριος ἄγγελος μὲ
κατάμαυρες σὰν τὸ σκοτάδι τῆς νύχτας,
φερούργες μὲ φόρεμα ἀστραφτερό σὰν τὸν
ἥλιον καὶ μ' ἓνα διαμαντέιον κλειδί περὰ
σμένο στὴ ζώνη, ἔγραφε... χρίτε... χρίτε,
σ' ἓνα βιβλίον πολὺ πρὶν χοντρὸ ἀπὸ τοῦ
ἀγίου Πέτρου.

—Ὅριστε... Τί θέτετε καὶ ποῖον ζητᾶ-
τε; ρωτᾷ ὁ ἄγγελος.

—Ὅμορφε ἄγγελε τοῦ Θεοῦ, θέλω νὰ
μάθω—συγχωρήσατε τὴν περιέργειά μου
—ἂν ἔχετε, σεῖς ἐδῶ, τοὺς Κυκυνιανούς.

—Τοὺς;

—Τοὺς Κυκυνιανούς, τοὺς ἐνορίτες τοῦ
Κυκυνιαν... εἶμαι, ἔχετε, ὁ πνευματικὸς
τοὺς.

—Ἀ! εἰστε λοιπὸν ὁ ἀββάς Μαρτὲν;

—Ὁλόκληρος στίς προσταγὰς σας, κύ-
ριε ἄγγελε.

—Εἴπατε λοιπὸν, Κυκυνιαν...

Κι' ὁ ἄγγελος ἀνοίγει κ' ἀρχίζει νὰ
ξεφυλλίσῃ τὸ χοντρὸ βιβλίον του, σαλιῶ-
νοντας πότε-πότε τὸ δάχτυλ του γιὰ νὰ
γλυστρῶν οἱ σελίδες.

—Κυκυνιαν, ἔλαπτε σὲ λίγο κ' ἔσυνῶ-
δεστε τὴ λέξι μὲ ἓνα θαυμάσιο στεναγμό.
Κύριε Μαρτὲν, στὸ Καθατήριον δὲν

Εγλύτωσαν από τὰ δάσανά του.

Πολλοί εἶνον κατηγορήσει τὴν μητέρα μου, ὅτι ἐνὼ αἱ ἐξ-
ναι γυναῖκες ἐθρόνουν μεγαλο-
φώνας ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ πα-
τρός μου, ἐκείνη μὴν ἔχυνεν
ἀσθονα, πλὴν σιγῆς δάκρυα.
Ἡ δυστυχὴς τὸ ἔκμανεν ἐκ φό-
βου ὑπὸς παρεξηγηθῆ, μήπως
παραδῇ τὰ ὄρια τῆς εἰς τὰς νέ-
ας ἀνηκούσης σεμνότητος. Δι-
ότι, καθὼς εἶπον, ἡ μήτηρ μὰς
ἐχέρευσεν πολὺ νέα.

Ὅταν ἀπέθανεν ἡ ἀδελφή
μας, δὲν ἦτο πολὺ γεροντοτέ-
ρα. Ἀλλ' οὐτὲ ἐσκέφθη κἀν τώ-
ρα τί θὰ εἶπὶ ὁ κόσμος διὰ
τοὺς σπαρταϊκαρίους τῆς θρη-
νούς.

Ὅλη ἡ γειτονία ἐσηκώθη
καὶ ἤλθε πρὸς παρηγορίαν τῆς.
Ἀλλὰ τὰ πένθος αὐτῆς ἦτο φο-
βερόν. ὅτι ἀπαρηγόρητον.

— Ὅα γὰρ τὸν νούν τῆς—
ἐπιβύθιζον οἱ βλέποντες αὐτὴν
κεκλιμένην καὶ θρηνοῦσαν με-
ταξὺ τῶν τάφων τῆς ἀδελφῆς
καὶ τοῦ πατρός μας.

— Ὅα τ' ἀφῆκε μὲς στοὺς
πέντε δόμους— ἔλεγον οἱ συ-
ναντῶντες ἡμᾶς καθ' ὁδόν,
ἐγκαταλειμμένα καὶ ἀπερι-
ποίητα.

Καὶ ἐνδείασις καιρός, ἐ-
ργαζίασθαι αἱ νοθεύσαι καὶ
ἐπιπλήσεις τῆς ἐκκλησίας, ὅπως
συνέλθῃ εἰς ἑαυτὴν καὶ ἐνθυ-
μηθῇ τὰ ἐπιζῶντα τέκνα τῆς καὶ
ἀναλάβῃ τὰ οἰκίακά τῆς καθή-
κοντα.

Ἀλλὰ τότε παρετήρησε πὼς
μὰς εἶγε καταστήσει ἡ μακρὰ
τῆς ἀδελφῆς μὰς ἀσθένεια.

Ἡ χρηματικὴ μὰς περιουσία
καταναλώθη εἰς ἰατροὺς καὶ ἰ-
στοικά. Πολλὰ χάριμα καὶ κι-
λίμια, ἔργα τῶν ἰδίων αὐτῆς
χειρῶν, τὰ εἶχε πωλήσει δι' ἁ-
σμάτων ποσά, ἢ τὰ εἶχε δώ-
σει ὡς ἀμοιβὴν εἰς τοὺς γόη-
τας καὶ τὰς μαγίσσας. Ἀλλὰ
μὰς τὰ ἐκλεψαν αὐτοὶ καὶ οἱ ὁ-
μοιοὶ τῶν ἐπιφλομενῶν ἐκ
τῆς ἀνεπιβλεψίας, ἥτις ἐπεκρά-
τησεν ἐν τῷ οἴκῳ μὰς. Πρὸς
ἐπιμέλειαν ἐξηντλήσαν καὶ αἱ
προυήθειαι τῶν ζωοτροφῶν
μὰς καὶ ἡμεῖς δὲν εἰχομεν πλε-
ον πόθεν νὰ ζήσωμεν.

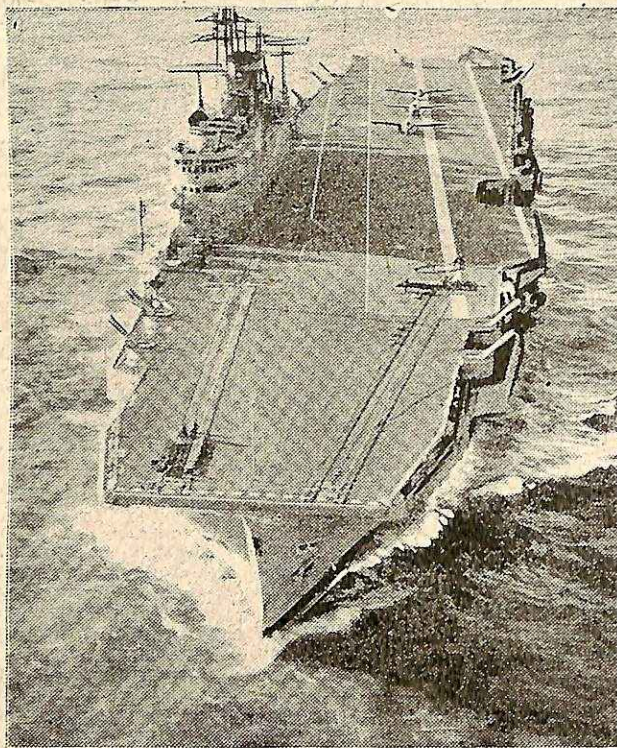
Ἐν τούτοις αὐτῷ, ἀντὶ νὰ
πτοήσῃ τὴν μητέρα μὰς, τὴν ἁ-
πέδοκεν ἀπεναντίας διπλὴν
τὴν δραστηριότητα, ἣν εἶχε
ποιν ἀσθενήσῃ τὸ Ἀννίω.

Ἐμετρίασεν ἡ κυρία εἰπεῖν,
συνέκλεισε τὸ πένθος τῆς : ὁ-
περὶν ὅμως τὴν ἀτολίαν τῆς
ἡλικίας καὶ τοῦ φύλου τῆς, καί,
λαβούσα τὴν δικέλαν ἀνὰ χεί-
ρας, ἤρχισε νὰ ξενοδολεῖ, ὡς
ἐὰν δὲν εἶνε γυνὴ ποτὲ τὸν
ἄνθρωπον καὶ ἀνεξάρτητον βίον.

Ἐπὶ πολὺ χρόνον μὰς διέ-
τρεφε διὰ τοῦ ἰδρώτος τοῦ
προσώπου τῆς. Τὰ ἡμερομίσθια
ἦσαν μικρά καὶ αἱ ἀνάγκαι με-
γάλαι, ἀλλ' ὅμως εἰς κανένα
ἐξ ἡμῶν δὲν ἐπέτρεπε νὰ τὴν
ἀνακουφίσῃ συνεργαζόμενος.

Συνέδια περὶ τοῦ μέλλοντος
ἡμῶν ἐγένοντο καὶ ἐπεδεωρύνον-
το καθ' ὅσπερ ἀνὰ τὴν ἐ-
στῆσαν. Ὁ μεγαλύτερος μου ἀ-
δελφὸς ὤφειλε νὰ μὴ τὴν τέ-
χνην τοῦ πατρός μὰς, διὰ νὰ
λάβῃ ἐν τῇ οἰκονομίᾳ τὸν τό-
πον ἐκείνου. Ἐγὼ ἐμέλειον ἢ
μᾶλλον ἤθελον νὰ ξενιτευθῶ
καὶ οὕτως καθέξῃ. Ἀλλὰ πρὸ
ταύτου ἐπρεπε νὰ μάθωμεν ὁ-
λοὶ τὰ νόμιματά μὰς, ἐπρεπε
νὰ ἐξεργασώμεν. Διότι, ἔλε-
γεν ἡ μήτηρ μὰς ἀνθρώπος ἁ-
γιάματος. Ἐξὺλον ἀπελέκταν.
Αἱ οἰκονομικαὶ μὰς δυσχε-
ρεῖαι ἐκορυφώθησαν, ὅταν ἐ-

ΤΟ ΙΣΧΥΡΟΤΕΡΟΝ ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΟΝ ΑΕΡΟΠΛΑΝΟΦΟΡΟΝ

Μία αεροπορική φωτογραφία τοῦ πλέον συγχρονισμένου βρε-
ταννικοῦ αεροπλανοφόρου «Βασιλικὴ κίβωτος», μετὰ τὸ γυνι-
ῶδες κατὰστρωμά του, ποὺ διευκολύνει τὴν ὁμοδικὴν ἀπο-
γείωσιν αεροπλάνων. Ἡ «Βασιλικὴ κίβωτος» δύναται νὰ
φέρει δόμους ἀτομικὰς ἢ ὑδρογονικὰς καὶ περισσότερα τῶν
πενήντα αεροπλάνων. Τὸ ἐκτόπισμά του εἶναι 36.800 τόνων.

πῆλθεν ἀνομβρία εἰς τὴν χώραν
καὶ ἀνέβησαν αἱ τιμαὶ τῶν τρο-
φιῶν. Ἀλλ' ἡ μήτηρ, ἀντὶ νὰ
ἀπελπισθῇ περὶ τῆς διατροφῆς
ἡμῶν αὐτῶν, ἐπέμψεν τὸν ἁ-
ριθμὸν μὰς δι' ἑνὸς ξένου κο-
ρασίου, τὸ ὅποιον μετὰ μα-
κρὰς προσπάθειας κατώρθωσε
νὰ υἱοθετήσῃ.

Τὸ γεγονός τοῦτο μετέβαλε
τὸ μονότονον καὶ αὐστηρὸν τοῦ
οἰκονομικοῦ ἡμῶν βίου, καὶ
εἰσήγαγεν ἐκ νέου ἀρκτὴν ζω-
πρότητα.

Ἦδη αὐτὴ ἡ υἱοθέτησις ἐ-
γένετο πανηγυρικὴ. Ἡ μήτηρ
μου ἐφόρεσε διὰ πρώτην φοράν
τὰ γιοστερά τῆς καὶ μὰς ὡδή-

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ
ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ 1955
ΤΡΑΓΩΔΙΑΙ
ΕΚΑΒΗ - ΟΙΔΙΠΟΥΣ - ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ
ΕΞ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ
ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ
19 ΙΟΥΝΙΟΥ — 3 ΙΟΥΛΙΟΥ 1955
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΗΣ ΛΕΣΧΗΣ
Οργάνωσις
ΤΙΜΑΙ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ: Δραχ. 100—60—40—20—10.
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ — ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ — ΕΚΔΡΟΜΑΙ :
I) ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ (Εισιτήρια θεάτρου) : Ὁ-
δὸς Ἀγίου Κωνσταντίνου. Τηλ. 53.242 καὶ εἰς τὰ εἰ-
δικὰ περίπτερά τῶν πλατειῶν Συντάγματος, Κλαυ-
θμῶνος, Στ. Λαυρίου.
II) ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Ε.Ο.Τ., Πλατεία Συν-
τάγματος, Τηλ. 32.111 (Εισιτήρια θεάτρου—Πλη-
ροφωρίαι).
III) ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΗΝ ΛΕΣΧΗΝ, Λεωφ.
Ἀμαλίας 28, Τηλ. 22.494. (Εισιτήρια θεάτρου—
Πληροφωρίαι — Συμμετοχὴ εἰς τὰς ἐκδρομὰς Ἐπι-
δαυροῦ).
IV) ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ. (Εισιτήρια θεάτρου).

ῶν. Ὁ πρωτόγερος τοῦ χωρί-
ου καὶ ἡ μήτηρ μου προσηγήθη-
σαν μετὰ τοῦ κορασίου, ἐπει-
τὰ ἠρόμεθα ἡμεῖς. Οἱ συγγε-
νεῖς μὰς καὶ οἱ συγγενεῖς τῆς
νέας ἀδελφῆς μὰς ἠκολούθησαν
μέχρι τῆς αὐλείου ἡμῶν θύρας.
Ἐξώθεν αὐτῆς ὁ πρωτόγερος
ἐσέκωσε τὸ κοράσιον ὑψηλὰ
εἰς τὰς χεῖρας τοῦ καὶ τὸ ἐδει-
ξεν ἐπὶ τινος στιγμῆς εἰς τοὺς
παριστάμενους. Ἐπειτα ἠρώ-
τησε μεγαλοφώνως :

— Ποῖος ἀπὸ σᾶς εἶναι ἡ
ἐδικὸς ἡ συγγενὴς ἡ γονίς τοῦ
παιδιοῦ τούτου περισσώτερον
ἀπὸ τὴν Δεσποινὴν τὴν Μιχα-
λιέσσα κι' ἀπὸ τοὺς ἐδικούς
τῆς :

Ὁ πατὴρ τοῦ κορασίου ἦτον
ὠχρὸς καὶ ἔδλεπε περίλυπος
ἐμπρὸς τοῦ. Ἡ σύζυγός του
ἐκλαίεν ἀκουσθμένη εἰς τὸν
ὦμον του. Ἡ μήτηρ μου ἔτρε-
μεν ἐκ τοῦ φόβου ὑπὸς ἀκου-
σθῇ καμμία φωνή : Ἐγὼ! καὶ
ματαιώσῃ τὴν εὐτυχίαν τῆς.
Ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἀπεκρίθη.
Τότε οἱ γονεῖς τοῦ παιδιοῦ ἡ-
σπάζοντο αὐτὸ διὰ τελευταί-
αν φοράν καὶ ἀνεχώρησαν μετὰ
τῶν συγγενῶν τῶν. Ἐνῶ οἱ ἐ-
δικοί μὰς μετὰ τοῦ πρωτογέ-
ρου εἰσῆλθον καὶ ἐξετίσθησαν
παρ' ἡμῶν.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἡ
μήτηρ μὰς ἤρχισε νὰ ἐπιδάσι-
μὴν εἰς τὴν θετὴ μὰς ἀδελφὴν
τὸς περὶ τοῦ παιδιοῦ ὅσων ἴσως
δὲν ἠδύωθον ἡμεῖς εἰς τὴν ἡ-
λικίαν τῆς καὶ εἰς καιροὺς πολ-
λὸν εὐτυχιστέους. Ἐνῶ δὲ μετ'
ὀλίγον χρόνον ἐγὼ μὲν ἐπ' ἀλυσ-
σιν νοστολογῶν ἐν τῇ ξένῃ, οἱ
δὲ ἄλλοι μου ἀδελφοὶ ἐταξι-
ποιοῦντο κακοκοιμώμενοι εἰς
τὰ ἐργαστήρια τῶν μαστόρων,
τὸ ξένον κοράσιον, ἐβάσιμεν
εἰς τὸν οἶκον μὰς, ὡς ἐὰν ἦτον
ἐδικὸς τοῦ.

Οἱ μικροὶ τῶν ἀδελφῶν μου
μισθοὶ θὰ ἐξήρουν πρὸς ἀνα-
κούφισιν τῆς μητρός, ἐφ' ᾧ καὶ
τὴ ἐδίδοτον. Ἀλλ' ἐκείνη, ἀντὶ
νὰ τοὺς δαπανᾷ πρὸς ἀνάταμι-
σιν τῆς, ἐπρόκρινε δι' αὐτῶν
τὴν θετὴν τῆς θυγατέρα καὶ ἐ-
ξήκολούθει ἐργαζομένη πρὸς
διατροφὴν τῆς. Ἐγὼ ἔλειπον
μακρὰν, πολὺ μακρὰν καὶ ἐπὶ
πολλὰ ἔτη ἠγνόουν τί συνέβαι-
νεν εἰς τὸν οἶκον μὰς. Πρὶν δὲ
κατορθῶσαι νὰ ἐπιστρέψω, τὸ
ξένον κοράσιον πύξθη, ἀνε-
τράπη, ἐπρόκρινε καὶ ἵπταν
δρεῦθι. ὡς ἐὰν ἦτον ἀλθῶς
μέλος τῆς οἰκονομίας μὰς.

Ὁ γάμος αὐτῆς, ὅστις φαί-
νεται, ἐπίπλεε ἐπιστεῦσθ, ὡ-
πῆρξεν ἀλθῆς γὰρ τῶν ἀδελ-
φῶν μου. Οἱ δυστυχεῖς ἀνε-
πνευσαν ἀπαλλανγνέντες ἀπὸ
τὸ πρόσθετον φορτίον. Καὶ εἶχον
δικαίον. Διότι ἡ κόρη, ἐκείνη,
ἐκτὸς ὅτι ποτὲ δὲν ἠσθάνθη
πρὸς αὐτοὺς ἀδελφικὴν τινα
στοργήν, ἐπὶ τέλους ἀπεδείχθη
ἀγασίσιος πρὸς τὴν γυναῖκα,
ἥτις περιεποιήθη τὴν ζωὴν αὐ-
τῆς μετὰ τὴν φιλοστοργίαν,
ὅσων ὀλίγα νύστα τέκνα ἐγνώ-
ρισαν.

Ἐχον λόγους, λοιπὸν οἱ ἀ-
δελφοὶ μου νὰ εἶναι εὐχαριστη-
μένοι καὶ εἶχον λόγους νὰ πι-
στεύουσιν, ὅτι καὶ ἡ μήτηρ ὁ-
κετὰ ἐδιδάχθη ἐκ τοῦ παθήμα-
τος ἐκείνου.

Ἀλλ' ὅποια ὑπῆρξεν ἡ ἐκ-
πλήξις τῶν, ὅταν ὀλίγας μετὰ
τοὺς γάμους ἡμέρας, τὴν εἶδον
νὰ ἐρχεται εἰς τὴν οἰκίαν σφίγ-
γουσα τρυφερὰ εἰς τὴν ἀγκά-
λῃν τῆς ἐνα δευτέρου κορασίου,
ταύτην τὴν φοράν ἐν σπαργά-
νοις !

Εἰς τὸ ἐπομένον:
τὸ τέλος.

«ΗΛΙΟΣ»

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ: «Βίοι Παράλληλοι»

ΚΙΚΕΡΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ: Ὁ Κικέρων, τὸν ὅποιον ὁ Πλού-
ταρχος παραλληλίζει μετὰ τὸν Δημοσθένην, ὑπῆρξε διακεκρι-
μένος ρήτωρ, πολιτικός καὶ συγγραφεὺς, γεννηθεὶς τὸ 106 π.
Χ. καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων τοῦ Μάρκου Ἀντωνίου
τὸ 43 π. Χ. Τὸ 63 π. Χ. ὡς ὑπάτος ἀπεκάλυψε τὴν συνωμο-
σίαν τοῦ Κατιλίνα, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐπιδιώξῃ νὰ ἀνατρέψῃ τὸ
ἀριστοκρατικὸν καθεστὼς τῆς συγκλήτου ποὺ εἶχεν ἐπιβληθῇ
διὰ τῆς δικτατορίας τοῦ Σύλλα ἀπὸ τοῦ 82 π. Χ. Ὁ Κικέ-
ρων κατάρθωσε νὰ ἐξουδετερώσῃ τὰ σχέδια τοῦ Κατιλίνα, ἐ-
γίνε δὲ κατόπιν ὁπαδὸς τοῦ Πομπηίου καὶ ἐπειτα τοῦ Ὀκτα-
βίου. Εἶναι εἰς ἐκ τῶν μεγαλυτέρων ρητόρων τοῦ κόσμου καὶ
ὁ ἀριστὸς τῶν Λατίνων πεζογράφων.

50Ν

Ὁ Κλώδιος Λοπίων, ποὺ ἦτο ἀκόμη μερῶν χωρὶς γέ-
νεια, ἤλπιζε νὰ μὴ γίνῃ ἀντιληπτός ποιος ἦτο εἰσερχόμενος
μαζὶ μετὰ τὰς ἄλλας γυναῖκας εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Πομπηίας.
Ὅταν ὅμως εἰσῆλθε εἰς νυκτερινὴν ὥραν ἐντὸς τῆς οἰκίας
ποὺ ἦτο μεγάλη, δὲν ἤξερε ἀπὸ ποῦ νὰ προχωρήσῃ καὶ ἐ-
πειθὴ τὸν εἶδε νὰ περιφερεται μία ὑπηρετρία τῆς Αὐρηλίας,
μητρὸς τοῦ Καίσαρος, τὸν ἠρώτησε τὸ ὄνομά του.

Ὅταν λοιπὸν ἠαγκασθῇ ἐκεῖνος νὰ ὁμιλήσῃ καὶ εἶπεν
ὅτι ζητεῖ μίαν ἀπὸ τὰς ἀκολουθοῦσας τῆς Πομπηίας, ποὺ ἐ-
λεγτο Ἀβρα, ἡ ὑπηρετρία ἐνοήσασα ὅτι ἡ φωνὴ δὲν ἦτο
γυναικεία, ἤρχισε νὰ κραυγάζῃ καλοῦσα τὰς γυναῖκας.

Ἐκείνη τότε ἐκλείσεν τὰς θύρας καὶ μετὰ ἐρευνᾷ ποῦ ἐ-
κτανε εἰς ὅλην τὴν οἰκίαν εὐρήκαν καὶ οὐνελαβὸν τὸν Κλώ-
διον, ποὺ εἶχε καταφυγεῖ εἰς τὸ δωμάτιον μίας ὑπηρετίας,
μαζὶ μετὰ τὴν ὁποίαν εἶχε εἰσελθεῖ.

Ὅταν διεδόθη αὐτὸ, ὁ Καίσαρ ἐχώρισε τὴν Πομπηίαν καὶ
κατήγγειλε τὸν Κλώδιον δι' ἀσέβειαν.

Η ΕΠΙΒΟΛΗ ΤΗΣ ΤΕΡΕΝΤΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΖΥΓΟΥ ΤΗΣ

Ὁ Κικέρων ἦτο φίλος τοῦ Κλώδιου καὶ ὅταν ἐγένοντο
ὅσα ἐγένοντο μετὰ τὸν Κατιλίαν, τὸν εἶχε προθυμότερον συνε-
ργητικῶς μετὰ τὴν κατηγορίαν τοῦ Καίσαρος, ὅτι τὴν νύκτα
μετὰ πᾶρα πολὺ μακρὰν, ὁ Κικέρων ἐμαρτύρησε ἐναντίον
τοῦ, ὅτι τὰς ἡμέρας ἐκείνας ὁ Κικέρων ἐμαρτύρησε ἐναντίον
οἰκίαν του διὰ νὰ συζητήσῃ μαζὶ του ὡρισμένας ὑποθέσεις.
Καὶ αὐτὸ ἦτο ἡ ἀλήθεια.

Ἀλλὰ ὁ Κικέρων, ὅπως φαίνεται, δὲν ἐμαρτύρησε χάριν
τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ ὡς νὰ ἤθελε νὰ ἀπολογηθῇ εἰς τὴν ἰδι-
κλῶδιον ἐξ αἰτίας τῆς ἀδελφῆς τοῦ Κλώδιου, ἡ ὁποία ἤθε-
λε νὰ συζύγῃ τὸν Κικέρων. Διότι ἐκείνη ἐμίσους τὸν
λε νὰ νυμφευθῇ τὸν Κικέρων, ὅπως ἐνόμιζεν ἡ Τερεντία,
το πολὺ στενὸς φίλος τοῦ Κικέρωνος. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐπῆ-
σιν, καὶ τὴν ἐπεριποιεῖτο, ἔκαμε τὴν Τερεντίαν νὰ τὸν ὑπο-
πτεύεται.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ Τερεντία εἶχε πολὺ δύστροπον χαρα-
κτῆρα καὶ διηύθυνε τὸν Κικέρωνα τὸν παρεκίνησε νὰ ἐπιτε-
ρῇ μετὰ τῶν ἄλλων κατὰ τοῦ Κλώδιου καὶ νὰ καταμαρτυ-
ρῇ...

Ἐναντίον τοῦ Κλώδιου κατέβησαν ἐπίσης καὶ πολλοὶ ἀπὸ
τοὺς ἐπίσημους ἀνδρας, ἀναφερθέντες ἐπὶ τῆς ἀπορίας τοῦ, ρα-
διομαγίας, δωροδοκίας τοῦ λαοῦ, καὶ διαφθορὰς γυναικῶν.
Ὁ Λούκουλιος(1) μάλιστα ἔφερε καὶ ὑπηρετίαν διὰ νὰ
μαρτυρήσῃ ὅτι ὁ Κλώδιος εἶχεν ἀνηθικούς σχέσεις μετὰ τὴν
μικρότεραν ἀδελφὴν του, ὅταν ἐκείνη ἦτο σύζυγός τοῦ Λου-
κούλου.

Ἐπίσης ὁ κόσμος ἐπίστευε πολὺ καὶ διὰ τὰς δύο ἄλλας
ἀδελφὰς του ὅτι εἶχαν ὑπόπτους σχέσεις μετὰ τὸν Κλώδιον.

Ἐξ αὐτῶν τῶν Τερεντίαν εἶχε λάβει σύζυγον ὁ Μάρκος
Κουανδραντίαν, διότι ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐραστὰς τῆς εἶχε θά-
λει εἰς ἕνα βαλάντιον χάλκινα νομίσματα καὶ τῆς τὰ ἐστει-
λεν ὡς ἀργύρα. Ὁνόμαζον δὲ οἱ Ῥωμαῖοι κουανδραντήν τὸ μι-
κρότερον ἐκ τῶν χαλκίων νομισμάτων τῶν.

Δι' αὐτὴν τὴν ἀδελφὴν του κατηγορήθη περισσώτερον ὁ
Κλώδιος.

Ο ΛΑΟΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΛΩΔΙΟΥ

Ἐπειδὴ ὁ λαὸς τότε ἀντίστατο εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐ-
χον συνενωθῇ καὶ κατηγοροῦν τὸν Κλώδιον, οἱ δικασταὶ φο-
βηθέντες, ἔστησαν γύρω τῶν φρουρῶν, καὶ οἱ περισσώτεροι
ἔδωσαν τὰς πινακίδας, ποὺ εἶχον γράψῃ μετὰ ἀνακατωμένα
καὶ δυσανάγνωστα γράμματα.

Οἱ περισσώτεροι ἐξ αὐτῶν ἐφάνησαν ὅτι ἦσαν ἀθώωτικοί,

(1) Ῥωμαῖος στρατηγός (108—58 π.Χ.) ἐκστρατεύσας κατὰ
τοῦ βασιλέως τοῦ Πόντου Μιθριδάτου. Ἦτο περιώνυμος διὰ τὰ
πολυτελέστατα δειπνά του.

«ΗΛΙΟΣ»

διεδόθη μάλιστα ὅτι εἶχε γίνῃ καὶ κάποια δωροδοκία. Δι'
αὐτὸ ὁ Κλάτος, ὅτε συνήγαγε τοὺς δικαστὰς, εἶπε πρὸς
αὐτούς :

«Ἐκάματε καλῶς καὶ ἐζητήσατε φρουρὰν διὰ τὴν ἀσφά-
λειάν σας, διότι φοβάσθε μήπως σὰς πάρῃ κανεὶς τὰ χρή-
ματάς.»

Ὁ δὲ Κικέρων ὅταν ὁ Κλώδιος τοῦ εἶπεν ὅτι δὲν εἶνε
πιστευτὸς εἰς τοὺς δικαστὰς μετὰ τὴν μαρτυρίαν ἐναντίον του,
τοῦ εἶπε :

«Τουλάχιστον ἐμένα με ἐπίστευσαν εἰκοσιπέντε ἐκ τῶν δι-
καστῶν, ἀφού τόσο ἐφήφισαν ἐναντίον σου. Ἐσένα ὅμως οἱ
τριάντα δὲν σε ἐπίστευσαν, διότι δὲν σε ἠθώωσαν, παρὰ
μόνον ἀφού ἐπῆραν τὰ χρήματάς.»

Ὁ Καίσαρ ὅμως δὲν κατεμαρτύρησε ἐναντίον τοῦ Κλώ-
διου, οὔτε εἶπεν ὅτι κατηγορεῖ τὴν σύζυγόν του ἐπὶ μοιχείᾳ,
ἀλλὰ ὅτι τὴν χωρίζει, διότι ὁ γάμος τοῦ Καίσαρος ἐπρεπε
νὰ εἶναι καθαρὸς ὅχι μόνον ἀπὸ αἰσχρῶν πράξεων ἀλλὰ καὶ
ἀπὸ κακῆς φήμης.

Ο ΚΛΩΔΙΟΣ ΕΚΛΕΓΕΤΑΙ ΔΗΜΑΡΧΟΣ

Διαφυγὼν δὲ τότε ἀπὸ τὸν κίνδυνον ὁ Κλώδιος καὶ ἐκλε-
γεὶς δῆμαρχος, ἀμέσως ἤρχισεν ἐπιθεῖν κατὰ τοῦ Κικέρω-
νος, πάντας τοὺς ἀνθρώπους καὶ πάντα τὰ πράγματα ὧν
καὶ κάτω φέρων καὶ ταράττων ἐναντίον του.

Τὸν δῆμον ἐκέρδισε μετὰ νόμους φιλανθρώπων, ἐφήφισε δὲ
διὰ τὸν καθένα ἐκ τῶν ὑπᾶτων νὰ δοθῶν μεγάλα ἐπαρχία,
εἰς τὸν Πείσιωνα ἢ Μακεδονία καὶ εἰς τὸν Γαβίνιον ἢ Συρία.
Πολλοὺς ἐκ τῶν ἀπῶρων ἔκαμε πολίτας μετὰ πλήρη πολιτικά
δικαιώματα καὶ εἶχε δούλους ὀπλισμένους γύρω του.

Ἐκ τῶν τριῶν ἰσχυροτέρων ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ
μὲν Κράσσος(1) ἦτο κεκρυμμένος ἐχθρὸς τοῦ Κικέρωνος, ὁ
δὲ Πομπήιος(2) προσπαθοῦσε νὰ τὰ ἐχῇ καλὰ καὶ μετὰ
δύο, καὶ ὁ Καίσαρ ἐπρόκειτο νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν Γαλατίαν
μετὰ στρατεύματός.

Ὁ Κικέρων λοιπὸν κατέφυγε τότε εἰς τὸν Καίσαρα, ἂν καὶ
δὲν ἦτο φίλος του, ἀλλὰ ὑποπτοῦ ἕνεκα ἐκείνων ποὺ εἶχαν
συμῆλθῃ μετὰ τὸν Κατιλίαν καὶ ἐζήτησε νὰ συνεκστρατεύσῃ
μετ' αὐτοῦ ὡς πρεσβευτῆς ἢ τοποτηρητῆς.

Καὶ ὁ μὲν Καίσαρ τὸν ἐδέχθη, ὁ δὲ Κλώδιος βλέπων τὸν
Κικέρωνα νὰ διαφεύγῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας του τότε ποῦ ἦτο
δῆμαρχος, προσεποιήθη ὅτι κλίνει πρὸς συμβιβασμὸν. Κα-
τηγοροῦσε λοιπὸν ὡς ἀφορμὴν τῆς διχονοίας τῶν τῶν Τερ-
εντίαν, ἐνῶ δὲ ἐκείνον ὠμίλει πάντοτε μετὰ καλωσύνην, καὶ διέ-
διδε καλοπροαίρετους λόγους, ὡς ἕνας ποὺ δὲν τὸν ἐμίσους
οὔτε ὠργίζετο ἐναντίον του, ἀλλὰ ὡς νὰ παρέπονετο μετὰ
τριτοβάθιαν καὶ φιλικῶς.

Μετὰ αὐτὸν τὸν τρόπον ἐβγάλε κάθε δόμον ἀπὸ τὸν Κικέ-
ρων, ὥστε ἐκείνος ἤρνηθη νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν Καίσαρα ὡς
πρεσβευτῆς, καὶ ἤρχισε πάλιν νὰ ἀναμειγνύεται εἰς τὰ πο-
λιτικά.

Ο ΙΟΥΛΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ ΕΝΙΣΧΥΕΙ ΤΟΝ ΚΛΩΔΙΟΝ

Ὁ Καίσαρ ὅμως ἐξωργίσθη δι' αὐτὸ καὶ ἐνίσχυσε τὸν
Κλώδιον, ἀπεμάκρυνε δὲ ἐντελῶς τὸν Πομπήιον ἀπὸ τῶν Κι-
κέρων. Ὁ ἴδιος μάλιστα ἐμαρτύρησε ἐναντίον τοῦ Κικέ-
ρωνος ἐνώπιον τοῦ δήμου, λέγων ὅτι δὲν τοῦ ἐφαίνετο κα-
λὸν, οὔτε νόμιμον τὸ ὅτι ἐθανατώθησαν ἄνθρωποι χωρὶς νὰ
λῶν, οὔτε νόμιμον τὸ ὅτι ἐθανατώθησαν ἄνθρωποι χωρὶς νὰ
δικασθῶν, ὁ Λέντιος καὶ ὁ Κέθιος(3) μετὰ τοὺς ἄλλους.
Διότι αὐτὴ ἦ

Κατόπιν συνεδρίασε καὶ ἡ σύγκλητος διὰ νὰ ψηφίσῃ νὰ ἀλλάξῃ καὶ ὁ λαὸς φορεμα, δεικνύων τοιοῦτοτρόπως τὸ πένθος τοῦ, ἀλλὰ οἱ ὑπάτοι ἠναντιώθησαν.

Ὅταν δὲ ὁ Κλώδιος συνεκέντρωσε παρὰ τὸ βουλευτήριον πολλοὺς ὀπλοφόρους, ἐβγήκον ἔξω πολλοὶ βουλευταὶ σχίζοντες τοὺς χιτῶνας τῶν καὶ κραυγάζοντες.

Ο ΠΟΜΠΗΙΟΣ ΑΠΟΦΕΥΓΕΙ ΝΑ ΣΩΣΗ ΤΟΝ ΚΙΚΕΡΩΝΑ

Ἐπειδὴ ὁμως οὔτε οἶκτον, οὔτε ἐντροπὴν προεκάλεσε αὐτὸ τὸ θέαμα, ἀλλὰ ἔπρεπε ἢ νὰ φύγῃ ὁ Κικέρων ἢ νὰ ἀγωνισθῇ μετὰ τὰ ὄπλα κατὰ τοῦ Κλωδίου, ἐζήτησε τὴν βοήθειαν τοῦ Πομπηίου, ὁ ὁποῖος ἐπιτήδεις εἶχεν ἀναχωρήσει καὶ διέμενεν εἰς τοὺς ἀγρούς παρὰ τὸ ὄρος Ἀλβανόν.

Καὶ πρῶτον μὲν ἔπεμψε τὸν γαμβρὸν τοῦ Πείσωνα νὰ τὸν παρακαλέσῃ, ἔπειτα δὲ μετέβη πρὸς αὐτὸν καὶ ὁ ἴδιος.

Ὁ Πομπήϊος δὲ μαθὼν τοῦτο δὲν ἠνέχθη νὰ τὸν ἴδῃ, διότι ἠσθάνετο ἐντροπὴν διὰ τὸν ἄνδρα ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀναλάβει μεγάλους ἀγῶνας ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ εἶχε κάμει πολλὰς πολιτικὰς πράξεις πρὸς χάριν τοῦ.

Ἐπειδὴ ὁμως ἦτο γαμβρὸς τοῦ Καίσαρος, ἐκείνος πού τὸν εἶχε παρακαλέσει, ἐπρόδωσε τὰς παλαιὰς χάριτας καὶ ἐξῆλθε ἀπὸ ἄλλην πόρταν κρυφίως διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν συνάντησιν.

Τοιοῦτοτρόπως ἐπρόδωθ' ὑπὸ τοῦ Πομπηίου ὁ Κικέρων, ὁ ὁποῖος μείνας ἔρημος κατέφυγε πρὸς τοὺς ὑπάτους.

Καὶ ὁ μὲν Γαβίνιος ἦτο πάντοτε δυστροπὸς, ὁ δὲ Πείσων τοῦ ὠμίλησε πραότερον καὶ τὸν συνεβούλευσε νὰ ἀπέλθῃ καὶ νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὴν ὄργην τοῦ Κλωδίου καὶ νὰ κάμῃ ὑπομονὴν ἕως ὅτου μεταβληθῶν αἱ περιστάσεις καὶ κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν νὰ γίνῃ πάλιν σωτὴρ τῆς πατρίδος, ἢ ὅποια ἐξ αἰτίας τοῦ εὐρίσκετο εἰς συμφοράς καὶ στάσεις.

Ο ΚΙΚΕΡΩΝ ΕΞΑΝΑΓΚΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΦΥΓῃ ΕΚ ΡΩΜΗΣ

Ἀφοῦ ἐπῆρε τέτοιαν ἀπάντησιν ὁ Κικέρων, ἐσκέπτετο μετὰ τοὺς φίλους τοῦ, καὶ ὁ μὲν Λούκουλλος τοῦ ἔλεγε νὰ μείνῃ καὶ ὅτι θὰ ὑπεριχύσῃ, ἄλλοι δὲ νὰ φύγῃ, διότι ταχέως ὁ λαὸς θὰ τὸν παθῇ, ὅταν κορεσθῇ ἀπὸ τὴν μανίαν καὶ τὴν ἀνοησίαν τοῦ Κλωδίου.

Μὲ τὴν τελευταίαν γνώμην ἔκλινε καὶ ὁ Κικέρων. Καὶ τὸ μὲν ἄγλαμα τῆς Ἀθηνᾶς, τὸ ὁποῖον εἶχε πολὺν καιρὸν στημένο εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ καὶ ἐτιμοῦσε ἐξαιρετικά, τὸ ἔφερε καὶ τὸ ἀφίερσε εἰς τὸ Καπιτώλιον(1) μετὰ τὴν ἐπιγραφήν: «Εἰς τὴν Ἀθηνᾶν ποῦ εἶναι φύλαξ τῆς Ρώμης». Κατόπιν δὲ λαθὼν συνοδείαν παρὰ τῶν φίλων τοῦ, ἐβγήκε κρυφά ἀπὸ τὴν Ρώμην περὶ τὸ μεσονύκτιον καὶ ἐπεξοπέδωσε διὰ τῆς Λευκανίας(2) θέλων νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Σικελίαν.

Ὅταν δὲ ἔγινε φανερόν ὅτι εἶχε φύγῃ, ὁ Κλώδιος προεκάλεσε ἐναντίον τοῦ ψηφοφορίαν διὰ νὰ τὸν ἐξορίσῃ καὶ ἐδήμοσίευσεν προκήρυξιν νὰ μὴ δίδῃ κανεὶς εἰς τὸν Κικέρωνα φαίαν, νερό καὶ στέγην εἰς ἀκτίνα πεντακοσίων μιλιῶν μέσα εἰς τὴν Ἰταλίαν.

Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ὀλίγην σημασίαν ἔδιδαν εἰς τὴν προκήρυξιν, σεβόμενοι τὸν Κικέρωνα, καὶ δεικνύοντες πρὸς αὐτὸν πᾶσαν φιλοφροσύνην τὸν κατευδύναν. Εἰς τὸ Ἰππώνιον ὁμως, πόλιν τῆς Λευκανίας, ἢ ὅποια καλεῖται σήμερον(3) οὐδὼν, ἕνας Οὐίδιος ἀπὸ τὴν Σικελίαν, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀπολύσει πολλὰ ἐκ τῆς φιλίας τοῦ Κικέρωνος καὶ εἶχε γίνῃ, ὅτε ἐκεῖνος ἦτο ὑπάτος, ἐπαρχὸς τῶν τεκτόνων, δὲν τὸν ἐδέχθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ, τοῦ ὑπεσχέθη δὲ νὰ τοῦ ὀρίσῃ ἕνα μέρος διὰ νὰ μείνῃ.

Ἐπίσης ὁ στρατηγὸς τῆς Σικελίας Γάιος Οὐβεργίλιος, ποῦ ἦτο ἕνας ἐξ ἐκείνων ποῦ ὤφειλαν πλείστα εἰς τὸν Κικέρωνα, τοῦ ἔγραψε νὰ μείνῃ μακρὰν τῆς Σικελίας.

Ἀθυμήσας δ' αὐτὰ ὁ Κικέρων ἔφυγεν ἀμέσως εἰς τὸ Βρινδῆσιον(4) καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐξεκίνησε μετὰ εὐνοϊκὸν ἄνεμον διὰ τὸ Δυρράχιον(5).

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὁμως ἤρχισε νὰ φυσᾷ ἄνεμος ἀπὸ τὸ πέλαγος ποῦ τὸν ἠνάγκασε νὰ ἐπιστρέψῃ, καὶ κατόπιν πάλιν ἐξεκίνησε. Ἀναφέρεται δὲ ὅτι καὶ ὅτε κατέπλευσεν εἰς τὸ Δυρράχιον καὶ ὅτε ἐμελλε νὰ ἀποβιβασθῇ, ἔγινε σεισμὸς εἰς τὴν θρᾶν καὶ συγχρόνως μεγάλη ἀναταραχὴ εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀπὸ αὐτὰ οἱ περὶ τὴν ναυτικὴν ἀσχολούμενοι συνεπέραναν ὅτι ἡ ἐξορία τοῦ δὲν θὰ ἦτο διαρκής, διότι αὐτὰ ἦσαν σημεῖα μεταβολῆς.

Ἀπὸ εὐνοίαν δὲ ἤρχοντο τότε πρὸς αὐτὸν πολλοὶ ἄνδρες, καὶ αἱ ἑλληνικαὶ πόλεις ἠμιλλῶντο μεταξὺ τῶν ποιᾶ νὰ τοῦ ἀποστείλῃ πρεσβευτήν. Ἐκεῖνος ὁμως στενοχωρημένος καὶ πεοίλυτος περνοῦσε τὸν καιρὸν τοῦ κοιτάζοντας ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον πρὸς τὴν Ἰταλίαν, σὰν τοὺς ἐρωτοχτυπημένους καὶ εἶχε γίνῃ ἀπὸ τὴν συμφορὰν τοῦ πολὺ μικρόψυχος καὶ ταπεινὸς καὶ δειλὸς, εἰς βαθμὸν ποῦ δὲν ἐπερίμενε κανεὶς ἀπὸ ἀνθρώπων ποῦ εἶχε τὸσον μεγάλην μόρφωσιν.

(1) Ἡ ἀκρόπολις τῆς Ρώμης ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίνου λόφου. (2) Ἡ το σημερινὸν καὶ πολιτικὸν κέντρον τοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους. (3) Περιοχὴ τῆς Κάτω Ἰταλίας μεταξὺ τοῦ κόλπου Τάραντος καὶ τῆς Τυρρηνικῆς θαλάσσης. (4) Δηλαδή κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Πλουτάρχου, ὁ ὁποῖος εἶχε γεννηθῇ τὸ 47 καὶ ἀπέθανεν τὸ 127 μετὰ Χριστόν. (5) Τὸ σημερινὸν Μπρίντζι. (6) Πόλις τῆς σημερινῆς Ἀλβανίας ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς, εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Ἐπιδόμνου.

Καὶ ὁμως πολλάκις ἀπαιτοῦσε ἀπὸ τοὺς φίλους τοῦ νὰ μὴ τὸν ὀνομάζον ῥήτορα, ἀλλὰ φιλοσοφόν, λεγὼν ὅτι εἶχεν ἐκλέξει τὴν φιλοσοφίαν ὡς κύριον ἔργον τοῦ, τὴν δὲ ρητορικὴν μετεχειρίζετο ὡς ὄργανον διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς πολιτικῆς. Ἡ γνώμη ὁμως τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἱκανὴ νὰ ξεπλύνῃ ὡς βαφὴν τὸν ὀρθὸν λόγον ἀπὸ τὴν ψυχὴν καὶ νὰ δάλῃ εἰς τὴν ψυχὴν τῶν πολιτευομένων τὰ πάθη τοῦ πλήθους, ἐξ αἰτίας τῆς συναναστροφῆς καὶ τῆς συνηθείας, ἂν κανεὶς παίρνων πολλὰς προφυλάξεις, δὲν ἀντιμετώπισῃ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὅσα γίνονται ἔξω ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν μου, ὥστε νὰ μετέχῃ μόνον εἰς τὰ ἴδια τὰ πράγματα, ὅχι ὁμως καὶ εἰς τὰ πάθη ἐκεῖνα ποῦ προέρχονται ἀπὸ τὰ πράγματα.

ΟΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΙ ΚΥΡΙΑΡΧΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΩΜΗΝ

Ὁ Κλώδιος ἐκδιώξας τὸν Κικέρωνα ἔκαυσε τὰς ἐπαύλεις τοῦ ὡς καὶ τὴν οἰκίαν τοῦ, εἰς τὸν τόπον τῆς ὁποίας ἐκτίσεν ναὸν τῆς Ἐλευθερίας. Τὴν δὲ ἄλλην περιουσίαν τοῦ ἐπαλοῦσε κάθε ἡμέραν διὰ κήρυκος, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἠγόραζε τίποτε ἐξ αὐτῆς.

Καταστὰς ὁ Κλώδιος ἀπὸ τότε φοβερός εἰς τοὺς ἀριστοκρατικούς καὶ ἔχων μαζὶ τοῦ λαοῦ ἐξετραχηλίζετο εἰς ὑβριστικὴν συμπεριφορὰν καὶ θρασυτητα, καὶ ἐπεχείρει νὰ προσβάλλῃ καὶ τὸν Πομπήϊον, ἀκυρώνων μερικὰ ἀπὸ ἐκείνα ποῦ εἶχε κάμει αὐτὸς κατὰ τὴν ἐκστρατείαν.

Ο ΠΟΜΠΗΙΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΙ ΤΗΝ ΣΥΓΚΛΗΤΟΝ

Ἀτιμαζόμενος τότε ὁ Πομπήϊος μετενόει διότι εἶχεν ἐγκαταλείψει τὸν Κικέρωνα. Μεταβληθεὶς λοιπὸν ἐντελῶς συνειργάζετο μετὰ τοὺς φίλους τοῦ διὰ τὴν ἐπιστροφήν τοῦ.

Ὁ Κλώδιος ὁμως ἀνθίστατο, ἢ δὲ σύγκλητος, συμφωνῶς μετὰ τὸν Πομπήϊον, ἀπεφάσισε νὰ μὴ κυρώσῃ τίποτε καὶ νὰ μὴ ἐνεργήσῃ καμμίαν δημοσίαν πράξιν, ἂν δὲν ἐπιτραπῇ ἡ ἐπιστροφή τοῦ Κικέρωνος.

Ὅταν δὲ ἔγινεν ὑπάτος ὁ Λέντιος(1), ἡ διάστασις λαοῦ καὶ συγκλήτου εἶχε μεγαλώσει, ὥστε ἔγιναν συγκρούσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἐτραυματίσθησαν δημαρχοὶ εἰς τὴν ἀγορὰν, ὁ δὲ ἀδελφὸς τοῦ Κικέρωνος Κόιντος ἔμεινε κείμενος μεταξὺ τῶν νεκρῶν καὶ διέφυγεν διότι ἐνομήσθη νεκρός.

Τότε ὁ λαὸς ἤρχισε νὰ μεταβάλλῃ γνώμην καὶ ἐκ τῶν δημαρχῶν πρῶτος ὁ Ἀννίος Μίλων ἐτόλμησε νὰ ὑποβάλλῃ τὸν Κλώδιον εἰς δίκην διὰ χρησιμοποίησιν βίας, καὶ συνηλθον τότε πολλοὶ περὶ τὸν Πομπήϊον καὶ ἐκ τοῦ δήμου καὶ ἐκ τῶν πέριξ πόλεων.

Μὲ αὐτοὺς λοιπὸν ἦλθεν εἰς τὴν ἀγορὰν, ἐσθήκασε τὸν Κλώδιον ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ἐκαλοῦσε τὸν δῆμον εἰς ψηφοφορίαν. Καὶ λέγεται ὅτι ποτὲ ἄλλοτε καὶ διὰ κανένα ἄλλο ζήτημα δὲν ἐψήφισεν ὁ δῆμος μετὰ τὴν δημοφροσύνην.

Ἡ δὲ σύγκλητος, θέλουσα νὰ ὑπερβάλῃ τὸν δῆμον ἀπεφάσισε νὰ ἐπαινεθῶν αἱ πόλεις ποῦ εἶχαν περιποιηθῇ τὸν Κικέρωνα κατὰ τὴν ἐξορίαν τοῦ, καὶ αἱ οἰκίαι καὶ αἱ ἐπαύλεις τοῦ, τὰς ὁποίας κατέστρεψεν ὁ Κλώδιος, νὰ ἀνεγερθῶν δημοσίᾳ δαπάνῃ.

Ἐπέστρεψε λοιπὸν τότε ὁ Κικέρων δεκαεὶς μῆνας μετὰ τὴν φυγὴν τοῦ, καὶ τὴν χαρὰν εἶχαν αἱ πόλεις καὶ τὴν προθυμίαν οἱ ἄνθρωποι ἐδεικνύον διὰ νὰ τὸν προϋπαντήσων, ὥστε ἐκεῖνο ποῦ εἶπεν ὁ Κικέρων ὅτι ἡ Ἰταλία, φέρουσα αὐτὸν εἰς τοὺς ὤμους τῆς, θὰ τὸν εἰσαγάγῃ εἰς τὴν Ρώμην, ἐφάνη τότε κατώτερον τῆς ἀληθείας.

Ἀκόμῃ καὶ ὁ Κράσσος, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐχθρὸς τοῦ πρὸ τῆς φυγῆς τοῦ, ἦλθε τότε προθύμως εἰς προϋπαντήσιν τοῦ, καὶ ἐσυμβιδιάσθη μετὰ αὐτόν, χαρίζομενος, ὅπως ἔλεγεν, εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Πόπλιου, ὁ ὁποῖος ἦτο θαυμαστής τοῦ Κικέρωνος.

ΠΡΑΞΙΚΟΠΗΜΑ ΤΟΥ ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ

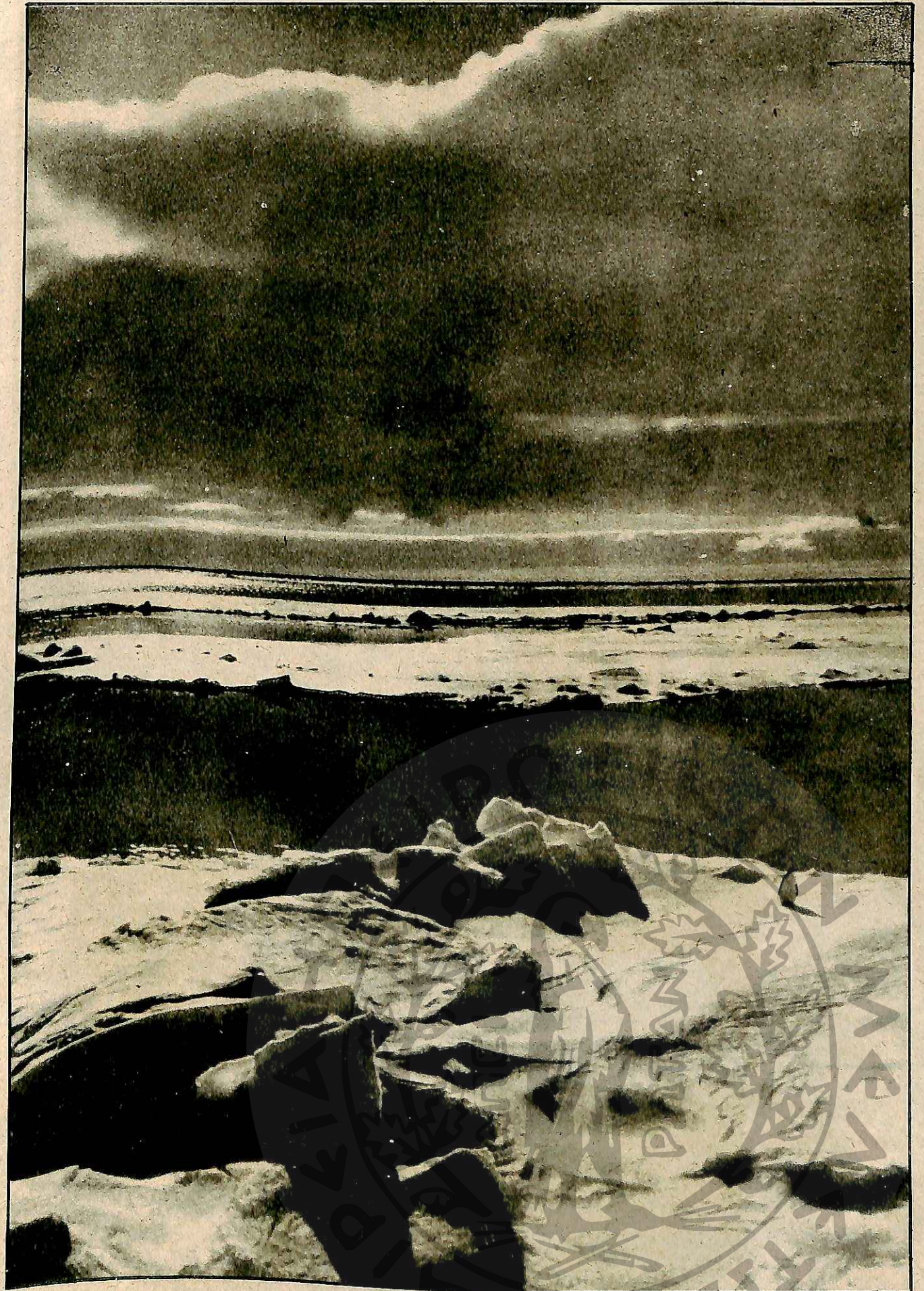
Ὁ Κικέρων ἀφοῦ ἄφησε καὶ ἐπέρασε ὀλίγους καιροὺς, παρεφύλαξε ὅταν ἀπουσίαζε ὁ Κλώδιος καὶ ἀνέβηκε μετὰ πολλοὺς ἄλλους εἰς τὸ Καπιτώλιον, ἀπὸ ὅπου ἐπῆρε τὰ δημαρχιακὰ ἔγγραφα, ποῦ ἐσημείωναν τὰς πράξεις τοῦ Κλωδίου, καὶ τὰ κατέστρεψε. Τὸν κατηγοροῦσε δὲ διὰ τοῦτο ὁ Κλώδιος, ὁ δὲ Κικέρων εἶπεν ὅτι ἐφ' ὅσον ἦτο πατρίκιος, παρὰ νόμους ἔγινε δημαρχος, καὶ οὐδὲν ἀπὸ ὅσα ἔπραξε εἶχε κύρος.

Ὁ Κάτων(2) ὁμως ἠγανάκτησε καὶ τὸν ἀντέκρουσε λεγὼν ὅτι δὲν ἐπαινεῖ δεδαίως τὸν Κλώδιον, καὶ μάλιστα καταδικάζει τὰς πολιτικὰς τοῦ πράξεις, ἀλλὰ θὰ ἦτο φοβερόν καὶ δίκαιον νὰ ἀκυρώσῃ ἡ σύγκλητος τοσοῦτος νόμους καὶ τόσας πράξεις, μέσα εἰς τὰς ὁποίας ἦτο καὶ ἡ σχετικὴ μετὰ τὴν ἰδικὴν τοῦ διοίκησιν εἰς τὴν Κύπρον καὶ εἰς τὸ Βυζάντιον.

Ἐκ τούτου προέκυψε δυσσάρεσκεια μεταξὺ τοῦ Κατωνὸς καὶ τοῦ Κικέρωνος, ἢ ὅποια δὲν κατέστη φανερά. Αἱ σχέσεις ὁμως μεταξὺ τῶν ἔγιναν ψυχρότεραι.

Ὑστερα ἀπὸ αὐτὰ ἐσκότωσε τὸν Κλώδιον ὁ Μίλων, ὁ ὁποῖος κατηγοροῦμενος διὰ φόνον κατέστησε συνήγορον τοῦ Κικέρωνος. Ἡ σύγκλητος δὲ ἐπειδὴ ἐφοβήθη μήπως, ὅταν θὰ ἐδικάζετο ἕνας ἐνδοξὸς καὶ ὀμητικὸς ἄνθρωπος, ὁ Μίλων, γίνουσι ταραχαὶ εἰς τὴν πόλιν, ἀνέθεσεν εἰς τὸν Πομπήϊον νὰ προεδρεύσῃ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν δίκην καὶ εἰς τὰς ἄλλας παρέχων ἀσφάλειαν καὶ εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὰ δικαστήρια.

(1) Κατὰ τὸ ἔτος 57 π.Χ. (2) Ὁ Κάτων ὁ νεώτερος ἦτο πολιτικὸς, διέγγονος Κατωνὸς τοῦ πρεσβυτέρου τοῦ Τιμητοῦ. Ὑπῆρξεν ἐχθρὸς τοῦ Καίσαρος, ἠττοκτόνησεν δὲ τὸ 46 π.Χ. ὅταν ἐπληροφορήθη τὴν νίκην αὐτοῦ εἰς τὴν Θάβων.

Τοπίον τῆς Ἀνταρκτίδος. Πρὸς τὰ δεξιὰ διακρίνεται μόνος τοῦ ἑνὸς πιγκουίνου

Είς τὸ κέντρον ἐκπαιδεύσεως ἀεροπόρων τοῦ Νεοῦ τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν οἱ μαθητεύοντες ἀσκηνοῦνται εἰς τὰς «τυφλάς» ἀεροπορίας μετὰ εἰδικὰ μηχανήματα. Ἀριστερὰ ἐπὶ κινουμένῳ ἰκρίωματος φαίνεται ὁ ἀσκηόμενος ἐνῶ σκιαοῦσιν τὴν οὐρανὸν ἀεροπλάνων (ἑνὶ ἀριστερᾷ) ποῦ προβάλλεται ἐπὶ ὁθόνης. Κάτω δεξιᾷ φηίνεται ὁ ἐλεγχὼν τὴν ἀτυχήαν τῶν βολῶν τοῦ ἀσκηομένου.